

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

**YHDYSVALTALAISEN ERIKOISOPERAATIOKYKYISEN MERIJAL-
KAVÄKITAISTELUOSASTON KOKOONPANON JA KÄYTTÖPERI-
AATTEEN KEHITTYMINEN VUOSINA 1985–2006**

Pro gradu -tutkielma

Yliluutnantti
Tomi Eloranta

Sotatieteiden maisterikurssi 4
Johtamisjärjestelmälinja

Huhtikuu 2015

Kurssi Sotatieteiden maisterikurssi 4	Linja Johtamisjärjestelmälinja	
Tekijä Yliluutnantti Tomi Eloranta		
Opinnäytetyön nimi YHDYSVALTALAISEN ERIKOISOPERAATIOKYKYISEN MERIJALKAVÄKI- TAISTELUOSASTON KOKOONPANON JA KÄYTTÖPERIAATTEEN KEHITTY- MINEN VUOSINA 1985–2006		
Oppiaine, johon työ liittyy Sotahistoria	Säilytyspaikka Maanpuolustuskorkeakoulun kurssikirjasto	
Aika Huhtikuu 2015	Tekstisivuja 97	Liitesivuja 30
TIIVISTELMÄ		
<p>Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Yhdysvaltalaisen erikoisoperaatiokykyisen merijalkaväkitaisteluosaston kokoonpanon ja käyttöperiaatteen kehittyminen vuosien 1985–2006 välisenä aikana. Yhdysvaltain asevoimat alkoi heti toisen maailmansodan jälkeen ylläpitää maailmanlaajuista ja jatkuvaa sotilaallista valmiutta merijalkaväen ja laivaston yhteisten osastojen avulla. Sodan kuvan muuttuminen matalan intensiteetin operaatioihin vaati erikoisoperaatioihin kykenevien konventionaalisten joukkojen perustamista.</p> <p>Tutkimusmenetelmä oli luonteeltaan kvalitatiivinen. Tutkimusmenetelmänä on käytetty lähdeaineistoon perustuvaa sisällönanalyysia. Lähdeaineisto koostuu pääsääntöisesti Yhdysvaltain merijalkaväen ja laivaston sotakouluissa tehdyistä opinnäytetöistä sekä tutkimus- ja aikalaikirjallisuudesta. Tutkimuksessa selvitettiin miksi erikoisoperaatiokykyisen merijalkaväkitaisteluosaston ohjelma luotiin. Kehittymisprosessin tutkiminen vaati historiallisten murroskohtien tunnistamista, joiden avulla selvitettiin muutostarpeen syntyä ja kehittymistä seuraavaan murroskohtaan verraten. Näihin kohtiin vaikuttivat tekniikan kehittyminen, sotakokemuksien ja sodan kuvan vaikutukset suorituskykyvaatimukseen. Vaatimukset vaikuttivat lopulta organisaation rakenteeseen. Tutkittavia murroskohtia olivat sodat, sodan kaltaiset konfliktit, erikoisoperaatiot, sodan kuvan muuttuminen sekä kaluston ja taktiikan vaikutukset kokoonpanomuutoksiin.</p> <p>Korean sodan jälkeen merijalkaväen tarpeellisuus kyseenalaistettiin. Tarpeellisuutensa osoittamiseksi merijalkaväen täytyi hyödyntää Yhdysvaltain tarvetta vaikuttaa maailmanlaajuisesti sotilaallisella voimalla ja siihen merijalkaväki perusti täysin uudenlaiset joukot. Muilla puolustushaaroilla ei ollut mahdollisuutta toimia Yhdysvaltain ulkopuolella yhtä pitkäaikaisesti. Ylläpitokykyyn lisättiin maa- meri- ja ilmakomponenttien yhdenaikainen toiminta sekä yhteisen taktisen ja operatiivisen tavoitteen saavuttaminen. Beirutin pommitusten ja Teheranin panttivankien vapautusoperaatioiden epäonnistuttua havaittiin, ettei konventionaalisilla joukoilla voitu enää vastata muuttuneeseen sodan kuvaan. Merijalkaväki loi erikoisoperaatioihin kykenevien joukkojen ohjelman, jonka tavoitteena oli lisätä suorituskykyä konventionaalisten merijalkaväkitaisteluosastojen repertuaariin. Tarkoituksena oli pienentää kriisien vasteaikoja ja lisätä tehtävien onnistumisprosenttia. Ohjelma loi sotoimialueiden komentajille ja kansallisen turvallisuusviraston käyttöön joukon, jota voitiin käyttää muista joukoista erillään mihin tahansa tehtävään.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimpänä havaintona on, että erikoisoperaatiokykyiset merijalkaväkitaisteluosastot rakennettiin aina edellisten joukkojen rotaatiokokemusten, uhka-arvion ja käytettävissä olleiden laivaston alusten mukaan. Vaihtelevuus peruskokoonpanoista oli vähäistä. Tekniikan kehittyminen vaikutti suuresti ennen kaikkea operatiivisiin käyttöperiaatteisiin. Käyttöperiaatteet taas kehittyivät hyvin nopeasti sodan kuvan muuttuessa.</p>		
AVAINSANAT		
Yhdysvallat, merijalkaväki, maihinnousujoukot, erikoisoperaatio, kokoonpano, Lähi-itä		

YHDYSVALTALAISEN ERIKOISOPERAATIOKYKYISEN MERIJALKAVÄKITAISTELUOSASTON KOKOONPANON JA KÄYTTÖPERIAATTEEN KEHITTYMINEN VUOSINA 1985–2006

SISÄLLYS

1	JOHDANTO JA TUTKIMUKSEN TEOREETTISET PERUSTEET	1
1.1	Johdatus tutkimusaiheeseen ja historiallinen tausta	1
1.2	Aikaisempi tutkimus ja käytettävät lähteet.....	9
1.3	Tutkittavan aiheen rajausta ja tutkimuskysymykset.....	13
1.4	Tutkimuksen keskeisimmät käsitteet ja määritelmät.....	14
1.5	Tutkimusmenetelmät, näkökulma ja tutkimuksen rakenne	19
2	ERIKOISOPERAATIOKYVYN SYNTYMINEN 1985–1991	22
2.1	Vietnamin sodan, Grenadan ja erikoisoperaatioiden opetukset	22
2.2	Merijalkaväen tehtävät ja suorituskykyvaatimukset sotilasdoktriinissa.....	24
2.3	Yhdysvaltain merijalkaväen ja MEU:n organisaatorakenne muutoksessa.....	27
2.4	Erikoisoperaatiokyky.....	31
3	PERSIANLAHDEN SOTA 1990–1991	45
3.1	Konseptit ja erikoisoperaatiokyky koetuksessa Persianlahden sodassa	45
3.2	MEU:t operaatioissa Intian valtamerellä	48
3.3	Sotakokemukset ja uusimmat projektit	54
4	KOHTI MATALAN INTENSITEETIN OPERAATIOITA 1990–2001	56
4.1	Sodan kuvan muutos ja kehitysprojektit	57
4.2	MEU:n soveltaminen matalan intensiteetin operaatioihin	62
4.3	Kokoonpanomuutosten tarve ja suorituskyvyn kasvaminen	69
4.4	26 th MEU(SOC):n rotaatio vuonna 1995.....	71
5	OPERAATIOT ENDURING FREEDOM JA IRAQI FREEDOM 2001–2006	77
5.1	Ohjesääntö- ja doktriiniperhe uudistettiin kokonaan.....	77
5.2	Expeditionary Maneuver Warfare -doktriini	78
5.3	MEU(SOC):n kokoonpano ja kalusto vuosina 1997–2006.....	83
5.4	Sotatoimet Lähi-idässä	85
6	POHDINTA	93
	LÄHTEET	98
	LIITTEET	109

YHDYSVALTALAISEN ERIKOISOPERAATIOKYKYISEN MERIJALKAVÄKITAISTELUOSASTON KOKOONPANON JA KÄYTTÖPERIAATTEEN KEHITTYMINEN VUOSINA 1985–2006

1 JOHDANTO JA TUTKIMUKSEN TEOREETTISET PERUSTEET

1.1 Johdatus tutkimusaiheeseen ja historiallinen tausta

Yhdysvaltain merijalkaväki on palvellut Yhdysvaltoja ja sen edeltäjää, Ison-Britannian kolmeatoista siirtokuntaa, lähestulkoon kaikissa sotateoimissa kautta valtioiden historian. Yhdysvaltain merijalkaväki perustettiin toisen mannermaakongressin käskyllä 10. marraskuuta 1775, noin kahdeksan kuukautta ennen Yhdysvaltojen itsenäistymistä. Perustamisensa alkuaikoina pieni puolustushaara kärsi huonosta maineesta ja toimi ilman kunnollista rahoitusta ja tehtävää.¹

Amerikkalaisilla kolonialisteilla oli kokemusta merijalkaväestä vuodesta 1739 toimiessaan Iso-Britannian merijalkaväessä. Kongressin perustaman merijalkaväen vahvuudeksi määrättiin aluksi kaksi pataljoonaa. Pataljoonien tai sitä vastaavien kokoonpanojen kehittäminen alkoi heti merijalkaväen perustamisen jälkeen. Merijalkaväen tehtäväksi määrättiin laivojen välisten valtausten suorittaminen ja suojaaminen sekä maihin nousevien joukkojen tukeminen.² Joukot pääsivät ensimmäiseen tulikasteeseen heti perustamisensa jälkeen Yhdysvaltain vapaussodassa.³ Merijalkaväen ensimmäiseksi komentajaksi määrättiin kapteeni Samuel

¹ Clancy, Tom: *Marine, A Guided Tour of a Marine Expeditionary Unit* (written with John Gresham) The Berkeley Publishing Group, New York, 1996, s. introduction.

² *Semper Fi - The United States Marines in World War II*, videon jakelija Atlantic, 2009.

³ Chenoweth, H. Avery: *Semper Fi, the Definitive Illustrated History of the U.S. Marines*, Sterling Publishing Co. Inc., New York, 2010, s. 36.

Nicholas. Komentajia hänen jälkeensä on vuoteen 2015 mennessä ollut 36. Nykyisin komentajat ovat täysiä neljän tähden kenraaleita ja puolustushaaraneuvoston jäseniä.

Toisen maailmansodan aikana maihinnousuja suoritettiin kaikilla sotatoimialueilla. Sotatoimien edistäminen vaati mittavia maihinnousuoperaatioita, sillä osapuolet sotivat useissa tapuksissa toisilla mantereilla tai saarilla. Yhdysvaltain merijalkaväen operaatiot kulmineoitiivat Tyynenmeren sotatoimialueelle ja taisteluihin Guadalcanalilla, Peleliulla, Guamilla, Iwo Jimalla, Okinawalla ja lukuisilla muilla pienemmillä saarilla. Mertentakaisten suuroperaatioiden pitkät etäisyydet vaativat tukikohtia pieniltä saarilta esimerkiksi lentotukikohtien perustamiseen. Näillä toimilla luotiin edellytykset hyökkäyksiin Japanin pääsaarelle Honshulle.

Japanilaiset käyttivät tehokasta hybridisodankäyntiä. Rannikot olivat vahvasti linnoitettuja. Linnoituksilla ja miinoitteilla pyrittiin estämään nopea eteneminen ja taktisten liikkeiden käyttäminen. Linnoitteiden murruttua japanilaiset siirtyivät sissisodankäyntiin saarten sisäosissa linnoitetuista luolista käsin. Yhdysvaltalaisen täytyi varmistaa saarten turvallisuus tuhoamalla kaikki mahdollinen vastarinta, eikä yhtään japanilaista saanut jäädä vapaaksi. Tämä johtui siitä, että jokainen japanilaisten vastarintapesäke jatkoi taisteluaan jopa epätoivoisimmissa tilanteissa. Japanilaisten etsiminen ja neutralisoiminen yksittäisiltä saarilta satoi resursseja ja aikaa, eikä operaatioita voitu viedä eteenpäin. Tällaiseen sodankäynnin tapaan merijalkaväen sotilaita ei ollut koulutettu. Konventionaalisten keinojen ja joukkojen käyttäminen japanilaisia vastaan tuli kalliiksi ja oli tehotonta. Se näkyi ennen kaikkea suurissa henkilöstötappioissa ja aikavoiton sekä aloitteen tavoittelussa.⁴

Toisen maailmansodan jälkeen ydinaseet nähtiin sodankäynnin taktiikan perustana ja sotia ratkaisevana aseena. Aselajien taktiikan kehittäminen pysähtyi ydinasedoktriinien (massiivisen vastaiskun doktriini) pohjalta. Uskottiin ettei maihinnousuoperaatioita tarvittaisi enää. Ydinaseiden käytön kynnyks kasvoi kuitenkin liian suureksi muiden maiden, kuten Neuvostoliiton, kehitettyä omat ydinaseensa. Ydinaseiskuihin pelättiin vastattavan ydinaseiskuilla, jolloin kyseinen asetelma olisi ollut kenelle tahansa liian kallis. Ydinaseiden muodostamassa sotilasdoktriinissa ei ollut käyttötapoja tai tarkoitusta merijalkaväelle. Sen täytyi tuoda taistelulentäille jotain omaperäistä millä voitiin erottautua muista aselajeista hyödykseen. Merijalkaväen komentajana vuosina 1944–1947 palvellut kenraali Alexander Vandegrift totesi: *“One of the Marine Corps' postwar missions was to provide a balanced Fleet Marine Force that would include air support.”* Hän tarkoitti joukkojen organisoimista yhtenäisiksi taisteluosastoiksi ja erityisesti ilma-aseen merkitystä liikesodankäynnin oppien hyödyntämisessä.

⁴ Walker, Robert G.: Spec Fi: *The United States Marine Corps and Special Operations*, Master's Thesis, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, s. 39, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA359694>, 14.8.2014.

Ilma-alusten kuten helikopterien ja lentokoneiden käyttäminen nousi avaintekijäksi atomiajan taistelulentillä.⁵

Vuonna 1946 ilmavoimien yliopistossa Montgomeryssa, lentoupseerit kysyivät merijalkaväen yhteysupseerilta millainen oli merijalkaväen organisaatio. Everstiluutnantti Wilburt S. Brown totesi retorisesti, ettei merijalkaväellä ollut minkäänlaista organisaatorakennetta. Hän jatkoi: ”merijalkaväki on pysynyt jatkuvassa organisoimattomassa tilassa, jotta olisimme valmiita mihin tahansa tehtävään”. Brownin sanoma ei ollut tarkka, mutta ajatus muutosvalmiudesta oli paikkansapitävä. 1930-luvun puolesta välistä toisen maailmansodan loppuun merijalkaväki oli suunnitellut toimintansa pelkästään maihinnousujen varaan ja hyvin pian perustavanlaatuisen muutos oli käynnistymässä.

Konventionaalinen sodankäynti ja maihinnousuoperaatioiden aika ei ollut ohi. Korean sodassa maihinnousuoperaatioita tarvittiin edelleen sotatoimien edistämiseksi. Maihinnousuoperaatio toteutettiin tehokkaasti Inchonissa alkaen 15. syyskuuta 1950. Pohjois-Korean joukkojen eteneminen saatiin katkaistua yhdellä suurella ja koordinoitulla maihinnousulla, jolloin pohjoiskorealaisten joukot katkaistiin erilleen toisistaan. Merijalkaväen osalta sota jatkui perinteisen jalkaväen tavoilla, eikä sen erikoisosaamista osattu tai haluttu enää hyödyntää. Pohjoisessa-Koreassa olevalle Yalu-joelle eli lähes Kiinan rajalle asti merijalkaväki taisteli osittain jopa juoksuhaudoissa kulutussodankäynnin tavoin. Sodassa huomattiin uudenlaisen aseiden hyöty joukkojen nopeissa siirroissa. Merijalkaväen mekanisoitujen joukkojen puute lisäsi tarvetta tukeutua uuteen helikopterikalustoon. Merijalkaväki käytti onnistuneesti helikoptereita ja myös maavoimat havaitsivat helikoptereista saadut hyödyt. Maavoimat alkoi hyödyntää tätä kykyä myöhemmin myös omassa taistelutavassaan.⁶

Taktisen osaamisvajeen havaittuaan merijalkaväki kehitti doktriiniaan siten, ettei sen tarvitsisi enää taistella kulutussodan kaltaisesti. Yhdysvaltain merijalkaväki tarvitsi oman taisteluopin ja tarkoituksenmukaisia tehtäviä sekä kokoonpanorakenteita. Taisteluopilla voitiin hyödyntää meren mahdollistamaa liikkumavaraa.⁷ Taisteluopin kehitystyö aloitettiin 12 päivää Korean sodan alkamisesta 7. heinäkuuta 1950. Opin ensimmäisenä kokeiluorganisaationa toimi väliaikainen merijalkaväkiprikaati (*provisional brigade*), johon liitettiin 33. merijalkaväen lennosto (*Marine Aircraft Group, MAG-33*). Prikaati käski sodan aikana 995 lähitulitukitehtävää

⁵ Moskin, Robert: *The U.S. Marine Corps Story*, Little, Brown and Company, Boston, 1992, s. 425.

⁶ Leskinen Jari: *Taktisesta voitosta strategiseen tappioon, Yhdysvalloissa käyty väittely Vietnamin sodan (1965–75) strategiasta, taktiikasta ja opetuksista*, Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen julkaisusarja 2, n:o 5, 1998, s. 137.

⁷ Clancy 1996, s. 12.

maajoukkojen ilmatulenjohdolle ja prikaatin suoraan alaisuuteen asetetulle lennostolle. Tulokset vaikuttivat niin onnistuneilta että konseptin kehitystyötä haluttiin jatkaa.⁸

Kehitystyön tuloksena syntyi ilmasta ja mereltä hyökkäävät, yhtenäisen esikunnan johtamat joukot. Konseptia kutsuttiin nimityksellä *Marine Air to Ground Task Forces* eli *MAGTF*. Sen tarkoituksena oli, että maa- ja ilmataisteluosat sekä huolto toimivat aina yhdessä tiimissä, yhden esikunnan alaisena. *MAGTF*-konsepti takasi että ilmatukeen pystyi aina luottamaan, eikä käynyt niin, että ilmavoimien ilma-ase saikin yllättäen jonkin toisen, tärkeämmän tehtävän. Konseptissa ilmatukea oli aina varattuna merijalkaväen maajoukkojen tukeen. Merijalkaväen joukkojen ei enää tarvinnut olla riippuvaisia ilmavoimista ja sen ilma-aseen kankeasta, byrokraattisesta käytöstä. Huollon taas ei tarvinnut enää olla riippuvainen maavoimien huoltoteistä, vaan huolto voitiin toteuttaa omilla ilma-aluksilla osittain jopa suoraan laivoilta.⁹

Nykypäivänä sovellettavan *MAGTF*-konseptin luonnos syntyi jo vuonna 1951. Alun perin *MAGTF*-joukot eivät olleet pysyviä, vaan ne perustettiin ja koottiin olemassa olevista resursseista tiettyä konfliktia varten ja sen jälkeen purettiin. Ainoastaan komentokomponentti oli *MAGTF*-konseptissa pysyvä kokoonpano. Vastaperustettujen *MAGTF*-pataljoonien ero aikaisempiin ”Merijalkaväen kelluviin pataljooniin” (vuosina 1946–1962) oli se, että *MAGTF*-joukoilla oli orgaaninen esikunta.¹⁰ Muut komponentit purettiin ja palautettiin niiden orgaanisten kokoonpanojen alle.¹¹

Merijalkaväen toimenkuvaan lisättiin seuraavana kahtena vuosikymmenenä useita tehtäviä, kuten katastrofiapu, suurlähetystöjen suojaaminen ja puolustushaarojen väliset yhteisoperaatiot. Maa-, meri-, ja ilmavoimissa konventionaaliset ja erikoisjoukot pidettiin selvästi erillään niin kulttuurillisesti, byrokraattisesti kuin tehtävien tavoitteiden suhteen. Tästä johtuen joukkojen synkronointi yhteisoperaatioissa epäonnistui aika ajoin. Erikoisjoukoilta puuttui usein tuki- ja huoltorakenteet pitkäaikaisissa operaatioissa. Tällöin erikoisjoukot joutuivat tukeutumaan konventionaalisiin joukkoihin tai sitten ne eivät ole saaneet tukea lainkaan. Muiden puolustushaarojen erikoistuesssa, merijalkaväki pyrki yleistämään toimintaansa.¹² Laajan rotaatiokoulutuksen avulla se koulutti erikoisoperaatioihin kykeneviä sotilaita.¹³ Toiminnan yleistämistä ja laajentamista tuki lisäksi se, että merijalkaväen organisaatiodoktriinissa todet-

⁸ Moskin 1992, s. 461.

⁹ Clancy 1996, s. 12.

¹⁰ Sama, s. 210.

¹¹ Holman, Victor: *Marine Air-Ground Task Force: a model for future U.S. Air Force and U.S. Army Operations*, School of Advanced Military Studies, Command and General Staff-College Fort Leavenworth, Kansas, 1996, s. 31.

¹² O’Connell, Aaron B.: *Underdogs: the Making of the Modern Marine Corps*, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts, London England, 2012, s. 232.

¹³ Clancy 1996, s. 211.

tiin asiakirjan käyttötarkoituksen olevan ohjeellinen teos, antaen tulkitsijalleen toiminnanvapautta.¹⁴

Merijalkaväen kokonaisvahvuudesta noin puolet kuului MAGTF-konseptiin ja sen joukkorakenkeisiin 1960-luvun loppuun mennessä. Joulukuun 27. päivänä 1962 merijalkaväen komentaja julkaisi käskyn MCO 3120.3 (*Marine Corps Order, MCO*)¹⁵. Käsky määräsi MAGTF-joukkojen organisaatiosta ja joukoista käytettävistä nimityksistä. MCO 3120.3 ja vuonna 1992 määrätty 3120.8A -asiakirjat ovat edelleen voimassa päivitettyinä asiakirjoina.

MAGTF-joukot luotiin ajatuksena, että ne kykenisivät lyhyisiin itsenäisiin operaatioihin ja voisivat integroitua osaksi suurempaa MAGTF- joukkoa.¹⁶ Modulaarisuus on säilynyt ja kehittynyt aina 2010-luvulle asti. Se on kehittynyt siten, että muiden valtioiden, puolustushaarojen, joukko-osastojen ja erikoisjoukkojen joukkoja voitiin liittää MAGTF-joukon esikuntien alaisuuteen.¹⁷

Yhdysvaltojen hallinnon poliittinen tarve sotilaallisen voiman projisointiin ympäri maapalloa vaikutti siihen, että MAGTF-joukoista tehtiin aktiivipalveluksessa oleva valmiusjoukko.¹⁸ MAGTF-konseptin mukaisista joukoista tuli 1990-luvulle mennessä pääasiallinen joukkorakenne ja vanhat divisioonat ja niiden alajohtoportaat toimivat jatkossa enää merijalkaväkiarmeijakunnan (*Marine Expeditionary Force, MEF*) tai sitä alempien MAGTF-organisaatioiden osana.¹⁹

Vietnamin sodan merkitys yhdysvaltalaiselle merisodankäynnintaidoille ja merijalkaväen organisaatiolle oli merkittävä, osoittaen menetelmien käyneen jälleen vanhaksi.²⁰ Asymmetrisen sodankäynnin tapa vaati muutoksia perinteiseen sodankäyntiin, jossa suurvallat taistelivat lukumäärillä ja teknologiseen ylivoimaan perustuen. Verrattain heikko sotajoukkojen menestys – yksinomaan vietnamilaisessa taistelu-ympäristössä – sai Yhdysvalloissa aikaan suuret asevoimien reformit 1970-luvun lopulla.

¹⁴ U.S. Marine Corps: *Fleet Marine Force Reference Publications FMFRP 1-11 - Fleet Marine Force Organization - 1990*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1990, s. esipuhe.

¹⁵ Marine Corps Orders MCO 3120.3: Organization of Marine Air to Ground Task Forces.

¹⁶ West, Michael B.: *Evolution of the Marine Corps Expeditionary Brigade*, United States Marine Corps, Command and Staff College, Quantico, 1999, s. 2, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA496113>, 12.8.2014.

¹⁷ U.S. Marine Corps: *Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 1-0 - Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001, s. 3-13.

¹⁸ West 1999, s. i.

¹⁹ Hagan, Robert Martin: *Modeling Sea-Based Sustainment of Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC)) Operations Ashore*, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, s. 1, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA355733>, 15.8.2014.

²⁰ Leskinen 1998, s. 115-117.

Osaamattomuus johtui muusta kuin ohjesääntöjen tulkitsemisista. Sodan aikaisten sota-oikeudenkäyntien ja kenttäoikeuksien suuri määrä kuvasi ryhmäkurin ja kuuliaisuuden puutetta. Vuosien 1966–1971 välillä toteutettu *projekti 100 000* lisäsi niin sanotun heikomman aineksen värväytymistä. Projektin ajatuksena oli, että asevoimat tuottaisivat yhteiskuntaan kelpvollisempia jäseniä sotilaskoulutuksella. Haluttua vaikutusta ei juuri ollut ja projekti kääntyi päällelleen muuttaen merijalkaväkeä vaikeuttamalla koulutusta ja kurinpitoa. Projekti 100 000:nen ei kuitenkaan nähty yksinään vaikuttaneen kurinpidollisiin tai rasismiin ongelmiin. Heikosti menestyneet sotilaat olivat sodan värväysperiaatteiden löystymisen, projekti 100 000:nen ja toisen samantyyppisen projektin, *All-Volunteer Forcen* yhteisvaikutusta. Yhdenaikaisuus näillä tekijöillä muodostui 1970-luvun alkuun, jolloin myös vaikutukset olivat pahimpia.²¹

Sotilaille oli vaikeuksia mukautua sotilasyhteisöön ja sotilaat huononsivat merijalkaväen mainetta huumeiden ja alkoholin käytöllä, karkuruuksilla ja lukuisilla muilla rikkeillä.²² Reformointi toimi teknisen ja kalustollisen kehitystyön sekä puolustushaarojen välisen yhteistyön osalta. Henkilöstön osalta vuonna 1985 oli edelleen paljon ongelmia. Merijalkaväen yksittäisen sotilaan fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn nähtiin olevan reformin tärkein osa ja siihen keskityttiin uudessa rekrytointi- ja koulutusohjelmassa.²³

Lokakuussa 1995 merijalkaväen uudeksi komentajaksi nousseen kenraali Charles C. Krulakin myötä erityisesti koulutuksen fyysiseen kasvatukseen panostettiin. Uusi alokasvaihe sisälsi tarkkaan strukturoituja harjoitteita, joissa fyysinen kunto vietiin niin pitkälle, että monet alokkaat saatiin tarkoituksenmukaisesti lopettamaan palveluksensa kesken. Tahdon mittaaminen oli yksi keino varmistua sotilaiden kurinalaisuudesta. Alokasvaiheen loppuun lisättiin uusi, *Tulikasteeksi (Crusible)* kutsuttu loppuharjoitus, jossa koeteltiin fyysisiä rajoja entistä kovemmin. Pidemmän ja fyysisesti kovemman alokaskoulutusjakson ansiosta saatiin motivoituneita ja osaavia sotilaita joiden palveluksen jatkuminen ja erikoistuminen taattiin, eikä kurinpidollisia ongelmia enää syntynyt.²⁴

Joukkojen käytön alueellinen kohdistaminen oli muutoksessa 1980-luvun alussa. MAU:den (*Marine Amphibious Unit* [katso käsitteet ja määritelmät]) taisteluvoiman ei nähty riittävän konventionaaliseen sodankäyntiin, mutta uudenlainen, kumouksellinen sodankäynti oli yleis-

²¹ Dawson, David A.: *the Impact of Project 100,000 on the Marine Corps*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1995, s. 158.

²² Simmons, Edwin H.: *The United States Marines: a history*, maps by Charles H. Waterhouse, Md.: Naval Institute Press, Annapolis, 2003, s. 259.

²³ Armstrong, Charles L.: *America's Force-in-Readiness Team*, Marine Corps Gazette, vol. 69 no. 3, 1985, s. 47.

²⁴ Chenoweth 2010, s. 419.

tymässä sodankäynnin spektrissä. Kumouksellisen toiminnan keskittyessä eteläiselle pallonpuoliskolle ja keskeiselle sotatoimialueelle (*UsCent*), haluttiin MAU:den toimialueita ja fokuksa keskittää uudelleen. Toimialueiksi tarkentuivat Välimeren ja erityisesti Intian valtameren alueet.

Merijalkaväki suunnitteli yhdistävänsä toiminnassa olleita MAU:ta noin 8 000 miehen vahvuiseksi prikaateiksi. Tällä haluttiin että kriisialueille saataisiin tarpeeksi jalkaväkeä valvomaan kumouksellisten liikkeitä.²⁵ Suunnitelmaa ei lopulta toteutettu, koska MAU:den voimaa piti kyetä käyttämään usealla sotatoimialueella yhdenaikaisesti, eivätkä resurssit olisi riittäneet monen prikaatin kokoisen joukon ylläpitoon. Huomattiin ettei Intian valtameren alue ollut jäämässä ainoaksi toiminta-alueeksi, vaan myös Afrikassa kumouksellista toimintaa esiintyi aktiivisesti. Joukkoja ei olisi ollut tarpeeksi jos niitä olisi keskitetty. Itsenäisen toimintakyvyn vaatimuksen takia MAU:den taisteluvoimaa täytyi kasvattaa, jotta MAU:t pystyivät toteuttamaan myös maihinnousutehtäviä. Ratkaisuksi MAU:lle annettiin kiinteäsiipisten hävittäjien tuki, aluksi vain vaihtoehtoperiaatteella.²⁶ Myöhemmin Harrier-hävittäjät kuuluivat aina peruskokoonpanoon.

Merijalkaväen doktriineihin ja käyttötapoihin vaikuttivat laivaston uudet strategiat. Merijalkaväki oli osa laivastoministeriötä ja toimi tiiviissä yhteistyössä laivaston osien kanssa. *Maritime Strategy* vuonna 1986 painotti edelleen merellä käytävää sotaa, kun taas sitä seurannut *...From the Sea* vuonna 1992 siirsi fokuksen rannikoihin. Sitä kehitettiin pian vielä *Forward... from the Sea* -strategialla, jossa tarkennettiin yhteistoiminnalla suoritettavien operaatioiden merkitystä. Lopulta *Sea Power 21* -strategia vuodelta 2000 yhtenäisti merijalkaväen tavoitteita laivaston kanssa ja kiihdytti yhteistä suunnittelu- ja johtamissykliä. Aiemmat strategiat vastasivat alueellisesti rajoittuneisiin tavoitteisiin, mutta *Sea Power 21* huomioi myös ongelmia jotka eivät olleet rajoittuneet valtiollisiin tekijöihin, kuten kumoukselliseen sotaan.²⁷

Merijalkaväkeä ja erityisesti sen tehtäväkohtaisesti perustettujen yksiköiden joukkorakennetta ja operaatiosoveltuvuutta tai sodankäynnin tapaa kuvattiin hybridinä. Hybridi nimityksellä tarkoitettiin konventionaalisten joukkojen ja erikoisjoukkojen yhtenäistämistä siten, että yksittäinen joukko kykeni mahdollisimman moneen erilaiseen tehtävään. Merijalkaväkitaisteluosaston (*Marine Expeditionary Unit, MEU*) tehtävälista on muuttunut sen perustamisen jäl-

²⁵ The Congress of the United States Congressional Budget Office: *The Marine Corps in the 1980's: Prestocking Proposals, the Rapid Deployment Force and Other Issues*, Washington D.C., 1980, s. 56, <www.cbo.gov/sites/default/files/80doc15.pdf>, 23.3.2015.

²⁶ Sama, s. 51.

²⁷ Eriksen, David: *Improving the Command and Control Organization in Expeditionary Operations*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2003, s. 55, <www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a414857.pdf>, 22.8.2014

keen merkittävästi. Tehtävät vaihtelivat lentokenttien ja satamien haltuunotoista humanitääriin operaatioihin.²⁸

Hybridijoukkona merijalkaväellä oli helpompaa sovittaa toimintansa, eikä resursseja hukkaantunut tai jäänyt käyttämättä. Erityisesti erikoisoperaatiovalmiuden omaavat MEU:t kykenivät toimimaan konfliktien kaikilla tasoilla.²⁹ Iskuosastokokoonpanoissa (*Amphibious Ready Group/Expeditionary Strike Group, ARG/ESG*) toimineiden laivastokomentajien ja merijalkaväkikomentajien vastuulle jätettiin organisaatorakenteen luominen siten, että ne tukisivat toisiaan saumattomasti. Kokoonpano muodostui useimmiten maantieteellisten ja poliittisten asioiden tai uhka-asteen pohjalta.³⁰ Resurssit ja kehitysprojektit vaikuttivat myös ajoittain komentajien ratkaisuihin.

Merijalkaväen osuus suurvaltapolitiisessa kentässä näkyi Irakin kummassakin sodassa ja Afganistanin sodassa. Kummassakaan tapauksessa rannikkoa ei ollut merkittävästi tai se oli etäällä. Meri mahdollisti silti strategiset meri- ja ilmakuljetukset joiden avustamina merijalkaväen sotilaat kykenivät operoimaan syvällä mantereen sisällä. Majuri Charles L. Armstrongin mukaan merijalkaväki oli olemassa vain kahdesta syystä. Ensinnäkin se on oppinut mukautumaan muuttuvaan ympäristöön innovoimalla lähi-ilmatulitukea, vertikaalista hyökkäystä eli helikopterihyökkäystä, maihinnousuoperaatioita, ilmaevakuointia ja lukuisia muita projekteja. Toisena syynä hän piti merijalkaväen taipumusta tarttua empimättä uniikkeihin ja erityisen hankaliin tehtäviin, joilla voitiin todistaa joukkojen merkityksellisyyttä.³¹

Sotilasorganisaation reformi tarkoitti viiden eri osa-alueen muutosta. Tutkimuksessa on otettu kantaa jokaiseen viiteen osa-alueeseen, joiden avulla muutosten syyt hahmottuvat. Osa-alueet ovat seuraavat: doktriinit ja ohjesäännöt, jotka antoivat ylätasoa rajaukset siitä, miten organisaation tulee vastata koko taisteluopin sisältöön. Kaluston muutokset vaikuttivat vääjäämättä siihen, miten joukot voivat taistella. Henkilöstömuutosten vaikutukset näkyvät usein varsinkin komentajatasolla, jolloin organisaatiota rakennetaan henkilökohtaisten mieltymysten tai näkemysten pohjalta. Tämä näkyi tehtäväkohtaisesti muokattavissa olevassa MEU:ssa. Koulutus määritteli sen, mitä kokoonpanolta voitiin vaatia ja millaisiin tehtäviin kokoonpanoa kannatti muokata. Viimeisenä osa-alueena oli itse kokoonpano. Sen määrittely perustuu muiden jouk-

²⁸ Fitzgerald, Daniel M.: *Supporting the Marine Expeditionary Unit*, Master's Thesis, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, s. 3, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA358940>, 19.8.2014.

²⁹ Walker 1998, s. 9.

³⁰ Berris William, Ellia Matthew, Fallon James, Kendoll Raymond, Markert George, Prosser Michael: *Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable), Relevancy In The Near Term*, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2005, s. 74, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ada494043>, 19.8.2014.

³¹ Armstrong 1985, s. 46.

kojen, ylä- ja alajohtoportaiden sekä katto-organisaation joustavuuteen ja taktisiin kykyihin lyödä vihollisorganisaatio kaikissa tilanteissa.³²

Merijalkaväki on osallistunut lähestulkoon kaikkiin konflikteihin Yhdysvaltain itsenäisyyden ajalla. Se on ollut osana merijalkaväen liittämässä kansalaisylpeyteen ja kansan sotilaallisen statuksen kohottamisessa. Yhdysvalloissa merijalkaväki on erittäin arvostettu puolustushaara.³³ MEU:ta pidetään merijalkaväen parhaana joukkona.³⁴

1.2 Aikaisempi tutkimus ja käytettävät lähteet

Tutkielman lähdeaineistona on käytetty lähes yksinomaan englanninkielisiä sekundäärilähteitä ja ohjesääntöjä. Primäärilähteitä löytyy vähän ja ne käsittelevät tähän tutkielmaan liittyviä asioita sivuavasti. Yhdysvalloissa merijalkaväkeä on tutkittu sen monisatavuotisen historiansa aikana erittäin paljon. Suomessa Yhdysvaltain merijalkaväen tutkimukset ovat rajoittuneet maanpuolustuskorkeakoulun muutamaankin tutkimukseen. Niiden fokus on ollut taktiikassa, eikä juurikaan kokoonpanoissa. Kokoonpanon osalta ne käsittelevät suurempia kokonaisuuksia, kuten Yhdysvaltain merijalkaväkeä. Ajallisesti tutkielmat rajoittuvat ennen tämän tutkimuksen alkuajankohtaa.

Yhdysvaltalaisista tutkimuksista pataljoonatasosta ja sitä pienemmistä kokoonpanoista tutkimuksia on runsaasti. Yhdysvaltalainen lähdeaineisto koostuu muistelmista, tutkimuksista, virallisista ohjesäännöistä ja lehtikirjoituksista. Henkilökohtainen haastattelu toteutettiin ennakkokyselyllä ja luomalla kyselysarja. Vastauksia ei kuitenkaan saatu ajoissa. Haastatteluilla pyrittiin korvaamaan tietoaaukkoja, jotka syntyivät puutteellisesta lähdeaineistosta. Puutteita syntyi esimerkiksi siitä, ettei tutkijalla ollut pääsyä digitoimattomiin arkistolähteisiin.

Yhdysvaltain merijalkaväkeen liittyy paljon sankarillisia tarinoita, uskomuksia ja perinteitä. Poliittisissa jälkiraporteissa ja kirjallisuuslähteissä voitiin havaita osatoukusten kertomista. Tällä tarkoitetaan joidenkin epäonnistumisten tai muiden heikkouksien poisjättämistä. Se ei haittaa kokoonpanojen tutkimista, mutta kokoonpanoihin liittyviä suorituskykyjä näissä raporteissa on voitu korostaa. Nämä tekijät saattavat muokata tiedon eheyttä tai ainakin laventaa faktoja.

³² Lind, William S.: *The Next Agenda: Military Reform*, Marine Corps Gazette, vol. 71 no. 6, 1988 s. 53.

³³ O'Connell 2012, s. 2.

³⁴ Williams, Thomas W.: *MEU(SOC): The Jewel in the Crown of Our Corps*, Marine Corps Gazette, vol.78 no. 3, 1994, s. 32.

Yhdysvaltalaisia kirjallisuuslähteitä on paljon, mutta niiden sisältö on yleistä ja koko merijalkaväkeä käsittelevää. Osasta kirjallisuuslähteistä viittauksia puuttui tai ne olivat puutteellisesti merkittyjä. Kirjallisuuslähteiden tieto on hyvin suurpiirteistä ja kun niitä verrattiin asiakirjojen tai historiallisten tutkimusten aineistoon voitiin havaita tulkinnanvaraisuutta. Kirjallisuuslähteiden yksityiskohtia, kuten lukumääriä tuli välttää niiden erheellisyyden takia. Kirjallisuuden avulla merijalkaväen muutoksen syiden ymmärtäminen onnistui parhaiten, sillä niistä pystyi saamaan ensisilmäyksen ja kokonaiskuvan aiheesta. Tom Clancy'n teos *Marine, a Guided Tour of a Marine Expeditionary Unit* antaa vaikutelman fiktiivisestä kirjasta ja asettaa ennakkoluuloja. Kirja on kuitenkin erittäin yksityiskohtainen, tarkka ja tukee muita lähteitä hyvin. Se sisältää merijalkaväen komentajan henkilökohtaisen haastattelun. Kirjassa käytetään paljon ylistäviä kommentteja, mutta ne voitiin jättää huomiotta varsin helposti. Suomalaisia kirjallisuuslähteitä ei ollut käytettävissä. Kirjallisuuslähteissä kirjoittajina oli pääosin entisiä Yhdysvaltain merijalkaväen upseereita ja historioitsijoita, kuten History and Museums Divisionin johtajana toiminut prikaatinkenraali Edwin Simmons.

Pääosa lähteistä on ladattu verkkolähteiden kautta. Internetistä löytyy runsaasti tärkeimpiä ohjesääntöjä ja doktriinisia julkaisuja (*Marine Corps Doctrinal Publications, MCDP*) ja niitä alempiasteisia ohjesääntöjä, joiden tieto oli kiistatonta ja ensiarvoisen tärkeää tutkimuksen kannalta. Jotkin arkistoidut lähteet on digitalisoitu, mutta ennen vuotta 1990 voimassa olleita asiakirjoja oli vähän. Suorituskykyä, kehitysprojekteja ja taistelukertomuksia sisältäviä asiakirjoja löytyy vain vähän. Kokoonpanollisia ohjesääntöjä ei löytynyt vanhempia kuin vuoden 1990. Sitä aikaisemmalta ajalta kokoonpanot on täytynyt selvittää taistelukertomuksista, kirjallisuuslähteistä ja julkaisemattomasta yhdysvaltalaisesta tutkimuksesta. Ohjesäännöissä useimmiten mainitaan, minkä edellisen ohjesäännön kukin on korvannut tai mihin voimassa olleessa ohjesäännössä viitattiin. Näin ei kuitenkaan ollut merijalkaväen organisaatio-ohjesäännössä vuodelta 1990.

Kaikkia asiakirjoja, muistioita ja kirjallisuuslähteitä ei löydy suomalaisista kirjastoista tai internetistä, joten ne on täytynyt tilata maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston kaukopalvelun kautta yhdysvaltalaisista kirjastoista. Kaukopalvelun kautta myös arkistoitujen käskyjen tilaaminen onnistui. Voimassa olevien ja muutamien käytöstä poistettujen Yhdysvaltain merijalkaväen doktriini- ja ohjesääntökokoelma löytyy verkko-osoitteesta: <http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/usmc/>.

MEU:n kokoonpanon tutkimisessa haastavinta on ollut se, että MEU:ta ei oteta huomioon vanhemmissa organisaatio-ohjesäännöissä muuten kuin sen komponenttien osalta. Tiedetään, että komponentit sisältävät pataljoonia, lentueita ja huoltoryhmiä, mutta ongelmaksi muodos-

tui se, että MEU:n kaikki edellä mainitut olivat vahvennettuja tavalla tai toisella. Tarkemmat tiedot löytyisivät taistelu-/vuosikertomuksista ja niitä olisi voinut tilata verkosta (a ~200€). Näitä ei voitu suhteellisen kalliista hinnasta johtuen tilata tämän tutkimuksen käyttöön. Liitteestä 15 voi nähdä esimerkin vuoden 2009 organisaatiokäskystä, jossa MEU:n vahvuudet luetellaan hyvin yksityiskohtaisesti. Se ei vaikuttanut tutkielmaan aikarajauksesta johtuen.

Yhdysvaltalaisen sotaopetuslaitosten tutkimukset olivat tärkeässä asemassa ja niitä saattoi ladata laitosten omilta sivustoilta. Suurin osa tutkimuksista on digitalisoitu Yhdysvaltain puolustushallinnon rahoittaman tutkimuslaitoksen *the Defense Technical Information Centerin*, (DTIC) sivustolta <http://www.dtic.mil/dtic/>. Sivustolta löytyy merijalkaväen kehittämiskeskuksen ja yliopiston tutkimuksia. Toisena sivustona oli Yhdysvaltain arkistolaitoksen sivusto <https://archive.org/details/texts>, josta saattoi löytää vanhempia asiakirjoja tai tutkimuksia. Merijalkaväen upseerit suorittivat jatkotutkintonsa pääosin *Naval Postgraduate Schoolissa* (NPS) ja niiden tutkielmat on digitalisoitu koulun ylläpitämään internetkirjastoon *Dudley Knox Libraryn* sivustoon <http://library.nps.edu/>. Sivustolta löytyivät koulun kaikki julkiseksi leimatut tutkielmat. Sotaopetuslaitosten tutkimuksista on tutkittu pääosin huollon riittävyttä humanitäärisissä operaatioissa, helikoptereiden kuljetuskykyä ja sota-alusten kuljetuskapasiteettia. Kokoonpanollisia tutkimuksia ei löytynyt MEU:n tasoisesta joukosta, vaan pelkästään MEB:stä. Tutkimuksia MEU:n käyttöperiaatteista löytyi runsaasti, painottuen varsinkin erikoisoperaatiokyvyn perustamisen ja matalan intensiteetin operaatioiden aikaan.

Merijalkaväki ylläpitää historian tutkimuslaitosta *United States Marine Corps History and Museums Divisionia* joka julkaisee tutkimuksiaan ja tilastoja sivustollaan <https://www.mcu.usmc.mil/historydivision/>. History and Museums Divisionin työt painottuvat joko tiettyjen kokoonpanojen tai tietyn aselajien taistelukertomuksiin, jotka ovat osittain epätarkkoja valtaisan tietomäärän takia. Tutkimukset ovat sitoutettu lähes yksinomaan tiettyihin sotiin tai konflikteihin. Murroskohtien, kuten teknisten tai taktisten kehitystöiden perusteita ei History and Museums Divisionin tutkimuksista löydy. Laitoksen henkilöstö on kauan palvelleita sotilashenkilöitä, joita lähetetään operaatioihin kenttähistorioitsijoiksi, tallentamaan tapahtumien kulkua ensikädessä. Laitoksen tutkimuksissa tarkastellaan koko alueellisen merijalkaväen toimintaa ja MEU:t ovat niissä marginaalisessa osassa.

Yhdysvaltain kongressi tai asevoimat tilaavat tutkimuksia riippumattomilta ja voittoa tavoittelemattomilta tutkimuslaitoksilta. Näistä muutamat ovat toteuttaneet tutkimustyötä merijalkaväen ja MEU:den osalta. Monikansallinen *Research and Development Corporation (RAND Corporation)* tutkii sotilasasioita osana valtioiden poliittista päätöksentekoprosessia. Järjestön sivustolta <http://www.rand.org/> löytyy lukuisia tutkimuksia Yhdysvaltain merijalkaväestä.

Yhdysvaltain laivastolle ja merijalkaväelle perustettu *Center for Naval Analyses (CNA Corporation)* julkaisee lukusia tutkimuksia muun muassa yhteistoiminnan ja terrorismin osalta sivustoltaan <http://www.cna.org/>. Yhdysvaltalainen ydintutkijoiden perustama tieteellinen järjestö *Federation of American Scientists (FAS)* julkaisee laivaston ydinkäyttöisten alusten sekä massatuhoaseisiin liittyviä tutkimuksia sivustollaan <https://fas.org/>. Tärkeimmät tutkimukset voidaan jakaa seuraavalla tavalla luokkiin: sotataidon teorit, taktiset-, tekniset-, organisaatio- ja operaatiotutkimukset.

Aikalaiskirjoituksista parhaiten tietoa sai Yhdysvaltain merijalkaväen ja laivaston ammattilehdistä. *The Marine Corps Gazette* käsittelee tarkasti esimerkiksi jalkaväen aseistuksen kehittämistä, reformien syitä ja kokoonpanoihin liittyviä ongelmia. Se toimi myös toimialueiden operaatiokeskusten uutiskanavana tai komentajien käskyjen julkaisukanavana levikkinsä ansiosta. Suuri osa lehden tiedoista on kuitenkin mielipiteisiin, ehdotuksiin ja julkaisemattomiin konsepteihin painottuvaa, asettaen osan tiedoista epärelevantiksi. Lehden artikkeleita voi lukea sivustolta <https://www.mca-marines.org/>. Samalta sivustolta löytyvä *Letherneck*-lehti julkaisee matalamman tason asiaa, kuten harjoituskertomuksia tai henkilökertomuksia. Julkaisut sisältävät tarkkoja kertomuksia joukkojen aktuaalisista kokoonpanoista ja toimista. Kolmantena ammattilehtenä on History and Museums Divisionin julkaisema *Fortitudine, Bulletin of the Marine Corps Historical Program* -lehti, joka löytyy laitoksen sivustolta.

Henkilökohtaista tutkimussivustoa Yhdysvaltain merijalkaväestä ja laivastosta ylläpitävän japanilaisen Takafumi Hiroen verkkosivusto <http://www.gonavy.jp/meu00.html> on erittäin kattava. Sivustolla listataan kaikkien MEU:den ja niiden edeltäjien tietoja perustamisesta viimeisimpiin rotaatioihin. Tieto on tarkkaa sillä niiden eheyttä voidaan verrata muihin lähteisiin. Sivuston tietoja ei käytetty lähteinä, mutta tietoja pystyi hyödyntämään MEU:den kokoonpanojen ja tehtävien etsinnässä.

Lähteiden suuren skaalan takia voimakkaan lähdekritiikin noudattaminen on keskeistä relevantin aineiston löytämiseksi. Englannin kielen ja yhdysvaltalaisten sotilasorganisaatioiden lyhenteiden tai sanojen suomentaminen vastaamaan täysin alkuperäismerkitystä oli osittain mahdotonta. Se johtuu siitä, että yhdysvaltalaisten sotilassanasto on huomattavasti suurempi kuin suomalainen sotilassanasto. Suomalaiset käyttöperiaatteet eivät suoranaisesti sovellu mm. yhdysvaltalaisten mertentakaisten operaatioiden sanastoon (expeditionary, sustainability yms.). Joukkorakenteiden moninaisuudesta ja erilaisuudesta johtuen termeille ei löydy tarkkoja vastineita suomenkielessä. Termit on täytynyt kääntää kokoluokaltaan tai käyttötarkoitukseltaan lähimpään suomalaiseen vastineeseen. Lähdekriittisesti huomioon otettavia kohteita

olivat kirjoittajan tai kirjoittajien asenteellisuus, objektiivisuus, kirjoituksen ajankohta ja kirjoittajan lähteet.

1.3 Tutkittavan aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset

Tutkielmassa selvitettiin Yhdysvaltain merijalkaväen MAGTF-konseptin mukaisen merijalkaväkitaisteluosastojen kokoonpanon kehittyminen. Merijalkaväen organisaatio sisälsi lukuisia eri käyttötarkoitukseen olevia pataljoonia, rykmenttejä ja divisioonaa pääosin MAGTF-joukkorakenteeseen integroituneina. Niiden operaatiokohtaisesti muuttuvien toimintaperiaatteiden, ryhmitys-sijainnin ja kokoonpanollisten erojen takia tutkimuksessa käsitellään pääosin MEU:ta sen ohjesäännöllisten kokoonpanojen ja tehtävien pohjalta. Tähän liittyen on ymmärrettävä, ettei kalusto tai henkilöstö ole ollut kaikissa tilanteissa täysimääräisiä.

Tutkielman tarkoitus oli selvittää miten ja miksi Yhdysvaltalainen erikoisoperaatiokykyinen merijalkaväkitaisteluosasto on kehittynyt kokoonpanon ja käyttöperiaatteen osalta vuodesta 1985 vuoteen 2006? Tutkielman pääkysymyksen tueksi esitetään seuraavat apukysymykset:

- Miksi MEU(SOC)-ohjelma perustettiin ja kehitettiin?
- Miten doktriinien ja taktiikan muutokset sekä sotakokemukset ovat vaikuttaneet MEU:n kokoonpanoon ja käyttöperiaatteeseen?
- Miten teknologinen kehitys ja muut kehitysprojektit ovat vaikuttaneet kokoonpanojen ja käyttöperiaatteiden kehittymiseen?
- Miten MEU:hun kuuluneet raskaat aseet ja ajoneuvot organisoitiin?
- Miten yhteistoiminta toteutettiin MEU:n ja laivaston maihinnousulaivueen (PHIBRON) sekä yläjohtoportaiden välillä?

Tutkimuksen aikarajaus käsittää vuosien 1985 ja 2006 välisen ajan. Aikarajaus perustuu organisaatiomuutoksiin, konflikteihin ja kehitysprojekteihin. Alun rajaus perustuu vuoden 1985 aloitettuun silloisen MAU:n koulutusvaatimukseen erikoisoperaatiovalmiudesta, sekä lisäksi siihen, että Vietnamin sodan ja Grenadan sekä Libanonin konfliktien ajalta on jo olemassa vastaavia tutkimuksia. Lopun aikarajaus perustuu Irakin toisen sodan suurimpien operaatioiden päättymiseen, jolloin sotataidollinen muutos on mahdollista havaita koko Irakin sotavaiheen ajalta.

Yleisesti hyvin tunnustettu yhdysvaltalainen sotataito on ohjannut ennen kaikkea länsimaisen sodankäynnin suuntaa läpi 1900-luvun. Toisen maailmansodan perintönä syntynyt teollinen ja tekninen edistys edesauttoi yhdysvaltalaisen sotilashegemonian syntymisessä. Yhdysvallat oli edelläkävijä sodankäynnin tutkimis- ja koestamissyklissä lukuisissa mertentakaisissa sotilasoperaatioissa. Sotataidon historian tutkimisessa on tiedon käyttöarvo sitä suurempaa, mitä nykyaikaisempaa tieto on. Merijalkaväen syntyhistorian ja alkuvaiheiden tutkimisen viihteellinen arvo on tunnustettavaa, mutta kokoonpanojen kehittymiseen käytettävä tieto on ollut vähäistä tai olematonta. Tämän takia tutkimus painottuu lähihistoriaan ja viimeisimpien kehityskohteiden sekä tutkimusten vaikutukseen.

Operaatioiden tutkiminen rajoittui suurimpiin sotatoimiin, kuten operaatioihin Desert Storm ja Iraqi Freedom. Niiden lisäksi käsiteltiin muutamia matalan intensiteetin operaatioita, kuten merijalkaväen operaatioita läntisessä Afrikassa, Somaliassa ja Bosniassa. Tutkimuksessa ei otettu huomioon kaikkein pienimpiä humanitäärisiä, rauhanturvaamis-, lähetystöjen suojaamis- tai erikoisoperaatioita, joita tutkimuksen tarkasteluajavälillä on suoritettu. Tutkimuksessa ei tutkita merijalkaväen erikoisjoukkojen (*Marine Special Operations Command, MAR-SOC*) toimintaa tai operaatioita.

1.4 Tutkimuksen keskeisimmät käsitteet ja määritelmät

Yhdysvaltain asevoimat luovat sekä omien asevoimien että sitä kautta NATO:n käyttöön lukuisia käsitteitä ja määritelmiä. Ne lyhennetään usein kolmi- tai useampi kirjaimiseksi yhdistelmiksi sekä lyhenteiksi (akronyymit). Tutkimuksessa käytetään yhdistelmiä, lyhenteitä ja käsitteitä, sillä tavalla kuin ne on ilmaistu Amerikan-englanninkielellä. Tutkimuksessa käytetyt käsitteet avataan ensimmäisellä käyttökerralla niiden englanninkieliseen muotoon ja sitä vastaavaan lyhenteeseen. Lyhenteitä käytetään tutkimuksessa ensimmäisen maininnan jälkeen tiiviimmän tekstinkäytön ja jouhevuuden takia. Lyhenteiden merkitykset mukailevat Yhdysvaltain puolustushallinnon (*Department of Defence, DoD*) julkaisemaa asiakirjaa lyhenteistä.³⁵ Käsitteiden aukaisemiseen on lisäksi käytetty Richard Bowyer'in *Dictionary of Military Terms* vuodelta 2004.

ACE (*Aviation Combat Element*) Ilmakuljetukset ja lähitulitukitehtävät suorittavan ilmakomponentin nimitys. Maaosasto kuljetetaan laivoilta toiminta-alueelle ja huolletaan usein ilma-

³⁵ Department of Defense: Joint Publication 1-02, Dictionary of Military and Associated Terms, 8 November 2010 (As Amended Through 15 September 2013), <www.fas.org/irp/doddir/dod/jp1_02.pdf>, 13.1.2014.

osaston toimesta. Tärkeimpiin tehtäviin kuuluivat tiedustelu, ilmatorjunta, ilmarynnäkö, elektroninen sodankäynti, lähitulituki ja lennonjohto sekä ohjusten kontrollointi.³⁶ ACE vahvennetaan usein hallintaosastolla (Marine Air Control Group) ja tukiosastolla (Marine Wing Support Group), jotka tarjoavat ilmatorjunnan, viestinnän ja ilmatankkauksen palvelut.³⁷

ARG / ESG (*Amphibious Readiness Group / Expeditionary Strike Group*) Yhdysvaltain laivaston alistaman maihinnousulaivueen (PHIBRON) ja merijalkaväkitaisteluosaston muodostama laivue. Toinen yleisesti käytetty ja uudempi nimitys osastosta on ESG. ESG:tä alettiin käyttää vuoden 2003 jälkeen pääsääntöisesti. Käytännössä nimitysmuutos tehtiin sillä osastoa kasvatettiin sukellusveneellä ja pinta-aluksilla, kuten ohjushävittäjillä.³⁸

BLT (*Battalion Landing Team*) Vahvennettu merijalkaväkipataljoona, joka on tarkoitettu ensisijaisesti maihinnousujen suorittamiseen, sillanpääaseman haltuunottoon ja erilaisten erikoistehtävien, kuten pommi- ja panttivankitilanteiden toteuttamiseen. GCE käsittää BLT:n, mutta sitä voidaan vahventaa tarvittaessa jopa divisioonalla.³⁹ Esimerkiksi 26th MEU:n vuoden 1995 rotaatiossa, maakomponenttina oli 6. merijalkaväkirykmentin 2. maihinnousupataljoona. Pataljoonaa vahvennuksineen kutsuttiin BLT 2/6. Pataljoonat vaihtelevat rotaatiokierroksien mukana.⁴⁰

C2 / C3 / C4I (*Command and Control / Command, Control and Communications / Command, Control, Communications and Intelligence*) tarkoittaa suunnittelu- ja johtamiskykyä. C3 sisälsi lisäksi johtamisjärjestelmän. C4I tarkoitti edellä mainittujen lisäksi tiedustelujärjestelmää.

CE (*Command Element*) Kaikissa MAGTF-joukoissa olevien esikuntien nimitys. Ennen vuotta 1984 nimitys oli *Headquarters Element*. MEU:n komentajana toimii eversti ja hänellä on apunaan sotilasmestari joka vastasi kaikista hallinnollisista, koulutuksellisista ja kurinpidollisista toimenpiteistä aliupseeriston ja miehistön osalta. Komponentista löytyvät nopean johtamiseen ja suunnittelun tarvikkeet (C2) ja johtamisjärjestelmä (C4I). Lisäksi komponentista löytyy kauko- ja lähitiedustelun, tulenkäytön, elektronisen sodankäynnin ja johtamisjärjestelmän osia.⁴¹

³⁶ Holman 1996, s. 27.

³⁷ Hagan 1998, s. 7.

³⁸ Berris 2005, s. 18.

³⁹ Holman 1996, s. 27.

⁴⁰ Clancy 1996, s. 217.

⁴¹ U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 3.

CSSE / MSSE / LCE (*Combat Service Support Element / MEU Service Support Element / Logistics Combat Element*) on MEU:n huoltokomponentin nimitys. Nimitys vaihtelee lähteen julkaisuajankohdan mukaan. Huoltokomponentissa palvelevan yksikön nimi on MSSG (*MEU Service Support Group*). MSSG:tä johtaa useimmiten everstiluutnantti ja sen kokonaisvahvuutena on noin 250–340 sotilasta.⁴² Se täydentää ja huoltaa MEU:n kaikilla huollon spektreillä.⁴³ Huollon täydennys- ja tarvikeluokittelu on seuraava: luokka I: elintarvikkeet II: henkilökohtaiset sotavarusteet, III: polttoaineet, öljyt ja voiteluaineet (*Petrol, Oil and Lubricants, POL*) IV: rakennusmateriaalit, V: ammuksiset, VI: henkilökohtaiset tarvikkeet, VII: suurkalusto, kuten panssarivaunut, VIII: lääkintämateriaali, IX: korjausosat ja X: ei-sotilaalliset tarvikkeet.⁴⁴

DA (*Direct action*) Suoran toiminnan operaatioita jotka ovat lyhytaikaisia iskuja tai pienimittaisia hyökkäyksiä, jossa hyödynnetään täsmäaseiden ja lähitaistelun menetelmiä sekä tulenoitusta.⁴⁵

Expeditionary termi tarkoittaa toimintaympäristön kontekstissa vapaata kulkua ilman infrastruktuurin rajoitteita tai isäntävaltion luvanvaraisuutta. Sotilaskokoonpanoissa termillä tarkoitetaan välitöntä operatiivista valmiutta ilman reservin mobilisointia. Lisäksi se tarkoittaa nopeaa ryhmittymistä, itsenäistä toimintaa ja joukkoa joka on sovellettu toimimaan yhteistoiminnassa eri joukkojen kanssa. Expeditionary-sotilasjoukon tärkeimpänä ominaisuutena on liikkuvuus.⁴⁶

GCE (*Ground Combat Element*) Maaoperaatiot suorittavan komponentin nimitys. Tehtävästä riippuen merijalkaväkitaisteluosaston maakomponentissa oli yhdestä kahteen vahvennettu merijalkaväkipataljoonaa, tai jopa merijalkaväkidivisioona.⁴⁷ Logistisesti GCE omaa kuljetus-, täydennys-, korjaus- ja lääkinnällisen huollon kykyä.⁴⁸ Sen rakenne vuosina 1985–1998 koostui kolmesta kiväärikomppaniasta (F-sarja)⁴⁹, asekomppaniasta, viestintäosastosta, tykistö patterista, taistelupioneerijoukkueesta, kevyestä rynnäkköpanssarivaunukomppaniasta (-)

⁴² U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-36 - *Army and Marine Corps Integration in Joint Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001, s. 3, Ix-15.

⁴³ Holman 1996, s. 28.

⁴⁴ U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3120.9 - *Policy for Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC))*, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1994, s. 4; Fitzgerald 1998, s. 7.

⁴⁵ U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 10.

⁴⁶ Wilhelm, Charles E.: *Expeditionary Warfare*, Marine Corps Gazette, vol. 79 no. 6, 1995, s. 29-30.

⁴⁷ Holman 1996, s. 27.

⁴⁸ Hagan 1998, s. 4.

⁴⁹ U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Reference Publications FMFRP 1-11 - *Fleet Marine Force Organization - 1992*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C, 1992, s. 4-6, <<http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uiug.30112105064114;view=1up;seq=37;size=125>>, 23.3.2015.

(*Light Armoured Vehicle, LAV-25*), maihinnousvaunujoukkueesta ja mahdollisesti taistelupanssarivaunujoukkueesta. Vuoden 1998 jälkeen MEU:n vahvennetussa BLT:ssä oli ajoittain neljä kiväärikomppaniaa (G-sarja).⁵⁰

Maihinnousu on hyökkäys rannikolle tai rannikkoalueelle mereltä käsin. Maihinnousu suoritetaan useimmiten Tarawa, Wasp tai America-luokan maihinnousualukselta ja sen tukialuksilta. Sotilaat siirtyvät rannalle tai muulle maa-alueelle AAVP7A1 RAM/RS-maihinnousupanssarivunuilla, LCAC-ilmatyynyaluksilla, LCU-maihinnousualuksilla tai helikoptereilla.

MAGTF (*Marine Air to Ground Task Force*) Yhdysvaltain merijalkaväen taisteluosastojen kaikista tasoista käytettävä yhteinen nimitys. Merijalkaväen konsepti sisältää merijalkaväkiarmeijakunnat MEF, merijalkaväkiprikaatit MEB ja merijalkaväkitaisteluosastot MEU. Lisäksi merijalkaväki voi perustaa merijalkaväen erikoisoperaatioryhmän (*Special Purpose Marine Air to Ground Task Force, SPMAGTF*). SPMAGTF-osasto perustetaan operaatioihin joihin muuta MAGTF-joukkoa ei saada tai mihin sellainen ei perusrakenteeltaan sovellu.⁵¹ MAGTF-joukkoon nimityksissä ei käytetä heikennettyjä tai vahvennettuja merkkejä, sillä ne ovat tehtäväkohtaisesti rakennettu.⁵² Tutkielman liitteessä 2 löytyy hahmotelma MAGTF-joukkoon käyttöperiaatteista.⁵³

MCO (*Marine Corps Order*) Merijalkaväen komentajan antama päiväkäsky. Käsky antaa linjaukset organisaatorakenteisiin, koulutusvaatimuksiin ja erilaisten projektien käynnistämisiin. Sisälsivät useimmin käyttöperiaatteisiin ja kokoonpanoihin antavia tarkkoja linjauksia.

MEU(SOC) (*Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable)*) on vahvennetun maihinnousupataljoonan ympärille rakennettu merijalkaväkitaisteluosasto. Tehtävästä riippuen voi sisältää kaksi vahvennettua maihinnousupataljoonaa. Ennakkoryhmitetty MAGTF-joukko koostui komentokomponentista, vahvennetusta maihinnousupataljoonasta, keskiraskaasta kuljetushelikopterilaivueesta ja sen tukevista lentueista sekä huoltokomponentista. Kykeni rajoitettuihin itsenäisiin taistelutehtäviin, erityisesti nopeisiin maihinnousuiskuihin ja merellisiin erikoisoperaatioihin.⁵⁴ MEU ei ole puolustusministerin käyttöön alistettu joukko, mutta se voi puolustusministeriön (*National Command Authority, NCA/Department of Defen-*

⁵⁰ Hagan 1998, s. 6; Sayen John: *Battalion: An Organizational Study of the United States Infantry*, s. 247.

⁵¹ *Joint Military Operations Reference Guides*, The United States Naval War College, 2011 s. 79.

⁵² U.S. Marine Corps: *Marine Corps Order MCO 3120.8A - Policy for the Organization of Fleet Marine Forces for Combat*, United States Marine Corps, Washington D.C. 1992, s. E-1.

⁵³ U.S. Marine Corps: *Marine Corps Strategy 21*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C. 2000, s. 3.

⁵⁴ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. glossary-26, <www.dod.mil/pubs/foi/operation_and_plans/PersianGulfWar/404.pdf>, 10.12.2013

ce, DoD) tai sotatoimialueen komentajan (*Commander in Chief, CinC*) käskyistä suorittaa panttivankien vapautuksia ja muita erikoisoperaatioita, silloin kun muita erikoisjoukkoja ei ole käytettävissä.⁵⁵ MEU:ja on ollut seitsemän koko MEU-ohjelman ajan perustamisestaan lähtien tähän päivään asti. MEU:t olivat 11th, 13th ja 15th MEU Etelä-Kalifornian Camp Pendletonista. 22nd, 24th ja 26th MEU:t Pohjois-Carolinan Camp Lejeunesta. 31st MEU toimii Okinawan saarelta Japanista.⁵⁶

MPS / MPSRON / MPF (*Maritime Pre-positioned Ship / - Squadron / - Force*) on Yhdysvaltain valmiusdoktriinin mukaisesti ennakkoryhmitetty valmiuslaiva, laivue (useimmiten kolme alusta) tai laivasto. Yksittäinen laiva huoltaa ja täydentää merijalkaväkitaisteluosaston kolmenkymmenen vuorokauden ajan, kun taas laivue on tarkoitettu merijalkaväkiprikaatille. voi tukea myös merijalkaväkitaisteluosastoa, sillä se alistetaan useimmiten erillistehtävän jälkeen ylempään johtoportaan, merijalkaväkiarmeijakuntaan tai prikaatiin.

MSPF (*Maritime Special Purpose Force*) MEU(SOC):n eri komponenteista koottu tilapäinen osasto,⁵⁷ jonka päätehtävänä ovat konventionaaliset hyökkäys- ja puolustustehtävät tai valikoidut erikoisoperaatiot merellä. Joukon tarkoitus ei ole replikoida taisteluosaston erikoisoperaatiokykyjä, vaan se on varustettu ja koulutettu lähitaistelukykyyn esimerkiksi kiinniotto- tai pelastustehtäviin muilla laivoilla. Osaston tehtävät painottuvat pääosin kaapparilaivojen haltuunottoihin ja neutralisointiin.⁵⁸ Osasto ei kykene itsenäiseen toimintaan, vaan sen tulee toimia merijalkaväkitaisteluosaston yhteydessä. Tarpeen vaatiessa kykenee toimimaan toisen puolustushaaran erikoisjoukon (*Special Operations Force, SOF*)⁵⁹ tuella.⁶⁰ Osaston vahvuus on useimmiten noin 85 merijalkaväen ja laivaston sotilasta tai viisi prosenttia MEU:n kokonaisvahvuudesta.⁶¹

PHIBRON (*Amphibious Squadron*) Merijalkaväkitaisteluosasto toimi täydessä yhteistyössä PHIBRON:n kanssa muodostaen ARG:n. MEU:n johtaminen (pl. maataistelunjohtaminen), siirrot ja huollot suoritetaan PHIBRON:in aluksilta. PHIBRON koostuu useimmiten kolmesta viiteen erityyppisestä aluksesta. Osaston henkilöstövahvuus on ollut noin 2 000. Osaston

⁵⁵ U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 1 - *Warfighting*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C. 1989, s. 22.

⁵⁶ Hagan 1998, s. 5.

⁵⁷ Hutchins Susan G, Kemple William G, Kleinman David L, Hovevar Susan P.: *Expeditionary Strike Group: Command Structure Design Support*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2005, s. 13. Lähteessä kuvataan komentorakennetta, jossa MSPF kuvataan omana kokoonpanona. Muut lähteet eivät antaneet tällaista kuvaa, vaan niissä painotettiin MSPF:än tilapäisyyttä.

⁵⁸ U.S. Marine Corps: *Marine Expeditionary Unit Capabilities* -video, kohta 1:53, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014.

⁵⁹ Nimitystä käytetään muiden puolustushaarojen varsinaisista erikoisjoukoista, kuten Delta Forcesta tai Navy Sealsista.

⁶⁰ U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 3.

⁶¹ Schrecker 2001, s. 30.

aluksia olivat 1990–2000 -luvuilla muun muassa maihinnousuhyök-
käysalus/helikopteritukialus (LHD / LHA) ja kaksi huoltoalusta (LPD / LSD).⁶²

Yhdysvaltain merijalkaväki (*United States Marine Corps, USMC*) on yksi viidestä Yhdys-
valtain asevoimien puolustushaarasta. Merijalkaväen toimintaan sisältyy kaikkien muiden
puolustushaarojen osa-alueita. Se on liikkuva puolustushaara, joka voidaan keskittää taistelu-
alueelle vuorokausien sisällä käskystä minne tahansa maailmassa.⁶³

1.5 Tutkimusmenetelmät, näkökulma ja tutkimuksen rakenne

Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen. Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin lähdeaineis-
toon perustuvaa aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen
avulla saatu aineisto analysoitiin käyttäen deduktiivista ja induktiivista sisällönanalyysia.⁶⁴
Sekundääriaineiston keräämisen jälkeen aineisto analysoitiin rakentamalla tulkintoja aineis-
tosta. Aineistonanalyysi tehtiin tutkimusongelmissa esiintyvien käsitteiden avulla. Käsitteiden
avulla lähdeaineistosta etsittiin tietoa tutkimuskysymyksiin ja sillä pyrittiin luomaan koko-
naisnäkemys tapahtuneesta.⁶⁵

Toisena tutkimusmenetelmänä käytettiin kuvailevaa tutkimusta. Siinä kartoitettiin tapahtumat
operaatioissa ja tutkittiin muutokset käyttöperiaatteissa sekä organisaatioissa. Tutkielman ana-
lyysimenetelmänä käytettiin vertailevaa asiakirja-analyysiä, missä asiakirjojen faktoja rinnas-
tettiin asiayhteydessä olevaan olettamukseen. Tällä pyrittiin selvittämään, mistä syystä muu-
tokset organisaatiossa ja käyttöperiaatteissa tapahtuivat. Tutkielman lähteiden perusteella py-
rittiin kuvaamaan tapahtumien kulku mahdollisimman tarkasti. Tutkimuksen aineistoa pyrit-
tiin kartuttamaan suureksi tukevien lähteiden takia.

Tutkimuksessa huomioitiin teknisen kehityksen vaikutus asevoimiin ja sen kokoonpanoihin.
Tutkitun kahden vuosikymmenen aikana viestintäteknologia, logistiikka ja etäiskut ovat
muuttaneet sodankuvaa eksponentiaalisesti. Kehittymiseen on vaikuttanut se, että merijalka-
väen käyttöperiaatteena pidetään joukon käyttökelpoisuutta sodankäynnin jokaisessa tasossa.
MEU:t olivat nopeantoiminnan joukkoja, jotka kykenivät vastaamaan kaikkiin tehtäviin ja

⁶² U.S. Marine Corps: *Amphibious Ready Group And Marine Expeditionary Unit Overview*, U.S. Marine Corps,
s. 16, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014

⁶³ Estes, Kenneth W: *The Marine Officer's Guide*, United States Naval Institute, Annapolis, 1996, s. 1-2

⁶⁴ Lappalainen, Jussi T: *Haluatko historiankirjoittajaksi?*, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 2002, s. 63-64.

⁶⁵ Tuomi Jouni, Sarajärvi Anneli: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*, Tammi, Helsinki, 2002, s. 107–121.

itsenäiseen toimintaan missä tahansa maailmassa. Tästä syystä merijalkaväki on tarkastellut MEU:n kokoonpanojen kehitystä, jotta se vastaisi alati muuttunutta sodan kuvaa.

Tutkimus rakentuu kaikkiaan viidestä tekstiluvusta, lähdeluettelosta ja liitteistä. Ensimmäinen luku on tutkimuksen johdanto- ja perusteluku. Luvussa esitellään historiallinen tausta, jotta lukija ymmärtäisi merijalkaväen ja sitä kautta MEU:n toimintaperiaatteen ja tarkoituksen. Taustoittaminen auttaa ymmärtämään asevoimien järjestelmää, joka eroaa täysin suomalaisesta vastineestaan. Luvussa esitellään lisäksi tutkimuksessa käytetyt lähdeaineistot, tutkimusmenetelmät, -kysymykset ja -rakenne.

Toisessa luvussa tutkitaan tilannetta mihin Vietnamin sodan jälkeen jäätiin. Kuinka joukkorakenteellisesti ja taloudellisesti heikossa tilassa olleista joukoista perustettiin sotatoimiin ja vaativiin erikoistehtäviin kykenevä joukko. Tässä luvussa on esitetty merijalkaväen tarkoitus ja siihen liittyvät kehitysprojektit, jonka pohjalta tutkimuksen aikarajaus määritettiin. Erikoisoperaatiokyvyn syntyminen oli merijalkaväelle kriittinen edistysaskel. Ohjelma antoi merijalkaväelle tarkoituksen sotien väliselle ajalle.

Kolmannessa luvussa tutkittiin Persianlahden sota ja erikoisoperaatiokykyisten joukkojen käyttö ensi kertaa sotatilassa. Luvussa tarkastellaan millaiset rajoitteet doktriinit loivat ja minkälaista taktiikkaa käytettiin. Kuinka yhteistoiminta armeijan sekä laivaston kanssa toteutettiin ja miten merijalkaväki taisteli osana operaatiota sekä minkälaisella kalustolla. Kolmannen luvun lopussa tutkitaan sitä mihin lopputulokseen sodassa jäätiin ja mitä taisteluista opittiin.

Neljännessä luvussa tutkittiin aikakauteen kuuluneet matalan intensiteetin operaatiot. Luvussa tutkitaan taistelunkuvan muutosta laajamittaisesta sodasta pienempiin ja itsenäisimpiin operaatioihin. Luvussa esitetään miten MEU:n olemassa oleva organisaatio voitiin soveltaa matalan intensiteetin operaatioihin ja miten kaluston tai kokoonpanojen käyttö toteutettiin. Lisäksi luvussa tutkittiin syitä miksi MEU:ta sovellettiin kyseisiin operaatioihin.

Viidennessä luvussa tutkittiin Yhdysvaltain merijalkaväen kehityksen huipentumaa. Sitä miten kaksi vuosikymmentä, lukuisine operaatioineen ovat muuttaneet toimintatapoja ja käyttöperiaatteita. Lisäksi tutkittiin miksi MEU on muuttanut käyttöperiaatteitaan enemmän taistelu-toimintaan kuin matalan intensiteetin operaatioihin. Tutkittiin kuinka se on vaikuttanut lopulliseen kokoonpanoon.

Kuudennessa luvussa esitetään tutkimusaineiston perusteella aikaansaadut tulokset ja esitetään vastaus päätutkimusongelmaan pohdinnalla. Luvussa analysoidaan muutoksiin vaikutta-

neita syitä ja sitä kuinka muutokset ovat vastanneet kulloiseenkin suoritustasovaatimukseen. Pohdinta toteutettiin temaattisella periaatteella.

Lopussa esitetään lähdeluettelo julkaistuista ja julkaisemattomista lähteistä. Lähdeluettelon jälkeen esitetään liitteet, joiden tarkoituksena on tukea päälukujen kirjoitusta vertailevilla tai kuvaavilla taulukoilla ja kuvilla. Liitteissä tulokset kuvataan organisaatiokaavioilla, projekti-taulukoilla ja muilla kehityskuvaajilla, sitä millaisia syitä ja vaikutuksia kehitystyöhön liittyi.

2 ERIKOISOPERAATIOKYVYN SYNTYMINEN 1985–1991

2.1 Vietnamin sodan, Grenadan ja erikoisoperaatioiden opetukset

Vietnamin sota pitkittyi lähes kymmenen vuoden pituiseksi koetuksesi. Ylpeänä kansakuntana Yhdysvallat ei halunnut luopua tavoitteistaan kommunismin leviämisen estämiseksi. Tuona aikana merijalkaväen tappiot kasvoivat lähes toisen maailmansodan lukuihin ja syitä etsittiin kuumeisesti niin sisäisistä kuin ulkoisistakin vaikuttimista.

Vietnamin sodan jälkeen merijalkaväen löyhien värväyskriteereiden muodostamat virheet havaittiin. Sodassa kaatuneiden ja haavoittuneiden sotilaiden takia miespula koetteli organisaattiorakenteiden kestävyyttä. Miespulan korvaamiseksi värväyksen standardeja laskettiin. Henkilöitä, joita aiemmin ei olisi kelpuutettu, otettiin sodan aikana palvelukseen huomattavasti löyhemmillä kriteereillä. Merijalkaväen henkilöstö paisui moninkertaiseksi, siitä mitä se oli ollut ennen sotaa.

Sodan jälkeen merijalkaväen maine oli kokenut kolauksen ja miehistön koulutuksen katsottiin olevan heikossa tilassa. Värvättävien sotilaiden taso oli laskenut huomattavasti, mikä näkyi muun muassa sotilaiden kurittomuudessa, rasismissa, luvattomissa poissaoloissa ja huumeiden käytössä. Merijalkaväen vahvuus oli sodan kiivaimpana vuonna 1969 noussut jo noin 310 000 sotilaaseen, joista upseeristoa lähes 26 000. Vahvuutta tarkastettiin ja huonoa henkilöstöainesta karsittiin rajusti.⁶⁶ Sodan jälkeen vuosina 1975–1980 vahvuutta oli tiputettu jo noin 190 000 sotilaan kokonaisvahvuuteen, joista upseeristoa 18 000.⁶⁷ Uudistusten lopulla Yhdysvaltain asevoimien vahvuus muuttui asevoimille suunnattavien rajujen budjettileikkausten johdosta. Maaliskuussa 1983 asevoimien vahvuus oli 2 223 400 sotilasta, joista 193 993 oli merijalkaväen sotilaita.⁶⁸

Vietnamin sodassa käytetyn MAGTF-konseptin mukaisissa joukoissa havaittiin ongelmia. Ilma- ja maaosastojen tuli toimia välittömässä yhteistoiminnassa, mutta esikuntarakenne oli hajanainen. Ilmatoimintaa ei saatu sovittua yhteen maaosien toiminnan kanssa ja hyökkäykset sekä maakomponenttien kuljetukset vaikeutuivat. Puutteiden takia MEU:den esikuntia eheyttiin yhtenäisemmiksi siten, että kaikki aselajiosat toimivat läheisessä suunnittelu- ja

⁶⁶ Simmons 2003, s. 258–259.

⁶⁷ United States Marine Corps History and Museums Division: Merijalkaväen henkilöstön loppuvahvuudet kalenterivuositain: <https://www.mcu.usmc.mil/historydivision/pages/frequently_requested/EndStrength.aspx>, 1.12.2013.

⁶⁸ Simmons 2003, s. 269.

johtamistoiminnassa. Esikunnat eivät enää hajaantuneet siirtojen tai operaatiotuen takia, vaan taisteluosaston operaatioiden onnistuminen saumattoman esikuntatyön avulla oli kaikkein tärkeintä.⁶⁹

Heti sodan jälkeen, Kamputsean rannikolla vuonna 1975, Punaiset Khmerit olivat ottaneet yhdysvaltalaisen *Mayaguez*-kauppalaivan haltuunsa, epäillen tätä vakoilulaivaksi. Tilanne jatkui kunnes presidentti Gerald Ford antoi määräyksen ottaa laiva takaisin haltuun tarvittaessa voimakeinoin. Erikois- ja yhteistoimintaoperaatioiden osaaminen oli tällöin vielä olematonta. Tavallisesta MAU:sta ja muista joukoista koottiin hyvin äkillisesti taisteluosasto 79.9, jonka uskottiin hoitavan kamputsealaisten joukot vaivatta. Ongelmat toiminnassa aiheutuivat ennemmin omasta toiminnasta, kuin vihollisen vaikutuksesta. Operatiivinen ja taktinen suunnittelu epäonnistui täysin johtaen suuriin tappioihin. Ensimmäisen hyökkäysaallon vahvuudesta jopa 40 % kaatui tai haavoittui.⁷⁰ Operaatiosta puuttui vastuullinen komentaja, jolla olisi ollut kaikki toimet hallinnassaan. Yhteneväisen operaatiokomennon puuttuminen olisi voinut kaataa koko operaation.⁷¹ Joukkojen äkillinen kokoaminen eri aselajien rippeistä aiheutti taisteluosaston eri osastojen toimintatapojen synkronoimattomuuden. Operaation tutkiminen vaikutti lukuisiin erikoisoperaatiokykyisten joukkojen koulutusohjelman syntyyn ja tapaus otettiin erityiseen tarkasteluun suunniteltaessa Persianlahden sotaa.⁷²

MAU:den reagointikykyä koeteltiin Grenadan jouduttua kriisiin. Grenadan sotilasoperaatioon *Urgent Furyyn* merijalkaväen joukot lähetettiin yllättäen. 22nd MAU oli matkalla Beirutin Libanoniin, jo vuosia kestäneeseen rauhanturvaoperaatioon, vapauttamaan 24th MAU rotatiostaan. Tehtävänsä takia MAU oli varautunut täysin erilaiseen ympäristöön kuin subtrooppiseen Grenadaan ja Carriacouhun saareen. Tehtävän onnistumisen kannalta kriittiseksi osoittautuneen lentokentän valtaamiseen liittyvät maihinnousupaikat osoittautuivat liki mahdottomiksi käyttää käytössä olleella kalustolla. Laivaston SEAL-joukkojen suorittaman tiedustelun perusteella MAU:n komentaja eversti James Faulkner muutti suunnitelmaansa perinteisestä maihinnousuhyökkäyksestä. Hän päätti toteuttaa hyökkäyksen ainoastaan ilmaitse helikopterirynnäköllä. Lyhyillä taisteluilla lentokenttä saatiin haltuun vain kaksi tuntia operaation aloittamisen jälkeen. Pian lentokentän jälkeen myös pääkaupunki St. George saatiin haltuun.⁷³

⁶⁹ Simmons, Edwin H.: *“Amphibious” Becomes “Expeditionary”*, Fortitudine, Bulletin of the Marine Corps Historical Program, vol. 18 no. 1, Washington D.C., 1988, s. 3.

⁷⁰ Newman Bob: *Marine Special Warfare & Elite Unit Tactics*, Paladin Press, Boulder Colorado, 1995, s. 17-18.

⁷¹ Starnes, Glenn T.: *The Mayaguez Incident, a Failure in Operational Leadership*, Naval War College, Newport, 1995, s. 16-17, <www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a293264.pdf>, 30.3.2015.

⁷² Cavanaugh, Brian W.: *Restructuring the Corps: A Standing MEU Concept*, Marine Corps Gazette, vol. 82 no. 9, 1998, s. 49.

⁷³ Anonymous: *Marines Sent to Grenada*, Marine Corps Gazette, vol. 67 no. 12, 1983, s. 5.

Ensisijaisten tavoitteiden täytyttyä MAU sai tehtäväkseen amerikkalaisten yliopisto-opiskelijoiden evakuoinnin Grand Ansen -kampusalueella. Evakuointi onnistui hyvin, mutta yksi helikopteri menetettiin sen törmättyä palmuun. Operaatiossa käytetyn MAU:n kaluston yleisyys osoittautui toimivaksi. Kokoonpano ja kalusto suosivat pääjoukkojen toiminnasta erillisten tehtävien toteuttamista. MAU:n kyky reagoida nopeasti uuteen tehtävään ja välitön paikalle saapuminen vaikutti Grenadan puolustusvoimien reagointikykyyn. Kriittisten puolustustarpeiden määrittäminen sekaantui siten, että Yhdysvaltalaiset joukot välttyivät taistelusta grenadalaisten pääpuolustusasemien kanssa.⁷⁴

Grenadan operaatiossa MAU:n taisteluteho ja yhteistoimintakyky osoitti toimivuutensa, mutta jälleen kerran erikoisoperaatiot nousivat esiin. Merijalkaväen tuli jatkossa aina pystyä takaamaan konfliktialueella asuvien tai työskennelleiden Yhdysvaltain kansalaisten turvallisuus.⁷⁵ Grenadan operaatio oli vaikutin merijalkaväen selviytymiseen. Vietnamin sodan jälkeisestä tilanteesta kun puolustushaara oli lakkautusuhan alla, alkoi käyttötarpeiden ja sitä seuranneen budjettikehityksen nousu.⁷⁶

2.2 Merijalkaväen tehtävät ja suorituskykyvaatimukset sotilasdoktriinissa

Maailman ihmisistä ja kauppavirroista suurin osa sijaitsee ja liikkuu rannikkoalueilla. Tästä syystä merijalkaväen erityisosaaminen ja vaikuttamismahdollisuudet olivat keskeisiä. Vuoden 2003 aikana arviolta 70 prosenttia ihmisistä asui 350km etäisyydellä rannikosta ja 80 prosenttia valtioiden pääkaupungeista sijaitsi noin 550km etäisyydellä rannikoista. Siitä lähtien väestön liike on ollut noususuhdanteista. Täten infrastruktuuriin ja väestöön sitoutuneissa, valtioiden välisissä toimissa Yhdysvaltain sotilaalliset ja geopoliittiset intressit kohdistuivat ensisijaisesti merijalkaväen nopean toiminnan joukkoihin.⁷⁷

Merijalkaväki kuului Yhdysvaltain puolustusministeriön laivasto-osaston alaisuuteen. Laivasto-osaston tuli tukea ja puolustaa Yhdysvaltain perustuslakia niin ulkomaisia kuin kotimaisia-kin uhkia vastaan. Sen oli suojattava Yhdysvaltain turvallisuutta, omaisuutta ja alueita oikein

⁷⁴ Spector, Ronald H.: U.S. Marines in Grenada 1983, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1987, s. 16-19.

⁷⁵ Koivisto, Arimo: *Vietnamin sodan (1965–1973) vaikutus Yhdysvaltain merijalkaväen käyttöajatukseseen ja merijalkaväen käyttö Vietnamin sodan jälkeisissä konflikteissa (Grenada ja Panama)*, Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitos K454k1, 2000, s. 55–58.

⁷⁶ Koivisto 2000, s. 59.

⁷⁷ Lagerstam Kaarle, Puistola Juha-Antero, Sirén Torsti: *Yhdysvaltalainen sotilasstrategia tänään*, Maanpuolustuskorkeakoulun strategian laitoksen julkaisusarja 2 N:o 21, Helsinki, 2003, s. 43.

ajoitetuilla ja tehokkailla sotatoimilla. Laivasto-osasto ylläpiti ja kehitti Yhdysvaltain kansallista politiikkaa ja sisäistä sekä ulkoista turvallisuutta.⁷⁸

Vuonna 1951 Yhdysvaltain puolustuslain 10:teen kohtaan pykälään 5063 kirjattiin direktiivi, joka määritteli merijalkaväen kokonaisvahvuuden ja tehtävän kansallisessa puolustuksessa. Kokoonpanot määrättiin toimimaan integroidusti, ei alisteisesti kuten aiemmin.⁷⁹ Lain pyrkimys yleisluonteisuudesta ja tehtävärakenteellisuudesta on säilynyt merijalkaväessä samankaltaisena 1960-luvulta 2000-luvulle asti.⁸⁰ Merijalkaväen roolin ja tehtävien määrittelyssä siihen tuli kuulua vähintään kolme maajoukkojen divisioonaa, kolme lennostoa ja vaadittavat huoltojoukot. Merijalkaväen oli kyettävä toimittamaan joukoiltaan ja varustuksiltaan sopivia osastoja laivaston tueksi yhteistoiminnassa ilmataisteluosien kanssa. Merijalkaväen tuli laivaston osana kyetä meritukikohtien haltuunottoon, puolustamiseen sekä suorittamaan sellaisia maaoperaatioita, jotka edellyttävät merioperaatioiden onnistumista. Sen oli kyettävä muodostamaan laivaston aluksilla toimivia erillis- ja suojausosastoja, joilla suojattiin laivaston omaisuutta tai henkilöstöä. Yhdysvaltain presidentillä on suora käskyvalta merijalkaväen joukkoihin joidenkin erillistehtävien osalta. Merijalkaväen tuli yhteistoiminnassa muiden puolustushaarojen kanssa kehittää mairinnousujen ja mertentakaisten operaatioiden taktiikkaa ja kalustoa. Sotatilaa tai muuta kongressin määräämää hätätilaa lukuun ottamatta merijalkaväen palveluksessa olevien sotilaiden määrä ei saanut 28. kesäkuuta 1952 jälkeen ylittää 400 000 sotilaan rajaa.⁸¹

Nykyisin voimassa olevan vuodelta 1997 asti käytössä olleen doktriinin mukaan merijalkaväen tulee toimia koko kansakunnan mertentakaisten operaatioiden valmiusjoukkona. Joukon täytyi olla valmiudessa toimimaan missä tahansa operaatioalueella, kaikissa olosuhteissa ja riippumatta tehtävän luonteesta. Tähän tavoitteeseen vastasi merijalkaväkitaisteluosaston erikoisoperaatio-ohjelma, jolle asetettiin selkeä päätehtävä. Sen täytyi luoda keinot, joilla puolustusministeriö voi vastata tulevaisuuden uhkiin ennakkoryhmitetyllä ja itsenäisesti tehtävään kykenevällä joukolla.⁸² Tähän tehtävään vastasivat 1st ja 2nd MEF:t ennakkoryhmityksillään

⁷⁸ Estes 1996, s. 27.

⁷⁹ Schrecker M. G.: *The MEU(SOC) Pre-deployment Training Program: Training the MEU or the MSPF?*, United States Marine Corps Command and Staff College Marine Corps University Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2001, s. 5, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA401429>, 13.11.2014.

⁸⁰ O'Connell 2012, s. 248.

⁸¹ Estes 1996, s. 28.

⁸² U.S. Marine Corps: Marine Corps Order 3120.9C - *Policy for Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC))*, Commandant of the Marine Corps, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2009, s. 2.

useimmiten Intian valtamerellä ja Välimerellä.⁸³ Vain 3rd MEF:n 31st MEU ei ollut ennakkoryhmitettynä, vaan se säilyi Okinawalla tai sen lähialueilla harjoituksissa ja valmiudessa.⁸⁴

Vaatimusten toteuttaminen vaati dynaamisen koulutus- ja harjoitusjärjestelmän ylläpitämistä ja motivoituneen henkilöstön. Merijalkaväen koulutusohjeen mukaan koulutusta oli ylläpidettävä myös konfliktin aikana, jotta sotakokemuksien opit vaikuttaisivat välittömästi koulutukseen. Koulutuksen tuli tähdätä yleiseen sotilaan koulutukseen, hyvien perustaitojen ja taistelukoulutuksen hallitsemiseen. Jokaiselle merijalkaväen sotilaille annettavan laajan peruskoulutuksen tuli olla myös sosiaalinen prosessi. Koulutuksessa opetettiin ja edistettiin yhteisiä taitoja, arvomaailmaa ja luotiin arvostusta sekä ylpeyttä omaa joukkoa kohtaan. Kaiken koulutuksen yhdistävänä ja tehostavana tekijänä on ryhmäkoheesio eli yhteishengen luominen.⁸⁵

Merijalkaväen harjoitusorganisaatio on luotu sotaa käyvän organisaation pohjalta. Joukkojen tuli harjoitella vain täysillä taisteluvahvuuksilla sisällyttäen mahdolliset alistukset, vahvenukset ja huollon. Rauhan ajan koulutuksen tarkoituksena oli saada jokaisen sotilas ymmärtämään tehtävänsä vahvuudet ja heikkoudet täydessä organisaatiossa toimiessaan. Harjoitusolosuhteiden tuli vastata mahdollisimman paljon todellisuutta. Taistelukentältä saadut kokemukset epävarmuudesta, stressistä, kaaoksesta, sodan kitkasta ja vihollisen toiminnasta oli implementoiva kaikkiin harjoituksiin.⁸⁶

Sotakaluston oli oltava yksinkertaista käyttää ja kestävää käsitellä sekä yhteensopivaa puolustushaarojen kesken. Lisäksi kalustokoulutuksen piti olla mahdollisimman yleiseen varustukseen kohdistuvaa, jotta erikoistumista voitiin vähentää. Se vähensi operaattoririippuvuutta, jolloin miltei jokainen sotilas pystyisi käsittelemään mitä tahansa laitetta. Koulutuksen tuli sisältää kaupallisen ja yleisesti saatavilla olevan kaluston (*Commercial of the Shelf, COTS*) käytön hallinnan. Teknologinen kehitys helpotti merijalkaväen toimintaa, mutta oli muistettava ettei teknisen ylivoiman etu taistelukentillä ollut kestävä. Jokaista teknologista keksintöä vastaan kehitettäisiin jossain vaiheessa vastatoimi tai keksintö. Tällä pyrittiin muistuttamaan taktisten ratkaisuiden ja koulutuksen merkityksestä taistelukentällä.⁸⁷ Merijalkaväen koulu-

⁸³ Nicholson, Lawrence D.: *An Analysis of the Twenty-One Capabilities of the Marine Corps Expeditionary Unit (Special Operations Capable)*, U.S. Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas, 1994, s. 54, <www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a350036.pdf>, 12.5.2014.

⁸⁴ Schmid, Joseph H.: *Reorganizing the Fleet Marine Force: From Division-Wing Teams to Marine Expeditionary Brigades*, Command and Staff College, Quantico, 1989, s. 5.

⁸⁵ U.S. Marine Corps: *Fleet Marine Force Manual FMFM 1 - Warfighting*, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1989, s. 46-47.

⁸⁶ U.S. Marine Corps: *Marine Corps Doctrinal Publication MCDP 1 - Warfighting*, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1997, s. 60-61.

⁸⁷ Sama, s. 65.

tuksen ohjesäännöissä määritetään, että rauhanajan koulutuksen tulee aina kohdistua joukon taisteluvälmiuden saavuttamiseen.⁸⁸

Merijalkaväen tehtävien mukaisesti kokoonpanot oli yhdistetty MAGTF-konseptin mukaisesti kolmeksi MEF:ksi, joiden tukikohdat sijaitsivat Yhdysvaltojen rannikoilla ja Tyynenmeren länsirannikolla Japanin Okinawan saarella. Näistä tukikohdista MEU:t kouluttautuvat ja aloittavat rotaationsa vastuualuejaon tai käynnissä olleen konfliktin mukaisesti. Merijalkaväellä on ollut MAGTF-joukkojen perustamisen jälkeen aina valmiudessa vähintään kolme MEU:ta.⁸⁹ Neljäs joukkokokonaisuus oli merijalkaväen reservi. Se koostui neljänestä divisioonasta (4th Marine Division), neljänestä merijalkaväen lennostosta (4th Marine Aircraft Wing) ja neljänestä armeijakunnanhuoltoryhmästä (4th Force Service Support Group).⁹⁰

2.3 Yhdysvaltain merijalkaväen ja MEU:n organisaatorakenne muutoksessa

Merijalkaväki jaettiin kahteen puolustusalueeseen, Atlantin ja Tyynenmeren alueisiin. Kummassakin puolustusalueessa oli kolme alueellista voimaryhmää, jotka olivat käytännössä hallinnollisia yksiköitä. Konfliktien tai sotatilan sattuessa joukot alistettiin näille voimaryhmille. Puolustusalueiden komentajat johtivat myös Johtavaa ja Tyynenmeren voimaryhmiä, jotka olivat kyseisten puolustusalueiden tärkeimpiä voimaryhmiä. Puolustusalueen suorassa alaisuudessa olivat MEF:t, jotka olivat alistettuina tehtävästä riippuen eri voimaryhmille. MEF:t saattoivat olla jaettuna ja niiden osia saattoi olla lukuisten eri voimaryhmien alla. MEF:t sisällysivät merijalkaväen divisioonat, lennostot ja huoltodivisioonat, kullakin oman järjestysnumeron mukaisesti. MEB:t perustettiin vain erikseen konfliktien laajentuessa, pois lukien lyhyen ajan 2000-luvun taitteessa. MEU:t saivat maakomponenttinsa, eli vahvennetun pataljoonan MEF:n divisioonasta. Ilmakomponentti tuli MEF:n lennostosta ja huoltokomponentti tuli MEF:n huoltodivisioonasta. Tutkielman liitteessä 3 kuvataan MAGTF-joukkojen johtokoonpanoa.

Merijalkaväen budjetti lähti nousuun vuonna 1979 ja oli MEU:n erikoisoperaatiokoulutusohjelman alkuaikoina 1986 jo kolminkertainen Vietnamin sodan lopun aikaan verrattuna.⁹¹ Vuonna 1986 merijalkaväen komentaja kenraali Paul X. Kelley määrittäi kolme pilaria, jotka

⁸⁸ U.S. Marine Corps: MCDP 1 - Warfighting, 1997, s. 53.

⁸⁹ Gastrock Jared R., Iturriga Juan J.: *Analysis of United States Marine Corps Operations in Support of Humanitarian Assistance and Disaster Relief*, Naval Postgraduate School Monterey, 2013, s. 10.

⁹⁰ U.S. Marine Corps: Marine Corps Reference Publication MCRP 5-12D - *Organization of Marine Corps Forces*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1998, s. 1-5.

⁹¹ Moskin 1992, s. 759-760.

linjasivat uudelleen MAU:n ja muiden MAGTF-joukkojen nimityksen perusteet. Ensimmäisenä pilarina oli merijalkaväen ilmavoimien liittäminen orgaaniseksi osaksi MAU:ta. Toisena kohtana oli laivasto-osaston ja MAU:n välinen täydellinen yhteistyö. Kolmantena oli taisteluosaston kriittisten suorituskykyvaatimusten testaaminen ennen nimityksen ansaitsemista.⁹²

Divisioonakokoonpanot säilyivät uudistuksessa eikä niitä poistettu kokonaan, kuten muissa puolustushaaroissa tehtiin pitkin 1970-lukua. Merijalkaväen johto tavoitteli uusien tehtävien hoitoon matalamman intensiteetin operaatioihin kykeneviä joukkoja, eivätkä Euroopan taistelulentille suunnatut konventionaaliset joukot vastanneet siihen tarpeeseen. MAGTF-joukot saivat omaan peruskokoonpanonsa vaadittavat yksiköt divisioonista, jotka edelleen harjoittelivat täysimittaisen sodan varalta. Merijalkaväen MAGTF-kokoonpanoista MAF:t ja MAU:t olivat pysyviä kokoonpanoja. Toimintaa näkivät useimmiten vain MAU:t, sillä MAF:t lähetettiin toimialueelle vain jos konflikti yltyi tai näytti yltyvän sodan tasolle (katso liite 2). Tutkielman liitteestä 3 selviää MAGTF-joukkojen yleiset käyttöperusteet. MAB/MEB:t perustettiin erikseen vain kriisien eskaloituessa, mutta 1990-luvun aikana ne olivat muutaman vuoden pysyviä kokoonpanoja. Kaikkien MAGTF-joukkojen esikunnat tai komentokomponentit ovat olleet toiminnassa vuoden 1985 jälkeen.⁹³

Yhdysvaltain merijalkaväen komentajien vaihdokset muuttivat usein koko puolustushaaran suunnan. Eräänä taitekohtana voidaan nähdä 1980-luvun merijalkaväen komentajien vaihdokset. Vaikuttajina oli ollut taustoiltaan ja mieltymyksiltään hyvin erilaisia komentajia. Tutkimuksen kannalta merkittävin vaihdos tapahtui vuonna 1987. Merijalkaväen komentajana ollut kenraali Kelley - jokseenkin muodollisuuksiin ja hallintonsa korjauksiin keskittynyt komentaja - luovutti komentajan viran karskille ja pragmaattiselle kenraali Alfred M. Graylle. Suoritusasteen heikkenemisen Vietnamin sodan jälkeiseen tilaan ja muodollisiin asioihin keskittynyt merijalkaväki koki suuren muutoksen kenraali Grayn aikana. Toimintaa muutettiin takaisin sodankäyntiin ja taisteluihin keskittyväksi.⁹⁴

Ensitöikseen 5. helmikuuta 1988 tuore merijalkaväen komentaja kenraali Gray käski ALMAR 023/88:ssa MAGTF-joukon nimenmuutoksesta.⁹⁵ Gray muutti merijalkaväen MAGTF-taisteluosastojen, *Marine Amphibious Unit*:en nimitykset *Marine Expeditionary Unit*:si, takaisin siihen mitä ne olivat olleet vuonna 1965. Hän perusteli muutosta sillä, ettei amphibious-nimen tullut vaikuttaa siihen, että MAGTF-joukkojen toiminta rajoittuisi pelkästään maihin-

⁹² Murdock, Harry M.: *MAU(SOC) A Powerful Maritime Force*, Marine Corps Gazette, vol. 71 no. 8, 1987, s. 67.

⁹³ West 1999, s. 9.

⁹⁴ Simmons 2003, s. 278-279.

⁹⁵ Simmons 1988, s. 3.

nousuihin.⁹⁶ Hän halusi nimityksellä osoittaa, että MAGTF-joukot kykenivät toimimaan rajoitetuissa yhteistoiminnassa muiden turvallisuusjoukkojen kanssa.⁹⁷ Nimitys muutti käyttöperiaatetta välittömästi. Sen vaikutuksesta ja käynnissä olleesta erikoisoperaatiovalmiuskoulutuksen ansiosta MEU:t saivat entistä adaptoituvamman organisaatorakenteen.⁹⁸

Merijalkaväen suurempien MAGTF-joukkojen MAB:n ja MAF:n nimitykset muutettiin myös. Uusi nimitys tuki alkuperäistä konseptia aikaisempaa paremmin. Expeditionary-nimityksen taustana olivat valmiit, rotaatiokoulutuksen saaneet joukot, jotka voitiin keskittää mihin tahansa maapallolla. MEU:t olivat koulutettu erikoisoperaatiokykyiseksi, joten osastot pystyivät suoriutumaan millaisista tehtävistä ja operaatioista tahansa. Taisteluosastojen toiminta perustui entistä enemmän itsenäiseen taisteluun, mihin liittyi pidempi aikainen toiminta omalla huoltokapasiteetilla (sustainability). Muutoksien vaikutuksesta MEU:t pystyivät integroidumpaan yhteistoimintaan sekä laivaston että ylempien johtoportaiden kanssa.⁹⁹

Uudistuksiin kuuluivat Quanticossa sijaitsevan koulutuksen ja kehittämisen keskuksen (*Marine Corps Development and Education Center, MCDEC*) toimialojen perustavaluontoiset muutokset. Pelkkään nimen muutokseen uudistus ei jäänyt (*Marine Corps Combat Development Command, MCCDC*) vaan neljän täysin uuden toimialakeskuksen lisäksi perustettiin sodankäynnin keskus. Sodankäynnin keskuksen tarkoituksena oli toimia pääsuunnittelijana koko merijalkaväen operatiivisten konseptien, oppien, doktriinien ja suunnitelmien osalta. Taistelutavan muutokseen suurimman vaikutuksen teki uusi *Warfighting*-doktriini tai filosofia - kuten merijalkaväki sitä itse kutsuu - määritettiin liikesodankäynnin merkitys ja tehokkuus merijalkaväen käytössä.¹⁰⁰

Merijalkaväen yliopisto perustettiin 1. elokuuta 1989 kenraali Grayn toimesta. Yliopisto yhtenäisti kaikki ennestään olemassa olleet henkilöstö- ja aselajeihin erikoistuneet koulut. Yliopiston tarkoituksena oli tuoda filosofinen ymmärrys sodankäynnin taidosta kaikille henkilöstötasoille. Eri henkilöstötasojen ja arvojen väliseen tiedonvaihtoon keskityttiin, jotta opiskelijoille saataisiin ymmärrys sodankäynnin kokonaisuudesta kaikista näkökulmista. Yliopiston toiminnan ytimeksi ja kulminaatiopisteeksi muodostui Tutkimus- ja kehittämiskeskuksen (*Marine Corps Research Center*) toiminnan käynnistyminen 6. toukokuuta 1993.¹⁰¹

⁹⁶ Simmons 2003, s. 278.

⁹⁷ Moskin 1992, s. 585.

⁹⁸ Clancy 1996, s. foreword by Al Gray.

⁹⁹ Simmons 2003, s. 279.

¹⁰⁰ Hattendorf John B, Swartz Peter M: *U.S. Naval Strategy in the 1980s*, Naval War College Press, Newport, 2008, s. 14, <fas.org/irp/dodir/navy/strategy1980s.pdf>, 5.9.2014.

¹⁰¹ Chenoweth 2010, s. 388.

MAU:n kokoonpano oli 1980-luvulla kevyt verrattuna 1990–2000-luvun MEU:hun. Sen vahvuutena oli vain noin 1900 merijalkaväen sotilasta. Taistelupanssarivaunujen osalta annettiin optio viidestä vaunusta. Useimmiten MAU:n komentaja päätti kuitenkin jättää vaunut pois rotaation vahvuudesta. Niiden tilalle otettiin useimmiten lisää maihinnousupanssarivaunuja. MAU:lla oli keskiraskashelikopterilaivue, jota oli vahvennettu raskaalla kuljetushelikopterilentueella, taisteluhelikopterilentueella ja kahdella komentohelikopterilla. Ilmatorjuntaosia löytyi laivaston alusten kykyjen lisäksi GCE:stä, viiden Stinger-ilmatorjuntaohjusryhmän toimesta. Tykistön osat olivat varsin vahvat. Kahdeksan 155mm haupitsia, kahdeksan 81mm ja yhdeksän 60mm kranaatinheitintä. Tutkielman liitteessä 9 on esitetty kokoonpanokaavio vuodelta 1987.¹⁰² Kokoonpanoja joukkueiden tarkkuudella ei voida esittää puutteellisen lähdeaineiston takia.

Jalkaväen aseistusta kehitettiin 1980-luvun puolesta välistä lähtien, niin kantamien kuin asevaihtoehtojen osalta vauhdikkaasti. Varsinkin panssarintorjunnan kyky kasvoi, kun neuvostoliittolaisiin taistelupanssarivaunujen (T-72, T-80) torjuntaan ei ollut käytössä toimivaa panssarintorjunta-asetta. Uudet TOW-ohjukset ja SMAW-singot tarjosivat jopa moninkertaisen kantaman ja läpäisytehon verrattuna edellisiin Dragon-ohjusjärjestelmiin. Kranaatinheittimiä kehitettiin siten, että niillä kyettiin jopa kilometrin pidempään ampumaetäisyyteen kuin aikaisemmillä järjestelmillä. Pyrkimys korvata kranaatinheittimistöllä tykistön osia laivaston tulevan tilanpuutteen takia painosti kranaatinheittimien kehitystyöhön. Kivääricaliiberisten aseiden osalta ahtaat kuljetuspanssarit otettiin paremmin huomioon ja aseita lyhennettiin.¹⁰³ Rynnäkkökiväärien vaihtaminen ei tapahtunut hetkessä. Vielä operaatioissa Enduring Freedom ja Iraqi Freedom MEU:den sotilaat vaativat että henkilökohtainen aseistus vaihdettaisiin M16A2:sta M4:siin, kun ampumaetäisyydetkään eivät olleet 20–30 metriä pidempiä.¹⁰⁴ Tutkielman liitteessä 27 esitellään uusia sekä vanhoja aseita ja niiden kantamia.

ACE rakentui ensimmäisessä mallikokoonpanossa vuodelta 1984 keskiraskaan kuljetushelikopterilaivueen päälle. Siihen sisältyi kaksitoista keskiraskasta CH-46E:tä, neljä raskasta CH-53D:tä, kaksi raskasta CH-53E-kuljetuskopteria, kahdeksan AH-1T-taisteluhelikopteria, kaksi keskiraskasta UH-1N-komentokopteria ja 20 panssarintorjuntaan soveltuvaa Redeye-ohjusta. Taktisen tilanteen vaatiessa AH-1T-taisteluhelikopterit voitiin korvata tai vahventaa VMA-laivueella (*Marine Attack Squadron detachment, VMA*), joka sisälsi neljästä kahdeksaan AV-

¹⁰² King, Willis J. Jr.: *MAU Mentality*, Marine Corps Gazette, vol. 71 no. 1, 1987, s. 27.

¹⁰³ Williams, Thomas W.: *Infantry Weapons: Tools of Our Trade*, Marine Corps Gazette, vol. 71 no. 1, 1987, s. 53.

¹⁰⁴ U.S. Marine Corps: Systems Command Liaison Team, Central Iraq Field Report, 20-25, 2003, s.6.

8B-hävittäjää.¹⁰⁵ Tyypillisesti ilmakomponentti jäi kuitenkin vahvuudeltaan huomattavasti pienemmäksi. Aluksia saatiin useimmiten kaksitoista CH-46E:tä, neljä CH-53D:tä, neljä AH-1T:tä ja kaksi UH-1N:ää.¹⁰⁶

Kopterikalustoa vaihdettiin uusiin malleihin 1980-luvun lopun ja 1990-luvun alun aikana. Tuotannon saatua uudet CH-53E:t määrävahvuusiksi niitä vaihdettiin siten, että vain neljä CH-53E:ta korvasi entiset kuusi CH-53D:tä. Kokonaisvahvuudeltaan kuljetuskoptereita poistui kaksi kappaletta. Vaikka uusien kopterien moottorit mahdollistivat suuremmat hyötykuormat, oli helikopterien jakaminen tehtäviin yhdenaikaisesti vaikeampaa. Uudet AH-1W- taisteluhelikopterit korvasivat vanhat mallit kuudella yksiköllä. Näin ollen myös taisteluhelikopterien määrävahvuus tippui kahdella yksiköllä. Muuten vahvuus pysyi samana.¹⁰⁷ 1990-luvun puoliväliin mennessä merijalkaväen taistelulentolaivueen Harrier- hävittäjäosastosta tuli kiinteä osa ACE:a. Taisteluhelikoptereista tehtiin vähennyksiä siten, että niitä jäi enää neljä yksikköä. Yksi UH-1N-komentohelikopteri lisättiin vahvuuteen.¹⁰⁸

2.4 Erikoisoperaatiokyky

Panttivankitilanne Yhdysvaltain suurlähetystössä Iranin pääkaupungissa Teheranissa ja sitä seurannut panttivankien vapautusyritys vuonna 1980 oli osoitus konventionaalisen joukkojen ja vastaperustettujen Delta Force -joukkojen heikosta suorituskyvystä. Operaatio epäonnistui huonojen sääolosuhteiden takia ja siihen ettei olosuhteiden vaikutusta helikoptereihin ymmärretty. Tämän operaation pohjalta kävi selväksi, että asevoimilla oli matalan intensiteetin operaatioissa ilmiselvästi vakavaa kokemattomuutta.¹⁰⁹

Beirutissa, Libanonin pääkaupungissa räjähti massiivinen autopommi 23. lokakuuta 1983. Noin 6 000 kg TNT:llä varustettu kuormuri kuljettajineen ajoi kohteena olleeseen 24th MAU:n päämajaan ja räjäytti itsensä rakennuksen pintakerroksessa. Räjähdyksessä kuoli noin 330 ihmistä, joista 241 amerikkalaista, joista 220 merijalkaväen sotilaita. Iskussa menehtyneitä merijalkaväen sotilaita oli enemmän kuin kertaakaan toisen maailmansodan jälkeen yhden

¹⁰⁵ Ratliff, Arch Jr., Martin, David P., Zinni, Anthony C.: *National Command Authority Options for the Strategic Employment of Forward Deployed Marine Air Ground Task Force*, The National War College, Washington D.C., 1984, s. 38, < <http://www.worldcat.org/title/national-command-authority-options-for-the-strategic-employment-of-forward-deployed-marine-air-ground-task-forces/oclc/38276581>>, 30.8.2014. Lähteissä ristiriitaa AV-8B Harrier-hävittäjien maksimimäärästä. 6 tai 8 konetta ilmoitettiin lähteistä riippuen.

¹⁰⁶ Frank 1987, s. 7.

¹⁰⁷ Koehr, David S.: *Updating the MEU ACE*, Marine Corps Gazette, vol.76, no. 5, 1992, s. 64.

¹⁰⁸ Osborn, Roy A.: A New Face for the ACE: Reconfiguration of the MEU ACE, Marine Corps Gazette, vol. 79, no. 9, 1995, s. 19.

¹⁰⁹ Clancy 1996, s. 211.

päivä aikana. Rauhanturvaaminen ja terrorismin vaikutukset näyttivät täysin uudenlaisen puolen itsestään. Isku muutti vuodesta 1958 asti Beirutissa rauhaa turvanneiden yhdysvaltalaisjoukkojen toimintatapoja radikaalisti. Mekanistinen, pelkkä asevoimien paikallaolo ei riittänyt. Täytyi luoda keinot jolla ennakoida ja reagoida vastaavanlaisten tilanteiden syntymiseen. Vuosien 1968 ja 1986 välisenä aikana Yhdysvaltain puolustusviranomaisiin tai heidän kohteisiinsa oli tehty yli 500 terrori-iskua. Näistä iskuista yli puolet tapahtui vuosien 1982 ja 1986 välisenä aikana.¹¹⁰ Beirutin itsemurhapommitus osana kiihtyvää terrorismin aaltoa aloitti välittömän MAU-joukkojen käyttöperiaatteiden tarkastelun ja kehitystyön.¹¹¹

Vuoden 1981 ja 1983 puolustustilakatsausten pohjalta Yhdysvaltain puolustusministeri Caspar M. Weinberger aloitti selvityksen erikoisjoukkokoulutuksen korjaamisesta jokaisessa asevoimien puolustushaarassa.¹¹² Merijalkaväen silloinen komentaja kenraali Robert H. Barrow aloitti selvitys- ja tutkimustyön siitä, miten merijalkaväki vastaa uusiin vaatimuksiin. Päätös erikoisoperaatioiden lisäämisestä merijalkaväen koulutukseen ja tehtäväkenttään tuli 3. lokakuuta 1983, kun silloinen varapuolustusministeri julkaisi muistionsa. Muistio vaati merijalkaväen rakenteellista ja koulutuksellista muutosta niin, että joukot kykenevät erikoisoperaatioihin koko sodankäynnin spektrillä. Joukkojen tuli olla täydessä käyttövalmiudessa viimeistään vuoden 1990 loppuun mennessä.¹¹³

Tämän vaatimuksen pohjalta merijalkaväen vastavalittu (1. heinäkuuta 1983) komentaja kenraali Paul X. Kelley antoi silloiselle Atlantin alueen merijalkaväen komentajalle kenraaliluutnantti Alfred M. Graylle (*Commanding General, Fleet Marine Force, Atlantic, CG FMFLANT* [Graystä tuli vuonna 1987 merijalkaväen komentaja]) tehtäväksi selvittää merijalkaväen sopivuuden erikoisoperaatioihin.¹¹⁴ Painottaen myös, että osastojen rakenne tuli perustua MAGTF-joukkoihin ja kykyjen ei pitänyt replikoida muiden, varsinaisten erikoisjoukkojen kykyjä. Kykyjen tulisi painottua meren tarjoamiin liikkumismahdollisuuksiin ja myös merellisiin tehtäviin.¹¹⁵ Kelley'n käskemät reunaehdot, joilla selvitys piti teettää:

1. Toiminnan oli edelleen keskityttävä meri- ja maihinnoususodankäyntiin.
2. Erikoisjoukkotoiminta oli sisällytettävä silloiseen MAGTF-konseptiin, eikä sitä saa eriyttää omiksi erikoisjoukoiksi.

¹¹⁰ Tomka, Thomas G.: *The Future MAU(SOC)*, Marine Corps Gazette, vol. 79 no. 3, 1986, s. 42.

¹¹¹ Frank, Benis M.: *U.S. Marine in Lebanon*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1987, s. 2-3.

¹¹² Nicholson 1994, s. 2.

¹¹³ Schrecker 2001, s. 5.

¹¹⁴ Walker 1998, s. 77.

¹¹⁵ Kelley, Paul X.: *The Marine Corps and Special Operations*, Marine Corps Gazette, vol.69 no. 10, 1985, s. 22.

3. Erikoisoperaatioiden tuli olla merijalkaväen doktriinien antamien linjausten mukaisia, eivätkä ne saa olla ristiriidassa tai päällekkäisiä muiden aselajien erikoisjoukkojen kanssa.
4. Operaatioiden tuli tukea tai niiden tulee olla osana merellisiä operaatioita. Ne eivät saa olla maa- tai ilmavoimien erillisoperaatioita tukevia.
5. Operaatiot tuli voida käynnistää ja johtaa sisämaassa hyödyntäen jokia ja suistoja myös nousuvettä hyödyntäen.
6. Operaation johtovastuun täytyi säilyä yhtymien maihinnousukomentajalla (*Commander Amphibious Task Force, CATF*), laivaston sekä merijalkaväen maihinnousukomentajalla (*Commander Landing Force, CLF*) tai muun laivaston ja merijalkaväen iskujoukon komentajalla¹¹⁶

Gray ja hänen apunaan ollut eversti James Myatt johtivat erikoisoperaatiokyvyn projektia. Grayn 18 kohdan lista MAU:n suorituskyvyistä oli tarkoitus parantaa ennakkoryhmitettyjen MAU:den suorituskykyä, eikä tehdä niistä joukkoja erikoisoperaatioihin (Yksityiskohtaista listaa suorituskyvyistä ei löydetty). Tarkoituksena oli parantaa MAU:n koulutusta ja varusteita, jotta se pystyisi vastaamaan kriiseihin laajemmalla osaamisella ja kyvyillä. Vuonna 1986 Yhdysvaltain kongressi hyväksyi Goldwater-Nichols -aloitteen jälkimainingeissa Cohen-Nunn -aloitteen, joka synnytti Yhdysvaltain erikoisjoukkojen keskusjohdon (*United States Special Operations Command, USSOCOM*). Kaikkien puolustushaarojen erikoisjoukot otettiin tuon jälkeen USSOCOM:in operatiiviseen johtoon. MAU:t kaavailtiin osaksi USSOCOM:a. Mikäli MAU:t olisivat siirtyneet SOCOM:in johtoon, ei erikoisoperaatiokykyisten MAU:den käyttöoikeus olisi ollut enää sotatoimialueen komentajilla.¹¹⁷ Se ei ollut ohjelman reunaehtojen mukaista ja siitä johtuen Kelley määritteli erikoisoperaatiokyvyn olevan vain ominaisuus joilla täydennettiin konventionaalisten joukkojen kykyä. Lopulta kaikki MAU:t pysyivät merijalkaväen tai sotatoimialueiden päämajojen johdossa.¹¹⁸

Gray'n ja Myatt'in esiteltyä tutkimustulokset ja konsultoituaan suosituksista, kenraali Kelley hyväksyi ohjelman jossa olemassa ollutta joukkorakennetta hyödynnettiin, eikä uusia joukko-

¹¹⁶ Walker 1998, s. 78.

¹¹⁷ Love, John K.: *An Analysis of the Twenty-nine Capabilities of the Marine Corps Expeditionary Unit (Special Operations Capable)*, US Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas, 1998, s. 3, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA350036>, 23.5.2014.

¹¹⁸ Clark, Mark A.: *Should the Marine Corps Expand its Role in Special Operations*, U.S. Army War College, Carlisle, 2003, s. 12, <fas.org/man/eprint/usmcsf.pdf>, 12.2.2015.

ja perustettu erikseen.¹¹⁹ Kelley päätti heinäkuussa 1985 ensimmäisen osaston kokeilusta.¹²⁰ Eversti Myatt toimi komentajana ensimmäisenä kyvyn saavuttaneessa MAU:ssa sen koko nelikuukautisen koulutusjakson läpi. MAU valmistui erikoisoperaatiokykyiseksi joulukuussa 1985.¹²¹ Ensimmäinen rotaatio vuonna 1986 ei ollut onnistunut kovinkaan hyvin. Onnistumista ja vaikeuksista syntyneet tiedot jaettiin ja seuraavaan rotaatioon asioita oli parannettu¹²² mm. pidentämällä koulutusjaksoa kuusikuukautiseksi.¹²³

Yhdysvaltain kongressin päätöksellä vuonna 1985 merijalkaväen uudenlainen koulutusohjelma ja suorituskäytännöt hyväksyttiin. Tämän ohjelman pohjalta erikoisoperaatioihin kykenevä taisteluosasto sai lisänimityksen *Special Operations Capable (SOC)*. Päätöksen mukaan kaikki tulevaisuudessa rekrytoitavat MAU:t tulisi ennen operatiivista valmiutta ja rotaatiota evaluoida erikoisoperaatiokykyisiksi. Tästä eteenpäin mainittaessa MEU:n tai MAU:n sillä tarkoitetaan automaattisesti erikoisoperaatiokykyistä MEU:ta tai MAU:ta.

Erikoisoperaatiovalmius lisäsi MAU:n sotilaiden koulutukseen esimerkiksi urbaanin taistelun, panttivankien pelastamisen ja vastatiedustelukoulutuksen. Alkuperäinen tehtävälista koostui kaikkiaan kahdeksastatoista erilaisesta erikoisoperaatiokykyyn liittyvästä tehtäväkuvasta tai suorituskäytännöstä. Niiden lisäksi olivat tietenkin konventionaalisten joukkojen tehtävät.¹²⁴

Merijalkaväen antamien reunaehtojen mukaisesti erikoisoperaatioihin kykenevän merijalkaväkitaisteluosaston suorituskäytännöt jaettiin neljään kategoriaan. Ne ovat maihinnousoperaatiot, taistelutehtävät, muut kuin sotilaalliset tehtävät ja tukitehtävät.¹²⁵ Lisänä olivat MSPF:n valmiuden vaatimat tehtävät. Vuoteen 2001 mennessä tehtävälista oli kasvanut jo 29 erilaisen tehtävänkuvan ja suorituskäytännön kokoelmaksi. Vuoden 2001 jälkeen MEU:n erikoisoperaatiokykyyn johtava harjoitusohjelma (*Pre-deployment Training Program, PTP*) oli painottunut MSPF:n vaatimusten mukaan.¹²⁶

¹¹⁹ Piedmont, John P.: *Det One U.S. Marine Corps, U.S. Special Operations Command Detachment, 2003-2006*, U.S. Marines in the Global War on Terrorism, History and Museums Division, United States Marine Corps, Washington D.C., 2010, s. 5.

¹²⁰ Love 1998, s. 2.

¹²¹ Schrecker 2001, s. 7.

¹²² Clancy, 1996, s. 211.

¹²³ Schrecker 2001, s. 7.

¹²⁴ Pleis, Lawrence J.: *Crisis Action and Deterrent Force Modules*, Marine Corps Gazette, vol. 77 no. 1, 1993, s. 20; Clark 2003, s. 11.

¹²⁵ Schmid, Steven J.: *Developing the Best Methods of Internal Contracting Support for Deployed Marine Expeditionary Units (MEU)*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2001, s. 12, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA401602>, 13.1.2014.

¹²⁶ Schrecker 2001, s. 3.

Ensimmäisenä MAU:na uudenlaiseen erikoisoperaatiokykyyn koulutettiin 26th Marine Amphibious Unit touko-marraskuussa 1985. Koulutus suoritettiin MAU:n kotivaruskunnassa Camp Lejeunen tukikohdassa Pohjois-Carolinassa. MAU sai joulukuussa 1985 ensimmäisenä merijalkaväkitaisteluosastona erikoisoperaatiokyky-statusen, jonka jälkeen se lähti ensimmäiselle rotaatiolleen Välimerelle. Muiden itärannikon puolustusalueen (*Fleet Marine Force, Atlant, FMFLANT*) merijalkaväkitaisteluosastojen, 22th MAU:n ja 24th MAU:n vuoro oli heti 26th MAU:n koulutuksen jälkeen. Itärannikon osastojen koulutuksen onnistumisen perusteella¹²⁷ merijalkaväen komentaja määräsi myös länsirannikon (*Fleet Marine Force, Pacific, FMFPAC*) merijalkaväkitaisteluosastojen koulutuksen aloittamisen 18. kesäkuuta 1987.¹²⁸

Lähtökohtaisesti erikoisoperaatiokyky oli tarkoitettu vain Atlantin joukoille, jotta ne olisivat voineet vastata nousevaan terroristiuhkaan Välimeren rannikkoalueilla.¹²⁹ Grayn ajamana ohjelma kuitenkin kehittyi toimivaksi ja kykyä haluttiin kouluttaa yhdelle MAU:lle kullakin merijalkaväen puolustusalueella. Siten merijalkaväen Atlantin (FMFATL) ja Tyynenmeren (FMFPAC) puolustusalueilla olisi ollut kaksi erikoisoperaatiokykyistä MAU:ta. Merijalkaväen ja puolustushallinnon strategiat eivät kuitenkaan kelpuuttaneet tätä mallia, vaan kyvyn eduista tuli saada enemmän hyötyä. Sotatoimialueiden komentajat halusivat, että heidän käytössään olisi jatkuvasti ollut yksi erikoisoperaatiokyvyllinen MAU.¹³⁰ Tästä johtuen vuodesta 1988 lähtien kaikilla rotaatiossa olleilla MAU:illa oli oltava voimassa oleva erikoisoperaatiokykyystatus. Kaikille MEU:lle määritettiin 26 viikon mittaiset rotaatiokoulutukset ja kuuden kuukauden rotaatio Välimerellä, Intian valtamerellä tai Japanin saaristossa.¹³¹ Länsirannikon puolustusalueen 1st MEF:in 11th, 13th ja 15th MEU:t seurasivat pian itärannikon mallia saadessaan määräyksen toteuttaa samanlainen koulutus- ja rotaatio-ohjelma.¹³²

Erikoisoperaatiovalmiuden koulutusohjelma PTP kehittyi ensimmäisen MAU:n rotaatiokoulutuksen oppien jälkeen 26 viikkoa kestäväksi kolmiosaiseksi kokonaisuudeksi. Vaiheet jaettiin aloitusvaiheeseen, keskivälinvaiheeseen ja päätös vaiheeseen. Aloitus- keskivälin- ja päätös-vaiheiden koulutuksissa koulutettiin eri kokonaisuudet ja vaiheet evaluoitiin erikseen. Vaiheiden teema on samanlainen kuin suomalaisessa varusmieskoulutuksessa. Aloitusvaiheessa

¹²⁷ Schrecker 2001, s. 7.

¹²⁸ Hayden, H.T. (ed.), *Shadow War: Special Operations and Low Intensity Conflict*, Pacific Aero Press, Vista, 1992, s. 32.

¹²⁹ Clark 2003, s. 32.

¹³⁰ Clancy, 1996, s. 212.

¹³¹ Simmons 2003, s. 276.

¹³² Sama, s. 277.

koulutetaan henkilökohtaiset taidot, keskipälin koulutuksessa erikoistutaan ja loppuvaiheen koulutus painottuu joukkokoulutukseen.¹³³

Aloituvaiheessa koulutus keskittyi henkilö- ja pienryhmätaitoihin, joissa erikoistuttiin muun muassa uintitiedusteluun, urbaanin alueen tiedusteluun ja valvontaan, tarkka-ammuntaan ja lähitaisteluun. Upseerien koulutus sisälsi muun muassa esikunnan suunnittelukurssin sekä operaatio- ja tiedusteluseminaarin.¹³⁴ Keskivaiheen koulutuksessa keskityttiin erityisesti kovapanosammuntoihin ja ryhmän pimeätoimintaan pitkällä aikavälillä. Koulutuskokonaisuuksia olivat kaupunkitaistelukoulutus, öljynporauslauttakoulutus ja laivan haltuunottokoulutus. Lisäksi MSPF-joukkojen tehtäviä harjoiteltiin varsinkin valikoitujen GCE-osien toimesta. Vaihe kulminoitui kahteen loppuharjoitukseen – kaupunkiharjoitukseen (*True Urban Exercise, TRUEX*) ja taisteluosaston yhteistoimintaharjoitukseen (*Marine Expeditionary Unit Exercise, MEUEX*), jossa koko taisteluosasto toimi yhtenä kokonaisuutena yhtenäisen tavoitteen saavuttamiseksi.¹³⁵

Loppuvaiheessa koulutus keskittyi päätösharjoitukseen valmistautumiseen. Loppuvaiheen koulutuksia olivat mm. erikoiset maihinnousuoperaatiot, tukevien aselajien yhteistoimintaharjoitus, johon kuuluivat alistetut ilmavoimien osastot ja laivaston osat (*Supporting Arms Coordination Exercise, SACEX*). Koko PTP kulminoitui erikoisoperaatiovalmiusharjoitukseen (*Special Operations Capable Exercise, SOCEX*)¹³⁶, jossa kaikki MEU:lle asetetut suorituskykyvaatimukset (*Mission Essential Task List, METL*) tarkastettiin SOTG-koulutusryhmien toimesta ja vasta harjoituksen suorittamisen jälkeen MAU tai MEU voivat saada SOC nimityksensä.¹³⁷ Rotaatioon valmistautuminen ja kalustaminen kuuluivat myös loppuvaiheen koulutukseen, mutta sitä ei enää arvioida erikseen SOCEX-harjoituksen jälkeen.¹³⁸

MAU:n esikunta osallistui kaikkiin harjoituksiin organisaalisella johtovastuulla. Esikunnan toimintaa testattiin nopean suunnitteluprosessin hallitsemisesta, varsinkin ARG-yhteistoiminnan, erikois- ja yhteistoimintaoperaatioiden osalta. Nämä harjoitteet liittyvät toimintaan jota taisteluosasto fyysisesti toteutti. Tällä haluttiin varmistaa että esikunta pystyi vaivattomasti käyttämään MAU:n kaikkia komponentteja toimivassa koheesiossa. Lisäksi, koska osastoa käytet-

¹³³ Walker 1998, s. 83.

¹³⁴ U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3502.3A - *Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) Pre-deployment Training Program (MEU(SOC) PTP)*, Washington D.C., 2001, s. 8.

¹³⁵ Sama, s. 10.

¹³⁶ Walker 1998, s. 83.

¹³⁷ Nicholson 1994, s. 51.

¹³⁸ U.S. Marine Corps: MCO 3502.3A, 2001, s. E2-7.

tiin erikoistilanteisiin joita koulutuksessa ei ollut välttämättä ennakoitu, tuli esikunnan henkilöstön osata epäröimättä käyttää osastonsa kaikkia kykyjä.¹³⁹

Eri osakokonaisuuksien päättyessä joukko arvioitiin aina ennen kuin se saa jatkaa seuraavaan koulutusvaiheeseen. Koulutusten runkona toimivat MEU:lle asetetut suorituskykyvaatimukset tai tehtävät, jotka esitetään tarkemmin tutkielman liitteissä 6-8.¹⁴⁰ MEU:n METL:t olivat alun perin vuonna 1985, 18 tehtävän mittainen lista, josta se kasvoi vuoteen 2001 mennessä 29 tehtävän mittaiseksi. Vuoden 2003 jälkeen tehtäviä supistettiin 23:een. Vuoteen 2012 mennessä METL oli enää 15(31st MEU:lla 16) tehtävän mittainen.

Erikoisoperaatiovalmiuteen liittyvä sertifiikaattivastuu oli sotatoimialueen merijalkaväen komentajalla (*Marine Forces, MARFOR*) tai hänen delegoimalla MAF:in komentajalla. Tehtävään hän osoitti tarkkailu-upseerin, jonka tehtävänä oli selvittää MAU:den taso sen suorituskyvyistä ja operaatiovalmiudesta. Mikäli MAU ei jollain suorituskyvyn vaatimustasolla kyennyt tehtäviinsä, tarkkailu-upseeri esitti osaston uudelleenevaluointia komentajalle. Arvion perusteella komentaja saattoi määrittää MAU:n uudelleen koulutukseen ja testaukseen. Koulutus toteutettiin kunkin MAF:in oman erikoisoperaatiokoulutuskeskuksen (*Special Operations Training Group, SOTG*) tai muiden erikoisryhmien toimesta.¹⁴¹

Sertifiikaatin jälkeen MAU kävi vielä kolmenkymmenen vuorokauden mittaisen operaatiokohtaisen harjoitusjakson. Rotaatio kesti kuusi kuukautta, jonka jälkeen taisteluosasto suoritti vielä kolmenkymmenen vuorokauden mittaisen paluujakson. Taisteluosaston valmius- ja erikoisoperaatiokyvyt säilyvät tällä tavoin korkeiden vaatimustasojen mukaisina.¹⁴²

Poikkeuksena mainittakoon 31st MEU joka toimi Okinawalla 3rd MEF:in alaisuudessa. MEU sai BLT:nsä Camp Pendletonista Kaliforniasta 1. merijalkaväkidivisioonan 5. merijalkaväkirykmentistä, joka oli 1st MEF:n joukkoja.¹⁴³ GCE:n aloitusvaiheen koulutus toteutettiin Kaliforniassa. Loput koulutusvaiheista toteutettiin Okinawalla. MEU:n rotaatio kesti tästä syystä vain kolme kuukautta tai alle. Kyseisen MEU:n rotaatio sisälsi yleensä vain yhden suuren harjoituksen.¹⁴⁴ MEU:n muut komponentit tulivat Okinawalta, 3rd MEF:in joukoista.¹⁴⁵ MEU:n sijoittuminen Okinawalle sai kritiikkiä. Integroitu harjoittelu varsinkin GCE:n ja muiden osien välillä oli äärimmäisen vähäistä, joskus yhteistoimintaa harjoiteltiin vasta SO-

¹³⁹ Walker 1998, s. 83.

¹⁴⁰ U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3502.3B - *Marine Expeditionary Unit (MEU) and MEU (Special Operations Capable) (SOC) Pre-deployment Training Program (PTP)*, Washington D.C., 2012, s. 7.

¹⁴¹ Sama, s. 9.

¹⁴² Berris 2005, s. 24.

¹⁴³ Nicholson 1994, s. 54.

¹⁴⁴ Schmid 2001, s. 24.

¹⁴⁵ Simmons 2003, s. 336.

CEX:ssa. Tilanpuute ja poliittiset rajoitteet haittasivat harjoitustoimintaa, muun muassa siten että lentotoimintaa ei voitu harjoitella pimeällä. Lisäksi 1990-luvun aikana 31st MEU:n aluksia oli vain neljä. Näistä useimmin voitiin harjoitella vain yhdellä ja rotaatioon lähdettiin kahdella aluksella. Tästä johtuen 31st MEU oli usein vajaa ja sen osia oli jouduttu jättämään Okinawalle.¹⁴⁶

MEU:n ei ollut lähtökohtaisesti tarkoitus toteuttaa maihinnousuoperaatioita taistellen, vaan hyökkäys oli ensisijaisesti suunnattava alueille joissa ei ollut aseellista vastarintaa.¹⁴⁷ Tästä huolimatta MEU:lle annettiin tehtävät, missä vaadittiin myös maihinnousuhyökkäyksen toteuttaminen:

1. Tuli suorittaa maihinnousuoperaatioita kaikilla asteilla, aina voimannäytöistä maihinnousuhyökkäyksiin ja sen täytyy pystyä huoltamaan itsensä vähintään 15 vuorokauden ajan.
2. Toimi ennakkojoukkona niin sanottuna ensimmäisenä portaana ja valmisteli toimialueen jäljessä tuleville, merijalkaväen tai muiden puolustushaarojen joukoille.
3. Toteutti maihinnousuoperaatioita kansallisten tai liittolaisten sotasuunnitelmien mukaisesti puolustusministeriön turvallisuusosaston (*National Command Authority, NCA*) ohjauksessa.
4. Toteutti erikoisoperaatioita rannikkoalueilla kansallisen tai liittoutuneiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
5. Suoritti taistelutoiminnan jatkuvuuteen liittyvät valmistelutehtävät, kuten johtamisvalmiuden nostattaminen, alue-etsinnät ja joukkojen suojaaminen.¹⁴⁸

MEU luotiin monen aselajin orgaaniseksi yhtymäksi, jossa yhden komentajan alla on kaikki vaadittavat aselajit alustavasta koulutuksesta taistelutilanteeseen saakka. MEU:n avainhenkilöstön täytyi tietää sijoittumisestaan 210–240 päivää ennen rotaation alkua. Tämä johtui tehtäväkohtaisesti rakennettavien MEU:den suunnitteluun tarvittavasta ajasta.¹⁴⁹ Doktriinit ja ohjesäännöt määrittivät MAGTF-joukkojen olevan hypoteettisia tai oletusarvoisia (*notional*), joiden pohjaa voidaan muuttaa. Komentaja sai määrittää oman MEU:nsa kokoonpanon riippuen tehtävästä tai sotatoimialueesta joihin MEU:n tuli valmistautua. Huomioon oli otettava PHIBRON:en alusten määrä ja tilavuus. Toiset komentajat ajattelivat tarvitsevänsä enemmän panssarivaunuja, kun taas toiset saattoivat ottaa enemmän pioneerimateriaalia tai tykkejä uh-

¹⁴⁶ Joder, Jay R.: *31st MEU(SOC): A Staff NCO's Perspective*, Marine Corps Gazette, vol. 80 no. 12, 1996, s. 44-45.

¹⁴⁷ U.S. Armed Forces, Joint Publication 3-02 - *Amphibious Operations*, Washington D.C., 2009, s. II-8.

¹⁴⁸ Nicholson 1994, s. 43.

¹⁴⁹ U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 9.

raten huollollisten materiaalien tilaa. Raporttien mukaan MEU:t rakennettiin useimmiten saman kokoonpanon mukaisesti tehtävästä riippumatta.¹⁵⁰

MEU oli MAGTF-konseptin joukoista nopein ryhmittää pienen kokonsa ja ennakkoryhmityksen ansiosta. MEU voitiin lähettää minne tahansa maapallolla siten, että joukko oli matkalla alueelle kuudessa tunnissa käskyn saamisesta.¹⁵¹ MEU pystyi toimimaan miltei missä tahansa maailman laajuisesti. Lisäksi MEU pystyi toimimaan ja liikkumaan jatkuvasti toisin kuin ilmavoimat, joiden täytyi joskus levätä ja täydentää kiinteillä lentokentillä, usein kaukana toiminta-alueesta.¹⁵²

MEU:n esikunnan suorituskykyvaatimuksena oli nopea suunnitteluprosessi, jossa kaikkiin uhkiin tuli voida vastata kuuden tunnin sisällä osaston saatua käskynsä. Se oli asetettu MEU:n operatiivisen toiminnan onnistumisen kannalta avainasemaan.¹⁵³ MEU:den sijoittamissuunnitelmat ja suorittamat tehtävät eri puolella maapalloa tapahtuvat yhtenäisesti samojen perussuunnitelmien mukaisesti. Ainoastaan sotaharjoitukset omilla vastuualueilla vaihtelivat, kun 1st MEF:n joukot toimivat pääosin Lähi-idässä, 2nd MEF:n joukot Euroopassa ja 3rd MEF:in joukot Kaukoidässä.¹⁵⁴

Merijalkaväellä oli aktiivipalveluksessa 24 jalkaväkipataljoonaa. Näistä puolet koulutettiin erikoisoperaationkykyisten merijalkaväkitaisteluosastojen käyttöön. Valintaprosessi, jolla tietty pataljoona valittiin MEU(SOC):n käyttöön oli useimmiten sattumanvarainen, eivätkä pataljoonat eronneet toisistaan mitenkään.¹⁵⁵ Kun konventionaalisiin joukkoihin (*Unit Deployment Program, UDP*) koulutettavat joukot olivat standardissa 24 kuukauden palveluksessa, niin MEU:n BLT:si koulutettavat olivat kuuden kuukauden rotaatiossa, jonka jälkeen 18 kuukauden valmisteluissa seuraavaa rotaatiota varten.¹⁵⁶

MEU liitettiin yhteistoimintaan laivaston PHIBRON:nin kanssa, yhdessä ne muodostivat maihinnousuiskuosaston (*Amphibious Ready Group, ARG*). Itärannikon MEU:t toimivat kuudennen laivaston ja länsirannikon sekä Okinawan MEU:t seitsemännen laivaston kanssa.¹⁵⁷ ARG:hen kuului useimmiten kolmesta viiteen erilaista alusta. Alustyypeistä riippuen niillä

¹⁵⁰ Nicholson 1994, s. 55.

¹⁵¹ U.S. Marine Corps: *Marine Expeditionary Unit Capabilities 2*-video, U.S. Marines, kohta 2:57, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014.

¹⁵² U.S. Marine Corps: *Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 3 - Expeditionary Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1998, s. 47.

¹⁵³ U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 4.

¹⁵⁴ Schmid 2001, s. 25.

¹⁵⁵ Nicholson 1994, s. 48.

¹⁵⁶ Sama, s. 46.

¹⁵⁷ Linn, Thomas C.: *MAGTF Capabilities in an Uncertain World*, Marine Corps Gazette, vol. 74 no. 5, 1990, s. 39.

voitiin kuljettaa erilaisia taistelevia yksiköitä. Ennen vuotta 1994 useimmiten käytössä olleet alukset olivat lentotukialus (*Landing Helicopter Assault / Assault Ship General Purpose, LHA*) tai helikopteritukialus (*Landing Platform Helicopter, LPH*), maihinnousulaiva (*Amphibious Transport Dock / Dock Landing Platform, LPD*) ja 1-2 keulaportilla varustettua tasa-pohjaista maihinnousualusta (*Landing Ship, Tank, LST*) jotka korvattiin myöhemmin 1990-luvun puolen välin jälkeen maihinnousulaivalla (*Dock Landing Ship, LSD*).¹⁵⁸

Komentolaivana toimi LHA, jossa olivat parhaimmat tilat suunnitteluun ja johtamiseen. LHA-aluksella operoi myös pääosa kaikista LCAC-ilmatyynyaluksista.¹⁵⁹ MEU:n huolto-osat sijoituivat useimmiten LST/LSD-alukseen. Jos taisteluosastolle annettiin LPH käyttöön, oli yksi LST asetettava amfibiovaunujen käyttöön aluksen takaosassa olevan amfibiovaunusataman ansiosta. Taisteluosaston ilmakomponentti sijoitettiin LPH tai LHA-aluksiin, sillä LPD-aluksen lentokansi ei sopinut helikopterien pääsääntöiseen käyttöön. MEU:t, jotka saivat Tarawa-luokan LHA-aluksen, saivat useimmiten myös kuuden AV-8BII/+ Harrier VMA-laivueen käyttöönsä.¹⁶⁰ Ilman LHA-alusta alistettu VMA-laivue joutuisi käyttämään maalenkentuontia. Tämä hankaloitti toimintaa, sillä vierailta valtioilta jouduttiin anomaan lupa lentokenttien sotilaalliseen käyttöön.¹⁶¹

Alla esitetään MEU:n ja PHIBRON:n muodostama ARG. Tutkimuksen tarkasteluvuosina kuvan MV-22:ten tilalla oli sama määrä CH-46E- keskiraskaita kuljetuskoptereita. EDFS (*Expeditionary Fire Support System*) tarkoittaa kranaatinheitinjoukkuetta. SAR-helikoptereita (*Search and Rescue, SAR*) ei ollut tarkasteluajanjaksona. LSVR:t (*Logistics Vehicle System Replacement*) ovat MEU:n raskaat kuorma-autot. Laivaston alusten alla on MEU:n raskas kalusto, joka kuljetettiin niille parhaiten soveltuvissa aluksissa.

¹⁵⁸ Nicholson 1994, s. 55.

¹⁵⁹ U.S. Marine Corps: *Amphibious Ready Group and Marine Expeditionary Unit Overview*, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., s. 18, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014.

¹⁶⁰ Stearns, LeRoy D.: *U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991, the 3D Marine Aircraft Wing in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division Headquarters, U.S. Marine Corps Washington, D.C., 1999, s. 13.

¹⁶¹ Grady, Jeffrie L.: *Fire Support in the MEU*, Marine Corps Gazette, vol.72 no. 6, 1988, s. 23.

Kuva 1: Tyypillinen ARG-kokoonpano 2010-luvulla, ei ole muuttunut paljoa erikoisoperaatiokykyisen MAU:n perustamisesta. Lähde: U.S. Marine Corps: *Amphibious Ready Group and Marine Expeditionary Unit Overview*, s. 18-19.¹⁶²

Vastaterroristitoiminta kuului erikoisoperaatiokykyisen MEU:n vastuualueista. Sen hallitsemiseksi oli ymmärrettävä, miten terroristiorganisaatiot toimivat ja tunnistettava heidän tapansa taistella. Terroristien toimintatapoihin kuului vastustajan ja oman toiminnan heikkouksien etsiminen ja uusien toimintatapojen kehittäminen. Jotta tässä onnistuttaisiin, oli terroristien hyödynnettävä kokonaisvaltaista ja tarkkaa kohdetiedustelua. Tavoitteena oli tunnustaa vihollisen kyvyt ja ennen kaikkea ne toimenpiteet, joissa vastustaja ei voi välttää vastuutaan, kuten voimankäytösäännöt. Tietoja hyödynnettiin muuttamalla vanhat toimintatavat ja -mallit vastustajan mukaisesti. Koska virallisessa organisaatiossa ei voitu kiertää sääntöjä, oli mukautettava organisaation rakennetta. Näin se vastasi tietyn hetken tarpeisiin sotatoimialueen vastaterroristitoiminnassa. MEU ohjelmassa vastaterrorismin hallintaan vastattiin neljällä kriittisellä osaamisvaatimuksella. Ne olivat kehittyneen tekniikan mahdollistama kokonaisvaltainen tiedustelu, käyttötarpeita vastaava kalusto ja varustus, käytännöllinen taistelutekniikka sekä tärkeimpänä henkilöstön koulutuksen laatu.¹⁶³

Perinteisiin maihinnousuoperaatioihin tarvittiin edelleen laivaston tulitukea. MEU ei voinut käyttää oman M198-patterinsa tulta, joten laivoilta annettu tulituki oli kriittistä joukkojen hyökkäyksen valmistelun kannalta. Hauptseja voitiin käyttää vasta, kun maa-alueet saatiin haltuun. Tällöinkin M198-hauptsin iskemien varoetäisyys oli yli 500 metriä, joka teki siitä

¹⁶² MV-22B korvasi CH-46E helikopterit vasta vuoden 2007 aikana. Määrävahvuus oli sama kuin MV-22B:llä. KC-130J ilmatankkaus koneet eivät kuuluneet orgaanisesti MEU:n kokoonpanoon, vaan olivat alistettuna tehtävällä kunkin MEF:in lennostosta.

¹⁶³ Western, T.F.: *Countering Terrorism with the MAU*, Marine Corps Gazette, vol. 70 no. 3, 1986, s. 40.

huonon aseiden jalkaväen tulivalmisteluun.¹⁶⁴ Lisäongelmana oli osastoihin sijoitettujen kevyillä aseilla aseistettujen laivojen vähyys. Useasti MEU:lla oli vain kaksi hävittäjälaivaa tulituki-tehtäviä varten. Kattavan vastatykistötoiminnan toteuttamiseksi olisi tarvittu vähintään kolme taistelualusta. Harjoitustoiminnassa epäonnistuttiin tuottamaan tykistön kovapanosammuntoja maihinnousuharjoitusten aikana. Harjoittelemattomuuden uskottiin aiheuttavan vakavia puutteita maihinnousuihin liittyvien tulenjohtotehtävien osaamisen kannalta. Ilman tulitukea vihollisen sitominen ei onnistuisi ja maihin nousevat joukot olisivat helppoja maaleja.¹⁶⁵ Maihinnousukapasiteetin ollessa sidottuna eri toimialoihin kuten panssarivaunuille ja tykistölle, ei kaikille joukoille saatu kuljetusta rannoille samanaikaisesti. Tykistöosien kuljettaminen suoritettiin usein viimeisten kuljetusten mukana heittokuljetuksina. Tällöin patterin tulituki onnistui vasta kahden tunnin sisällä ensimmäisten joukkojen saavuttua rantaan.¹⁶⁶

MEU(SOC)-konseptissa nähtiin sen kyvyttömyys perinteisiin suoran toiminnan taistelutehtäviin. MSPF-joukot toimittivat useita tehtäviä, mutta niiden vieminen kohteelle oli ongelmallista. Toimintakohteille siirtymiseen olleiden veneyksiköiden¹⁶⁷ hyökkäys- ja kuljetuskapasiteettia tuli parantaa, sillä se ei ollut riittävä edes heittokuljetusten toteuttamiseen. Toisaalta oikean yllätysvaikutuksen saamiseksi heittokuljetuksin ei saataisi tarpeellista voimaa yhdenaikaisesti kohteelle. Veneiden määrää ei lisätty vaan taktiseen käyttöön paneuduttiin. Helikoptereiden mahdollistamalla kuljetuskapasiteetilla MSPF-joukkojen siirtyminen kohteelle toteutettiin yhdenaikaisesti pinnassa ja helikopterein, jolloin koko 85 miehen vahvuinen osasto saatiin yhdessä liikkeelle.

Suuremmissa maihinnousuoperaatioissa kokonaisen BLT:n kolmen yksikön taktinen käyttö oli vaikeaa. BLT:n yksiköt olivat koulutettu suorittamaan eri tehtäviä, kuten iskuja, mekani-soituja- ja helikopterihyökkäyksiä. Taitojen yhtenäistämisen nähtiin huomattavia ongelmia, kun taistelutehoa ei voitu keskittää.¹⁶⁸ Paremman liikkuvuuden ja taistelutehon saamiseksi MEU:n BLT:hen kehitettiin neljäs yksikkö.¹⁶⁹ Yksikön tehtäväksi määriteltiin maihinnousu-reservinä toimiminen. Yksikkö vietäisiin taistelualueelle tarvittaessa helikopterikuljetuksin, kun pääosat olivat jo maissa. Ennen neljännen yksikön tuomista BLT:n kokoonpanoon oli laivaston alus- tai MEU:n helikopteriyksikköä pidettävä reservinä. Muutos edesauttoi taiste-

¹⁶⁴ Sadler, Woodson A.: *The 105 Can Fill the EFSS Requirement*, Marine Corps Gazette, vol. 87 no. 6, 2003, s. 17.

¹⁶⁵ Monroe, David M.: *An FSO Looks at Amphibious Exercises*, Marine Corps Gazette, vol. 73 no. 11, 1989, s. 32.

¹⁶⁶ Gandy, Bruce A.: *Maintaining Our Special Operations Capabilities*, Marine Corps Gazette, vol. 73 no. 11, 1989, s. 23.

¹⁶⁷ Laivaston venejoukkoja, jotka kuljettivat maajoukkojen sotilaita laivoilta maihin.

¹⁶⁸ Estes, Kenneth W, (ed.) Hoffman George F, Starry Don A.: *Camp Colt to Desert Storm, the History of U.S. Armored Forces*, the University Press of Kentucky, Lexington, 1999, s. 492.

¹⁶⁹ Gandy 1989, s. 37.

luosastojen liikkuvuutta ja tiedustelukykyä etenkin maihinnousuoperaatioissa.¹⁷⁰ Neljä yksikköä sisältävän G- sarjan pataljoonan rakenne ja aseistus oli täysin yhteneväinen kolmen yksikön F-sarjan pataljoonaan. Vain henkilöstömäärä oli kasvatettu.¹⁷¹ Neljän jälkiväkiyksikön operatiivisesta käytöstä ei kuitenkaan ollut viitteitä muuten kuin 13th MEU:n rotaatiossa vuonna 1990 ja 24th MEU:n rotaatiossa vuonna 1991 (Liite 11). Tämän jälkeen MEU:t lähtivät rotaatioon useimmiten vain kolmen jalkaväkiyksikön vahvuudella. Tämä johtui laivaston alusreformista.¹⁷²

MEU:n kyky toimia sodankäyntitapojen koko spektrillä, niin konventionaalisissa operaatioissa kuin erikoisoperaatioissa herätti epäilyksiä. Kalusto ei vastannut erikoisoperaatioissa vaadittuja tarpeita. Sieltä puuttui varusteita, kuten köysiä panttivankitilanteisiin, mellakkavarusteita järjestyksenhallintaan tai kuljetuskalustoa. Erikoisoperaatioissa jouduttiin soveltamaan olemassa olevalla kalustolla, eikä siitä syntynyt parasta mahdollista tulosta. Herätettiin kysymys miten panttivankitilanteisiin tai muihin matalan intensiteetin operaatioihin vastattaisiin panssarivaunun kanuunalla, kun joukolla ei ollut käytössään erikoisjoukkojen perustarvikkeita. Konventionaalisessa taistelussa taas vähäinen taistelumateriaali, kuten yksittäinen taistelupanssarivaunujoukkue ei mahdollistanut mitään läpimurtotaistelua.¹⁷³ Kokoonpanojen suunnittelussa kohdattiin perinteinen ongelma. Jos haluttiin vaikuttaa kaikkeen mahdolliseen, ei MEU ollut missään tehtävässä hyvä, vaan korkeintaan kohtalainen.

Ensimmäinen erikoisoperaatiokyvyllä varustettu joukko joka joutui taistelutilanteeseen, oli 22nd MEU. Operaatioissa Preying Mantis yhdysvaltalaisen joukkojen tuli kaapata ja tuhota lukuisia iranilaisia öljynporauslauttoja Persianlahdella. Iranilaiset käyttivät porauslauttoja asepesäkkeinä lahdelta saapuvia tankkereita vastaan. Operaatio toteutettiin 18. huhtikuuta 1989 ja iskuosastoon kuului 22nd MEU:n lisäksi myös lukuisia pintataistelujoukkoja yhdysvaltain laivastosta ja USS Enterprise, CVN-65-lentotukialus lennostoineen (CVW-10). Operaation lopputuloksessa kaikki tavoitteet täyttyivät. Päivän loppuun mennessä öljynporauslauttat olivat tuhottu ja suurin osa Iranin paikalla olleesta laivastosta upotettuna. 22nd MEU menetti yhden AH-1T Cobra-taisteluhelikopterin ja sen kummatkin lentäjät.¹⁷⁴

22nd MEU:n onnistumisesta huolimatta erikoisoperaatiokykyisen merijalkaväkitaisteluosaston käytettävyyys ei ollut saanut lisää kovasti tarvitsemaansa luotettavuutta. 17. joulukuuta 1989 Yhdysvaltain puolustushaarakomentajien neuvosto (*Joint Chiefs of Staff, JCS*) istui alas ken-

¹⁷⁰ Gandy 1989, s. 38.

¹⁷¹ Sayen, s. 247.

¹⁷² Sama, s. 247.

¹⁷³ Western 1986, s. 40.

¹⁷⁴ Clancy 1996, s. 212.

raali Colin Powellin johdolla keskustelemaan Panaman eskaloituvasta kriisistä. Kenraali Manuel Antonio Noriega ja hänen johtamansa Panaman puolustusvoimat aloittivat vallankaappauksen ja tilanne heikkeni sekä siviilien että paikalla olleiden yhdysvaltalaisotilaiden osalta. Merijalkaväen komentaja kenraali Gray tarjosi 11th MEU:n tukea, joka oli tuolloin purjehduksella Havaijin ja Kalifornian välillä noin viiden vuorokauden päässä Panamasta. JCS päätyi kuitenkin toimimaan maahanlaskujoukkojen jatkuvuussuunnitelma 90-2 pohjalta lähettämällä 14 000 sotilaan vahvuisen osaston, joka oli suunniteltu tilannetta varten.¹⁷⁵

¹⁷⁵ Reynolds, Nicholas E.: *Just Cause: Marine Operations in Panama 1988-1990*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1996, s. 20.

3 PERSIANLAHDEN SOTA 1990–1991

3.1 Konseptit ja erikoisoperaatiokyky koetuksessa Persianlahden sodassa

Eräänä merkittävänä kehitysaskelena Persianlahden sotaan siirryttäessä oli valmiuslaivasto (*Marine Prepositioning Force, MPF*). Ne olivat merijalkaväen MAGTF-joukkoon käyttöön varattuja, merijalkaväen kalustolla ennalta varustettuja siviilirahtialuksia. Aluksia ei ollut suunniteltu sotilaskaluston kuljettamiseen. Lisäksi aluksien saaminen palvelukseen oli aina sattumanvaraista.¹⁷⁶ Ylin sotilasjohto havaitsi tarvitsevänsä aluksia yhä useammin, jolloin oli järkevämpää ottaa aluksia vakituiseen käyttöön. Toimintavarmuuden ja nopean ryhmittämisen ansiosta projekti käynnistettiin vuonna 1983. Yhdysvaltain puolustusministeri Howard Brown ja laivastoministeri John F. Lehman ajoivat projektia poliittisella tasolla. Silloinen merijalkaväen komentajan kenraali Robert H. Barrow käski ohjelman kehittämisestä merijalkaväessä.¹⁷⁷

Operatiivisen valmiuteen projekti saatiin vasta vuosina 1984–1986. Tuolloin valmiuslaivastossa oli kolmetoista alusta, jotka olivat jaettu kolmeen laivueeseen (*Maritime Prepositioning Squadron, MPSRON*), jokaiselle MEF:lle omansa.¹⁷⁸ Laivueen tuli kyetä huoltamaan ja täydentämään sille osoitettu joukko, jopa kolmenkymmenen vuorokauden ajan konfliktialueelle saapumisesta ennen kuin lisätäydennystä tarvittaisiin. Tuettavan joukon kooksi määritettiin noin 18 000 sotilasta. Useimmiten valmiuslaivueen vahvuus oli kolme alusta ja jokainen laivue sisälsi kaluston yhdelle MEB:lle. Yksittäinen MPSRON vastasi noin 3 000–4 400 kuljetuslentosuoritusta C-141-kuljetuslentokoneella.¹⁷⁹ Se olisi tarkoittanut noin neljätoista edestakaista lentosuoritusta asevoimien jokaisella (*Military Airlift Command, MAC*) 250 C-141-kuljetuskoneesta.¹⁸⁰

Yksittäinen valmiusalus (*Maritime Prepositionin Ship, MPS*) erityisest varusteltuna sisälsi täydennystarpeen yhdelle MEU:lle. Käytännössä se tarkoitti jopa 2 700 sotilaan ja heidän kalustonsa ylläpitoa 30 vuorokauden ajan.¹⁸¹ Erillisessä toiminnassa MEU:lle alistettiin useim-

¹⁷⁶ Hattendorf 2008, s. 12.

¹⁷⁷ Simmons 2003, s. 260.

¹⁷⁸ Quilter, Charles J.: *US Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: With the I Marine Expeditionary Force in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division Headquarters, US Marine Corps Washington D.C., 1993, s. 6.

¹⁷⁹ U.S. Marine Corps: MCDP 3 - *Expeditionary Operations* 1998, s. 78.

¹⁸⁰ Linn 1990, s. 40.

¹⁸¹ U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 1-5 - *Maritime Prepositioning Force Operations*, Department of the Navy, Naval Doctrine Command, Norfolk 1993, s. 1-4; Bates, Donald R.: *Maritime Preposi-*

miten valmiuslaivueen lippulaiva tai avustava lippulaiva niiden parhaiden suunnittelu, johtamis- ja johtamisjärjestelmäkykyjen ansiosta.¹⁸²

MAGTF-joukot olivat tällä tavoin kykeneviä toimimaan täysin itsenäisesti. Toiminta edellytti kuitenkin rannikoiden läheisyyttä, jotta helikopterikalustolla voitiin suorittaa huoltolentoja.¹⁸³ 2000-luvulle tultaessa MPS:t pystyivät varustamaan joukot myös merellä, mutta kaluston pintakuljetukset kestivät pidempään kuin satamissa. Kriisin eskaloituessa MEU:ta suurempien MAGTF-joukkojen henkilöstö useimmiten lennätettiin kriisialueelle tai sen läheisyyteen, jossa se tapasi alusosastot ja valmiusalukset.¹⁸⁴ Tehtävästä riippuen lentokoneita tähän tehtävään saattoi olla jopa 120.¹⁸⁵ MPSRON:en sijoittuminen maailmankartalla on nähtävillä liitteessä 4.

Uutta valmiusaluksen konseptia koestettiin sotatilanteessa ensimmäistä kertaa ensimmäisessä Persianlahden sodassa vuosina 1990–1991.¹⁸⁶ Samalla kokeiltiin valmiuslaivueiden pilkkomista yksittäisiin tukiosastoihin MEU:lle. MPS 1stLt Jack Lummus toimi itsenäisenä tukialuksena erillään toimineelle MEU:lle heti konfliktin alusta lähtien.¹⁸⁷ 4th ja 5th MEB valmiusaluksissa ilmeni tosin ongelmia, sillä osa laivoista oli tarkoitettu ainoastaan siviilikäyttöön ja vaativat satamien nostureita tavarankurkkuun ja lastaamiseen. Tämä viivästytti alkuvaiheen maihinnousuoperaatioiden kulkua, mutta prikaatin tilanne korjattiin tuomalla laivueen maihinnousuja varten rakennettuja laivoja. Näiden laivojen purkamisen ja lastaaminen onnistui satamien lisäksi rannikoilla ja suurten jokien varsilla.¹⁸⁸ Valmiuslaivojen käyttö edellytti luvanvaraista sataman käyttöä. Toisin sanoen joko paikallishallinnon on täytynyt antaa lupansa sataman käytöstä tai sitten se on täytynyt ottaa haltuun sotilaallisilla voimin. Vielä 2000-luvulle mennessä alusten tilanne oli säilynyt samana.¹⁸⁹ Tosin yksittäisten MPS:en käyttö MEU:n tukena vahvistettiin jokaisessa MPSRON:ssa.¹⁹⁰ Vuoteen 2004 mennessä MPF laivas-

tioning Force (MPF), Throughput Analysis of a Marine Expeditionary Unit (MEU) Slice Offload, Naval Postgraduate School, Monterey, 1994, s. 2, <<https://archive.org/details/maritimepreposit00bate>>, 29.8.2014.

¹⁸² U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-32/NTTP 3-02.3M - *Maritime Prepositioning Force Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2004, s. 9-9, 9-11.

¹⁸³ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 44.

¹⁸⁴ Lundin, Walter E.: *Arrival and assemble of the Maritime Prepositioned Force at Sea*, Marine Corps War College, Marine Corps University, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2003, s. 2, <www.dtic.mil/get-tr-doc/pdf?AD=ADA520513>, 29.8.2014.

¹⁸⁵ U.S. Marine Corps: MCDP 3 - *Expeditionary Operations* 1998, s. 78.

¹⁸⁶ Quilter 1993, s. 6.

¹⁸⁷ Pleis 1993, s. 19.

¹⁸⁸ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 298.

¹⁸⁹ Lundin 2003, s. 2.

¹⁹⁰ Pleis 1993, s. 20.

to oli kasvanut 36 alukseen, jotka olivat Yhdysvaltain hallituksen omistamia, erityisesti sotilaskalustolle tarkoitettuja aluksia.¹⁹¹

Kokeilut valmiusaluksien hyödyntämisestä merijalkaväkitaisteluosastojen operaatioissa eivät kuitenkaan onnistuneet ongelmitta. Taisteluosaston komentokomponentin koulutustaso ennalta ryhmitetyn kaluston ja varusteiden osalta oli heikko. Esikunta ei tiennyt miten aluksia voitiin johtaa tai edes sitä, mitä materiaalia tai kalustoa kukin alus sisälsi. Lisäksi doktriinien määritelmät valmiusalusten käytöstä painottuivat hallussa olevien satamien käyttöön. Somaliassa Operaatio Restore Hopea vuosina 1992–1993 tuli ongelmia valmiusalusten purkamisessa.¹⁹² Mogadishun satamassa lähestulkoon kaikki infrastruktuuri oli joko tuhottu tai rikkoutunut. Jopa valopylväistä oli varastettu sähkökaapelit. Tilaa satamassa ei ollut ja MEU joutui raivaamaan vanhoja varastorakennuksia saadakseen tilaa MPSRON:en kalustolle. Kun ensimmäistä valmiuslaivaa 1stLt Jack Lummusta purettiin, huomattiin että MEU:n henkilöstö ei osannut purkujärjestelyitä. Lisäksi kalusto oli pakattu siten että tarpeellisimmat varusteet sijaitsivat laivojen säilytystilojen takana ja tarpeettomat varusteet jouduttiin purkamaan ensin pois.¹⁹³ Valmiusalusten tarve tukeutua satamiin heikensi niiden turvallisuutta ja antoi viholliselle mahdollisuuden vaikuttaa niihin suoraan. Valmiusalusten purku kesti noin kymmenen vuorokautta siitä, kun alus oli saapunut satamaan ja joukko oli täysin varustettu.¹⁹⁴ Pitkäaikaisen erillisoperaatioiden hallinta vaati vahvaa tietoutta ja hallintaa omasta materiaalista, sen suojaamista sekä ajankäytön ymmärrystä.¹⁹⁵

MAGTF-joukkojen perustamisesta lähtien oli niiden tarkoituksena ollut yhdistää ilma-aseiden toimintakyky maajoukkojen kanssa yhden esikunnan alaisuuteen. Menettelytavan etuna oli aina käytössä oleva ilmatulituki ja vertikaalinen kuljetuskyky. Yhteistoiminnassa käytettyjen ilmavoimien joukkojen synkronointi tukea tarvinneeseen maajoukkoon koettiin hankalaksi toteuttaa ja vielä vaikeammaksi johtaa. Merijalkaväkitaisteluosastojen orgaaniset ilmakomponentit osoittautuivat toimivaksi erinomaisen yksikkökoheesio ansiosta.¹⁹⁶ MEU:n eri

¹⁹¹ O'Rourke Ronald: CRS Report for Congress, Order Code RL32513, *Navy-Marine Corps Amphibious and Maritime Prepositioning Ship Programs: Background and Oversight Issues for Congress*, Congressional Research Service, The Library of Congress, Washington D.C., 2004, s. CRS-4.

¹⁹² Bates 1994, s. 10.

¹⁹³ Mroczkowski Dennis P.: *U.S. Marines in Humanitarian Operations: Restoring Hope: In Somalia with the Unified Task Force, 1992 - 1993*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2005, s. 35-36.

¹⁹⁴ Lundin 2003, s. 3.

¹⁹⁵ Pleis 1993, s. 21.

¹⁹⁶ Wood, Dakota L.: *The U.S. Marine Corps: Fleet Marine Forces for the 21st Century*, Center for Strategic and Budgetary Assessments, Washington D.C., 2008, s. 50.

komponentit taistelivat yhteisten tavoitteiden eteen eivätkä lentäjät pyrkineet erottautumaan muun taisteluosaston sotilaista, kuten muissa puolustushaaroissa näin oli usein ollut tapana.¹⁹⁷

MEU(SOC)-ohjelman yhtenä tarkoituksena oli toimia sotatoimialueiden komentajien hätävarana missä tahansa. Komentoketju 13th MEU:hun oli pitkä, vaikka sen oli tarkoitus toimia komentajan pelinappulana erikoistilanteissa. Yhdysvaltojen keskimmäisen sotatoimialueen komentajana (*United States Commander in Chief, Central Command, USCinCCent*) toimi kenraali H. Norman Schwarzkopf. Hän oli operaatio Desert Stormin ylimmässä johdossa. Hänen käskyt siirtyivät ensin kyseisen sotatoimialueen laivaston komentajalle vara-amiraali Henry H. Mauz, Jr.:lle, häneltä edelleen maihinnousujoukkojen komentajalle kontra-amiraali John B. LaPlantelle. Lopuksi oli 4th MEB:n komentaja kenraalimajuri Harry W. Jenkins, joka toimi suorassa johtosuhteessa 13th MEU:hun.¹⁹⁸ Liitteestä 17 voi nähdä operaatio Desert Shieldin MAGTF-joukkoon johtosuhteet sodan eri vaiheissa. MEU:n johtosuhte yläjohtoportaaseen saatettiin katkaista mahdollisten erikoisoperaatioiden takia. Tämä johtui 13th MEU:n asemasta keskeisen sotatoimialueen aktiivisena reservinä.¹⁹⁹ Myöhemmin kun maihinnousujoukot Persianlahdella olivat kasvaneet 4th ja 5th MEB:iin sekä 13th MEU:hun, 4th MEB sai edellä mainittujen MAGTF-joukkojen johtovastuun. Esikuntia ei yhdistetty vaan joukkojen esikunnat säilyttivät johto- ja suunnitteluvastuun. Se ylläpiti taisteluosastojen itsenäisyyttä ja joustavuutta sekä vastuullisuutta omasta toiminnasta. Kun joukot asetettiin erillisoperaatioihin, joukkojen omat esikunnat olivat valmiina johtamaan toimintaa.²⁰⁰

3.2 MEU:t operaatioissa Intian valtamerellä

Irak hyökkäsi Kuwaitiin 2. elokuuta 1990. Saudi-Arabian esitettyä avunpyynnön ja konsultoitua Yhdysvaltojen kanssa mahdollisesta interventtiosta, lähettivät yhdysvaltalaiset joukkonsa Kuwaitiin 8. elokuuta 1990. Ensimmäisenä matkaan lähetettiin maavoimien 82nd maahanlaskudivisioonaa ja 7th MEB. Vaikka MEB koottiin vasta tehtävän saamisen jälkeen, alkoi sen siirtyminen Persianlahdelle jo 96 tunnin kuluttua käskystä.²⁰¹ Esikuntaosat ja kriittisimmät maa- ja ilmaosat laskeutuivat Saudi-Arabiaan Dhahranin ilmavoimien tukikohtaan 14. elokuuta. Myöhemmin 1st ja 4th MEB:t seurasivat valmiusaluksilla ja asettuivat Persianlahdelle. 2.

¹⁹⁷ Holman 1996, s. 22-23.

¹⁹⁸ Simmons 2003, s. 294.

¹⁹⁹ Brown, Ronald J.: *Marine Forces Afloat in Southwest Asia, 1990-1991*, Marine Corps Gazette, vol. 76 no. 11, 1992, s. 61; Brown 1998, s. 42.

²⁰⁰ Brown 1992, s. 62.

²⁰¹ U.S. Marine Corps: MCDP 3 - *Expeditionary Operations* 1998, s. 119.

syyskuuta mennessä 1st MEF otti johtovastuun kaikista merijalkaväen joukoista Kuwaitin sotatoimialueella, sulauttaen 1st ja 7th MEB:t joukkoineen suoraan alaisuuteensa ja maakomponentit osaksi 1. merijalkaväkidivisioonaa.²⁰² 1st MEF:n alaisuuteen siirtyivät myös 3rd merijalkaväkilennosto (*Marine Air Wing, MAW*) ja 1st merijalkaväkiarmeijakunnan huoltoryhmä (*1st FSSG – Force Service Support Group*). 1st MEF saavutti taistelunvalmiuden jo 6. syyskuuta mennessä.

Irakissa ja Kuwaitissa asui sodan syttyessä noin 12 000 länsimaalaista ja Irakin diktaattori Saddam Hussein esti heidän pääsyä maista. Maihinnousujoukkoja suunniteltiin 12. elokuuta lähtien käytettäväksi evakuointioperaatioihin ja niihin liittyviin harhautusoperaatioihin. Suunnitelmat ehtivät muuttua ennen joukkojen saapumista sotatoimialueelle. Ensimmäisenä MEU:na alueelle saapui 7. syyskuuta 13th MEU 2 600 sotilaan vahvuudella²⁰³ ja sen viiden laivan vahvuinen 5th PHIBRON (*5th Amphibious Squadron*).²⁰⁴ ARG:n alukset olivat LPH-3 USS *Okinawa*, LPD-5 USS *Ogden*, LSD-43 USS *Fort MacHenry* LST-1186 USS *Cayuga* ja LKA-114 USS *Durham*.²⁰⁵ Yhdessä ne muodostivat tyynenmeren seitsemännen laivaston alaisuuteen kuuluneen ARG Alphan (*Amphibious Ready Group Alpha*), mikä kutsui itseään osuvasti ”Raiders of the Lost ARG”-nimellä.²⁰⁶ Ensimmäiseksi tehtäväkseen ARG Alpha sai asettumisen taisteluryhmyykseen Persianlahden suulle,²⁰⁷ toimien siellä merisaartotehtävissä ja 1st MEF:n reservinä.²⁰⁸

13th MEU osallistui operaatio Desert Shieldiin 4th MEB:n taktisessa johdossa. MEU:n koulutuksen nähtiin vaikuttaneen liikaa siihen, ettei se soveltunut muihin kuin itsenäisiin operaatioihin. Vaikka MEU:ta oli tarkoitus käyttää näin, halusi Jenkins varautua myös suurempiin maihinnousuoperaatioihin 13th MEU:n osalta. Asia korjattiin heti, kun osastot saapuivat Masi-rahiiin, jossa järjestettiin yhteistoimintaharjoitus 16, syyskuuta.²⁰⁹

Merijalkaväen osastot toimivat laivaston keskeisen sotatoimialueen päämajana operatiivisessa johdossa (*U.S. Navy Central Command, NAVCENT*). Muut merijalkaväen joukot, kuten 1st MEF pysyivät merijalkaväen keskeisen sotatoimialueen (*Marine Central Command, MAR-*

²⁰² Simmons 2003, s. 292.

²⁰³ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. E-25.

²⁰⁴ Brown 1992, s. 60.

²⁰⁵ Westermeyer, Paul W.: *U.S. Marines in the Gulf War, 1990-1991: Liberation Kuwait*, History and Museums Division, United States Marine Corps, Quantico, 2014, s. 40.

²⁰⁶ Brown, Ronald J.: *U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: With Marine Forces Afloat in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museum Division Headquarters, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1998, s. 11.

²⁰⁷ Lovering, Tristan T.A.: *Amphibious Assault: Maneuver from the Sea*, Seafarer Books, 2007, s. 469.

²⁰⁸ Clancy 1996, s. 212.

²⁰⁹ Brown 1998, s. 44.

CENT) operatiivisessa johdossa.²¹⁰ 4th ja 5th MEB saapuivat sota-alueelle Yhdysvaltain itärannikolta, kun taas 13th MEU oli ollut toimintavalmiina 5th PHIBRON:in kanssa Filippiineillä humanitäärisessä avustuksessa.²¹¹

13th MEU:n komponentit olivat BLT 1/4, mikä sisälsi myös neljännen kiväärikomppanian. Tykistöosina MEU:lla oli tykistöpatteri B, joka oli koottu kahdesta neljän tykin jaoksesta, jotka oli varustettu M101A1 105mm toisen maailmansodan aikaisilla haupitseilla (ensimmäinen versio kehitetty jo vuonna 1919)²¹² ja yhdestä neljän tykin jaoksesta M198 155mm haupitseilla. M101A1-haupitsit oli otettu mukaan niiden keveyden ja pienen koon takia. Yksittäinen tykki painoi vain 2 260kg ja ne pystyttiin nostamaan sekä CH-46E:lla että CH-53D:llä. M198-haupitsi taas vaati määrällisesti harvojen CH-53E:n nostokykyä.²¹³

Ilmakomponenttina oli HMM-164, joka oli rakennettu MAG-16:sta ja MAG-39:stä.²¹⁴ Taiste-luosastolla oli orgaanisia ilma-aluksia kaksitoista keskiraskasta CH-46E-kuljetushelikopteria, neljä raskasta CH-53E-kuljetushelikopteria, neljä AH-1T-taisteluhelikopteria ja neljä keski-raskasta UH-1N-komentohelikopteria, joista kaksi tuhoutui miltei heti toimialueelle siir-tyttyä.²¹⁵ Peruskokoonpanon lisäksi MEU:lla oli viisi Stinger-ryhmää.²¹⁶

Huoltokomponenttina toimi MSSG-13, joka oli perustettu 1st FSSG:stä. Sen vahvuutena oli 272 sotilasta.²¹⁷ Komponenttiin kuului osia esikunta- ja huolto-, 7. pioneeri-, 7. moottoroitu kuljetus-, 7. viesti-, 1. maihinnousutuki-, 1. lääkintä-, 1. hammaslääkintä-, 1. täydennys- ja 1. korjauspataljoonista. MSSG:llä oli taistelutukeen tarvittava kalusto ja kahden viikon täyden-nysmateriaali operaatioille maissa. Logistisena suunnitelmana oli toteuttaa huolto suoraan laivaston aluksilta ja vain pieni liikkuva huolto-osasto kävisi maissa.²¹⁸

13th MEU:n ensimmäiset vakavat tappiot sattuivat 8. lokakuuta, kun UH-1N-komentohelikopterit törmäsivät toisiinsa syöksyen mereen yöllisissä harjoituksissa. Kahdek-

²¹⁰ Quinn, John T.: U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: *Marine Communications in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1996, s. 11.

²¹¹ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 294; Westermeyer 2014, s. 41.

²¹² Sadler 2003, s. 17.

²¹³ Brown 1998, s. 12.

²¹⁴ Brown 1992, s. 60.

²¹⁵ Lähteissä oli eroavaisuuksia. Ensimmäisessä lähteessä kerrottiin MEU:n sisältäneen vain kaksi UH-1N-helikopteria, kun toisessa väitettiin koptereita olleen jopa neljä. Se olisi tarkoittanut että MEU on saanut koptereita kaksinkerroin normaalivahvuuteen verrattuna. Koptereita oli todennäköisesti vain kaksi, joita turman jälkeen täydennettiin uusilla helikoptereilla. Lähteissä oli myös eroja siitä, että tuhoutuiko turmassa vain yksi vai kaksi kopteria.

²¹⁶ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 146; Brown 1998, s. 14.

²¹⁷ Zimmeck, Steven M.: U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991, *Combat Service Support in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1999, s. 12.

²¹⁸ Brown 1998, s. 15.

san sotilasta menetti henkensä. Samalla MEU:n johtamis- ja yhteydenpitokyky maatoiminnassa romahtivat, kun maaoperaatioiden johtopaikkoina toimineet komentokopterit menetettiin.²¹⁹ Epäonnekkaan tapahtuman jälkeen MEU kuitenkin jatkoi välittömästi tehtäviään laivojen etsintä- ja haltuunotto tehtävissä. YK oli asettanut Irakin kauppasaartoon päätöslauselma 661:llä 5. elokuuta lähtien. MSPF-joukot tarkastivat mm. 13. lokakuuta *Al Mutanabbin*, 22. lokakuuta *Al Sahil Al Arabin* ja 28. lokakuuta *Amuriyan*.²²⁰ Kaikkien alusten valtaus perustui siihen, etteivät ne pysähtyneet tarkastusta varten. *Amuriya* aiheutti vähäistä vastarintaa kun se ei suostunut pysäyttämään, vaan jatkoi liikettään ja viivästytti koalition joukkojen toimintaa vastaillemalla radiokutsuihin. Lopulta MSPF-joukko otti aluksen haltuun taisteluhelikopterin suojatessa joukon laskeutumista.²²¹

Tunnetuimpana laivanvaltauksena oli 26. joulukuuta 1990 tarkastettu rahtialus *Ibn Khaldoon*, joka kuljetti kauppasaarron vastaisesti sokeria Irakin Basran kaupunkiin. Laivan henkilöstö puolustautui aseellisesti MEU:n joukkojen noustessa alukseen. Puolituntisen taistelun jälkeen laiva saatiin haltuun ja se ohjattiin toiseen satamaan lastin purkua varten.²²² Suurin osa kaikista koalition suorittamista alusten haltuunotoista ja tarkastuksista suoritettiin merijalkaväkitaisteluosasto 13th MEU ja merijalkaväkiprikaati 4th MEB toimesta.²²³ 13th MEU:n operaatiossa 13. lokakuuta ja 28. helmikuuta välisenä aikana aluksia otettiin haltuun yhteensä kuusi kappaletta.²²⁴

Marraskuun alkuun mennessä havaittiin, etteivät puolustukselliset toimet olleet ratkaisu Persianlahden kriisiin. Saddam Hussein ei aikonut vetää joukkojaan Kuwaitista. Näin ollen 8. marraskuuta käynnistettiin operaatio Desert Shieldin toinen vaihe lisäämällä joukkoja Persianlahdella. Presidentti George H. W. Bush ilmoitti nostavansa joukkojen vahvuutta. Merijalkaväen käskettiin 9. marraskuuta lähettämään myös 2nd MEF ja 5th MEB operaatioon, tuplaten merijalkaväen kokonaisvahvuuden. Samalla 13th MEU käskettiin siirtymään takaisin Yhdysvaltoihin sen rotaation loputtua 30. lokakuuta.

Matkalla Intian eteläisen kärjen kohdalla 13th MEU sai yllättäen käskyn palata edelliseen tehtäväänsä Subiciin, Filippiineille. Sen tuli varautua uusiin taistelutehtäviin Persianlahdella 72 tunnin lähtövalmiudessa.²²⁵ Rotaation mukaisesti seuraavana MEU:na vastuun otti 11th MEU ja sen kanssa toiminut 5th MEB. Ongelmaksi muodostui PTP koulutus, mikä oli vielä 11th

²¹⁹ Westermeyer 2014, s. 44.

²²⁰ Sama, s. 260.

²²¹ Brown 1998, s. 62.

²²² Brown 1992, s. 61.

²²³ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 71.

²²⁴ Simmons 2003, s. 305.

²²⁵ Brown 1998, s. 65.

MEU:lla käynnissä 19. marraskuuta asti. Kesti yli kuukauden 13th MEU:n lähdöstä ennen kuin joukot lähtivät San Diegosta 1. joulukuuta ja tapasivat 4th MEB:n joukot Pohjois-Arabian merellä 13. joulukuuta.²²⁶

17. tammikuuta operaatio muuttui hyökkäykselliseksi ja samalla operaationimi muuttui *Desert Stormiksi*. MEU:den ja laivaston rooliksi tuli strateginen harhauttaminen. Tällä pyrittiin viemään irakilaiden huomio päähyökkäyksen suunnasta.²²⁷ 13th MEU osallistui Persianlahden sodassa debytoituneen mediasodankäynnin tavoilla. Siinä pyrittiin hyödyntämään median tarkkaa uutisointia. MEU:n tuli toteuttaa voimannäyttötehtäviä sotaharjoituksessa. Sotaharjoitus Imminent Thunder järjestettiin 15.–21. marraskuuta 1990, osatarkoituksena harhauttaa Irakin sotilastiedustelua koalition mahdollisesti suoritettavasta maahyökkäyksen suunnasta. Tapaus uutisoitiin lukuisten uutistoimistojen toimesta ja toivottu irakilaiden katsojaryhmä tavoitti myös uutiset. Tapauksen uutisointi saavutti toivotun vaikutuksen ja osia puolustavasta voimasta suunnattiinkin torjumaan harjoitusjoukkojen mahdollista hyökkäystä.²²⁸ Kaksi vuotta myöhemmin 11th MEU joutui suorittamaan uuden voimannäyttötehtävän Irakissa. Tällä kertaa rauhanaikana, pyrkimyksenä muistuttaa irakilaisille yhdysvaltalaisien asevoimien paikallaloista ja kyvyistä.²²⁹

13th MEU palasi Persianlahdelle 13. tammikuuta 1991.²³⁰ Välittömästi paluunsa jälkeen MEU:lle annettiin tehtäväksi suorittaa taistelutilan valmistelutehtäviä (*Advance Force Operations, AFO*)²³¹ kuten tiedustelua, miinoitteiden purkua ja ilmatorjuntaa. Muita operaatioita olivat yhdysvaltain puolustusministerin hyväksymiä ja sotatoimialueen johdossa olleita salaisia operaatioita, kuten tiedustelua, operaatiovalmistelua ja kohdeoperaatioita (henkilö- ja alue-tiedustelua).²³² Lähteissä ei ollut tarkempia viittauksia tehtävien luonteesta tai toteutuksista.

Merkittävin MEU:den iskuista oli 29. tammikuuta 1991 suoritettu operaatio *Desert Stingin*, helikopteriryynnäkö Umm Al Maradimin saarelle. Se toteutettiin osana koalition hyökkäystä Irakin rajalle.²³³ Ilmatiedustelu oli havainnut saarella irakilaiden asemia. Ryynnäkön aikana havaittiin, että saaren tukikohta oli tyhjentynyt tunteja aiemmin tuntemattomasta syystä. MEU suoritti asiakirjojen etsintää, aseiden kuten ilmatorjuntatykkien ja ammusten tuhoamista sekä

²²⁶ Simmons 2003, s. 296.

²²⁷ Brown 1998, s. iii.

²²⁸ Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 295.

²²⁹ U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 1-0 - *Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2010, s. 4-6.

²³⁰ Brown 1998, s. 104.

²³¹ Perry Walter L, Euller Roald, Kavanagh Jennifer, Salcedo Nicholas: *Allocating Marine Expeditionary Unit Equipment and Personnel to Minimize Shortfalls*, RAND Corporation, Santa Monica, 2012, s. 8, <http://www.rand.org/pubs/technical_reports/TR1253.html>, 22.2.2015.

²³² Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War, 1992, s. 297.

²³³ Simmons 2003, s. 305.

propagandatekstien kirjoittamista saaren talojen seiniin. Kolme tuntia saarelle saapumisen jälkeen MEU:n BLT 1/4:sen C-komppania poistui ilman tappioita.²³⁴ Isku jäi merijalkaväen epäonneksi mediatietoisuuden ulkopuolelle. Onnistumisestaan huolimatta operaatio jäi täysin Al Khafjin taistelun varjoon, joka oli käynnissä samaan aikaan Saudi-Arabian koillisrannikolla.²³⁵

Kenraali Schwarzkopf antoi 24. helmikuuta laivastolle tehtäväksi harhauttaa irakilaisia pitämään joukkonsa paikallaan Ash Shu'aybahin alueella. Tarkoituksena oli estää irakilaisten vastahyökkäys eteneviin 1st MEF:n joukkoihin näiden aloittaessa Kuwait Cityn piiritystä. Nopean suunnittelun tuloksena 25. helmikuuta 13th MEU suoritti yhdessä 4th MEB:n kanssa suuren harhautusoperaation Ash Shu'aybahin alueelle ilmakomponenttinsa ja laivaston taistelulaivan avulla. Aamuyöstä ACE:n kuusi CH-46:sta, kaksi AH-1W:tä, yksi CH-53E ja yksi UH-1N:ää lensivät tutkahorisontin alapuolella kunnes kello 04:49 nousivat ylemmäs paljastaen itsensä irakilaisten tutkille. Samaan aikaan taistelulaiva ampui tykistökeskityksen alueelle. Operaatio onnistui aiheuttaen liikehdintää irakilaisissa, mutta sen tarkat vaikutukset jäivät tuntemattomiksi.²³⁶

Sotatoimet päättyivät virallisesti 28. helmikuuta 1991 klo 08.00 alkaen. MEU joutui kuitenkin vielä viimeiseen operaatioon. 13th MEU siirtyi 2.-4. maaliskuuta 4th MEB:n haltuun ottamalle Faylakahin saarelle ja otti vastaan irakilaisen 440. merijalkaväkiprikaatin²³⁷, yli 1400 irakilaisen merijalkaväen sotilaan antautumisen.²³⁸ MEU vastasi sotavangeista 15. maaliskuuta asti kunnes se kutsuttiin Yhdysvaltoihin. Seuraavana päivänä 11th MEU irrotettiin 5th MEB:n alaisuudesta ja se liittyi 13th MEU:n tilalle seitsemännen laivaston ARG Alphaan.

Persianlahdella palveli vuoden 1991 aikana neljä MEU:ta, palvelusjärjestyksessä 13th, 11th, 15th ja 22nd. Sodan loputtua MEU:lla oli tehtävänä paikallaolo ja valvonta.²³⁹ Irakista alkaneen kriisin laajennettua Afrikan ja Lähi-idän alueilla jouduttiin käyttämään MEU:n monipuolisia kykyjä. Merijalkaväki joutui lähettämään MEU:n samanaikaisesti muihin kuin sodankaltaisiin operaatioihin mm. Liberian sisällissodan sytyttyä kesän aikana 1990. 22nd MEU hoiti yhdysvaltain kansalaisten ja suurlähetystöjen evakuoiteja. 26th MEU lähetettiin Välimerelle valmiuteen Persianlahden kriisin varalle.²⁴⁰ 26th MEU ei tosin toiminut alueella, mutta

²³⁴ Westermeyer 2014, s. 110; Brown 1998, s. 141.

²³⁵ Brown 1992, s. 62, 142-143.

²³⁶ Westermeyer 2014, s. 187.

²³⁷ Sama, s. 212.

²³⁸ Simmons 2003, s. 311; Westermeyer 2014, s. 263.

²³⁹ Quilter 1993, s. 111.

²⁴⁰ Clancy 1996, s. 212.

sen jälkeen rotaatioon saapunut 24th MEU toimi yhtymän joukkojen ensimmäisen portaan tavoin ja valmisteli suurempien joukkojen saapumista operaatio Restore Hopeen liittyen.²⁴¹

3.3 Sotakokemukset ja uusimmat projektit

Merijalkaväki käytti ilma-aseita tehokkaasti osana koalition ennennäkemättömän tehokasta ilmahyökkäysvaihetta. Merijalkaväen lennosto 3rd MAW toteutti noin 18 000 lentotehtävää ja käytti 29 miljoonaa tonnia räjähteitä sekä ammuksia²⁴² Irakin joukkoja vastaan kunnes sota oli päättynyt.²⁴³ Maassa oli sodan päättymispäivänä 92 990 merijalkaväen sotilasta, tehden tästä operaatiosta suurimman merijalkaväen historiassa toisen maailmansodan jälkeen. Reservien nostaminen palvelukseen oli myös huomion arvoisesti toteutettu. Se oli toiminut erittäin hyvin, koska kokonaisvahvuudesta vain noin puolet oli aktiivipalveluksessa olleita sotilaita ja loput olivat reserviläisiä. Lisäksi reservin nostaminen palvelukseen oli tapahtunut hyvin nopealla aikavälillä ja joukkojen toimittaminen sotatoimialueelle oli ollut nopeaa.²⁴⁴

Merijalkaväellä oli usean MEU:n lisäksi Irakissa suuret asevoimat. Siihen kuuluivat 194 kiinteäsiipistä lentokonetta ja 178 helikopteria. Näistä menetettiin kuusi kiinteäsiipistä ja kolme helikopteria. Maajoukoista palveluksessa oli ollut 216 tykkiä, 301 LAV:ta, 194 M60-taistelupanssarivaunua, 74 M1A1-taistelupanssarivaunua ja 532 AAV-maihinnousuvaunua. Kaatuneita oli 24 ja haavoittuneita 42. Informaatiosodan vaikutusten laajuus opittiin vasta sodan jälkeen. Merijalkaväen suorittamat neljä sotaharjoitusta aiheuttivat parhaimmillaan kuuden irakilaisen divisioonan pitämistä tietyssä paikassa, jolloin hyökkäyksiä voitiin suunnata muuallekin kuin puolustuslinjoihin.²⁴⁵

Merijalkaväen teknisellä kehitystyöllä 1980-luvun aikana oli selkeä ja yksinkertainen suuntaus – keveys. Vuosikymmenen strategian mukaan uudet panssaroidut ajoneuvot kehitettiin kevyiksi ja monipuolisiksi. Suunnittelun ohjaavimmaksi tekijäksi ei muodostunut enää niinkään tulivoima tai suoja, laitteistot tai järjestelmät vaan keveys ja tilavuus. Tämän vaatimuksen takana oli tarve säilyttää mertentakaisten mekanisoidujen ja itsenäiseen taisteluun/toimintaan kykenevien joukkojen (*expeditionary*) käyttäminen. Tilavuudella pyrittiin

²⁴¹ U.S. Marine Corps: MCDP 1-0 - *Operations* 2001, s. 3-13.

²⁴² Simmons 2003, s. 304.

²⁴³ Moskin 1992, s. 792.

²⁴⁴ Simmons 2003, s. 311.

²⁴⁵ Sama, s. 311.

helpottamaan sotilaiden henkilökohtaisten varusteiden lisääntyntä tilantarvetta ja humanitäärisissä operaatioissa tarvittavien avustusmateriaalien kuljettamista.²⁴⁶

Tekninen kehitystyö ja joukkojen käyttöperiaatteet kehittyivät yhdessä. Merijalkaväen toiminta kehittyi 1990-luvulla kohti joustavaa ja adaptoituvaa taistelua. Taisteluperiaatteiden suuntautuksessa joustavuuteen taisteluvoima usein heikkeni. MEU ei välttämättä kyennyt samanlaiseen voiman projisointiin tai liikkuvuuteen kuin maavoimien vastaavanlaiset osastot. Tarkoituksena ei tietenkään ollut kopioida olemassa olevaa muiden puolustushaarojen kapasiteettia, vaan luoda ja kehittää mahdollisuus erilaiseen käyttömahdollisuuteen. MEU:n toiminta ensimmäisen portaan joukkona ja voiman ensisijaisena projisoijana, sai kuitenkin kannatusta aina korkeimmasta sotilasjohdosta lähtien. Yhdysvaltain Keskisen alueen komentajan (*CinC-CentCom*), kenraali Schwarzkopfin edeltäjä kenraali George Cristin mukaan MEU:n kyky toimia toisen portaan joukkojen (*follow-on forces*) valmistelevana osastona oli korvaamaton.²⁴⁷

Merijalkaväki kehitti omaa liikesodankäyntiään, jossa veden mahdollistamaa operatiivista vapautta käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Vesistöt ylitettiin tai niitä käytettiin kauttakulkuun ja ennen kaikkea vedestä pyrittiin iskemään vihollisen heikoimpiin kohtiin. Samalla pyrittiin sekoittamaan ja häiritsemään vihollisen komentorakennetta luomalla hämmennystä iskujen suunnista tai kohteista. Kaikissa tilanteissa pyrittiin välttämään taistelua vihollisen kovimman kärjen kanssa, eli maajoukkojen panssariaseen kanssa. Tavoite oli vihollisen harhauttaminen nopeilla iskuilla, jotta vihollinen saatiin irtautumaan asemistaan tai saada heidät kokonaan antautumaan. Tavoitteen saavuttamiseksi ryhmäkokoisten osastojen erikoiskoulutuksen katsottiin olevan avainasemassa. Jokaisen upseerin ja miehistön jäsenen älykkyys, aloitekyky ja motivaatio liittyivät vahvasti siihen, että näitä monimutkaisempia tehtäviä voitaisiin toteuttaa ja kehittää.²⁴⁸

²⁴⁶ Hattendorf 2008, s. 243.

²⁴⁷ Suddreth, Steven L.: *MEU (SOC): Answer to the Most Likely Threat into the Twenty-First Century*, United States Marine Corps, Command Staff College, Marine Corps University, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 1996, s. 15, <www.dtic.mil/cgi-bin/gettrdoc?ad=ada527723>, 13.1.2015.

²⁴⁸ Clancy 1996, s. 17.

4 KOHTI MATALAN INTENSITEETIN OPERAATIOITA 1990–2001

“The only thing harder than getting a new idea into the military mind is to get the old one out”.

B. H. Liddell Hart

Yhdysvaltain merijalkaväen majuri Lawrence D. Nicholson teki vuonna 1994 pro gradu -tutkielmansa merijalkaväen kahdestakymmenestäyhdestä, silloin voimassa olleesta MEU:n suorituskykyvaatimuksesta ja tehtävästä. MEU-ohjelmalla nähtiin olevan tarpeeksi kokemusta kymmenen vuoden käynnissä olon takia tutkimuksen tekemiseen. Tehtäviä oli liikaa, jotta ne kaikki voitaisiin hallita. Tutkimuksessa selvitettiin, mitä tehtäviä on käytetty, miten niissä on onnistuttu ja mitä tehtäviä tulisi poistaa tarpeettomina.

Nicholson määritteli tehtävät järjestykseen, jossa havaittiin evakuoitien (*Noncombatant Evacuation Operations, NEO*) olleen niin määrällisesti, kuin merkityksellisesti kaikkein tärkein MEU:n tehtävä. Niitä suoritettiin lähestulkoon jokaisessa operaatiossa joissa MEU oli ollut. Osa operaatioista on ollut ainoastaan NEO:ja, kuten tämän luvun esimerkeissä voidaan havaita. NEO:ja on ollut kahdenlaisia, luvanvaraisia ja luvattomia. Riskikartoittaminen ja täten operaatiokokoonpanojen muodostuminen perustui siihen, oliko joukoilla lupaa saapua maahan.²⁴⁹

Seuraavaksi tärkeimmät operaatiot olivat pääsääntöisesti alueen haltuunottoon ja sitä seuraavaan joukkojen perustamiseen ja suuremman joukon vastaanottamiseen liittyviä tehtäviä. Konventionaaliset taistelutehtävät sijoituivat tärkeydeltään listan keskiväliin. Jopa yllättäen tiedustelu- ja harhautustehtävien nähtiin olleen merkityksettömimpiä MEU:lle. Vuoden 1994 aikana voimassa olleet tehtävät ja niiden pisteyttämisen näkee liitteessä 6. Tutkimuksessa todettiin, ettei MEU:lle saanut lisätä tehtäviä. Jos jotain kuitenkin olisi pitänyt lisätä, niin ne olisivat olleet etäpolttoaine- ja ammushuoltopisteen perustaminen sekä lähitaistelukoulutus.²⁵⁰

Persianlahden sodassa 1. merijalkaväkidivisioonan komentajana toiminut kenraaliluutnantti Charles E. Wilhelm kirjoitti vuonna 1995 artikkelin mertentakaisten operaatioiden merkityksestä kansakunnalleen. Kriisien siirryttyä yhä enenevässä määrin rannikkoalueille, suurten asutusalueiden läheisyyteen, oli Yhdysvaltojen merijalkaväen lisättävä kykyään ryhmittää

²⁴⁹ Newman 1995, s. 100.

²⁵⁰ Nicholson 1994, s. 108–110.

ennakkoon joukkojaan nopeamman reagoinnin mahdollistamiseksi. Sitä ei kuitenkaan edistänyt Yhdysvaltain hallinnon mertentakaisten tukikohtien karsiminen. Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen vuosina 1991–1995 tukikohtia oli vähennetty 867 joka puolelta maapalloa. MEU:den tukeutuminen yhä harvempaan tukikohtaan haittasi merkittävästi nopeaa reagoimista tai pitkäaikaisten operaatioiden täydennysmahdollisuuksia.²⁵¹ Valmiuslaivaston kapasiteettia tai uudentyypisiä kalustolle tarkoitettuja aluksia ei ollut saatavilla. Toiminnan supistamista ja alasajoa kuvasti hyvin erään merijalkaväen majurin tutkimukseen liittynyt lausuma: *"We've done so much with so little for so long, that now we think we can do everything with nothing forever."*²⁵²

4.1 Sodan kuvan muutos ja kehitysprojektit

"The game is changing - and so are the rules"

*Kenraali Charles C. Krulak aloittaessa merijalkaväen komentajana.*²⁵³

Beirutin nähtiin olleen merijalkaväen koulutuksen ja sodankäynnin muutoksen alkupiste siirryttäessä kohti matalan intensiteetin operaatioita. Persianlahden sota vastasi kuitenkin perinteistä sodan kuvaa, jossa merijalkaväki joutui taistelemaan raskaasti aseistettuja ja väestöstä erottuvia sotilasjoukkoja vastaan. Neuvostoliiton hajoaminen 1991 poisti idän ja lännen välillä käydyn kylmän sodan ja siten vaikutti eräänlaisen sodankäynnin aikakauden loppumiseen. Suurvaltojen käymien, niin sanottujen sijaissotien (*proxy wars*) loppumisen jälkeen perinteisten korkean intensiteetin ja valtioiden välillä käytävien sotien aika näytti olevan ohi. Sodankäynti ja sotiminen muuttuivat valtioiden välisistä sodista, valtioiden sisäisten konfliktien, etnisten, uskonnollisten tai poliittisten syiden takia käytyihin taisteluihin. Näissä taisteluissa kaupungit siviiliväestöineen tulivat mukaan sodan kuvaan. Oli otettava entistä huolellisemmin kantaa väestön hyvinvointiin ja oman joukon julkisuuskuvaan auttajana, eikä tuhoajana.

Sodan kuva muuttui, mutta ohjeita taisteleville joukoille ei päivitetty. Syksyllä 1989 käyttöön otettu, taistelua ohjaavaksi tarkoitettu päädoktriini *"FMFM I - Warfighting"* sai runsaasti arvostelua osakseen. Sen nähtiin painottuvat liiaksi arvoihin ja suuntalinjoihin, vaikka sen alkuperäisenä tarkoituksena oli keskittää joukkojen toimintaa pragmaattiseen sodankäynnin

²⁵¹ Wilhelm, Charles E.: *Expeditionary Warfare*, Marine Corps Gazette, vol. 79 no. 6, 1995, s. 28.

²⁵² Suddreth 1996, s. 20.

²⁵³ Simmons 2003, s. 329.

harjoitteluun ja toteuttamiseen. Doktriinin fokuksen haluttiin olevan siinä, kuinka komentajat ja alaiset ymmärsivät toistensa taistelua sodan aiheuttaman sekaannuksen lomassa.²⁵⁴

Merijalkaväen majuri Robert Trout jakoi doktriinien antaman tuen neljään osaan. Ensimmäisenä hän painotti asehankintoja. Niiden täytyi tukea vaatimuksia, joita silloinen taistelulenttä asetti. Asekehitystyön tuli olla keskeytymätöntä ja doktriini tulisi päivittää antamaan ohjeita aseiden käytön kohteista ja voimankäyttönoikeuksista. Toiseksi kohdaksi hän nosti organisaattiorakenteen. Doktriini ei antanut vaatimuksia, miten joukon tulisi suoriutua tai millaisiin tehtäviin sen tulisi rakentua. Toimeenpanovaiheessa keho joukkorakenne ei osannut hyödyntää niille osoitettuja aseita sillä tavoin kun yhteistoiminnan ajatus edellytti. Kolmanneksi asiaksi hän toi esiin koulutuksen ja opetuksen. Ohjeiden tuli tukea koulutustilojen ja opetusmateriaalin kohdistamista tarpeiden ja kehitysnäkymien mukaisesti. Doktriinien tuntemus opetettavilla auttaisi tulevaisuuden kirjoittajia uudistamaan doktriinien kehitystä painottamalla asiasisällön merkitystä. Viimeisenä hän toi esiin doktriinien kirjoittamisen ymmärrettävään muotoon ja sen kuinka merijalkaväen erityisosaamista tulisi korostaa niissä.²⁵⁵

Lokakuussa 1995 merijalkaväen uudeksi komentajaksi noussut kenraali Charles C. Krulak ennusti tulevan vuosisadan olevan kaaoksen täyttämä. Etniset konfliktit ja uskonnolliset kiistat sekä klaanisodat eivät kunnioita valtioiden rajoja. Massatuhoaseet, erityisesti kemialliset ja biologiset eivät enää rajoitu pelkästään supervaltojen käsiin.²⁵⁶ Hän käynnisti merijalkaväen tutkimuskeskuksessa *Sea Dragon* -kokeilun mukaisen organisaattiorakenteen kehittämisen. Konseptin ytimenä oli kehittyneiden ja tulevaisuuden tekniikoiden, kuten UAV-lennokkien (*Unmanned Aerial Vehicle*) ja ei-tappavien aseiden tuominen MEU:den käyttöön.²⁵⁷ Uudet aseet piti vielä sovittaa uusiin taktiikoihin jonka jälkeen niillä sovitettiin uusia joukkorakenteita. Tunnetuimpana kokeiluna oli vuoden 1996 aikana valmistunut ”hunter-warrior” kokeilu, jossa pataljoonatasoa, erityisesti MEU:n maajoukkojen kykyä toimia pienryhmäkoonpanoissa testattiin. Pienryhmillä toteutettiin tiedustelutehtäviä ja niiden havaintojen perusteella tilattiin epäsuoraa tulta tai ilma-aseiden lähitulta viholliskohteisiin.²⁵⁸ Kokeiluun liittyen MEU:n komentorakenteen kokeilussa poikettiin täysin perinteisestä napoleonmaisesta esikuntarakenteesta, jossa esikunta oli jaettu selkeästi erillisiin osastoihin. Kokeilussa osastoja oli liitetty yhteen ja tällä pyrittiin helpottamaan niin sanotun hiljaisen tiedon kulkeutumista muul-

²⁵⁴ Trout, Robert S.: *Dysfunctional Doctrine: The Marine Corps and FMFM 1 Warfighting*, Marine Corps Gazette, vol. 77 no. 10, 1993, s. 33.

²⁵⁵ Trout 1993, s. 34.

²⁵⁶ Simmons 2003, s. 329.

²⁵⁷ Sama, s. 330.

²⁵⁸ Terriff, Terry: *Warriors and Innovators: Military Change and Organizational Culture in the US Marine Corps*, Defense Studies, Taylor and Francis Online, 2006, s. 232, <<http://dx.doi.org/10.1080/14702430601056139>>, 28.7.2014.

le suunnittelu- ja johto-osien henkilöstölle.²⁵⁹ Kokeilu ei kuitenkaan tuntemattomasta syystä johtuen päässyt vakiokäytännöksi, vaan perinteisellä esikuntajaolla jatkettiin aina vuoteen 2006 asti.

Merijalkaväen tutkimuskeskuksessa Quanticossa järjestettiin 23. kesäkuuta 1999 kolmen uuden asejärjestelmän esittelytilaisuus. Järjestelmät olivat ilmatyynyalus (*Landing Craft Air Cushion, LCAC*), amfibiovaunu (*Advanced Amphibious Assault Vehicle, AAV*) ja kääntöroottorialus Bell Boeing MV-22 Osprey. LCAC:lla korvattiin osittain hitaampia kovapohjaisia maihinnousulaivoja (*Landing Craft Utility, LCU*). Vuoteen 2000 mennessä 74 LCAC:a oli operatiivisessa käytössä ja kymmenen reservissä. Ilmatyynyalus mahdollisti jopa 75-tonnisten kuormien kuljettamisen kauas rantaviivasta sisämaahan ja ripeän edestakaisen liikkeen. AAV-maihinnousupanssarivaunu esiteltiin tilaisuudessa, mutta se ei ollut vielä operatiivisessa käytössä ja niiden arvioitiin pääsevän käyttöön vasta vuoden 2007 jälkeen. Merijalkaväki joutui tyytymään vanhoihin AAV-7-maihinnousupanssarivaunuihin vielä pitkälle 2010-luvulle asti.²⁶⁰ MV-22 Osprey ei päässyt koekäyttöä pidemmälle ennen toukokuuta 2007. Ospreyn tuotantoon liittyneet ongelmat jatkuivat vielä pitkälle 2000-luvulle saakka. Elokuussa 2000 kaikki koekäytössä olleet yksitoista Ospreytä laitettiin käyttökieltoon toimivuusongelmien takia. Jopa kymmeneen kuolemiin johtaneet koelennot olivat vähällä keskeyttää aluksen kehittelyn. Onnettomuuksia Osprey-projektille oli sattunut 11. marraskuuta 2000 mennessä kaikkiaan neljä.²⁶¹ Operatiiviseen käyttöön Osprey saatiin viimein toukokuussa 2007.

Sodan kuvan muuttuessa kohti matalamman intensiteetin operaatioita oli merijalkaväen huomioitava myös korkean intensiteetin taisteluun liittyviä kehitystarpeita. Merijalkaväki implementoi käyttöönsä uusia taktiikoita, jotka liittyivät merijalkaväkitaisteluosaston taistelun modernisointiin. Sen mahdollistivat edellä mainitut uudet asejärjestelmät ja GPS-navigointijärjestelmän käyttö.²⁶² Sea Dragon -konseptin kehitystyönä syntynyt *Operatiivinen liike mereltä (Operational Maneuver from the Sea, OMFTS)* oli uusi operaatiotason menetelmä, jonka tarkoituksena oli hyödyntää merta taistelutilana liikkeen suuntaamiseksi. Aikaisemmin maihinnousukalusto ei mahdollistanut vapaata rannikoiden ja meren käyttöä.²⁶³

Helikopterikaluston ja kuljetuspanssarivaunujen kehitystyö mahdollistivat huomattavasti suuremman toimintasäteen, suojan ja tulivoiman OMFTS:n soveltamiseen. Toiminnan tempoa

²⁵⁹ Selleck R., Padilla F., Blydes M., Davison D.: *Sea Dragon*, Air Command and Staff College, Montgomery 1997, s. 10, <<http://fas.org/man/eprint/97-0310.htm>>, 9.1.2015.

²⁶⁰ Simmons 2003, s. 354.

²⁶¹ Sama, s. 359.

²⁶² Eriksen 2003, s. 38.

²⁶³ U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 1 - *Operational Maneuver from the Sea*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1996, s. 16-20.

korostettiin ja sillä pyrittiin vaikuttamaan vihollisen päätöksentekoon ja reagointiin. Pienillä yhdenaikaisilla operaatioilla rannikoilla ja sisämaassa pyrittiin saamaan suurempi kokonaisvaikutus aikaan.²⁶⁴ Uudella ja paremmalla vertikaalisella liikkuvuudella ja pintaliikkuvuudella haluttiin saada yliote vastustajan puolustuksen staattisista tai hitaista varustuksista.²⁶⁵ OMFTS:ssä keskityttiin suoraan operatiivisiin tavoitteisiin, kuten huoltoon ja johtamiseen. Ennen laivastolla pyrittiin rantojen puolustusvarusteiden tuhoamiseen. Uudessa konseptissa pyrittiin tulenkäytöllä ja voiman projisoinnilla hämäämään aukkoja vastustajan puolustukseen, täten luomalla heikkoja pisteitä.²⁶⁶

Laivasta kohteeseen liike (Ship-to-Objective Maneuver, STOM) oli osa OMFTS-konseptin taktiikkaa ja sillä haluttiin päästä pois vanhasta menetelmästä, jossa ranta-alueet oli ensin otettava haltuun. Tässä taktiikassa rannasta tuli hetkelliseen välikulkuun soveltuva alue, eikä sinne tullut enää perustaa varsinaista sillanpääasemaa, vaan mahdollinen eteentyönnetty tukikohta perustettiin suoraan sisämaahan.²⁶⁷ Muutokseen vaikutti uusien johtamisjärjestelmien tarjoama mahdollisuus jatkuvaan yhteyteen MEU:n ja PHIBRON:in välillä. Aiemmin käytetyssä *Laivasta rantaan* -liikkeessä (*Ship to Shore*) hyökkäys pysähtyi usein ja ennen kuin liikettä sisämaahan voitiin jatkaa, oli komentopaikat ja johtamisjärjestelmät perustettava rannoille. Operaatiot oli tarkoitettu aloitettavaksi jopa horisontin takaa, jottei laivojen lähestymistä voitu havaita optisella tähytyksellä. Lisäksi operaatioita voitiin jatkaa jopa kymmeniä tai satoja kilometriä sisämaahan ilman välipysähdyksiä.²⁶⁸

Tekniikan ja varsinkin johtamisjärjestelmien kehitys oli mahdollistanut huomattavasti suuremmat kantamat ja toimialueet. Jokioperaatioiden doktriinissa vuodelta 1967, MEU:n vastualueen lähtökohtaiseksi rajaksi oli määritetty 80km rannikolta sisämaahan. Ehdottomana rajana pidettiin 240km, sillä johtamisjärjestelmien toteuttaminen ajan mukaisella tekniikalla olisi ollut mahdotonta.²⁶⁹ Poikkeuksena saattoi olla niin sanotun lippulaivan tai komentokomppanian siirtyminen kauemmas sisämaahan.²⁷⁰ Maailmassa oli vain harvoja jokiosuuksia jotka mahdollistivat tällaisen toimenpiteen.

Merellinen huolto -konsepti (*Sea-Based Logistics, SBL*) realisoi ja mahdollisti OMFTS:än ja STOM:in toimivuuden. Konsepti pyrki vähentämään perinteisten rantatukikohtien perustamis-

²⁶⁴ U.S. Marine Corps: MCWP 1 - *Operational Maneuver from the Sea*, 1996, s. 16-20.

²⁶⁵ Eriksen 2003, s. 40.

²⁶⁶ Sama, s. 41-42.

²⁶⁷ Hagan 1998, s. 8.

²⁶⁸ Eriksen 2003, s. 40.

²⁶⁹ U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 8-4 - *Doctrine for Riverine Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1967, s. 21-22.

²⁷⁰ U.S. Marine Corps: FMFM 8-4 - *Doctrine for Riverine Operations*, 1967, s. 119-124.

ta niiden suuren mies- ja materiaalikuormittavuuden ansiosta. SBL:ssä pyritään hyödyntämään jälleen helikopterikaluston kuljetuskapasiteetteja ja johtamisjärjestelmiä MEU:n logistisissa tarpeissa.²⁷¹ Uusien taktiikoiden vaatimus nopeista liikkeistä ja tavoitteesta toiseen siirtymisestä vaati huoltopisteiden jatkuvaa liikkumista hyökkäävien joukkojen läheisyydessä. OMFTS:n, STOM:in ja SBL:n käyttöönotto johti terminologian kehittymiseen, jolloin taktisissa ja operatiivisissa yhteyksissä käytettiin useimmin termiä *rannikkoalue* (*littoral* [alue rannikosta sisämaahan 160km²⁷²]). Taistelutilan kasvun mahdollistamana merijalkaväki halusi hyödyntää liikesodankäyntinsä osaamista tehostakseen toimintaansa.²⁷³

Tutkimusten perusteella MEU:t päätettiin varustaa ei-tappavilla aseilla. Ensimmäinen kokeellinen rotaatio toteutettiin lokakuussa 1997, 24th MEU:n toimesta. Varustukseen kuuluivat muun muassa hernepussiammukset haulikoihin, erittäin voimakkaat taskulamput, pamppuja ja nippusiteitä käsiraukoiksi. Lisäksi annettiin mellakkavarusteita, kuten kypäriä suurilla visiereillä ja käsin kannettavia kilpiä. Kaikille MEU:n joukoille jaettiin myös kahdet univormut, toinen metsäolosuhteisiin, toinen aavikolle. Näin mahdollistettiin joukkojen käyttö useammassa toimintaympäristössä, jos MEU jouduttiin käskemään muualle kuin suunniteltuihin toimialueisiin.²⁷⁴

Kenraali Krulakin mukaan MEU:den täytyi toimia kaupunkioiloissa, joissa sotilasjoukkoja jouduttiin yhä useammin käyttämään. Hän nimitti urbaania sotaa ”kolmen korttelin sodaksi”, johon liittyi hänen lanseeraama termi ”strateginen korpraali”. Kolmen korttein sota -termillä hän tarkoitti uudenlaista sodankäynnin tapaa, jossa samalla alueella tehdään erilaisia operaatioita usein yhdenaikaisesti. Strateginen korpraali -termi tarkoitti ylimmältä sodanjohdolta tulevia käskyjä aina alimpaan ryhmänjohtajaan asti, jolloin hyvin alhaisella tasolla jouduttiin huolehtimaan strategisen tason ongelmista. Periaatteessa kolmen korttelin sota tarkoitti sitä, että ensimmäisessä korttelissa merijalkaväen sotilaat ruokkivat ja auttavat pakolaisia. Toisessa korttelissa he turvaavat rauhaa pitämällä taistelevat ryhmittymät erillään ja viimeisessä korttelissa he joutuvat täysimittaiseen taisteluun. Tätä vaikeaa tilannetta varten MEU:n koulutusohjelmaan lisättiin *urbaanin taistelun* ohjelma (*Military Operations in Urban Terrain, MOUT*) ja siihen liittyvä sotaharjoitus.²⁷⁵

MEU:den harjoittelu ei kuitenkaan jäänyt pelkästään harjoituskaupunkeihin. Itä- ja länsirannikon MEU:t harjoittelivat myös rannikon asutetuissa suurkaupungeissa. Harjoitus toteutettiin

²⁷¹ Hagan 1998, s. 9.

²⁷² Suddreth 1996, s. 9.

²⁷³ Eriksen 2003, s. 52.

²⁷⁴ Simmons 2003, s. 334.

²⁷⁵ Sama, s. 333.

yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa, jotta avustusoperaatioiden suunnittelua ja toteutusta voitiin harjoitella mahdollisimman realistisesti. Asutetuissa suurkaupungeissa sotilaskomppanian toimintaan liittyi myös sivullisten huomioonottaminen, jota taas ei voinut harjoituskäytännössä simuloida.²⁷⁶

4.2 MEU:n soveltaminen matalan intensiteetin operaatioihin

Humanitääristen operaatioiden, matalan intensiteetin tai kumouksellisten sotien ominaiskuvaan kuuluu turvallisuuden ja vakauden lisäämisen lisäksi huollolliset ja jälleenrakennustoimet. MEU:n huoltokomponentti MSSE:n tuli ottaa oman organisaationsa huoltamisen lisäksi huomioon toimialueensa väestön tarpeet. MSSE:t kunnostautuivat näissä vaativissa operaatioissa pitkin 1990-lukua. Koonnoksen matalan intensiteetin operaatioista voi nähdä liitteestä 23.

Operaatio *Sharp Edge* Liberian Monroviassa oli yhden vahvennetun MEU:n suorittama humanitääri pelastus- ja suojeleoperaatio. Maassa oli kaksi ryhmittymää jotka taistelivat Liberian hallituksen joukkoja vastaan ja Yhdysvaltain hallitus halusi joukkoja suojaamaan kansalaisiaan. Operaatioon osallistuivat 22th MEU ja 4th PHIBRON muodostaen MARG 2-90:sen ja osia 26th MEU:sta. 22nd MEU sisälsi BLT 2/4:sen, HMM-261:sen ja MSSG-22:sen. MARG 2-90:n vahvuutena oli noin 2 300 MEU:n sotilasta ja 1 900 PHIBRON:in sotilasta. 26th MEU oli saanut käskyn vaihtaa toimivastuuta 22nd MEU:n kanssa, kun yllättäen juuri ennen toimialueelle saapumista sen käskettiin muuttaa kurssiaan Välimerelle. 26th MEU:sta käskettiin kuitenkin jättää kaksi alusta, vahvennettu kiväärikomppania, muutama helikopteri ja osia huoltokomponentista 22nd MEU:n tueksi.²⁷⁷

Kummatkin MEU:t olivat perusrakenteen mukaisia sisältäen vakioidut komponentit. Kesän 1990 ja tammikuun 9. päivän 1991 välillä taisteluosasto oli evakuoitu yhteensä 2 439 ihmistä, joista 226 amerikkalaista ja muita kansallisuuksia yli kuudestakymmenestä eri maasta. Näiden joukossa oli myös Italian suurlähettiläs.²⁷⁸ Operaatio päättyi virallisesti 30. marraskuuta 1990, kestäen 185 päivää ja jääden ajallisesti pisimmäksi evakuointioperaatioksi Yh-

²⁷⁶ Simmons 2003, s. 333.

²⁷⁷ Sama, s. 295.

²⁷⁸ Antal James G., Berghe R. John: U.S. Marines in West Africa, 1990 - 2003: U.S. Marines in Humanitarian Operations: *On Mamba Station*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2004, s. 41-43.

dysvaltain laivaston ja merijalkaväen historiassa²⁷⁹ Operaatio Sharp Edge oli esimerkki laivaston ja MEU:n kyvystä toimia kohdealueella hyvin pitkiä aikoja – tässä tapauksessa turhaan. 22nd MEU saapui Liberian rannikolle 3. kesäkuuta 1990 ja jäi valvomaan maan tilanteen rappeutumista. MEU pysyi paikoillaan noin 80km päässä rannikolta 62 päivän ajan, kunnes evakuointioperaatio aloitettiin viimein 5. elokuuta.²⁸⁰

Irakissa tilanne vähemmistöjen osalta ei parantunut sotatoimien laannuttua helmikuussa 1991. YK:n päätöslauselma 688:n perusteella presidentti Bush käynnisti operaatio *Provide Comfort*, jonka tarkoituksena oli estää irakilaiden kostotoimet kurdivähemmistöä vastaan.²⁸¹ Ensimmäisenä Pohjois-Irakin saavuttanut sotilasosasto eversti James L. Jonesin (tuleva merijalkaväen komentaja) komentama 24th MEU, joka liikkui PHIBRON 8:n aluksilla. PHIBRON 8 oli vain kolmen aluksen laivue, koska Persianlahden valvontaan oli tarvittu enemmän aluksia. Tilanpuutteen takia edellä mainittujen osastojen muodostaman MARG 1-91:n (*Mediterranean Amphibious Ready Group 1-91*) oli jätettävä henkilöstöä ja kaikki panssarivaunut rotaatiostaan. MEU:n henkilöstöä oli kaikkineen vain noin 2000. Kuljetuskalustoa puuttui eikä MEU:lle ollut alistettu VMA-osastoa. Vain yksi PHIBRON:in aluksista oli kykenevä suorittamaan maihinnousuoperaation pintahyökkäyksellä.²⁸² MEU:n varustuksen ja kokoonpanon näkee liitteestä 11.

Kolme kuukautta rotaatiossa ollut 24th MEU oli ollut Sardiassa harjoittelemassa maihinnousuja, kunnes 9. huhtikuuta sai käskyn jatkaa Iskenderuniin, Turkin rannikolle. MEU huolsi ja pakkasi varusteensa yön aikana ja aloitti siirtymisen kohti Iskenderunia 10. huhtikuuta aamulla.²⁸³ 13. huhtikuuta MARG 1-91 teki maihinnousun Iskenderunin satamaan. Iskenderunista käsin MEU toimi jopa yli 640km rannikosta sisämaahan perustaen 15. huhtikuuta mennessä tukikohdan Tauruksen vuoristossa olleeseen Silopin kaupunkiin 8 km Turkin ja Irakin vastaisesta rajasta.

Pian tukikohdan perustamisen jälkeen 19. huhtikuuta operaation komentaja kenraaliluutnantti John M. Shalikashvili tapasi prikaatikenraali Nashwan Dahnounin johtaman irakilaiden delegaation rajalla. Shalikashvili ilmoitti joukkojensa ylittävän rajan seuraavana päivänä, sekä sen että joukot toimisivat vain humanitäärisissä tehtävissä. MEU:n BLT 2/8 oli ensimmäinen rajan ylittänyt joukko, joka perusti välittömästi tukikohdan ja pakolaisleirin irakilaiseen Zakrun

²⁷⁹ Germain, John T.: *MEU(SOC) Embarkation in the 1990s*, Marine Corps Gazette, vol. 77 no. 6, 1993, s. 29.

²⁸⁰ U.S. Marine Corps: MCDP 3 - *Expeditionary Operations* 1998, s. 47.

²⁸¹ Westermeyer 2014, s. 220.

²⁸² Brown, Ronald J.: *Humanitarian Operations in Northern Iraq, 1991: With Marines in Operation Provide Comfort*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington, D.C., 1995, s. 16.

²⁸³ Sama, s. 14.

kaupunkiin.²⁸⁴ Irakilaisilla oli 12 T-55-panssarivaunua ja noin kaksi jalkaväkidivisioonaa sotilaita alueella, joten Jones varautui yhteenottoon. Varsinaiseen taisteluun MEU ei olisi kyennyt, mutta se varautui irtautumaan viivästyttämällä panssareita laivaston ilmatuella Välimereltä. Suunnitelmaa ei MEU:n onneksi tarvinnut toteuttaa.²⁸⁵

24th MEU(SOC) sai vahvennukseksi 3. jalkaväkidivisioonan maahanlaskupataljoonan (*3/325 Airborne Combat Team, ACT.*), joka kokonaisuutena muodosti yhden prikaatin harhautus-, saarroitus- tai sivustahyökkäystehtäviin (*maneuver brigade*). Tuolloin MEU:n johdossa oli noin 3 600 sotilasta. Vaikka kaikki johtamisen puolesta menikin hyvin, oli henkilöstöllisesti ja kalustollisesti vajaan MEU:n kyky käsitellä niin isoa joukkoa rajoissaan.²⁸⁶ Vahvennettu 24th MEU sai tehtäväkseen tyhjentää Dahukin kaupunki kauempana idässä, jossa oli myös merkittävä kurdivähemmistö irakilaiden joukkojen vaikutuspiirissä. Tehtävä onnistui, sillä irakilaiset vetäytyivät ilman vastarintaa. Kaupunkiin perustettiin – kuten edellisiinkin kaupunkeihin – pakolaisleirit jonka turvallisuutta MEU:n johtamat joukot valvoivat. Pahimmillaan pakolaisia näissä leireissä oli 55 200, mutta tilanne onneksi helpotti varsin pian ja jo kesäkuuhun mennessä leirit alkoivat tyhjetä.²⁸⁷ Kun leirit olivat perustettuna, MEU aloitti rauhanturvaamiseksi ryhmäpartioinnin toimialueella. 15. heinäkuuta mennessä operaatio oli 24th MEU:n osalta onnistuneesti päätetty ja kaikilta tappioilta välttyttiin.²⁸⁸

Maahanlaskupataljoonan alistus oli säilynyt pitkään. Se osoitti että MEU pystyi omien joukkojensa lisäksi alistamaan myös täysin toisesta puolustushaarasta olevan pataljoonan ongelmitta. MEU:n CE:n rakenne näytti toimivan paremmin kuin alun perin oli edes suunniteltu. Se pystyi johtamaan täysin eri aselajin joukkoja. 24th MEU:lla toiminta oli kuitenkin hidastempoinen ja se säästyi ilman taisteluita. Mikäli tilanne olisi ollut hektisempi, olisi esikuntarakenne ollut tyystin sopimaton johtamaan suuren tukikohdan vaatimissa tehtävissä. Toimivuus oltaisi kuitenkin saavutettu muutamalla taisteluosaston ulkopuolisella esikuntaupseerilla, mikäli kyseisten upseereiden joukkoja tukikohdassa ja iskuosaston alaisuudessa olisi ollut.²⁸⁹

Ainutlaatuisiksi merijalkaväen operaatioksi tämä tehtävä muuttui, kun kaikki joukot lennätettiinkin Välimereltä, eikä tehtävällä ollut juurikaan tekemistä maihinnousujen kanssa. Ensimmäistä kertaa kaikki materiaali ja henkilöstö liikkui kohteelle ainoastaan ilmaitse. Huoltaminen ja tuki tulivat maavoimien tai ilmavoimien toimesta, eikä laivaston toimesta kuten

²⁸⁴ Simmons 2003, s. 313.

²⁸⁵ Brown 1995, s. 57.

²⁸⁶ Sama, s. 64.

²⁸⁷ Simmons 2003, s. 314.

²⁸⁸ Westermeyer 2014, s. 220.

²⁸⁹ Rudd, Gordon W.: *The 24th MEU(SOC) and Operation PROVIDE COMFORT: A Second Look*, Marine Corps Gazette, vol. 77 no. 2, 1993, s. 22.

perinteisesti. MEU:n tärkeimmäksi tehtäväksi operaatiossa Provide Comfortissa osoittautui tukikohdan ja johtamiskyvyn perustaminen toisen portaan joukoille. Tukikohtaan siirtyi ajan saatossa kokonainen *yhtymä Bravo (Joint Task Force, JTF Bravo)* jonka toimintakyky mahdollistettiin 24th MEU:n toimesta.²⁹⁰

MAGTF-joukon modulaarisuus osoittautui menestystekijäksi Pohjois-Irakissa. Ilman oma-kohtaista ymmärrystä modulaarisuudesta, ei MEU:n komentokomponentti olisi koskaan kyennyt vastaanottamaan alistuksia ja valmistelemaan toimialuetta suuremmille joukoille kuten Pohjois-Irakissa kävi. Avustusoperaatio ilmaitse onnistu hyvin kun otti huomioon ACE:n koon ja matkan minkä niiden piti taitaa rannikolta avustuskohteille. Kahden ensimmäisen viikon sisällä MEU:n ACE, HMM-264 toimitti jopa puoli miljoonaa kiloa avustustarvikkeita kurdipakolaisille.²⁹¹ Myöhemmässä vaiheessa määrä oli kasvanut 100 000 kiloon päivässä, kun maajoukot oli ensin saatu siirrettyä Silopiin. Kaikkiaan MSSG-24 toimitti 998 tonnia tarvikkeita noin 750 000 kurdille. Tämä operaatio oli pisimmälle sisämaahan ulottunut operaatio merijalkaväen historiassa.²⁹²

Pian Pohjois-Irakin onnistuneen avustusoperaation jälkeen tilanne Afrikan sarvessa paheni. Somalian presidentti Siad Barre joutui jättämään maansa levottomuuksien vuoksi. 21 vuotta hallinneen valtionjohdon kaaduttua vuonna 1992, Somalia joutui nälänhätään ja kaaoksen kouriin. Sen seurauksena Yhdysvaltain silloinen presidentti George H.W. Bush julkisti 18. elokuuta Yhdysvaltojen osallistuvan humanitäärisen apuun. 11th MEU siirtyi 14. syyskuuta suojaamaan YK:n avustusjoukkoja ja avustamaan paikallisia humanitäärisissä tehtävissä. Tulitaistelut alkoivat pian kahden poliittisen ryhmittymän välillä, tavoitteenaan valtatyhjiön täyttäminen. Juuri valittu Yhdysvaltain presidentti Bill Clinton päätti humanitäärisen operaation liittyvän turvallisuusoperaation aloittamisesta. 7. joulukuuta 1991 Intian valtamerellä rotaatiossa ollut 15th MEU sai käskyn siirtyä Somalian rannikolle. 15th MEU:n ja muiden Somaliaan käskettyjen yhdysvaltalaisen joukkojen ymmärrys alueen yleisestä tilanteesta oli kuitenkin ollut heikkoa.²⁹³ MEU käynnisti mittavat tiedustelutoimet yhdessä 1st MEF:n joukkojen kanssa selvittääkseen kulttuurisen tilanteen, aseväköt ja suurimmat riskialueet. Esikuntarakenteeseen puututtiin hetkellisesti sulauttamalla tiedustelu puolen ja operatiivisen puolen yhteen jotta tuloksellisuutta voitiin kasvattaa. Tulokset puhuivat puolestaan ja tiedustelutietojen perusteella uhkatason nähtiin olleen niin korkea, että Somaliaan olisi saavuttava varautu-

²⁹⁰ Rudd 1993, s. 20.

²⁹¹ Simmons 2003, s. 313.

²⁹² Brown 1995, s. 29, 87.

²⁹³ U.S. Marine Corps: MCDP 2 - *Intelligence*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps Washington D.C., 1997, s. 37.

neena taisteluun. MEU suoritti täysimittaisen maihinnousoperaation Mogadishuun, vaikka ryhmittymät olivat ilmoittaneet olevansa toimimatta Yhdysvaltain joukkoja vastaan.²⁹⁴

MEU toimi ”esiliinana” joka siirtyi alueelle ensin, otti haltuun tärkeitä asemia kuten lentokentän ja jäi odottamaan suurempia joukkoja. Toisena portaana saapuva taisteluosasto (*Joint Task Force*) saapui toimialueelle perinteiseksi muodostuneen menetelmän mukaisesti, miehistö lentäen ja MPS:t perässä kalustoineen. Samat ongelmat kuin Desert Shieldissä toistuivat satamien osalta, eikä tällä kertaa satamakalusto ollut edes niin hyvää kuin Saudi-Arabiassa.²⁹⁵ Lastausongelmista johtuen MEU jätti tykkikalustonsa laivaan ja taisteluhelikoptereita jouduttiin työllistämään entistä enemmän. Mielenkiintoiseksi tämän ratkaisun teki se, että tykistöpatteri muunnettiin väliaikaiseksi kiväärikomppaniaksi joka partioi operaation aikana turvaten Mogadishun katuja. Myöhemmissä tapauksissa tykkipatterin henkilöstöä saatettiin käyttää myös kuljetusjoukkueina tai ”ei-tappavina” rauhanturvakomppanioina.²⁹⁶

Operaatiovastuun Somaliassa otti kenraaliluutnantti Robert Johnston. Hänen alaisuudessa olivat 1st merijalkaväkidivisioona kenraalimajuri Charles E. Wilhelm johdolla ja yhdysvaltain maavoimien 10. vuoristodivisioona. Operaation tehtävänä oli ottaa viisi kaupunkia haltuunsa ja valvontaansa. Mogadishu, Kismayo rannikolta ja Baidoa, Bale Dogle sekä Bardera sisämaasta. Alue oli suuri operaatiojoukolle, mutta myös kahdestatoista muusta maasta oli lähetetty joukkoja. Niitä olivat mm. Ranskan muukalaislegioonan joukot, joista yksi komppania oli asetettu 15th MEU:n operaatiojohtoon.²⁹⁷

Alkuun operaatio sujuikin hyvin eivätkä poliittiset ryhmittymät avanneet tulta merijalkaväen joukkoja vastaan muutamaa paikallista provokaatiota lukuun ottamatta. 15th MEU:n komentaja eversti Gregory S. Newbold julisti että alussa alaisuuteensa kuuluneiden operaatiojoukkonsa tuli riisua aseista siellä toimineita aseryhmittymiä. Aseista riisunnat onnistuivat hyvin ja ruoka-avustukset saatiin toimitettua, mutta ajoittaiset kohtaamiset taistelevien ryhmien kanssa tuottivat muutamia tappioita. 15th MEU lähti toimialueelta 5. helmikuuta 1993 siten, että pääosa yhdysvaltain joukoista jäi edelleen alueelle. 3.-4. lokakuuta 1993 sattui konfliktin vaativin taistelu yhdysvaltalaisien osalta, kun 18 yhdysvaltain armeijan sotilasta kaatui ja 75 haavoitui. Tästä johtuen presidentti Clinton määräsi 15 000 sotilasta Somaliaan, mukaan lukien 13th 22nd MEU:t. 13th MEU:n lääkintäjoukot hoitivat marras-joulukuun 1993 aikana 1809 ihmistä. Alkuvuodesta 1994 rotaatiossa ollut 24th MEU antoi paikalla olleille Pakistanilaisille joukoille

²⁹⁴ U.S. Marine Corps: MCDP 2 - *Intelligence* 1997, s. 97-99.

²⁹⁵ Simmons 2003, s. 318.

²⁹⁶ Mroczkowski 2005, s. 113.

²⁹⁷ Simmons 2003, s. 319-321.

mellakkakoulutusta.²⁹⁸ Taisteluosastot toimivat alueella aina yhdysvaltain joukkojen poisve-
tämiseen 25. maaliskuuta 1994. 24th MEU suojasi tuolloin viimeisten joukkojen siirtoja. YK:n
viimeiset joukot poistuivat maasta 3. maaliskuuta 1995 ja 13th MEU oli paikalla suojaamassa
joukkojen poistumista.

Uusien konseptien ja kalustoratkaisuiden ongelmia jouduttiin arvioimaan operaatio Restore
Hopen aikana. Ensimmäisenä oli vanhojen LST-alusten poistaminen palveluksesta ja korvaa-
minen uusilla suuremmilla aluksilla, jotka eivät kuitenkaan korvanneet kaikkea tilantarvetta.
Siihen vastattiin adaptiivisella joukkojen sijoitus -konseptilla, jossa MEU:n joukkoja on jaettu
muiden joukkojen aluksille kuten laivaston lentotukialusosastoille. Havaittiin kolme kokonai-
suutta, jotka tekivät adaptiivisesta joukkojen sijoittelusta toimimattoman. Ensin oli vuoden
1993 aikana voimassa ollut 21 kohdan suorituskykyvaatimukset. Tehtäviä ei voitu kuitenkaan
jakaa kaikille yksiköille, joten ne olivat jaettava eri yksiköille. Toinen asia oli suorituskyky-
vaatimus vastata uhkaan kuin uhkaan kuuden tunnin sisällä osaston saatua käskyt. Kolmante-
na oli joukkojen hajauttaminen eri alusosastoihin. Nämä kokonaisuudet eivät toimineet yh-
teen, vaan aiheuttivat perustavanlaatuisia ongelmia joukkojen toiminnassa.²⁹⁹

22nd MEU lähti matkaan Norfolkista 18. lokakuuta 1993 Virginiasta. ARG:hen kuului kolme
alusta viiden sijasta. Se toteutti merijalkaväen ja laivaston uutta ohjeistusta adaptiivisesta
joukkojen käytöstä ja oli asettanut 250 merijalkaväkisotilasta ja neljä CH-46E-
kuljetushelikopteria USS Americalle, joka kuului yhteisellä purjehduksella olleeseen laivasto-
osastoon. Kun 22nd MEU:lle tuli käsky vahventaa muita amerikkalaisjoukkoja Somaliassa,
sen täytyi irtautua laivasto-osaston yhteydestä ja joutui jättämään kokonaisen yksikön toisen
alusosaston luo. Lisäksi MEU:lta puuttuivat LCAC-alukset, joilla olisi päässyt maihin Soma-
liassa. Puolet tykistöä ja osa ajoneuvoista ja täydennysmateriaalista oli myös jouduttu jättä-
mään Yhdysvaltoihin tai laivasto-osaston kyytiin. 22nd MEU:n toiminta Somaliassa jäi tehot-
tomaksi. Laivaston operaatiopäällikkö totesi adaptiivisen joukkojen sijoituksen olleen hyvä
kokeilu, mutta kokonaisuudessaan konsepti oli viallinen.³⁰⁰

MEU:den toiminta Bosnia-Hertsegovinassa oli vain vähäistä, mutta sitä suurempi oli joukko-
jen saama mediahuomio. Tiedustelu- ja tukilentoja suoritettiin Avianon lentokentältä Italiasta
ja lentotukialuksilta Adrianmereltä. 2nd MEF:in MEU:t jotka olivat kukin vuorollaan rotaati-
ossa Välimerellä, lähinnä päivystivät erikoistehtävien varalta. MEU joutui pian toteuttamaan
kuuluisan evakuointioperaation, kun 2. kesäkuuta 1995 kapteeni Scott O'Grady ohjaama F-

²⁹⁸ United States Forces, Somalia: After Action Report and Historical Overview: The United States Army in
Somalia, 1992-1994, Center of Military History United States Army, Washington, D.C. 2003, s. 32.

²⁹⁹ Nicholson 1994, s. 56.

³⁰⁰ Sama, s. 57.

16C-hävittäjä ammuttiin SA-6-ohjuksella alas bosnialaisen Banja Lukan kaupungin liepeillä. 24th MEU saatiin siirtymävalmiiksi sen hetkiseltä toimialueelta kahdenkymmenen minuutin varoitusajalla. Kuusi päivää myöhemmin 24th MEU toteutti pelastusoperaatio Deny Flightin³⁰¹, joka oli luonteeltaan *taktinen lentokoneiden ja henkilöstön nouto (Tactical Recovery of Aircraft and Personnel, TRAP)*. Operaatio toteutettiin *LHD-3 Kearsagelta*, joka purjehti Adriaanmerellä, Bosnia-Hertsegovinan rannikolla. Alasammuttu hävittäjälentäjä O'Grady täytyi noutaa vihamielisten serbilinjojen takaa Bosnia-Hertsegovinasta. Operaatio toteutettiin AH-1W-taisteluhelikopterien ja CH-53E-kuljetuskoptereiden tiedustelulla ja suojauksella.³⁰² Operaation valmistelu ja toteutus kesti lopulta viikon verran. Evakuointi onnistui ilman tappioita.³⁰³

Naton raskaista ilmapommituksista huolimatta serbit eivät luovuttaneet ja taistelut osapuolten välillä jatkuivat. NATO aloitti intervention maajoukoilla operaatiolla Joint Guardian. Merijalkaväen ARG Kearsage siirtyi Aigeianmerelle ja 26th MEU suoritti maihinnousun 10. kesäkuuta 1999 Makedoniaan. Taisteluosiin kuului BLT 3/8 1 200 sotilaan ja 168 ajoneuvon voimin. BLT marssi Makedonian läpi Kosovoon Gnjilanjen piiriin ottaakseen toimintavastuun ranskalaiselta prikaatilta. 15. kesäkuuta BLT esti Kosovon Vapausarmeijan voitonmarssin toteutumisen joka olisi rikkonut Daytonin rauhansopimusta. Marssi olisi provosoinut lisäämään vihanpitoa. MEU:n BLT jatkoi aseistariisunnalla, Kosovon Vapautusarmeijan johtajien pidättämisillä, partioinnilla ja humanitäärisellä avustuksella. BLT piti myös rauhaa yllä kun Kosovon albaanien paluumuutto alueelle alkoi. BLT luovutti toimintavastuun Yhdysvaltain maavoimien joukoille 10. heinäkuuta ja siirtyi seuraaviin tehtäviin.³⁰⁴

MEU:n kustannustehokkuus ja tehokkuus alkoi näkyä Yhdysvaltain poliittisten elinten päätöksenteoissa. Paljon kaivattua myönteistä huomiota saatiin muun muassa onnistuneen operaatio Deny Flightin ansiosta. Yhdysvaltain kongressin käsiteltäväksi 1990-luvun lopulla saapunut seitsemäs Wasp-luokan alus sai rahoituksensa ilman suurempia vastoinkäymisiä. Asenne oli muuttunut jyrkästi, sillä MEU kykeni hyvin kustannustehokkaasti suorittamaan sellaisia tehtäviä joihin aiemmin olisi tarvittu huomattavasti enemmän valmistelua, aikaa ja joukkoja. Maahanlaskujoukoilla ja strategisilla pommittajilla ei näitä vaatimuksia voitu täyttää yhtä tehokkaasti.³⁰⁵

³⁰¹ Schrecker 2001, s. 33.

³⁰² Simmons 2003, s. 328.

³⁰³ Clancy, 1996, s. 20.

³⁰⁴ Chenoweth 2010, s. 421.

³⁰⁵ Clancy 1996, s. 20.

4.3 Kokoonpanomuutosten tarve ja suorituskyvyn kasvaminen

24th MEU:n vuonna 1994 toimineen komentajan, eversti Matthew Broderickin mukaan budjettikehitys ja henkilöstön vähentäminen vaikuttivat merkittävästi taisteluosaston huolto- ja täydennyskykyyn. Kun aikaisemmin ARG:n kuului viiden aluksen PHIBRON, niin jatkossa MEU sai käyttöönsä useimmiten vain kolmen aluksen PHIBRON:in. Uudet alukset olivat suurempia pinta-aloiltaan kuin aikaisemmat, mutta niiden kokonaiskuljetuskyky väheni silti huomattavasti. Samalla rotaatioiden henkilöstön kokonaisvahvuus pienentyi keskimäärin 2 150:stä noin 1 700:aan. Vaikka alusmäärän pienentymistä pyrittiin korvaamaan suuremmilla aluksilla, ei niiden kokonaiskapasiteetti korvannut tilantarvetta, sillä uusien alusten kerroskorkeus oli huomattavasti pienempi. Tutkielman liitteessä 16 on esitetty Broderickin laskelma vuoden 1993 rotaatiossa karsitusta kalustosta ja kalustontyypeistä. Tilanpuutteen takia huomattavasti kalustoa jäi satamiin kun niitä ei voitu ottaa mukaan operaatioihin.³⁰⁶ Komentajat useasti myös pidättäytyivät tavoitteesta saavuttaa viidentoista vuorokauden huoltotarpeet, jotta mahdollisimman paljon henkilöstöä ja taisteluvälineitä saatiin mukaan.³⁰⁷

Bosnian ja Somalian operaatioiden perusteella nähtiin toimivan ja hyödyllisen MEU:n olevan edelleen kehitystarpeessa oleva konsepti. Everstiluutnantti Thomas W. Williamsin mukaan ensimmäisenä kehitystarpeena oli taisteluosaston komentajuuden periytyminen edellisessä operaatiossa toimineelle esikuntapäällikölle. Toisena oli viidennen osan, tiedustelukomponentin lisääminen kokoonpanoihin. Tämä tavoite ei tosin tässä muodossa toteutunut koskaan. Kolmantena oli pitkän aikavälin suunnittelusektorin perustaminen, lähinnä yhteysupseeriperiaatteella. Osaston vastuulla olisi ollut yhteistoiminta alueen muiden osapuolten välillä S5 osaston tueksi. Neljäs tärkeämpi kokonaisuus oli komentopaikkojen perustaminen muualle kuin laivaan. Operaatio Provide Comfortissa etäisyydet kasvoivat niin pitkiksi, ettei esikunnan ja joukkojen välillä ollut toimivaa yhteystapaa. Myöhemmin satelliittiyhteydet tai yhteistoiminta osina suurempia joukkoja paikkasivat pitkien etäisyyksien vaatimia yhteystarpeita. Viidentenä tarpeena oli median hallinta. Se todettiin taistelutehon kohottajaksi Persianlahden sodassa ja myös MEU:n tuli omata median hallintaan erikoitunut upseeri. Merijalkaväen kehittäminen pohjautui Williamsin mukaan joukkojen ja taistelutilan valmisteluun.³⁰⁸

³⁰⁶ Broderick, Matthew E.: *MEU(SOC) - Once a Threat, Now Threatened*, Marine Corps Gazette, vol. 78 no. 3, 1994, s. 33.

³⁰⁷ Nicholson 1994, s. 56.

³⁰⁸ Williams 1994, s. 32.

Marraskuun 1993 jälkeen kokeiltiin uutta GCE:tä 31th MEU:ssa. Aiemmin kokoonpanoa ei saatu rakennettua, sillä varsinkin raskaiden aseiden ja viestintävälineiden jako oli osoittautunut tehottomaksi ratkaisuksi aiemmissä kokoonpanoversioissa. Ratkaisuna olivat merijalkaväen kokoonpanoon uudet ajoneuvot (LAV-25 ja M151A2 Jeep, joka muutettiin 1990-luvun puolenvälin jälkeen Mercedes Benzin G290:seen) ja tavoitevahvuuksien muuttaminen taiste-
luosaston sisäisesti. Prosessi muutostarpeen havaitsemisesta kokeiluun oli kestänyt reilut viisi vuotta. Toisessa luvussa mainittu muutostarve pataljoonien F-sarjasta G-sarjaan, muutettiin nyt nelijakoiseen kokoonpanoon uuden mekanisoidun komppanian muodossa. Kevyt mekani-
soitu komppania (*Mobile Attack Company, MAC*) osoittautui erittäin toimivaksi ratkaisuksi MEU:n operaatioihin. Yksikkö kykeni hyvään liikkuvuuteen runsaan ajoneuvokannan ansiosta. Se sisälsi ainakin yhden maastoautoista koostuvan joukkueen ja usein myös mekanisoidun joukkueen. Liikkuvuutta vaativat operaatiot kuten humanitaariset tehtävät onnistuivat runsaan ajoneuvokapasiteetin ansiosta.³⁰⁹

Kevyt mekanisoitu komppania oli modifioitu nelijakoiseksi MEU:n tarpeisiin. Tärkeimmäksi tekijäksi havaittiin yksikön jakautumiskyky useampaan operaatioon yhdenaikaisesti. Tämän mahdollisti MEU:n keskitetty johto- ja suunnitteluosa. Tulivoima kasvoi myös merkittävästi seitsemän LAV-25 vaunun 25mm konetykkien tuoman aseistuksen lisäksi. Konekiväärien ja kranaattikonekiväärien siirtämisellä lisättyihin joukkueisiin mahdollistettiin seitsemäntoista yhdenaikaisesti käytettävän raskaan aseiden tulti. Raskaita 50mm M2-konekivääreitä oli kuusi ja 40mm Mk19-kranaattikonekivääreitä yksitoista. Aiemmin kuudella ryhmällä oli yksi kumpaakin, mikä johti siihen että raskaiden aseiden käyttöä jouduttiin priorisoimaan. Muutoksen jälkeen aseita voitiin käyttää tilanteesta riippumatta välittömästi. Tämän mahdollistamiseksi oli jostain muualta otettava henkilöstöä aseiden operointiin. Venekomppanian vahvuudesta siirrettiin neljätoista sotilaita kevyen mekanisoidun komppanian tarpeisiin, vähentämättä kuitenkaan komppanian toimintakykyä.³¹⁰

Vuoden 1988 sotilasreformissa – josta aiemmin mainittiin – oli kriittiseksi kalustotarpeeksi mainittu kevyiden ajoneuvojen, kuten jeeppien käyttökelpoisuus MEU:n operaatioissa. Kevyen mekanisoidun komppanian organisaatorakenteen neljännessä osasta tuli kevyistä ajoneuvoista koostuva joukkue, joka sisälsi oman panssarintorjuntakyvyn. Tukijoukkuetta ei enää

³⁰⁹ Lund, Anil, Ogle, Jared: *Getting the Most Out of Weapons Company*, Marine Corps Gazette, vol. 78 no. 6, 1994, s. 69.

³¹⁰ Sama, s. 69.

tässä kokoonpanossa pidetty hyökkävänä yksikkönä. Sen tehtäväksi määritettiin tulituen tarjoaminen kahdella 81mm kranaatinheittimellä.³¹¹

4.4 26th MEU(SOC):n rotaatio vuonna 1995

Monella tapaa MEU:den esitaistelijaksi luonnehdittava 26th MEU oli vuonna 1995 lähdössä Välimerelle oman rotaatiovuoronsa mukaiseen ennakkoryhmytykseen harjoittelemaan. Ensimmäisenä erikoisoperaatiokyvyn aikanaan saavuttanut 26th MEU(SOC) oli tällä rotaatiokierroksella myös ensimmäinen MEU, joka sai mukaansa M1A1 Abrams-taistelupanssarivaunut. Vuotta myöhemmin se oli myös ensimmäinen MEU joka sai uuden yhtymän johtamisjärjestelmän (*Joint Task Force-Enabler*).³¹² MEU muodosti ARG:n PHIBRON 4:sen kanssa, joka koostui yhdestä LHD:sta, yhdestä LSD:stä ja yhdestä LPD:stä.³¹³ 26th MEU kuului 2nd MEF:n alaisuuteen Camp Lejeunessa, Pohjois-Carolinassa.³¹⁴ Se oli rakennettu perinteisen MAGTF-konseptin neljän komponentin mukaisesti, sisältäen komento-, maa-, ilma- ja huoltokomponentit.

Kuva 2: 26th MEU(SOC):n komponentit. Lähde: Clancy 1996, s. 216.

26th MEU:n komentaja toimi eversti James R. Battaglini. Hänen avustajaan toimi sotilasmestari W. R. Creech, jonka tehtäviin kuului aliupseeriston ja miehistön kurin, hyvinvoinnin, toiminnan ja moraalin valvominen sekä johtaminen. Battaglini rakensi oman MEU:nsa 22nd MEU:lta ja Välimereltä palaamassa olleen 24th MEU:n komentajalta Marty Berndtiltä saatu- jen operaatiokohtaisten suositusten perusteilta. Suosituksiin kuuluivat mm. ilmavoimien kapteenin Scott O'Gradyn evakuointioperaatio. Komentajan suunnittelun- ja johtamisen työkalu-

³¹¹ Lund 1994, s. 69.

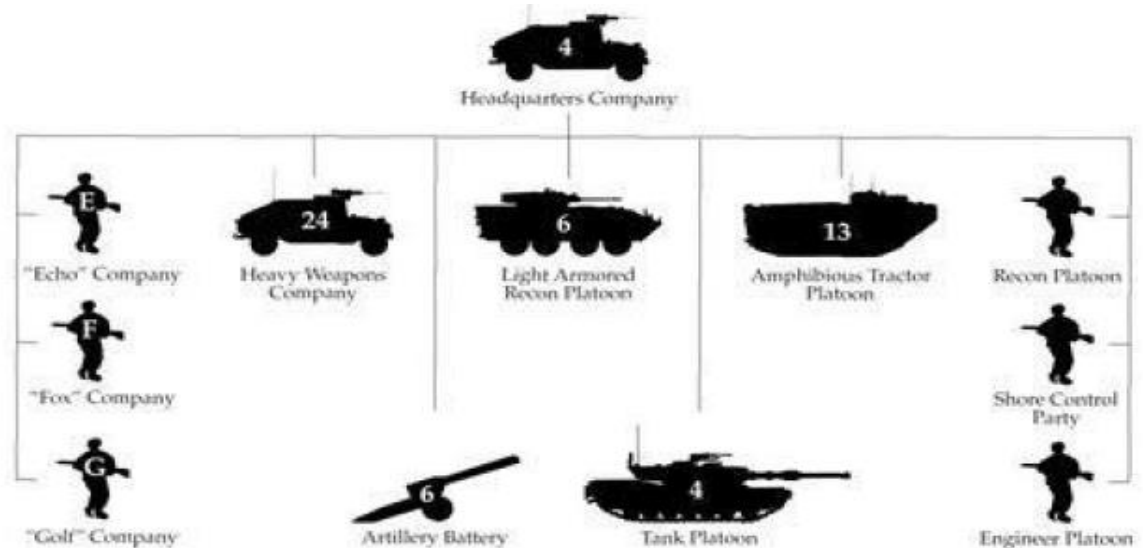
³¹² Rizzo, Brandon L.: *26th MEU historical timeline*, Leatherneck, vol. 82 no. 7, 1999, s. 32.

³¹³ Clancy 1996, s. 195.

³¹⁴ Sama, s. 217.

na oli perinteinen esikunta, eli komentokomponentti. Komentokomponentti oli komppanian vahvuinen yksikkö, jossa palveli 28 upseeria ja 186 aliupseeria ja miehistön jäsentä.³¹⁵ Komentokomponentin esikuntapäällikkönä toimi everstiluutnantti Fletcher W. Ferguson. Komentokomponentti tuki MEU:ta johtamisen ja suunnittelun lisäksi tiedustelu- ja johtamisjärjestelmillä.³¹⁶ Komentokomponentti rakentui viidestä esikuntaosastosta: S-1 henkilöstöosasto, S-2 tiedusteluosasto, S-3 operatiivinen osasto, S-4 logistinen osasto ja S-6 johtamisjärjestelmäosasto.³¹⁷

Vuoden 1995–1996 rotaatiota varten MEU:n GCE:nä toimi 6. merijalkaväkirykmentin 2. maihinnousupataljoona, BLT 2/6. Sen komentajana toimi everstiluutnantti John R. Allen. Hänen apunaan toimi sotilasmestari James Rogers. Pataljoonaan kuului 54 upseeria ja 1178 aliupseeriston ja miehistön jäsentä. Pataljoona oli mitoitettu mahtumaan kolmen aluksen vahvuiseen ARG:hen. BLT kuului 2. merijalkaväkidivisioonan vahvuuteen.³¹⁸

Kuva 3: BLT 2/6 taistelujoukko. Lähde: Clancy 1996, s. 220.

BLT koostuu yksikkö-, joukkue-, ryhmä- ja partiokokoonpanoista. Partio koostui neljästä sotilaasta joita johti useimmiten alikersantti. Partion aseistukseen kuului kolme M16A2-rynnäkkökivääriä, joista partionjohtajan kiväärissä oli lisäksi M203-kranaatinheitin. Partion neljännellä sotilaalla oli M249 SAW-konekivääri. Ryhmään kuului kolme partiota joita johti kersantti.³¹⁹ Joukkue koostui kolmesta ryhmästä jota johti vänrikki ja ylikersantti. Yksikköön kuului kolmen kiväärijoukkueen lisäksi raskasasejoukkue, joka sisälsi M240G-

³¹⁵ Clancy 1996, s. 216.

³¹⁶ Sama, s. 218.

³¹⁷ Sama, s. 216.

³¹⁸ Sama, ss. 216.

³¹⁹ U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-11.2 - *Marine Rifle Squad*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2002, s. 1-1 - 1-4.

konekivääreitä, 60mm M224-kranaatinheittimiä ja Mk153 SMAW-sinkoja. Yksikköä johti kapteeni ja ylivääpeli.³²⁰

Esikuntakomppanian ja kiväärikomppanioiden lisäksi pataljoonasta löytyi raskaiden aseiden komppania. Komppania koostui kranaatinheitin-, raskasase- ja panssarintorjuntajoukkueista. KRH-joukkueessa oli kahdeksan 81mm M252-heitintä. Raskasasejoukkueessa oli kahdeksan TOW II-panssarintorjuntaohjuslaitetta, kuusi 40mm Mk109-kranaattikonekivääriä ja kuusi 0.50-kaliiberin M2- raskasta konekivääriä, jotka olivat kytkettynä panssaroiuihin HMMWV-maastoajoneuvoihin. Panssarintorjuntajoukkue sisälsi kahdeksan M-47 Dragon-panssarintorjuntaohjuslaitetta.³²¹

Tykistöpatteri koostui kuudesta perässä vedettävästä 155mm M198-haupitsista. Niiden vetoon käytettiin viiden tonnin MTRV-kuorma-autoja, jotka myös toimittivat tarvittavat ammustyennykset. MEU:n komentajat jättivät kuitenkin usein tykistöpatterin kokonaan pois vahvuudesta. Se todettiin liian vaikeana kuljettaa taistelukentille ammuksineen, jotka tarvitsivat tehokasta täydennysjärjestelmää. Vaatimuksia uudesta M777-haupitsista esitettiin merijalkaväen johdolle, sillä se painoi yli puolet vähemmän (n. 3 500kg) kuin M198 (7 200kg), omaten silti saman tulivoiman. Tullessaan palvelukseen M777 mahdollistaisi muun muassa CH-46E:n ja MV-22:sen ulkoisen kuljetuksen.³²²

Kevyt panssaritiedustelujoukkue koostui neljästä LAV-25 (25mm Bushmaster konetykeillä), kahdesta LAV-AT:sta jotka olivat varustettuna TOW-panssarintorjuntaohjuksilla ja yhdestä LAV-R-korjausvaunusta. Maihinnousuvaunujoukkueessa oli kolmetoista AAV-7- maihinnousupanssarivaunua, joista yhdessä komentolaitteisto ja toisessa korjauskalusto. 26th MEU:n mukana oli ensimmäistä kertaa moneen vuoteen taistelupanssarivaunujoukkue. Se koostui kolmesta M1A1-taistelupanssarivaunusta ja yhdestä M88A1-evakuointivaunusta.³²³ M88A1:llä oli mahdollisuus evakuoida maakomponentin kaikkia taisteluajoneuvoja, sillä pystyi rakentamaan ponttonisilloja ja raivaamaan erilaisia esteitä, kuten barrikadeja.³²⁴

Taistelupioneerijoukkue koostui puskutraktoreista ja muusta erikoiskalustosta, jolla voitiin poistaa esteitä ja luoda kulkuväyliä. Tiedustelujoukkue loi BLT:lle oman tiedustelu- ja tarkka-

³²⁰ Clancy 1996, s. 220.

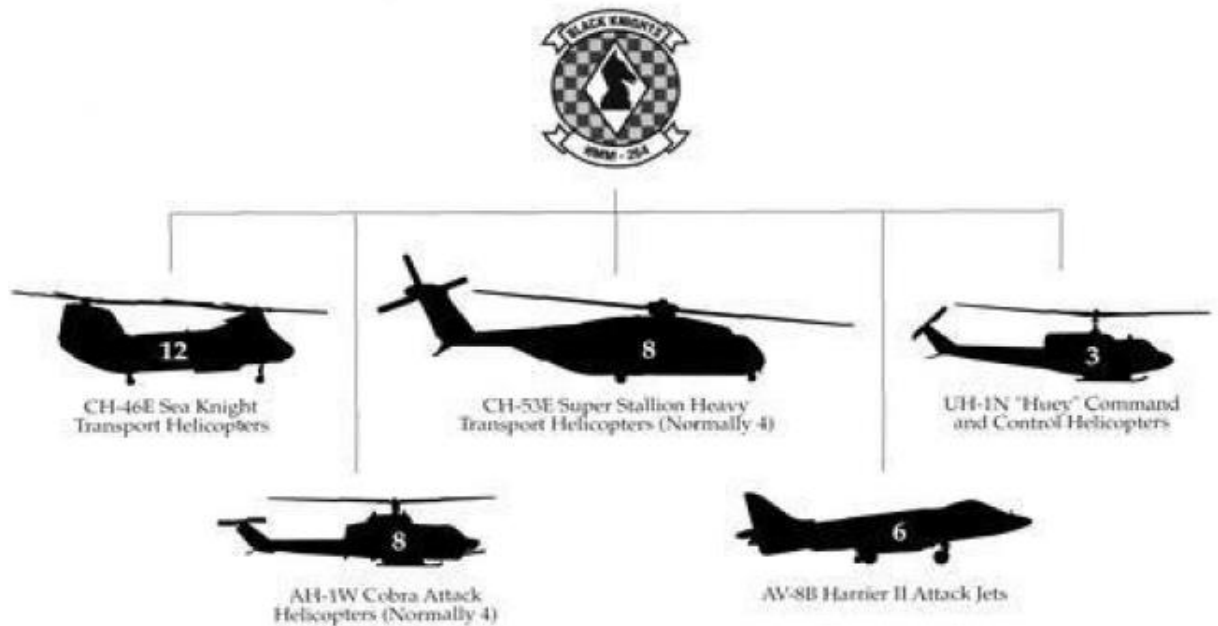
³²¹ Sama, s. 221.

³²² Lindsey, Forrest R. *Expeditionary fire support: What is it?*, Marine Corps Gazette, vol. 87 no. 6, 2003, s. 15-16.

³²³ Clancy 1996, s. 221.

³²⁴ Turner, David L.: *Tanks with the MEU: A Team for Success*, Marine Corps Gazette, vol. 80 no. 12, 1996, s. 40.

ampujakyvyn. Tulenjohtajaos (*Shore Fire Control Party*) vastasi laivaston tulenkäytöstä maihinnousuun liittyen.³²⁵

Kuva 4: HMM-264 kokoonpano. Lähde: Clancy 1996, s. 223.

ACE rakennettiin helikopterilaiivue HMM-264:stä. Laiivueen komentajana toimi everstiluutnantti David T. Kerrick. Hänen apunaan toimi sotilasmestari Ronald Trombley. Laiivueeseen kuului 55 upseeria ja 263 aliupseeriston ja miehistön jäsentä. Helikopterilaiivueen rotaatio toteutettiin vahvennettuna 24th MEU:n kokemusten perusteella. Lisäykseen kuului ylimääräiset CH-53E Super Stallion -raskaat kuljetushelikopterit ja AH-1W Cobra-taisteluhelikopterit. Perinteen mukaan ACE:a oli vahvennettu kahdella KC-130F-ilmatankkauskoneella, jotka toimivat Yhdysvaltain mantereelta käsin (*Continental United States, CONUS*). Laiivuetta oli vahvennettu Harrier-hävittäjillä merijalkaväen hävittäjälentue VMA-231:llä.³²⁶

Varautuminen uusiin evakuointioperaatioihin pakotti 26th MEU:n pyytämään vahvennuksia kuljetuskyvyn ja tulivoiman osalta. Se tarkoitti neljän raskaan CH-53E-kuljetushelikopterin ja neljään AH-1W-taisteluhelikopterin lisäämistä. Pimeäämmuntajärjestelmillä varustettujen AH-1W:den toivottiin saatavan mukaan operaatioon, mutta kalustotoimitukset estivät niiden saannin mukaan operaatioihin vuoteen 1996 saakka.³²⁷ UH-1N Iroquois-komentohelikopterit olivat varattuna komentokomponentin siirtymisiin vastuualuille ja johtamisyhteyksien linkittämiseen. Yhdessä näistä koptereista varustuksena oli Nite Eagle -maalitusjärjestelmä. Sitä voitiin käyttää AH-1W:den Hellfire-ohjusten maalittamiseen, usein menestyksellä. Näitä jär-

³²⁵ Clancy 1996, s. 222.

³²⁶ Sama, s. 216.

³²⁷ Sama, s. 224.

jestelmiä oli tuolloin käytössä vain kolme, yksi kulloinkin rotaatiovuorossa olleella MEU:lla.³²⁸

ACE:n komentoon oli asetettu kaksi KC-130F-ilmatankkauskonetta merijalkaväen 14. lentorykmentistä (*Marine Air Group 14, MAG-14*). Ilmatankkaus koneilla oli mahdollisuus tankata CH-53E ja AV-8B-koneet. Kuten aiemmin on esitelty, KC-130F-ilmatankkaus koneita ei kuljetettu MEU:n aluksilla. Se johtui siitä, että KC-130F koneet eivät voineet käyttää LHD-aluksia lentotukialuksinaan, vaan niiden täytyi käyttää lentokenttiä. Koneita käytettiin useasti Euroopan tai Afrikan maiden lentokentiltä, mutta useimmin ne odottivat Yhdysvaltain maaperällä operaatioita.³²⁹ ACE:n huoltolentueeseen sisältyi myös siirrettävä polttoaineen jakojärjestelmä (*Helicopter Expeditionary Refueling System, HERS*), jolla helikopterit voitiin tankata maa-alueilla palaamatta, ilman että niiden olisi pitänyt aina palata ARG:lle.³³⁰

CSSE rakennettiin MSSG-26:sta joka oli komppanian vahvuinen yksikkö. Huoltokomponenttia johti everstiluutnantti Donald K. Cooper, apunaan ylivääpeli Ralph Drake. MSSG-26:n vahvuuteen kuului 13 upseeria ja 234 aliupseeriston ja miehistön jäsentä. Huoltokomponentti jakautui kahdeksaan joukkueeseen.³³¹ Komentojoukkue sisälsi kaikki s-osastot kuten MEU:n komentokomponenttissakin. Viestijoukkue sisälsi pääosan liikuteltavista viestintävälineistä ja tietokoneista. Valvontajoukkue (*Landing Support Platoon*) vastasi materiaalin liikkumisesta ja seuraamisesta niin maihinnousupaikoilla kun helikopterinlaskeutumipaikoilla. Polttoaineille, vedenpuhdistukselle ja voimakoneille oli oma täydennysjoukkue (*Engineer Support Platoon*). Täydennysjoukkue (*Supply Platoon*) jakoi taas kaikki muut varusteet, kuten vaatteet, ruuan ja korjausosat. Kuljetusjoukkue siirsi täydennettävän materiaalin kevyillä MTRV-kuorma-autoilla (*Medium Tactical Vehicle Replacement*) sekä polttoaine- ja vesiperävaunuilla. Korjausjoukkue vastasi kaikesta korjauksesta MEU:ssa, paitsi ACE:sta. Ajoneuvot, aseet, tietokoneet ja viestijärjestelmät kuuluivat kaikki korjausjoukkueelle. Viimeisenä oli lääkintäjoukkue, jonka tehtävänä oli toimittaa kenttäensiapu, sillä kootussa toiminnassa ja vakavimmissa lääkinnällisissä tehtävissä MEU:n henkilöstö tukeutui laivaston PHIBRON 4:sen lääkintäosastoihin.³³² Huoltokomponentin tehtäviin kuului huoltaa ja täydentää MEU viidentoista vuorokauden ajan, jonka jälkeen sen tuli saada tukea toisen portaan joukoilta, pääosin MPSRON:lta. Kesän 1995 aikana järjestetyssä yhteisharjoituksessa 26th MEU täydensi 82nd

³²⁸ Clancy 1996, s. 224.

³²⁹ Dominique, R.A.: *KC-130s and the MEU(SOC): Let's Exploit the Potential*, Marine Corps Gazette, vol. 83 no. 8, s. 37.

³³⁰ Clancy 1996, s. 225.

³³¹ Sama, s. 216.

³³² Sama, s. 226.

maahanlaskudivisioonaa vesi- ja ruokatäydennyksin, osoittaen MEU:n huollon tehokkuuden.³³³

Kuva 5: 26th MEU(SOC):n taistelukalusto. Lähde Clancy 1996, s. 219.

Maaliskuussa 1996 22nd MEU valmistautui omaan rotaatioonsa Välimerellä, tehtävänäään vaihtaa aluevastuuta 26th MEU:n kanssa. Taisteluosasto lähti neljän aluksen kanssa, joista yksi oli LPH, yksi LPD ja kaksi LSD:tä. 22nd MEU poikkesi edeltäjästään siten että sillä ei ollut taistelupanssarivaunujoukkuetta. Ne olivat korvattu yhdellä LAV:lla ja kahdella AAV-7:llä. Tarpeen vaatiessa MEU saattoi kuitenkin tilata taistelupanssarivaunuja vahvennuksiksi valmiuslaivastosta. ACE:lla oli kuusi CH-53:sta ja neljä AH-1W:tä, joten se oli ollut rakenteeltaan huomattavasti kevyempi kuin edeltäjänsä. GCE:n vahvuus oli 1107 ja MSSG:n 265. MEU oli ainakin GCE:n ja MSSG:n osalta henkilöstöltään kevyempi kuin edeltäjänsä.³³⁴ GCE:n ja ACE:n kalustomäärien ja henkilöstön ero aikaisempaan MEU:hun selittyy laivojen eroavaisuuden ja lukumäärien takia.³³⁵

³³³ Clancy 1996, s. 226.

³³⁴ Bartlett, Tom: *22d MEU: Ready For Anything*, Leatherneck, vol. 79 no. 3, 1996, s. 13.

³³⁵ Clancy 1996, s. 155-185.

5 OPERAATIOT ENDURING FREEDOM JA IRAQI FREEDOM 2001–2006

5.1 Ohjesääntö- ja doktriiniperhe uudistettiin kokonaan

Merijalkaväen johto näki uuden vuosituhanen tuovan enemmän kaaosta maailman kriisialueille kuin mitä aikaisimpina vuosikymmeninä. Terrorismi, joukkotuhoaseet sekä luonnonvarojen ehtyminen nähtiin uhkina joka puolella maailmaa, ennen kaikkea runsaasti asutetuilla ja strategisesti tärkeillä rannikkoalueilla. MEU:lle osansa merijalkaväen strategiaa määritettiin tärkeimmäksi tehtäväksi rauhan ylläpitäminen ja edistäminen. Tehtävät ja suuntautuminen muuttivat fokusta yhä enemmän matalan intensiteetin operaatioihin. Tutkielman liitteestä 2 nähdään MEU:n tehtäväsijoittumisen merijalkaväen ja laivaston *Strategia 21*:ssä. Strategiassa MEU:n määritellään tehtäväkohtaisesti organisoiduksi, ennalta ryhmitellyksi joukoksi, jonka tulee olla ensimmäisenä yhdysvaltalaisena sotilasjoukkona mahdollisella toimialueella.³³⁶

Ylimmän asteen doktriinit uusittiin täysin vuosien 1996–2001 aikana. Yksityiskohtaisemmat *reference* ja *warfighting*-ohjesäännöt uudistuivat pidemmällä aikavälillä vuosien 1996–2004 aikana. Tämän doktriiniperheen uusiutuessa miltei kaikkiin yksityiskohtiin puututtiin ja tarkistettiin, sillä tuloksella että näitä ohjeita oli moninkertaisesti aikaisempiin verrattuna. Jopa erilaisille tehtäville oli omat ohjesääntönsä. Taktisiin ohjeisiin kiinnitettiin huomiota, sillä uudet sodankäyntitavat EMW, OMFTS, STOM ja SBL vaativat enemmän liikkuvuutta ja monipuolisempia ratkaisuita kuin aikaisemmin.

MEU:n suorituskykyvaatimuslistan kasvaessa havaittiin, ettei 26 viikon mittainen koulutusai-ka millään riittäisi kaikkien kohtien tarkkaan toteuttamiseen. Kaluston määrä ja koulutettavien asioiden laajuus pakotti SOTG:t priorisoimaan koulutuskohteita merijalkaväen määräysten puitteissa ja MEF:in sekä MEU:n komentajien vaatimusten mukaan kohdemaista tai konflikteista riippuen.³³⁷ Suoran toiminnan operaatioita oli 1983–1999 välisenä aikana käytetty vain kahdessa tapauksessa: Operaatiossa Deny Flight ja laivojen haltuunotot operaatiossa Desert Storm.³³⁸ Liitteestä 8 näkee koonnoksen kaikista suoritetuista operaatioista.

³³⁶ United States Marine Corps Pamphlet, *Marine Corps Strategy 21*, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C. 2000, s. 3.

³³⁷ Schrecker 2001, s. 29.

³³⁸ Sama, s. 33.

Merijalkaväen tehtäväkenttä oli aikaisemmin määritetty vain puolustushaaran omissa ohjesäännöissä. Vuoden 2006 aikana merijalkaväki valmisteli yhteistoiminnassa laivaston ja rannikkovartioston kanssa yhtenäistä tehtävälistaa tarkoituksena lisätä yhteistoiminnan suorituskykyä. Tehtäväkenttiä yhtenäistämällä voitiin lisätä varusteiden ja henkilöstön toimintatapojen sopivuutta toisiinsa.³³⁹ MEU:n kannalta yhtenäisen ohjesääntökokoelman kehityssuunta oli välttämätön uusien ESG-taisteluosastokokoonpanojen kasvaessa. Tämä johtui siitä että ESG:ssä MEU asettui marginaaliasemaan. Laivaston osien vahvuus osaston sisällä oli moninkertainen MEU:hun verrattuna. Voiman projisoinnista tuli samalla osaston ensimmäinen tehtävä osaston kahdeksasta päätehtävästä. Merelliset erikoisoperaatiot olivat asetettuna kolmanneksi ja maihinnousuoperaatiot neljänneksi.³⁴⁰

Huoltokomponentille merijalkaväen määräykset MCO 3502.3A ja 3120.9B käskivät: MSSG:n tuli sisältää tarvittava henkilöstö, kyvyt ja varustuksen kuuden funktionaalisen toimialan osalta tukeakseen MEU:ta, myös humanitaarisissa tehtävissä. Nämä kuusi toimialaa olivat kuljetus, korjaus, täydennys, yleinen tekninen osaaminen (rakennus, vesihuolto ja raivaaminen), terveydenhuolto ja palvelut. Kuljetusalan tuli tarjota helikopteritukitiimit, mahdollistaa maihinnousuoperaatioiden huollollisen toimen ja perustaa huoltoalue rannoille. Sen tuli toteuttaa moottorimarssit ja saattueet. Täydennysalan tuli tarjota vähintään I,III ja IX-luokan täydennykset, mikä tarkoitti ruoka-annosten, polttoaineen, öljyn, voiteluaineiden ja korjausosien täydennyksen. Korjausalan tuli hallita kolmannen ja neljännen tason (paikallinen ja välitön) korjaukset itselleen, komentokomponentille ja BLT:lle. Teknisen joukkueen tuli tarjota vedentuotanto, polttoaine- ja vesivarastoinnit, voimakoneistuksen, räjäytykset ja ampumatarvikkeiden hävittäminen sekä rakentaminen. Terveydenhuollon tuli kyetä perustamaan tiimi tappioiden huoltamiseen ja sen tuli operoida evakuointiasemaa rannalla. Palvelualan tuli tarjota sotilaspoliisit, vaarallisten aineiden hävittäminen ja roskahuolto.³⁴¹

5.2 Expeditionary Maneuver Warfare -doktriini

Kenraali James L. Jonesin komentajuus merijalkaväessä aloitti uuden Expeditionary Maneuver Warfare -kärkikonseptin mukaisen taistelutavan kehittämisen ja käytön. Konseptin ydinajatuksena oli hyödyntää merijalkaväen *Warfighting*-doktriinin hyödyntämän liikesodan-

³³⁹ U.S Marine Corps: *Universal Naval Task List UNTL*, version 3.0, Marine Corps Order MCO 3500.26A, Department of the Navy, Washington D.C., 2007, s. 2-3, <www.uscg.mil/hq/cg5/cg513/docs/UNTL_ver_3.0_Jan_07.pdf>, 30.3.2015.

³⁴⁰ Hutchins 2005, s.3.

³⁴¹ Berris 2005, s. 113-114.

käynnin ja itsenäisen toiminnan osaamista. Siihen lisättiin laivaston uusimman *SeaBasing*-konseptin tuki jossa kalusto ja huoltaminen voitiin toteuttaa pitkien matkojen päästä mereltä. Teknologiset kehitystyöt olivat olennainen osa uuden strategian kehittämisessä, sillä joukkojen kuljettaminen vaati pitkillä etäisyyksillä kevyempiä ja liikkuvampia yksiköitä.³⁴² Strategian muuttaminen ilman rakenteellisia muutoksia johtaisi vakaviin toiminnallisuus- ja hallinnollisiin ongelmiin jolloin uudesta strategiasta ei saataisi koko potentiaalia käyttöön.³⁴³ Konseptin näkyvimpänä muutoksena oli MEB:en tuominen takaisin aktiiviseen käyttöön 4th MEB (AT) (Anti-terrorism) prikaatin myötä. Konseptissa painotettiin merijalkaväen toimintaa valmistelvana joukkona. Sen täytyi ainoana Yhdysvaltain mantereen ulkopuolisista valmiusjoukoista tukea välittömästi yhtymien komentajien taistelutilan valmistelua. Tukeakseen näitä tavoitteita MEU:den kokoonpanoissa luovuttiin useimmin raskaasta kalustosta, varsinkin sellaisesta joita ei voinut helikopterikalustolla kuljettaa ja panostettiin johtamisjärjestelmien kykyihin.

MEU:den rotaatiokoulutus keskittyi 2000-luvun alussa paljolti suoran vaikutuksen taistelukoulutukseen. Panttivankien vapauttaminen ja laivojen haltuunotto taisteluharjoitukset olivat vieneet suurimman huomion suorituskykyjen harjoittelussa. Kenraali Jones halusi ohjata koulutuksen huomiota enemmän matalan intensiteetin operaatioiden suuntaan. Hän halusi poistaa panttivankien vapautusoperaation METL-suorituskykyvaatimuksista kokonaan, sillä operaatioilla ei ollut ollenkaan käyttöä ja sen nähtiin kuormittavan koulutusjärjestelmää turhaan.³⁴⁴ Tutkimusten perusteella MEU:n suorituskykyjen määrällinen kehityssuunta oli 1990-luvulla ollut vähenemään päin. Silti vuoden 2005 aikana tehtävälista oli kasvanut 29 tehtävästä 31 tehtävään. Tukiopeeraatioihin oli lisätty pitkään kaivattu laivausoperaatio, jolla helpotettiin materiaalin sijoittamista laivoihin ja niiden nopeaa purkua. Lisäksi tuotiin massatuhoaseiden rajoittaminen ja koko taisteluosaston operatiivinen voimannäyttö.³⁴⁵

ESG-konsepti syntyi 1990-luvun alussa ja sen kehittäminen jatkui 2000-luvun alussa vastauksena maailmanlaajuisen terrorismin vastaisen sodan asettamille vaatimuksille. ESG:den täysimittainen käyttö aloitettiin vuoden 2003 jälkeen.³⁴⁶ Länsirannikon ESG:n komentajuuden sai lippue-amiraali tason upseeri ja erillinen ESG-esikunta, jotka ottivat ARG/MEU:n esikunnasta henkilöstöä omaansa. Aikaisemmin ARG:lla ei ollut yhteistä komentajaa tai esikuntaa vaan tehtävät olivat jaettu PHIBRON:in ja MEU:n komentajien kesken. Itärannikolla tätä

³⁴² U.S. Marine Corps: *Expeditionary Maneuver Warfare, Marine Corps Capstone Concept*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001, s. 4-6.

³⁴³ Bartol Kathryn M., Martin David C.: *Management*, McGraw-Hill, New York, 1991, s. 369-371.

³⁴⁴ Schrecker 2001, s. 9.

³⁴⁵ Hutchins 2005, s. 6.

³⁴⁶ Sama, s. 3.

toimintatapaa jatkettiin edelleen ESG kokoonpanossa.³⁴⁷ Konseptissa ARG:n perusrakenteeseen lisättiin kaksi tai kolme ohjushävittäjää, sekä mahdollisesti sukellusvene. Lisäyksien tarkoituksena oli tehostaa maihinnousujen tulituki- ja harhautusmahdollisuuksia. Tulituen mahdollisuus oli ollut aiemmin käytettävissä vain taisteluhelikoptereiden tai kranaatinheitinten toimesta. Osasto saattoi suorittaa tehokkaammin merellisiä alustarkastustehtäviä lisääntyneiden pinta-alusten avulla.³⁴⁸ Käytännössä iskuosastokokoonpanojen kasvattaminen lisäsi MEU:n komentajan toimintamahdollisuuksia hyödyntämällä orgaanista laivaston tulivoimaa ja kalusto- sekä miehistökapasiteettia.³⁴⁹

Komentorakenne oli eräs suurimmista tehostamisen tarpeessa olleista kohteista. Komentorakenne vaihteli suuresti itärannikon ja länsirannikon MEU:den välillä. Länsirannikolla oli käytössä monen yhdenaikaisen aselajikomentajan (*Composite Warfare Commander, CWC*) konsepti, jonka tarkoituksena oli antaa ARG:lle mahdollisuus toimia monessa operaatioissa yhdenaikaisesti. Konsepti oli osa Sea Dragon -kokeilua, jossa komentorakenteita muutettiin tehokkuuden lisäämiseksi. Alkuperäisestä vuoden 1997 mallista oli MEU:n poistettu neljäs komentaja eli erillinen iskujoukkojen komentaja.³⁵⁰ 2000-luvun malliin oli jätetty kolmijakoinen operaatiojohto, jossa ilmatorjunnalla, vedenalaisella toiminnalla ja pintataistelulla olivat omat komentajat. Itärannikon komentorakenne taas oli perinteinen ”tukeva-tuettavaan”, yksittäiseen operaatioon ja yhteisvaikutukseen keskittyvä. ARG:n komentajat, eli PHIBRON:n ja MEU:n komentajat olivat koko osaston johdossa, riippuen minkä tyyppistä operaatiota kulloinkin toteutettiin. Määrittely perustui toteutettavien operaatioiden luonteeseen ja siihen, tapahtuivatko operaatiot merellä vai rannikkoalueilla.³⁵¹

Terrorismin vastaisessa sodassa MEU:den käyttö kasvoi entisestään. Miehistön rotaatioiden aikatauluista kiinnipitäminen vaikeutui jatkuvien läsnäolovaatimusten takia. Ongelmaan puututtiin *Sea Swap* -konseptilla, joka oli merijalkaväen henkilöstörotaation pitkittämiseen tarkoitettu projekti. Sillä oli tarkoitus lisäksi helpottaa laivaston alusten yhdenaikaista käyttöä, sillä vähentyneiden alusmäärien ansiosta edellisissä rotaatioissa olleita aluksia jouduttiin käyttämään heti uudelleen seuraavassa rotaatioissa.³⁵² Konseptia koestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2004 kun ESG-3:sen esikuntahenkilöstö siirtyi *USS Belleau Woodista* ja jatkoi rotaatiotaan *USS Essexilla*. Tässä tilanteessa henkilöstö siirrettiin aluksesta toiseen, miltei samantyyppiseen ja toimintaa voitiin jatkaa ilman vaihdosta seuraavaa kitkaa.

³⁴⁷ Hutchins 2005, s. 4, 11.

³⁴⁸ O'Rourke 2004, s. CRS-3-5.

³⁴⁹ Berris 2005, s. 18.

³⁵⁰ Selleck 1997, s. 31.

³⁵¹ Berris 2005, s. 22.

³⁵² O'Rourke 2004, s. CRS- 11.

Vuoden 2004 aikana merijalkaväki aloitti tutkimukset vastaavanlaisesta henkilöstömuutoksista kokonaisen MEU:n osalta. Se ei kuitenkaan onnistunut niin hyvin kuin pelkän esikuntarakenteen siirtäminen. Pelkästään logistiset ratkaisut eivät muodostuneet ongelmaksi, vaan useimmiten suurimman vaikeuden osoitti komento- ja johtorakenteen kokoaminen. Alun perin MEU:n rotaation aloittaminen oli pitkällinen prosessi 240 päivän suunnittelu ja koulutusajan puitteissa. Tätä aikaa ei ollut rotaation aikana, vaan henkilöstön täytyi keskittyä taistelutehtävien suunnitteluun.³⁵³

MEU:n logistisista ongelmista oli aiemmin 1990-luvulla mainintaa. Vuoteen 2005 mennessä nähtiin varsinkin ajoneuvojen ja epäsuorantulen yksiköiden kuljetuskapasiteetin puuttuminen suurena ongelmana. Kun kaikkia ajoneuvoja ei saatu operaation *Enduring Freedomiin* lähteneen MEU:n mukaan, käytettiin paikallista ajoneuvokalustoa, kuten maastohenkilöautoja. Epäsuorantulen osalta 155mm M198-haupitsit tuottivat ongelmaa suurten mittasuhteidensa ja massan ansiosta, sillä niiden vetämiseen tarvittavan raskaan ajoneuvokaluston hankkiminen kriisivaltion sisältä oli vaikeaa.³⁵⁴

Ilmakomponentin rakenne ja tehtävä oli pysynyt pääpiirteittäin samana kuin perustettaessa ACE:a noin kaksikymmentä vuotta aikaisemmin. Se oli vahvennettu helikopterilaivue, tehtävän mukaisella organisaatiolla, joka tukee hyökkäys- ja huoltokuljetuksissa sekä ilmatulenjohtoisella lähitulituella. Sillä oli johtamisjärjestelmän antama kapasiteetti johtaa maaoperaatioita ilmasta ja se pystyi suojaamaan ESG/ARG:ta lähitorjunnalla. ACE oli täysin pimeätointakykyinen ja se pystyi panssarintorjuntatehtäviin.³⁵⁵ MEU oli vahvennettu useimmiten ilmatankkauslentueen kahdella KC-130J ilmatankkauskoneella, sillä toiminta-alueiden etäisyydet varsinkin helikopterikalustolla vaati tankkauksia. CH-46E-kuljetushelikopteri ei tosin ollut ilmatankkauskykyinen, joten niiden käyttöä vältettiin tai niille jouduttiin järjestämään tankkauspisteitä matkojen varrelle, joko lentokentiltä tai HERS-järjestelmän avulla.

Entistä suuremmat etäisyydet aiheuttivat MEU:n polttoaineen kulutuksen suuren kasvun. Kulutukseksi taisteluissa laskettiin 242 000 litraa päivässä ja ylläpitotoimissa 182 000 litraa päivässä. MSSG:llä oli yksi 45 500 litran polttoaineen jakojärjestelmä- AAFS, kaksi 3 000 litran tankkia ja neljä 500 litran tankkia. Yhteensä siis 485 000 litraa. MEU:n toiminta ilman laivoja jatkui näin ollen 2-3 vuorokautta, riippuen tehtävästä ja tilanteesta.³⁵⁶ Perinteisesti MSSG:lle

³⁵³ Berris 2005, s. 39.

³⁵⁴ Sama, s. 81.

³⁵⁵ Sama, s. 97.

³⁵⁶ U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 4-11.6 - *Petroleum and Water Logistics Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2005, s. 4-3.

ei ollut annettu tehtäväksi tukea ACE:a, sillä PHIBRON:ien materiaaliin kuului täydennyksiä ACE:lle 90 päivän taistelulentojen vaatimien tuntien mukaisesti.³⁵⁷

Operaatioiden Restore Hope ja Enduring Freedomin aikana huomattiin miten valtavia – yli 500km matkoja suuntaansa – ACE:n piti taittaa. Tämä tarkoitti että matkat laivoille kasvoivat liian suuriksi helikopterikaluston tehokkaalle käytölle. Helikopterikaluston kanssa tuli kuitenkin toimia ja tarkoituksena oli että MSSG:t pystyisivät tukemaan lentoaluksia eteentyönne-tyistä tukikohdista. Kun ennen MSSG ei vastannut millään tavalla ACE:n kaluston huollosta, sitten vaatimukseksi tuli että MEU:n oma MSSG pystyisi hoitamaan vähintään ensimmäisen tason (ammukset ja vesi) huollon ilma-aluksille. Vesi ja polttoainehuollon osalta huoltokykyä saatiin parannettua vuoteen 2005 mennessä, mutta vain marginaalisesti. Tällöin helikopterien siirrettävä polttoainejärjestelmä HERS oli otettu jo käyttöön. Järjestelmää oli testattu onnis-tuneesti ensimmäistä kertaa operaatio Restore Hopessa. Järjestelmässä voitiin säilyttää noin 68 200 litraa lentopetrolia, joka mahdollisti esimerkiksi CH-53E lentueelle 2-4 vuorokauden toiminnan.³⁵⁸

Eteentyönnettyjä huoltotukikohtia perustettaessa oli MSSG:llä mahdollisuus kohdata viholli-nen tukikohtiansa alueella. Huolto-osien miellettiin toimivan omien joukkojen selustassa, niin etteivät ne joudu useimmiten taisteluun. Irakin ja Afganistanin taistelutilanteet tapahtuivat kuitenkin konventionaalaisesta sodasta poiketen siten, että iskuja saattoi tulla tukikohtiin ja marssiryhmityksiin missä vain. MSSG:n henkilöstön koulutuksessa jouduttiin ottamaan taiste-lijan taitojen opettaminen ensisijaiseksi kehityskohteeksi. Jokainen MSSG:n sotilas kävi sa-mat peruskoulutukset muiden MEU:n sotilaiden kanssa. MSSG:n sotilaiden varustus ei poi-kennut GCE:n sotilaan henkilökohtaisesta taisteluvälinevarustuksesta.³⁵⁹

Yhdysvaltain laivasto toi 1990-luvun puolivälin jälkeen käyttöön lukuisia uusia alustyyppisiä PHIBRON:en käyttöön. Uudenlainen LHD-alus tuotiin korvaamaan vanhentuneita LST- ja LHA-aluksia (*Tarawa-luokka*) vuodesta 1989 lähtien, kun *LHD-1 USS Wasp* laskettiin vesille mallityypin ensimmäisenä aluksena 29. toukokuuta 1989. LST-alusten viidentoista yksikön laivue oli poistettu vuoteen 1994 mennessä, jättäen merijalkaväelle ja erityisesti ARG:lle ti-lanpuutteen jatkumon.³⁶⁰ Tarawa-luokan viisi alusta poistettiin käytöstä vaiheittain vuosien 2005–2015 välillä.³⁶¹ LHD-aluksen ero LHA-aluksiin oli LCAC-ilmatyyny-alusten parempi

³⁵⁷ U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO P3000.18 - *Marine Corps Planner's Manual*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2003, s. 13-9.

³⁵⁸ U.S. Marine Corps: MCWP 4-11.6, 2005, s. 5-6.

³⁵⁹ Berris 2005, s. 112.

³⁶⁰ Nicholson 1994, s. 55.

³⁶¹ United States Navy: Fact File, Amphibious Assault Ships - LHA/LHD/LHA(R), <http://www.navy.mil/navydata/fact_display.asp?cid=4200&tid=400&ct=4>, 8.1.2015.

soveltuvuus erilaisen venesataman ansiosta. Sen lisäksi LHD soveltui paremmin tulevien MV-22B-kääntöroottoristen helikoptereiden sekä F-35-hävittäjien säilytys- ja laukaisualustana toimimiseen. LHD-alusten kapasiteetti mahdollisti kolmen aluksen ARG:lle jopa 2 900 sotilaan kuljetus- ja majoituskyvyn sekä 34 ilma-aluksen kuljetuskyvyn, joka oli paljon enemmän kuin mitä oletusarvoinen MEU:n vahvuus oli.³⁶²

5.3 MEU(SOC):n kokoonpano ja kalusto vuosina 1997–2006

MEU:n BLT oli rakenteeltaan samankaltainen kuin 1980–1990-luvuilla. Se sisälsi tykistöpat-
terin, taistelupioneerijoukkueen, divisioonan tiedustelujoukkueen, panssaritiedustelukom-
panian (pyöräalustainen LAV-25) ja taistelupanssarivaunujoukkueen (M60 tai M1A1).³⁶³
Vuoden 1995 jälkeen taistelupanssarivaunujoukkue on ollut useimmin rotaatioissa mukana.
Matalan intensiteetin operaatioissa oman joukon suojaaminen panssareilla osoittautui kriitti-
seksi, sillä niiden pelotevaikutus esti vihollisen hyökkäyksen tai sitten ohjasi heidän tulen
jalkaväen sijasta panssareihin.³⁶⁴

Alusluokkien muutokset aiheuttivat muutoksia ARG:n kokoonpanoihin. Osastovahvuutena
pyrittiin edelleen pitämään kolmea alusta, jota erityistilanteissa voitiin kasvattaa viiteen aluk-
seen. Alustyytit tuolloin olivat useimmiten yksi monikäyttöinen maihinnousuhyökkäysalus
LHD/LHA, yksi maihinnousuvaunujen kuljetusalus LPD ja yksi maihinnousualus LSD.
LHD/LHA alus toimi useimmiten johtoaluksena ja sisälsi koko ARG:n johdon.³⁶⁵

Keskiraskas helikopterilaivue (*Marine Medium Helicopter Squadron, HMM*) muodosti
ACE:n rungon ja se oli lukumääräisesti ACE:n suurin osasto. Se oli varustettu CH-46E-
kuljetuskoptereilla, joiden tehtävänä on tuottaa rynnäkkökuljetuskyky kaikissa sääoloissa ja
pimeätoimintakykyisesti maihinnousuoperaatioiden tai muiden operaatioiden yhteydessä. En-
simmäiset CH-46E:t oli tuotettu vuonna 1964 niin, että koptereiden keski-ikä oli vuonna 2004
37 vuotta ja niillä on lennetty yli 9 000 tuntia. Ne oli kehitetty kuljettamaan kaksikymmen-
tänneljä merijalkaväkisotilasta, mutta ikä- ja moottoreiden rajoituksista johtuen ne pystyivät
enää noin 9-16 sotilaan kuljettamiseen. 1980- luvun lopulla visioidun MV-22 kääntöroottori-
sen helikopterin piti korvata CH-46E:t. Vuoteen 2005 mennessä kääntöroottorinen helikopte-
rilaiivue (*Marine Medium Tiltrotor Squadron, VMM*) ei ollut vielä kukaan korvannut Sea Knigh-

³⁶² Quinn, John T.: *The Future Fleet Landing Force*, Marine Corps Gazette, vol. 80 no. 6, 1996, s. 24

³⁶³ Berris 2005, s. 75.

³⁶⁴ Gary L Bash; Shawn S Farrington; Randall J Kehmeyer; Michael R Pfister; James B Stopa: *The M1A1 tank platoon: The MEU's 'jack' of many trades*, Marine Corps Gazette, vol. 82 no. 12, 1998, s. 41.

³⁶⁵ Berris 2005, s. 10-11.

tiä, vaan toistuvien viivästysten ansiosta vanhaa työhevosta – kuten merijalkaväki sitä kutsui – jouduttiin käyttämään edelleen.³⁶⁶

Raskas helikopterilentue (*Marine Heavy Helicopter Squadron (HMH) detachment*) oli neljän CH-53E-kuljetushelikopterin muodostama osasto. Sen tehtävänä oli tuottaa raskaan kaluston siirto laivasta maihin maihinnoisuoperaatioiden tai muiden operaatioiden tukena. Ensimmäinen tuotantoerä CH-53E:ta tuli merijalkaväen käyttöön vuonna 1981. Niillä oli kyky ilmatankkaukseen ja pystyivät lentämään 1 000km omalla tankillaan. Vaikka CH-53E:t ovat suunniteltu kuljettamaan raskasta kalustoa, ne pystyivät normaalioloissa kuljettamaan kaksikymmentäneljä sotilasta. MEU:n komentajan luvalla voitiin kuljettaa jopa viisikymmentä sotilasta. Niillä oli kyky nostaa 14 514kg lastia.³⁶⁷

Kevyt taisteluhelikopterilentue (*Marine Light Attack Squadron detachment [HMLA]*) oli neljän AH-1W Cobra-taisteluhelikopterin ja kahdesta kolmeen UH-1N Iroquois- komentohelikopterin muodostama osasto. Osaston tehtävänä oli toimittaa MEU:lle lähitulituki, ilmatoinnin johtamisalusta ja saattotehtävät. AH-1W-taisteluhelikopterin tärkeimmät tehtävät olivat panssarin- ja helikopterintorjunta, piste- ja alueilmatorjunta sekä tiedustelutehtävät. Kopteri kykeni lähitulitukitehtäviin maihinnoisuoperaatioissa ja muissa operaatioissa. Aseistukseen kuului 20mm konetykki, joka kykenee 750 laukaukseen minuutissa. Helikopterissa on neljä siipipaikkaa, mistä voidaan ampua 2.75”/5.0” raketteja ja erityyppisiä ohjuksia, kuten BGM-71 TOW/AGM-114Hellfire (panssarintorjuntaan, 9kg taistelukärki ja 8km kantama), AIM-9 Sidewinder (ilmatorjuntaan) ja AGM-122 Sidearm (tutkaan hakeutuva ohjus).³⁶⁸

UH-1N:t olivat merijalkaväen vanhimpia helikoptereita, jotka olivat tulleet palveluskäyttöön jo vuonna 1971 ja keski-ikänsä ne olivat 31 vuotta (2004). Helikopterin tarkoituksena oli toimia maihinnoisuosaston komentajan kuljetusvälineenä ja maalinsoitushelikopterina. Kopteria käytettiin pääasiassa yhteystoimintaan, merellisiin operaatioihin ja evakuoiteihin. BRITESTar- infrapunatutka, laserosoitin ja ASC-26 viestintäjärjestelmä teki UH-1N:stä GCE:n tärkeimmän ilmatulituen tulenjohtajan. UH-1N oli myös mahdollista aseistaa GAU-16/17 ovi-konekivääreillä, M240 konekivääreillä tai siipiin kiinnitettävillä GAU-2B/A konetykeillä. Lisäksi seitsemän tai yhdeksäntoistapaikkaiset 2.75” rakettipakat olivat mahdollista kiinnittää, tehden komentokopterista tulivoimaisen ase. Koneen runko alkoi kuitenkin rakenteellisista

³⁶⁶ Berris 2005, s. 97.

³⁶⁷ Sama, s. 97.

³⁶⁸ Sama, s. 98-99. Lähteissä puhutaan myös 55 sotilaan kuljetuskyvystä. Sillä voidaan viitata erheellisesti kehitteillä olleeseen CH-53K King Stallionin kykyihin.

syistä väsyä 2000-luvulle tultaessa. Kopteri oli kärsinyt lukuisia ongelmia varsinkin pyrstö-murtumien osalta. Tästä syystä koptereita jäi usein pois rotaatioista.³⁶⁹

Merijalkaväen hävittäjälentueen osasto VMA kuului 1990-luvun jälkeen kiinteänä osana ACE:n kokoonpanoon. Se koostui useimmiten viidestä tai kuudesta AV-8BII tai AV-8BII+ Harrierista. Tehtävälista koostuu samoista asioista kuin taisteluhelikoptereilla sillä erotuksella, että torjuntatehtäviä voidaan ulottaa koneen rajoitusten mukaisiksi. Koneiden hyötykapasiteettiin kuului seitsemän ulkoista telakkaa, joista kuuteen kiinnitettiin aseistus ja seitsemänteen telakkaan DECM-signaalinhäirintälaitte. Ammusaseistukseen kuului 25mm GAU-12 koneetykki 300 ammuksen kapasiteetilla ja tietokoneavusteisella LCOSS- optisella tähtäimellä. Ohjuksien osalta käytettiin samoja ohjuksia kuin AH-1W:llä, mutta niiden lisäksi myös AGM-65 Maverick-panssaritorjuntaohjuksia, mahdollistaen huomattavasti suuremman taistelukärjen (56/135kg) ja pidemmän kantaman (27km) kuin Hellfire-ohjus. AV-8BII oli yllä-nikone jota voitiin käyttää lähitulitukitehtävissä 300km säteellä niin, että kone pystyi kolmenkymmenen minuutin kestoiseen saattotehtävään. Maksimi toimintasäde oli jopa 840km. Irakin ja Afganistanin sodissa käyttöön saatiin päivitetty AV-8BII+ malli joka sisälsi pimeätoimintakalustoa tai APG-65 tutkan. Näin ollen päiväaikaan tehdyt iskut muutettiin yöllisiin täsmäiskuihin entistä paremmilla tuloksilla.³⁷⁰

MEU:t koulutautuvat erikoisoperaatiovalmiuskoulutuksessa yleisesti kaikkien tilanteiden hallintaan. Taisteluosastojen välillä on kuitenkin joitakin eroja. 31th MEU:n tehtävissä ovat tiedustelusukeltajien- ja veneenohjaajien koulutus sekä pienveneillä suoritettavat maihinnousiskut.³⁷¹ Kun muut MEU:t hyökkäsivät helikoptereilla mekanisoiduissa maihinnousuhyökkäyksessä, jäi pienveneillä hyökkäävän 31st MEU:n maajoukkojen eteneminen rantojen tuntumaan, mikäli jokia tai suistoja ei ollut käytettävissä. Merkittävimmät erot taisteluosastojen välillä näkyivät kyvyissä jatkaa taisteluita kauempana sisämaassa.³⁷²

5.4 Sotatoimet Lähi-idässä

Vuoden 2001 WTC-tornitalojen terrori-iskujen jälkeen eversti Andrew P. Frickin komentama 26th ja eversti Waldhauserin komentama 15th MEU:t olivat aloittamassa rotaatiotaan. 15th MEU oli iskujen aikana Darwinin satamassa, Australiassa. Ylemmistä johtoesikunnista tullei-

³⁶⁹ Berris 2005, s. 99-100.

³⁷⁰ Sama, s. 101.

³⁷¹ <<https://marinecorpsconceptsandprograms.com/organizations/marine-air-ground-task-force/types-magfts/>>, 5.8.2014.

³⁷² U.S. Marine Corps: MCO 3502.3B, 2012, s. 11.

den käskyjen mukaan ARG *Peleliu* suuntasi välittömästi merelle ja aloitti humanitäärisen tehtävästä Itä-Timorissa. Iskujen takia joukkojen suojaustaso oli nostettu huippuunsa. 15–17. syyskuuta välisenä aikana MEU toimitti lääkinnällistä ja rakennustukea itätimorilaiseen Dilin kaupunkiin.³⁷³ 19. syyskuuta tehtävä Itä-Timorissa päättyi ja ARG *Peleliu* siirtyi 7. laivaston alaisuuteen, ensimmäisenä tehtävänä oli suunnitella yhdysvaltalaisen ja kolmansien maiden kansalaisten evakointeja Pakistanista. Tehtävä peruuntui, kun Pakistanin presidentti Pervez Musharraf vakuutti, ettei evakointeja ollut tarpeellista tehdä.³⁷⁴ 26th MEU oli iskujen aikana Norfolkissa ja sen alkuperäisenä käskynä oli purjehtia pohjoiseen New Yorkiin katastrofiapuun. Tehtävä muuttui pian 20. syyskuuta kun ARG *Bataanille* tulikin käsky purjehtia Atlantin yli 30. lokakuuta. ARG *Bataan* jatkoi hetken aikaa Välimerellä harjoituksissa, kunnes sen tehtäväksi annettiin siirtyä pohjoiselle Arabianmerelle.

Ensimmäiseksi taistelutehtäväksi Afganistanissa 15th MEU:lle tuli pommituslentojen suorittaminen 18. lokakuuta, kun Harrier-hävittäjät yhtyivät maa- ja ilmavoimien yöllisiin pommituksiin 227kg pommeilla. Pommitusten lomassa jouduttiin suorittamaan taktinen henkilöstön- ja lentokoneiden nouto, *TRAP*. 20. lokakuuta kaksi MEU:n CH-53E Super Stallionia lähtivät matkaan Dalbandiin, josta ne pelastivat alasmammutun maavoimien UH-60 Black Hawk -helikopterin miehistöineen. Kymmenen tonnia painaneen kopterin kuljettaminen suoraan ARG:hen ei olisi onnistunut, joten osasto joutui poikkeamaan Pakistanin Panjgurin tukikohdassa tankkaamassa. Tukikohdassa MEU:n osasto joutui tulituksen kohteeksi ja joutui jättämään vaurioituneen kopterin tukikohtaan. MEU lähetti uuden osaston 23. lokakuuta, joka sisälsi B-komppanian, kolme CH-53E:tä ja neljä AH-1W:tä tulitukeen. Tällä kertaa osasto sai pelastettua vaurioituneen kopterin ilman taistelukosketusta tai muita tappioita.³⁷⁵

MEU:t yhdistettiin puolessa välissä marraskuuta, kun merijalkaväen prikaatinkenraali James M. Mattis sai päätökseen MEB:in sotaharjoituksensa Egyptissä. Hän otti komentoonsa 15th ja 26th MEU:t jotka yhdessä muodostivat taisteluosasto 58:n (*Task Force 58, TF-58*). Mattis ei kuitenkaan halunnut yhdistää kahta MEU:ta MEB:ksi vaan säilytti ne itsenäisinä. Päällekkäisten suunnittelutöiden välttämiseksi kummallekin MEU:lle annettiin erilliset tehtävät usein siten, että toinen MEU seurasi toista ja suoritti ensimmäisen hyökkäämisen jälkeen suojausta tai muita tukevia tehtäviä.³⁷⁶

³⁷³ Lowrey, Nathan S.: U.S. Marines in Afghanistan, 2001-2002: *From the Sea, U.S. Marine in the Global War on Terrorism*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C. 2011, s. 28-29.

³⁷⁴ Sama, s. 31.

³⁷⁵ Lowrey 2011, s. 62-63.

³⁷⁶ Sama, s. 86-87.

TF-58 sai 16. marraskuuta esikäskyn ottaa haltuunsa lentokenttiä eteläisestä Afganistanista. 21. marraskuuta 15th MEU siirtyi Arabianmereltä 740km matkan Kandaharin lounaspuolella olevalle syrjäiselle lentokentälle, jonka maavoimien joukot olivat ottaneet aiemmin haltuunsa.³⁷⁷ Lentokentän yhteyteen MEU perusti ensimmäisen yhdysvaltalaisjoukkojen tukikohdan Afganistanissa. Tukikohta nimettiin Rhinoksi (*Camp Rhino*). Sieltä käsin 15th MEU:n joukot operoivat yhtymä-iskuryhmän (*Combined Joint Task Force K-Bar, CJTF-KBAR*) kanssa. Tästä eteenpäin tukikohdasta joukkojen tehtäväksi muodostui partiotiedustelu hyödyntäen niin sanottua ”hunter-killer”-menetelmää.³⁷⁸

Hieman 15th MEU:n hyökkäyksen jälkeen 26th MEU hyökkäsi Kandahariin ottaen haltuun kaupungin lentokentän noin 10km kaupungista kaakkoon.³⁷⁹ TF-58:sin tehtävän kolmanteen vaiheeseen kuului Reitti 1:nä tunnetun maantien haltuunotto, mikä onnistui ilman vastarintaa. 22. marraskuuta 26th MEU:n HMM-365 lensi Harrier-hävittäjien avulla MEU:den sodan ensimmäiset taistelulennot hyödyntäen uutta tukikohtaa. Iskut kohdistuivat vihollisen kuljetusaattueisiin, joissa parhaimmillaan tuhottiin noin viidentoista ajoneuvon saattue.³⁸⁰ 27. marraskuuta mennessä Camp Rhino oli kasvanut jo yli 1 000 merijalkaväen sotilaan tukikohdaksi. Liitteessä 26 voi nähdä TF-58:n hyökkäyksen Afganistaniin.

Puolessa välissä joulukuuta merijalkaväen osastot ja CJTF-KBAR hyökkäsivät pohjoiseen ja ottivat Kandaharin lentokentän haltuun. Osastot tehostivat lentokenttää rakentamalla sinne majoituksia ja suojia, jotta siellä voitiin käyttää suurempia joukkoja. Kandaharin sijoituksen aikana osastot suorittivat useita etsintöjä, erikoistiedustelutehtäviä ja suoran toiminnan tehtäviä (*Direct Action, DA*). MEU:t osoittivat tehokkuutensa sotatoimialueen komentajalle hänen tiedustelu ja taistelutehtävien strategioiden toteuttajina. MEU:t toteuttivat lisäksi lentokentän suojaamista, partiointia, tiesulkuja, tarkistuspisteitä, logistista tukea, johtamisjärjestelmän laajentamista omilla järjestelmillään, pystyttämällä harjoitteluratoja, EOD-räjähdetuella ja tulkkauksella. Tuen merkitys vain kasvoi operaation jatkuessa.³⁸¹

15th MEU:n rotaatio oli päättymässä vuoden 2001 loppuun mennessä. Tilalle saapui 13th MEU, joka joutui lähtemään matkaan noin kuusi viikkoa ennen sen suunniteltua liikkeelleläh-

³⁷⁷ Steele Orlo K, Moffett Michael I.: *The U.S. Marine Corps Mountain Warfare Training Center 1951-2001*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2011, s. 135.

³⁷⁸ Clark 2003, s. 22.

³⁷⁹ Steele 2011, s. 135.

³⁸⁰ Lowrey 2011, s. 109.

³⁸¹ Clark 2003, s. 23.

töä. TF-58 odotti uuden MEU:n saapumista, sillä uudella osastolla oli mukanaan huomattavasti parempi ilmakuljetuskapasiteetti kahdeksalla CH-53E:lla normaalin neljän sijasta.³⁸²

Merijalkaväen ennakkoryhmittymien ja itsenäiseen toimintaan kykenevät joukot (*expeditionary*) johtivat siihen, että MEU:ta käytettiin erikoisjoukkojen tukena. Alueelle saatiin joukkoja nopeasti ja MEU:den kalusto sekä kyvyt tukivat itsenäistä toimintaa ilman muiden puolustushaarojen tukea. Huomionarvoiseksi nousi erikoisjoukkojen helikopterikaluston kyky toimia Afganistanin keskiarvoltaan korkeissa maasto-olosuhteissa. Ilmavoimien erikoisjoukkojen MH-53M Pave Low -kuljetushelikopterit eivät voineet ottaa paljon kuljetettavaa kohdealueiden ohuen ilman johdosta. Lähistöllä olleen TF-160:sen MH-47 Chinook-kuljetuskoptereita taas ei ollut tarpeeksi erikoisjoukkojen tarpeisiin. Merijalkaväen CH-53E:t korvasivat useissa tapauksissa näitä tarpeita. KC-130-ilmatankkereilla mahdollistettiin kahden toisistaan kaukana olleen tukikohdan, Kandaharin ja Bagramin välinen hyvin aktiivinen liikennöinti.³⁸³

26th MEU toimi Afganistanissa läheisessä yhteistyössä Yhdysvaltain joukkojen erikoisoperaatiotiimin kanssa. Vuoden 2002 kokemukset Kandaharin maakunnasta taisteluosasto CJSOTF-S:n kanssa osoittivat, että MEU kykeni yhteistyöhön ja tukitehtäviin erikoisjoukkojen kanssa. Tehtäväksi MEU:lle annettiin lentokenttien suojaamisesta ilmatulitukseen, kykyjä joihin erikoisjoukoilla ei olisi ollut kapasiteettia. Erikoisjoukkojen toiminta perustui keveyteen ja pienyksikkötoimintaan ja vaikka MEU:n raskas kalusto kyseenalaisti joukon erikoisoperaatiotehokkuuden, onnistui MEU osoittamaan toiminnallisuutensa pilkkomalla kokoonpanojaan tehokkaksiin partio ja ryhmäkokonaisuuksiin. Pilkkomisella osoitettiin MEU:n kyky hoitaa monta yhdenaikaista operaatiota, tarpeeksi kevyillä ja liikkuvilla joukoilla. Osastoilla oli kuitenkin riittävästi tulivoimaa tilanteen niin vaatiessa.³⁸⁴

Irakin sodassa erikoisoperaatiokykyisten MEU:den taistelukyvyyn merkitys kasvoi suuremmaksi kuin koskaan ennen. Osastoja käytettiin hyvin aktiivisesti ympäri Irakin toimialueita alkaen Basran satamakaupungista aina Bagdadin eteläpuolisiin maakuntiin. MEU:t toimivat usein muiden koalition maiden, kuten Puolan sotilasjoukkojen operatiivisessa johdossa Lounais-Irakissa.³⁸⁵ Yhdysvaltain asevoimien keskeisen sotatoimialueen päämaja (*U.S. Central Command, USCENTCOM*) piti MEU:ta operatiivisessa reservissä läpi Irakin sodan vuosina 2003–2006. MEU:den käyttö oli hyvin aktiivista näinä vuosina ja painottui maajoukkojen

³⁸² Lowrey 2011, s. 242.

³⁸³ Clark 2003, s. 23.

³⁸⁴ Sama, s. 32-33.

³⁸⁵ Kozlowski, Francis X.: *The Battle of An-Najaf*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2009, s. 5.

taisteluihin ja ilmakuljetuksiin. MEU:den käytössä havaittavaa oli se, että kaikki rotaatioissa olleet MEU:t olivat yhtä aikaa samassa maassa, eikä niiden valmiutta voitu hyödyntää muualla. 11th, 24th ja 31st MEU:t aloittivat yhdessä rotaationsa Irakissa vuoden 2004 kesän aikana. Uusien vahvennusten tarve Irakissa oli ollut niin voimakasta, että 24th MEU:n SOC-koulutus keskeytettiin ja se lähti rotaatioonsa ilman tätä sertifiikaattia.³⁸⁶

An-Najafin Vanhastakaupungista käytiin kiivas taistelu Yhdysvaltain joukkojen ja sunni-islamilaisten Mahdin armeijan välillä. 11th MEU otti taisteluihin osaa pääosin maakomponenttinsa BLT 1/4:n toimesta. Taistelut kestivät 25 vuorokautta, jonka aikana seitsemän merijalkaväen sotilasta kuoli ja 94 haavoittui. Vastustajan tappioiksi kirjattiin noin 1 500 taistelijaa. Kiivaissa taisteluissa MEU noudatti tulenkäytön säännöksiä siviiliuhrien välttämiseksi. Kaupien katujen ja runsaan asutuksen takia panssarit eivät saaneet käyttää pääasettaan ja saivat vastata tuleen vain konekivääreillä. Taistelu An-Najafista oli kiivaimpia missä MEU:ta oli koskaan käytetty.³⁸⁷

13th MEU:n GCE alistettiin loppuvuodesta 2005 maavoimien taisteluosaston alaisuuteen. BLT oli taisteluosasto TF-3/6:n alaisena 1.-20. marraskuuta välisenä aikana. Taisteluosaston tehtäväksi tuli ottaa irakilainen Al-Qa'imin kaupunki haltuun. BLT joutui taistelemaan verisesti edetessään kaupunkiin toisena kahdesta yhtä aikaan hyökänneestä hyökkäyskiilasta. Kolmi-vaiheinen hyökkäyssuunnitelma onnistui ilman suuria tappioita ja kaupunki saatiin haltuun. Maavoimien varmistettua kaupungin turvallisuuden ja hallinnan, BLT sai luvan siirtyä takaisin MEU:n alaisuuteen.³⁸⁸ Alistetun BLT 2/1 rakenteen näkee liitteestä 28.

15th MEU toimi yhteisoperaatiossa brittiläisen 3. kuninkaallisen merijalkaväkiprikaatin (3rd *Royal Marines Commando*) alaisuudessa. Brittiläiset antoivat sotatoimilleen Irakissa nimityksen operaatio Telic. Tukiessaan brittiläisiä MEU:n tehtäväksi tuli osana brittiprikaattia ottaa Umm Qasrin sataman haltuunotto. Operaatio liittyi Al Fawin niemimaan öljynjalostamoiden ja putkien nopeaan haltuunottoon. Koalition sodanjohto halusi varmistaa näillä tehtävillä, ettei Persianlahden ensimmäisen sodan aikaisia öljykenttien tuhoamisia enää tapahtuisi.³⁸⁹ Operaation alkamishetkeksi määritettiin 20. maaliskuuta 2003. Sää oli ollut jo monta päivää äärimmäisen huono, hiekkamyrskyjä ja matalaa pilveä. Operaatio oli kuitenkin sitoutettu operaatio Iraq Freedomin operaatioaikatauluun, eikä sitä voitu enää muuttaa. Irakilaisille ei haluttu

³⁸⁶ Estes, Kenneth W.: *U.S. Marine Corps Operations in Iraq, 2003-2006*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Quantico, 2009, s. 45.

³⁸⁷ Kozlowski 2009, s. 40-43.

³⁸⁸ Schlosser, Nicholas J.: *The Battle for Al-Qaim and the Campaign to Secure the Western Euphrates River Valley*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2013, s. 28-34.

³⁸⁹ Lovering 2007, s. 477.

antaa mahdollisuutta öljykenttien ja -putkien tuhoamiseen. Sään merkitys ei kuitenkaan ollut ratkaiseva ja 15th MEU hyökkäsi aamuyöllä 21. maaliskuuta. Se kohtasi vahvaa paikallista vastarintaa, joita oli jäänyt nopeasti edenneen 1. merijalkaväkidivisioonan jäljiltä. 15th MEU siirrettiin onnistuneen operaation jälkeen 25. maaliskuuta takaisin 1. merijalkaväkiarmeijakunnan alaisuuteen.³⁹⁰ MEU:ta komentanut eversti Thomas D. Waldhauser piti yhteistyötä brittiläisen prikaatin kanssa arvokkaana kokemuksena. Hän kertoi oman joukkonsa sulautuneen täydellisesti brittiprikaatin alaisuuteen ja arvosti yläjohtoportaansa kykyä antaa rajoitettuja tehtäviä, niin että MEU sai toimia itsenäisesti.³⁹¹

Vuonna 2005 rotaatiovuorossa olleella MEU:lla oli vajaa maakomponentti siten, että BLT 1/1:n yksi panssaritiedustelukomppanioista oli korvattu panssaritiedustelujoukkueella.³⁹² Rikokutumiset, kuljettajien tai pilottien puuttuminen vahvuudesta vähensivät myös määrävahvuuksia. Kauan vähäisessä käytössä olleet, MEU:den tykistölliset osat olivat saaneet korostuneen merkityksen Irakin sodan aikana. Perässä vedettäviä tykkeitä korvattiin 155mm:llä M109A6 *Paladin*-telahaupitseilla. Alla taulukko 22nd MEU:n ilma- ja maakomponentin taisteluvoimien tosiasiallisesta vahvuudesta.

Combat Power (Air) (22d MEU)					
AH-1W	UN-1H	CH-46E	CH-53E	AV-8B	
4/2	2/2	12/11	4/4	6/5	
50%	100%	92%	100%	83%	
Combat Power (Ground) (22d MEU)					
Tank combat	LAV FOV	AAV FOV	Howitzer M109A6	HMMWV Hardback	
4/3	5/4	15/14	6/4	18/16	
75%	80%	93%	67%	89%	

Taulukko 1: 22nd MEU:n taisteluvoima tammikuussa 2006. Kirjavahvuus on vasemmassa, rivivahvuus oikealla ja alla taisteluvoima prosentteina. Lähde: Estes 2009, s. 112.

Ilmakomponenttien kalusto oli erittäin kovassa käytössä ja merijalkaväen kyky toimittaa MEU:den vaatimat ilma-alukset oli vaikeuksissa operaatio *Iraqi Freedom* aikana. Ennen kaikkea helikopterikaluston operatiivisiin määrävahvuuksiin ei päästy pitkittyneiden taisteluiden ja sitä seuranneen huoltamisen tarpeen takia. MEU:n merkittävimmästä lähitulituesta AH-1W-taisteluhelikoptereista oli muutenkin puutetta, kun määrävahvuudet eivät kohdanneet tarpeita. Tarve lisämääriin muodostui, kun havaittiin taisteluhelikopterien tehokkuus tulituessa ja

³⁹⁰ Lovering 2007, s. 481.

³⁹¹ Reynolds, Nicholas E.: *U.S. Marines in the Global War on Terrorism: U.S. Marines in Iraq 2003, Basrah, Baghdad and Beyond*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2007, s. 125.

³⁹² Sama, s.74.

ennen kaikkea niiden pelotevaikutus. Niitä haluttiin käyttää yhä useammin. Lentokaluston käyttö vuoden 2005 alussa oli keskimäärin jopa kolminkertaista suunniteltuihin lentotehtäviin verrattuna. Selkeästi eniten käytettiin hävittäjäkalustoa, sitten kuljetushelikoptereita ja vasta viimeisenä taisteluhelikoptereita.³⁹³ Alla on taulukko ilma-alusten käyttökerroista verrattuna suunniteltuihin käyttömääriin.

Konetyyppi	Suoritetut tehtävät	Suunnitellut tehtävät*
AH-1W	36.6	18.3
UH-1N	41.6	18.8
CH-46E	46.9	18.2
CH-53E	40.3	17.6
KC-130	53.3	36.9
FA-18D	85.8	30.8
AV-8B	59.2	23.2
EA-6B	57.6	29.9

* Weapons Systems Planning Document (WSPD) standardin mukaan

Taulukko 2: Lentotehtävien määrä verrattuna siihen miten paljon koneilla olisi saanut lentää. Operaatio Iraq Freedomissa alkuvuodesta 2005. Lähde: Estes 2009, s. 75.

Osa taisteluhelikoptereista oli uudelleentuotannossa tai päivityksissä, eikä kaikkia toiminnassa olleita koptereita voitu laittaa päivitykseen. Merijalkaväki oli saanut tilaukset uusista helikoptereista läpi ja tulivat saamaan yhteensä kuusikymmentä uutta AH-1W:tä. Loppukeväästä 2005 tuotanto kykeni viiden helikopterin kuukausivauhtiin, jolloin MEU:den tarpeet olivat täytettyinä vuoden loppuun mennessä.³⁹⁴ MEU:den toimintakyvyn heikkous ilmeni ilma-alusten määrästä ja vanhoista varusteista.³⁹⁵

MEU:den ja erikoisjoukkojen pitkäaikaisessa yhteistoiminnassa havaittiin toiminnallisia vaikeuksia. Erikoisjoukkojen sopimukset palvelusajoista poikkesivat nimittäin MEU:den sopimuksista. Erikoisjoukoilla olivat erilliset palvelusajat, kun taas MEU:lla oli aina 12 kuukauden palvelusaikasykli. Palvelusajan päätyttyä MEU:n osat palasivat joukkotuotannon piiriin. Erikoisjoukot joutuivat aina opettelemaan toimintaa uuden MEU:n kanssa puolen vuoden välein. Toiminta ilman toisen osapuolen ymmärrystä ja joukkokoheesioita johti ei-toivottuihin tietokatkoksiin ja tehtävien synkronoimattomuuteen. Palvelusaikasopimuksia ei muutettu sillä katsottiin, että aikaa voitiin ottaa pois PTP:stä. Suorituskykyvaatimukset olivat kuitenkin niin mittavat, ettei koulutusaikataulusta löytynyt yhtään vapaata tilaa. Taas kerran tutkittiin mahdollisuutta tiputtaa suorituskykyä koulutusohjelmasta. Esille tuotiin panttivankien vapautta-

³⁹³ Estes 2009, s. 74-75.

³⁹⁴ Berris 2005, s. 99.

³⁹⁵ Troshinsky, Lisa: *Iraqi Operations Straining Marine Aviation, official says*, Aerospace Daily & Defense Report, 2004, s. 3.

mistehtävä (*In extremis Hostage Recovery, IHR*) aivan kuten 1990-luvun tutkimuksissa. Sitä ei ollut koskaan käytetty ja sen kouluttaminen vei resursseja.³⁹⁶

Vahvennukset nousivat merkittävään osaan MEU:den taistelutehon kohottamisessa. MEU:ta haluttiin hyödyntää taistelutehtävissä enemmän kuin koskaan ennen. Maaliskuun 2004 ja helmikuun 2005 aikana palvelleet MEU:t olivat erittäin hyvin vahvennettuja. 11th MEU:lla oli ollut normaalin kokoonpanon lisäksi vahvennuksia maavoimista, yksi jalkaväkipataljoona, yksi helikopteripataljoona, yksi pioneeripataljoona ja yksi erikoisjoukkojen maahanlaskupataljoona. 24th MEU:lla oli normaalin kokoonpanon lisäksi toinen pataljoona merijalkaväestä ja brittiläinen taisteluosasto Black Watch. 31st MEU oli koulutettu ilman erikoisoperaatiokykyä ja se oli vahvennettu kolmella pataljoonalla, yhdellä tiedustelukomppaniolla ja väliaikaisella sotilaspoliisipataljoonalla. Se että, olivatko nämä alistukset yhdenaikaisia, ei käynyt selväksi.³⁹⁷ Yhdenaikaisuus olisi ollut hyvin epätodennäköistä vaikkakin mahdollista ottaen huomioon, että MEU oli suunniteltu johtamaan jopa divisioonan vahvuista joukkoa. Elokuun 2004 aikana 11th MEU taisteli Najafin hallinnasta alistuksinaan kaksi maavoimien pataljoonaa, neljä irakilaisista pataljoonaa ja kymmenittäin tarkka-ampujia.³⁹⁸

³⁹⁶ Clark 2003, s. 33-34.

³⁹⁷ Schlosser Nicholas J.: *U.S. Marines in Iraq, 2004-2008, Anthology and Annotated Bibliography*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2010, s. 245.

³⁹⁸ Sama, s. 19.

6 POHDINTA

”Our willingness to embrace change is one of the Corps’ greatest strengths”

*Kenraali James L. Jones virkaanastujaisissaan.*³⁹⁹

MEU(SOC) oli vuosina 1985–2006 erillissuunnassa itsenäiseen taisteluun kykenevä ja tehtäväsidonnainen sotilaallinen valmiusjoukko. Sen toiminta perustui merijalkaväen ylimmän sodanjohdon asettamaan strategiseen viitekehyksen ja sen rajattuihin ennalta määritettyihin tehtävälistöihin. MEU:t perustettiin aina valmiista, peruskoulutuksessa joukkotuotetuista vahvennetuista pataljoonista, lentolaivueista ja huoltoryhmistä. Joukkojen tuli vastaisuudessa kyetä toimimaan erillisoperaatioissa sekä keskitason- ja matalan intensiteetin konflikteissa.

MEU(SOC)-ohjelma kehitettiin vastaamaan muuttuvaa sodan kuvaa. Olemassa olleilla joukoilla suoritettut ja epäonnistuneet erikoisoperaatiot johtivat uusia kykyjä omaavien joukkojen koulutusohjelman perustamiseen. Koulutusohjelmaa kehitettiin sen käytännön toimivuuden takia. Kokemuksia onnistuneista erikoisoperaatioista saatiin ja yhtään epäonnistunutta operaatioita ei pystytty nimeämään. MEU:n todettiin soveltuvan laajan koulutuspohjansa, erinomaisen yksikkökoheesio- ja riittävien resurssien ansioista toimimaan mihin tahansa sotilaallisessa tehtävässä. Modulaarinen kokoonpano ja muiden paikallisten joukkojen tuki varmisti, ettei MEU:lta loppuneet resurssit, kuten taistelupanssarivaunut tai ilmatankkaus koneet. MEU oli kooltaan kompakti, pieni ja kustannustehokas verrattuna suurempiin MAGTF-joukkoihin. Ei ollut taloudellisesti järkevää ylläpitää MEB:n tai MEF:n kokoista joukkoa, kun voimassaoleva uhka-arvio ei vaatinut suurempien joukkojen liikekannallepanoa. MEU:ta pienempi ja taloudellisempi kokoonpano, SPMAGTF perustettiin varta vasten tiettyä tehtävää varten. Se ei koskaan olisi ollut tarvittavalla alueella yhtä nopeasti kuin MEU olisi. MEU:n ylläpiti merijalkaväen henkilöstön osaamista, kun rotaatioissa voitiin harjoitella jatkuvasti oikeissa toimintaympäristöissä. Tästä syystä MEU:n rotaatioihin pyrittiin aina aktiivisesti mukaan kaikkialta merijalkaväen henkilöstöstä.

Doktriinit ja ohjesäännöt eivät ottaneet juurikaan kantaa MEU:den kokoonpanoon. Tämä johtui siitä että MEU:t voitiin rakentaa niin sanotusti tyhjältä paperilta. MEU:n komentajat tarkastivat sotatoimialueensa uhka-arvion, poliittisen tilanteen ja heille annetut valmistautumiskäskyt. Lisäksi edellisten rotaatioiden komentajien kokemuksesta annettiin suosituksia, jotka olivat tärkeässä asemassa. Uuteen rotaatioon lähtenyt MEU oli usein koottu samanlaiseksi

³⁹⁹ U.S. Marine Corps: ALMAR 023/99, Commandant’s Guidance, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C. 2 July 1999, s. 10.

kuin edellinen. Oli mahdollista että kokoonpanojen rakentamisessa oli myös painotettu jotain tiettyä ominaisuutta, kuten ilmakuljetuskykyä.

Doktriinit ja ohjesäännöt ohjasivat ennemminkin käyttöperiaatteita. Ne muuttivat toimintaa ensin 1980-luvulla perinteiseen liikesodankäyntiin maalla, sen jälkeen 1990-luvulla matalan intensiteetin operaatioihin ja lopulta 2000-luvulla kumoukselliseen sotaan kohdistuviksi. Sotakokemukset tai operaatiokokemukset tutkittiin merijalkaväessä hyvin yksityiskohtaisesti ja käyttöperiaatteiden muutokset tapahtuivat nopeasti. Sotilasorganisaation kehittyminen on usein verkkaista, mutta MEU:n tilanteessa käyttöperiaatteet saattoivat olla tyystin erilaisia vain muutaman vuoden sisällä. Eversti Thomas X. Hammesin sanojen mukaisesti tämä oli merijalkaväen kruunujalokivien kiillottamista. Hän totesi: ”Mitä onnistuneempi ohjelma oli, sitä suurempi vaara ettei tarvittavia muutoksia huomioida.”⁴⁰⁰

Taktiikan muuttuminen vaikutti MEU:n kokoonpanoon ja käyttöperiaatteeseen enemmän kuin ohjesäännöt tai sotakokemukset. Taktisen ajattelun kehittyminen oli vahvasti sidoksissa tekniikan kehittymiseen. Tarkasteluajanjakson alussa MAU:t olivat vielä sitoutettu käyttämään pinta-aluksia ja helikopterikalustoa oli vähemmän. Laivasto-osaston koko oli suurempi ja se tuki maihinnousujoukkojen pääsyä maihin usealla pinta-aluksella. Merkityksellisimmät tekniset suuntaukset olivat johtamis- ja tiedustelujärjestelmien kehittyminen. Niiden kantavuus ja käyttömenetelmät olivat moninkertaistuneet, kun järjestelmät saatiin ilmaan helikoptereilla. Panssaroiduissa kalustoissa panostettiin keveyteen ja helppoon liikuteltavuuteen. Ilma-alusten kehittyminen suuntasi kuljetuskapasiteettien nostamiseen moottoreita tehostamalla. Samalla operatiiviset tehtävät kaukana mereltä vaativat, että kantamat lentokalustolla kyettäisi kuljetamaan joukkoja kauemmas sisämaahan. Ajoneuvokalusto lisääntyi huomattavasti, jotta partiointitaktiikkaa voitiin hyödyntää.

Laivaston alusten rakenne muuttui tukemaan kasvavaa ilma-aluskalustoa. Niiden rakenteessa pyrittiin ratkaisuun jossa ne pystyivät toimimaan lähetysalustoina niin ilma-aluksille kuin pinta-aluksille. Tällä tavoin voitiin jakaa voimaa tilanteen niin vaatiessa. Kolmen erityyppisen aluksen osastoissa MEU:n kalusto tavattiin lastata kalustotyyppin mukaan sopivimpaan alukseen. Täten tietty kalusto, kuten esimerkiksi taistelupanssarivaunut olivat yhdessä aluksessa. Jos panssareita olisi tarve jakaa, olisi se ollut mahdotonta ilman aikaa vievää uudelleenlastaamista. Tilannekuvan ollessa tarkka, voitiin alukset kuitenkin lastata ennakoiden ja ennakotapauksia yksittäisen ESG:n kolmesta yhtä aikaa suoritetusta operaatiosta saatiin myöhemmin vuonna 2010.

⁴⁰⁰ Hammes, Thomas Z.: Polishing the Crown Jewels, Marine Corps Gazette, vol. 82 no. 3, 1998, s. 18.

Muutoksissa luotettiin liikaa uusiin teknologisiin innovaatioihin. MV-22 Osprey- kääntörootorinen helikopteri oli merijalkaväen tulevaisuuden hahmotelmissa jo 1980-luvun lopussa. Sen oli määrä korvata CH-46E jo vuodesta 1999 lähtien, mutta lopulta Osprey viivästyí aina vuoteen 2007. Vanhoja CH-46E-kuljetushelikoptereita ei korvattu muulla tapaa ja niiden modernisointi oli taloudellisesti kannattamatonta. Se tarkoitti jatkuvasti heikentyvää siirtokapasiteettia mikä hidasti joukkojen siirtämistä taisteluun. Odotukset uudesta maihinnousupanssari-vaunusta olivat myös korkealla. Sen valmistuminen viivästyí, niin ettei sitä vielä 2010-luvullakaan ollut käytössä. AAV-7:n modernisointi oli kuitenkin kannattavampaa kuin CH-46E:n, joten sen käytöstä ei koitunut ongelmia.

Toimintaolosuhteet vaihtelivat koko tarkasteluajankohtana paljon. MEU:t toimivat pääsääntöisesti kaikkialla eteläisellä pallonpuoliskolla, mutta ne harjoittelivat myös Norjassa ja omassa talvikoulutuskeskuksessaan Kaliforniassa arktisissa olosuhteissa toimintaa. Priorisointi oli selkeästi aavikko-, aro-, ja kaupunkiolosuhteissa. Ilman priorisointia mukaan otettava kalusto ja varusteet olisivat vieneet jo muutenkin vähissä ollutta tilaa. Taistelutilanteissa MEU kykeni vain rajoitettuihin iskuihin vihollisen alueille, eikä kyennyt pitämään maa-alueita ilman välitöntä toisen portaan tai yhtymien muiden joukkojen tukea. Maihinnousuoperaatioissa tulituen tarvittavaan kehitystyöhön ei panostettu laivaston tai pattereiden tulituen osalta. GCE:n uudet tykkikalustot eivät tuoneet uusia toimintamahdollisuuksia ampua laivaston aluksilta maihin.

Tulenkäytön taktiikkaa muokattiin tukemaan ennen kaikkea raskaiden kranaatinheitinten käyttöä. Kantamat kranaatinheittimillä olivat kuitenkin huomattavasti lyhyemmät kuin haupitseilla, mikä aiheutti paljon keskustelua siitä että tykistöä edelleen tarvittiin. EFSS-konseptia kehitettiin pian myös tykistökalustolle. Tämä mahdollistettiin lisäämällä raskaan helikopteri-kaluston määrää, jotta tykistön osat saatiin nopeammin ja helpommin liikkeelle. Lisäksi uusien GPS-tekniikoiden ja tulenjohtojärjestelmien sovittamisella olemassa olleeseen tykistökalustoon, antoi tykeille nopean tulenavauskyvyn. ESG kokoonpanossa laivaston aluksista hävittäjät olivat ainoita jotka kykenivät ohjustulitukeen. ARG:ssä tätä mahdollisuutta ei ollut. Taisteluhelikopterien ilmasta maahan lähituli, tai muiden suurempien joukkojen tulituki jäivät ainoiksi mahdollisiksi tulituen muodoksi, mikäli MEU:n olisi täytynyt tehdä maihinnousuja esimerkiksi linnoitettuja kohteita vastaan.

Persianlahden sodassa MEU:ta testattiin laajamittaisessa sotatilassa ensimmäistä kertaa. 13th ja 11th MEU:den rotaatioiden välinen, yli kuukauden mittainen aukko, jätti 4th MEB:in yksin laivaston maihinnousujoukoksi. Pienempien MAGTF-joukkojen integroiminen osaksi suurempia joukkoja tai taisteluosastoja sekoitti käytössä olleiden suorituskykyjen ymmärrystä. MEU rakennettiin eri tavalla kuin toinen vastaavantasoinen joukko. MEU poikkesi täysin

aikaisemmista divisioona-, pataljoona- ja komppaniakokoonpanoista, joista puhuttaessa ymmärrettiin välittömästi mitä joukko sisälsi ja mihin sitä voitiin käyttää. Tästä johtuen tieto MEU:den suorituskyvyistä perustui ainoastaan kokeellisesta informaatiosta ja suorituskykyvaatimuksista.

1990-luvulle tultaessa laivaston aluksista kuitenkin luovuttiin niiden ikääntyessä ja toiminnan siirtyessä yhä enemmän ilmaan. Rajallisten resurssien takia korvaavia aluksia ei toimitettu riittävän nopeasti. PHIBRON:en alusmäärien tiputtua pääsääntöisesti viidestä kolmeen alukseen, oli luovuttava peruskokoonpanon mukaisista määrävahvuuksista. PHIBRON:ien kokoonpanot eivät olleet samanlaisia. Kaksitoista toiminnassa ollutta PHIBRON:ia olivat sekoi- tus erityyppisiä ja kokoisia aluksia. Se määritteli henkilöstön ja kalustomäärien ja tyyppien käyttöä. 2000-luvun aikana PHIBRON:ien rakenne yhtenäistyi uusien LHA(R)-alusten ja LPD-alusten valmistuttua telakoilta. Nämä alukset olivat monipuolisia ja mahdollistivat sekä ilma-alusten että pinta-alusten kuljettamisen ja telakoimisen.

Matalan intensiteettien operaatioiden aikana Avenger-ilmatorjuntaryhmien täydellinen puuttuminen asetti MEU:n maaoperaatiot ilmauhan vaaraan. Ilmatorjuntaa pyrittiin ylläpitämään olalta laukaistavilla ilmatorjuntaohjuksilla. Syy ilmatorjunnan keventämiseen oli laivaston tilanpuutteen takia ilmeinen, mutta poisjättämisen mahdollisti MEU:n uhka-arvion muuttuminen. MEU:ta ei tultu käyttämään itsenäisesti sellaista vihollista vastaan joka oli varustettu moderneilla ilma-aluksilla.

MEU:t olivat aina toiminnassa ja ne joutuivat toimintaan hyvin aktiivisesti. Ne olivat muodostuneet merijalkaväen esijoukoksi, jonka vuoksi niitä myös arvioitiin jatkuvasti. Kokoonpanojen tai käyttöperiaatteiden muutoksista käytiin hyvin aktiivista keskustelua ja niitä myös tutkittiin julkisesti paljon. Henkilöstö- ja varustemäärät pyrittiin pitämään maksimimäärissä, jotta osasto voisi paremmin vastata paikalla olleilla joukoillaan erityyppisiin tehtäviin. Laivaston alusten asettamien rajoitusten puitteissa kalustomääriä ei voitu nostaa. Muutokset joita tehtiin, painottuivat pääosin kalustotyyppien muutoksiin. Tykistö ja panssarivaunut olivat ensisijaisia muutoskohteita niiden suuren tilantarpeen ja hankalaksi osoittautuneen maihin viemisen takia.

Kehitysprojektien tuodessa uusia maihinnousualusten malleja käyttöön, oli niiden yhteensopivuus kuljetettavien joukkojen kanssa ollut vaikea arvioida. Alusten sopimattomuus uusiin ajoneuvoihin ja järjestelmiin pakottivat määrävahvuuksien muuttamiseen vuoden 1993 jälkeen dramaattisesti. Alkuperäisen MAU:n vahvuus oli hieman alle 2 000 sotilasta. Vahvuutta nostettiin 1990-luvun alkuun mennessä noin 2 200-2 300 sotilaaseen. Alusreformin ollessa

pahimmillaan kesken vuonna 1993, vahvuudet tippuvat noin 1700 sotilaaseen. Kalustollisesti reformi tarkoitti maakomponentin tykistöosien sekä niitä huoltaneiden ja kuljettaneiden osien poisjättöä rotaatioiden vahvuudesta. Taistelupanssarivaunujoukkueen käyttö MEU:ssa oli ollut ennen vuotta 1995 hyvin vähäistä. MEU:n tehtäväkenttä oli tuolloin humanitäärisissä tehtävissä ja M60-taistelupanssarivaunun nähtiin käyneen tarpeettomaksi. M1A1-taistelupanssarivaunujen toimitusten alkaessa vuonna 1995, niitä otettiin kokeilukäyttöön useassa rotaatiossa. Sen nähtiin toimivan MEU:den tehtävistä ja tuovan sopivaa pelotevaikutusta sekä suojaa jalkaväelle.

Raskaiden aseiden organisointi eri MEU:den mallikokoonpanoista ei vaihdellut juurikaan. Muutokset määrissä olivat marginaalisia suuntaan tai toiseen. Kokoonpanot pysyivät samalaisina MAC-komppanian kokeilua lukuun ottamatta. Sotatilasta johtuen jolloin kalustoa tarvittiin muualla tai laivaston aluskaluston toimitusongelmista johtuen saatettiin joutua jättämään maakomponenttien kalustoa tai henkilöstöä pois. Ilmakomponentin tai huoltokomponentin kalustosta ei karsittu.

PHIBRON:en ja MEU:den välistä komentorakennetta kehitettiin CWC-konseptilla. Se ei noussut ratkaisevaan asemaan yhteistoiminnassa, vaan osastojen komentajien ja heidän esikuntiansa välisellä yhteistoiminnalla voitiin toimia yhtä tehokkaasti. Kun ESG-kokoonpanoihin siirryttiin, oli koko osastoa tehokkaampaa kontrolloida yhtenäisen esikunnan toimesta. Samalla kun esikuntien toimistojen välisiä rajoja poistettiin, ei tietokatkoksia syntynyt niin helposti. MEU:n komponenttien välillä komentokomponentti johti toimintaa ja delegoi tehtäviä suoraan komponenteille. Komponenttien komentajat olivat mukana suunnittelussa ja johtamisessa, siten että kaikki operaatiot suunniteltiin niin sanotusti yhden pöydän äärellä.

Jatkotutkimusaiheita:

MEU:n organisaatiorakenteen sekä kaluston vaikutus käyttöperiaatteisiin ja niiden vertaaminen Yhdysvaltain muihin joukkoihin.

MEU:n suorituskyky eri toimintaolosuhteissa ja tappionsietokyky korkean intensiteetin taistelussa.

Yhdysvaltain laivaston maihinnousulaivueen (PHIBRON) kokoonpanon kehittyminen.

LÄHTEET

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Sayen, John: *Battalion: An Organizational Study of the United States Infantry*.

ALKUPERÄISLÄHTEET

Doktriinit, ohjesäännöt ja käskyt

Department of Defense: Joint Publication 3-02 - *Amphibious Operations*, Washington D.C., 2009.

U.S. Marine Corps: *Marine Corps Strategy 21*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2000.

U.S. Marine Corps: *Expeditionary Maneuver Warfare, Marine Corps Capstone Concept*, Department of the Navy, Headquarters, United States Marine Corps, Washington D.C., 2001.

U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 1 - *Warfighting*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1989.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 1 - *Warfighting*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1997.

U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Reference Publications FMFRP 1-11 - *Fleet Marine Force Organization - 1990*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1990.

U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Reference Publications FMFRP 1-11 - *Fleet Marine Force Organization - 1992*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1992, <<http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uiug.30112105064114;view=1up;seq=37;size=125>>, 23.3.2015.

U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 1-5 - *Maritime Prepositioning Force Operations*, Department of the Navy, Naval Doctrine Command, Norfolk, 1993.

U.S. Marine Corps: Fleet Marine Force Manual FMFM 8-4 - *Doctrine for Riverine Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1967.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 1-0 - *Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 1-0 - *Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2010.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 2 - *Intelligence*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1997.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Doctrinal Publications MCDP 3 - *Expeditionary Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1998.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 1 - *Operational Maneuver from the Sea*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1996.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-11.2 - *Marine Rifle Squad*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2002.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-32/NTTP 3-02.3M - *Maritime Prepositioning Force Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2004.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 3-36 - *Army and Marine Corps Integration in Joint Operations*, Department of the Navy Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 4-11.6 - *Petroleum and Water Logistics Operations*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2005.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 6-11 - *Leading Marine*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C. , 1995.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Reference Publications MCRP 5-12D - *Organization of Marine Corps Forces*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1998.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3120.8A - *Policy for the Organization of Fleet Marine Forces for Combat*, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1992.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3120.9 - *Policy for Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC))*, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1994.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3120.9B - *Policy for Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC))*, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2001.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3120.9C - *Policy for Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC))*, U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2009.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3502.3A - *Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) Pre-deployment Training Program (MEU(SOC) PTP)*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2001.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO 3502.3B - *Marine Expeditionary Unit (MEU) and MEU (Special Operations Capable) (SOC) Pre-deployment Training Program (PTP)*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2012.

U.S. Marine Corps: Marine Corps Order MCO P3000.18 - *Marine Corps Planner's Manual*, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2003.

U.S. Marine Corps: *Universal Naval Task List UNTL, version 3.0*, Marine Corps Order MCO 3500.26A, Department of the Navy, Washington D.C., 2007, <www.uscg.mil/hq/cg5/cg513/docs/UNTL_ver_3.0_Jan_07.pdf>, 30.3.2015.

Tutkimukset ja opinnäytteet

Antal James G., Berghe R. John Vanden: *U.S. Marines in West Africa, 1990-2003: U.S. Marines in Humanitarian Operations: On Mamba Station*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2004.

Bates, Donald R.: *Maritime Prepositioning Force (MPF), Throughput Analysis of a Marine Expeditionary Unit (MEU) Slice Offload*, Naval Postgraduate School, Monterey, 1994, <<https://archive.org/details/maritimepreposit00bate>>, 29.8.2014.

Berris William, Ellia Matthew, Fallon James, Kendoll Raymond, Markert George, Prosser Michael: *Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable), Relevancy In The Near Term*, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2005, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ada494043>, 19.8.2014.

Brown, Ronald J.: *Humanitarian Operations in Northern Iraq, 1991: With Marines in Operation Provide Comfort*, History and Museums Division Headquarters, U.S. Marine Corps Washington, D.C., 1995.

Brown, Ronald J.: *U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: With Marine Forces Afloat in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1998.

Clark, Mark A.: *Should the Marine Corps Expand its Role in Special Operations*, U.S. Army War College, Carlisle, 2003, <fas.org/man/eprint/usmcsop.pdf>, 12.2.2015.

Dawson, David A.: *the Impact of Project 100,000 on the Marine Corps*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1995.

Eriksen, David: *Improving the Command and Control Organization in Expeditionary Operations*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2003, <www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a414857.pdf>, 22.8.2014.

Estes, Kenneth W.: *U.S. Marine Corps Operations in Iraq, 2003-2006*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Quantico, 2009.

Fitzgerald, Daniel M.: *Supporting the Marine Expeditionary Unit*, Master's Thesis, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA358940>, 19.8.2014.

Frank, Benis M.: *U.S. Marines in Lebanon*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1987.

Hagan, Robert Martin: *Modeling Sea-Based Sustainment of Marine Expeditionary Unit (Special Operations Capable) (MEU(SOC)) Operations Ashore*, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA355733>, 15.8.2014.

Hattendorf John B, Swartz Peter M: *U.S. Naval Strategy in the 1980s*, Naval War College Press, Newport, 2008.

Holman, Victor: *Marine Air-Ground Task Force: a model for future U.S. Air Force and U.S. Army Operations*, School of Advanced Military Studies Command and General Staff-College, Kansas, Fort Leavenworth, 1996.

Hutchins Susan G, Kemple William G, Kleinman David L, Hocevar Susan P.: *Expeditionary Strike Group: Command Structure Design Support*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2005.

Koivisto, Arimo: *Vietnamin sodan (1965–1973) vaikutus Yhdysvaltain merijalkaväen käyttö-ajatuksen ja merijalkaväen käyttö Vietnamin sodan jälkeisissä konflikteissa (Grenada ja Panama)*, Maanpuolustuskorkeakoulu K454k1, 2000.

Kozlowski, Francis X.: *The Battle of An-Najaf, History and Museums Division*, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2009.

Lagerstam Kaarle, Puistola Juha-Antero, Sirén Torsti: *Yhdysvaltalainen sotilasstrategia tänään*, Maanpuolustuskorkeakoulun strategian laitoksen julkaisusarja 2 N:o 21, Helsinki, 2003.

Leskinen Jari: *Taktisesta voitosta strategiseen tappioon, Yhdysvalloissa käyty väittäely Vietnamin sodan (1965–75) strategiasta, taktiikasta ja opetuksista*, Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen julkaisusarja 2, n:o 5, Helsinki, 1998.

Love, John K.: *An Analysis of the Twenty-nine Capabilities of the Marine Corps Expeditionary Unit (Special Operations Capable)*, US Army Command and General Staff College, Kansas, Fort Leavenworth, 1998, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA350036>, 23.5.2014.

Lowrey, Nathan S.: *U.S. Marine in the Global War on Terrorism, U.S. Marines in Afghanistan, 2001-2002: From the Sea*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2011.

Lundin, Walter E.: *Arrival and assemble of the Maritime Prepositioned Force at Sea*, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2003, <www.dtic.mil/get-tr-doc/pdf?AD=ADA520513>, 29.8.2014.

Mihocko, Melissa D.: U.S. Marines in Iraq 2003: *Combat Service Support During Operation Iraqi Freedom*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2011.

Mroczkowski Dennis P.: U.S. Marines in Humanitarian Operations: *Restoring Hope: In Somalia with the Unified Task Force, 1992 - 1993*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 2005.

Nicholson, Lawrence D.: *An Analysis of the Twenty-One Marine Corps Expeditionary Unit (Special Operations Capable)*, U.S. Army Command and General Staff College, Kansas, Fort Leavenworth, 1994.

Payton, Leslie T.: *The Future of Unmanned Aircraft Systems in Support of the Marine Expeditionary Unit*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2011.

Perry Walter L., Euller Roald, Kavanagh Jennifer, Salcedo Nicholas: *Allocating Marine Expeditionary Unit Equipment and Personnel to Minimize Shortfalls*, RAND Corporation, Santa Monica, 2012, <http://www.rand.org/pubs/technical_reports/TR1253.html>, 22.2.2015.

Piedmont, John P.: U.S. Marines in the Global War on Terrorism: *Det One, U.S. Marine Corps, U.S. Special Operations Command Detachment, 2003-2006*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2010.

Powell, Michael J.: *Optimal Allocation of Assault Support Aircraft in the sustainment of Marine Corps Expeditionary Maneuver Warfare*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2002.

Quilter, Charles J.: US Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: *With the I Marine Expeditionary Force in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division, Headquarters US Marine Corps, Washington D.C., 1993.

Quinn, John T.: U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: *Marine Communications in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museum Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1996.

Ratliff Arch Jr, Martin David P, Zinni Anthony C: *National Command Authority Options for the Strategic Employment of Forward Deployed Marine Air Ground Task Force*, National War College, Washington D.C., 1984, <<http://www.worldcat.org/title/national-command-authority-options-for-the-strategic-employment-of-forward-deployed-marine-air-ground-task-forces/oclc/38276581>>, 30.8.2014.

Reynolds, Nicholas E.: *Just Cause: Marine Operations in Panama 1988-1990*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1996.

Reynolds, Nicholas E.: *U.S. Marines in the Global War on Terrorism: U.S. Marines in Iraq 2003, Basrah, Baghdad and Beyond*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2007.

Selleck R., Padilla F., Blaydes M., Davison D: *Sea Dragon*, Air Command and Staff College, Montgomery, 1997, <<http://fas.org/man/eprint/97-0310.htm>>, 9.1.2015.

Schlosser, Nicholas J.: *The Battle for Al-Qaim and the Campaign to Secure the Western Euphrates River Valley*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2013.

Schlosser Nicholas J.: *U.S. Marines in Iraq, 2004-2008 Anthology and Annotated Bibliography*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2010.

Schmid, Joseph H.: *Reorganizing The Fleet Marine Force: From Division-Wing Teams To Marine Expeditionary Brigades*, Command and Staff College, Marine Corps Combat Development Center, Quantico, 1989.

Schmid, Steven J.: *Developing the Best Methods of Internal Contracting Support for Deployed Marine Expeditionary Units (MEU)*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2001, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA401602>, 13.1.2014.

Schrecker, M. G.: *The MEU(SOC) Pre-deployment Training Program: Training the MEU or the MSPF?*, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 2001, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA401429>, 13.11.2014.

Spector, Ronald H.: *U.S. Marines in Grenada 1983*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1987.

Starnes, Glenn T.: *The Mayaguez Incident, a Failure in Operational Leadership*, Naval War College, Newport, 1995, <www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a293264.pdf>, 30.3.2015.

Stearns, LeRoy D.: *U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991, the 3D Marine Aircraft Wing in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1999.

Steele Orlo K, Moffett Michael I.: *The U.S. Marine Corps Mountain Warfare Training Center 1951-2001*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2011.

Suddreth, Steven L.: *MEU (SOC): Answer to the Most Likely Threat into the Twenty-First Century*, Marine Corps Combat Development Command, Quantico, 1996, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA527723>, 13.1.2015.

Terriff, Terry: *Warriors and Innovators: Military Change and Organizational Culture in the US Marine Corps*, Defense Studies, Taylor and Francis Online, 2006, <<http://dx.doi.org/10.1080/14702430601056139>>, 28.7.2014.

Walker, Robert G.: *Spec Fi: The United States Marine Corps and Special Operations*, Master's Thesis, Naval Postgraduate School, Monterey, 1998, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA359694>, 11.8.2014.

West, Michael B.: *Evolution of the Marine Corps Expeditionary Brigade*, United States Marine Corps, Command and Staff College, Quantico, 1999, <www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA496113>, 12.8.2014.

Westermeyer, Paul W.: *U.S. Marines in the Gulf War, 1990-1991: Liberation Kuwait*, History and Museums Division, Headquarters United States Marine Corps, Quantico, 2014.

Zimmeck, Steven M.: *U.S. Marines in the Persian Gulf, 1990-1991: Combat Service Support in Desert Shield and Desert Storm*, History and Museums Division, Headquarters U.S. Marine Corps, Washington D.C., 1999.

Raportit

The Congress of the United States Congressional Budget Office: *The Marine Corps in the 1980's: Prestocking Proposals, the Rapid Deployment Force and Other Issues*, Washington D.C., 1980, <www.cbo.gov/sites/default/files/80doc15.pdf>, 23.3.2015.

Department of Defense: *Final Report to the Congress on the Conduct of the Persian Gulf War*, 1992, s. glossary-26, <www.dod.mil/pubs/foi/operation_and_plans/PersianGulfWar/404.pdf>, 10.12.2013.

O'Rourke Ronald: CRS Report for Congress, Order Code RL32513, *Navy-Marine Corps Amphibious and Maritime Prepositioning Ship Programs: Background and Oversight Issues for Congress*, Congressional Research Service, the Library of Congress, Washington D.C., 2004.

Troshinsky, Lisa: *Iraqi operations straining Marine aviation, official says*, Aerospace Daily & Defense Report, 2004.

United States Forces, Somalia: *After Action Report and Historical Overview: The United States Army in Somalia, 1992-1994*, Center of Military History United States Army, Washington D.C., 2003.

U.S. Marine Corps: *ALMAR 023/99*, Commandant's Guidance, Washington D.C.: Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2 July 1999.

U.S. Marine Corps: Systems Command Liaison Team, Central Iraq Field Report, 20-25, 2003.

Wood, Dakota L.: *The U.S. Marine Corps: Fleet Marine Forces for the 21st Century*, Center for Strategic and Budgetary Assessments, Washington D.C., 2008.

Lehdet

Fortitudine: Bulletin of the Marine Corps Historical Program Modern War Magazine, vuosikerta 1988.

Leatherneck vuosikerrat 1984–2006.

The Marine Corps Gazette, vuosikerrat 1980–2005.

MUUT LÄHTEET

Kirjallisuus

Bartol Kathryn M., Martin David C.: *Management*, McGraw-Hill, New York, 1991.

Chenoweth, H. Avery: *Semper Fi, The Definitive Illustrated History of the U.S. Marines*, Sterling Publishing Co. Inc., New York, 2010.

Clancy, Tom. *Marine: A Guided Tour of a Marine Expeditionary Unit* (written with John Gresham) The Berkley Publishing Group, New York, 1996.

Estes, Kenneth W.: *The Marine Officer's Guide*, United States Naval Institute, Annapolis, 1996.

Estes, Kenneth W, (ed.) Hoffman George F, Starry Don A.: *Camp Colt to Desert Storm, the History of U.S. Armored Forces*, the University Press of Kentucky, Lexington, 1999.

Hayden, H.T. (ed.): *Shadow War: Special Operations and Low Intensity Conflict*, Pacific Aero Press, Vista, 1992.

Lovering, Tristan: *Amphibious Assault: Maneuver from the Sea*, Seafarer Books, 2007.

Moskin, Robert: *The U.S. Marine Corps Story*, Little Brown and Company, Boston, 1992.

Newman Bob: *Marine Special Warfare & Elite Unit Tactics*, Paladin Press, Boulder Colorado, 1995.

O'Connell, Aaron B: *Underdogs: the making of the modern Marine Corps*, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts, London England, 2012.

Simmons, Edwin H.: *The United States Marines: a history*, maps by Charles H. Waterhouse, Md.: Naval Institute Press, Annapolis, 2003.

Verkkolähteet

U.S. Marine Corps History and Museums Division, Marine Corps End Strengths: <https://www.mcu.usmc.mil/historydivision/pages/frequently_requested/EndStrength.aspx>

United States Navy, Fact File, Amphibious Assault Ships - LHA/LHD/LHA(R), <http://www.navy.mil/navydata/fact_display.asp?cid=4200&tid=400&ct=4>

<<https://marinecorpsconceptsandprograms.com/organizations/marine-air-ground-task-force/types-magfts>>

Muut lähteet

Bowyer, Richard: *Campaign: Dictionary of Military Terms*, Bloomsbury Publishing, 2004.

Department of Defense: Joint Publication 1-02, *Dictionary of Military and Associated Terms*, 8 November 2010 (As Amended Through 15 September 2013), <www.fas.org/irp/doddir/dod/jp1_02.pdf>, 13.1.2014.

Joint Military Operations Reference Guides, The United States Naval War College, Newport, 2011.

Lappalainen, Jussi T: *Haluatko historiankirjoittajaksi?*, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 2002.

Semper Fi - The United States Marines in World War II, videon jakelija Atlantic, 2009.

Tuomi Jouni, Sarajärvi Anneli: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*, Tammi, Helsinki, 2002.

U.S. Marine Corps: *Amphibious Ready Group and Marine Expeditionary Unit Overview*, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014.

U.S. Marine Corps: *Marine Expeditionary Unit Capabilities* -video 1 ja 2, <<http://www.imef.marines.mil/news/meuoverview.aspx>>, 8.8.2014.

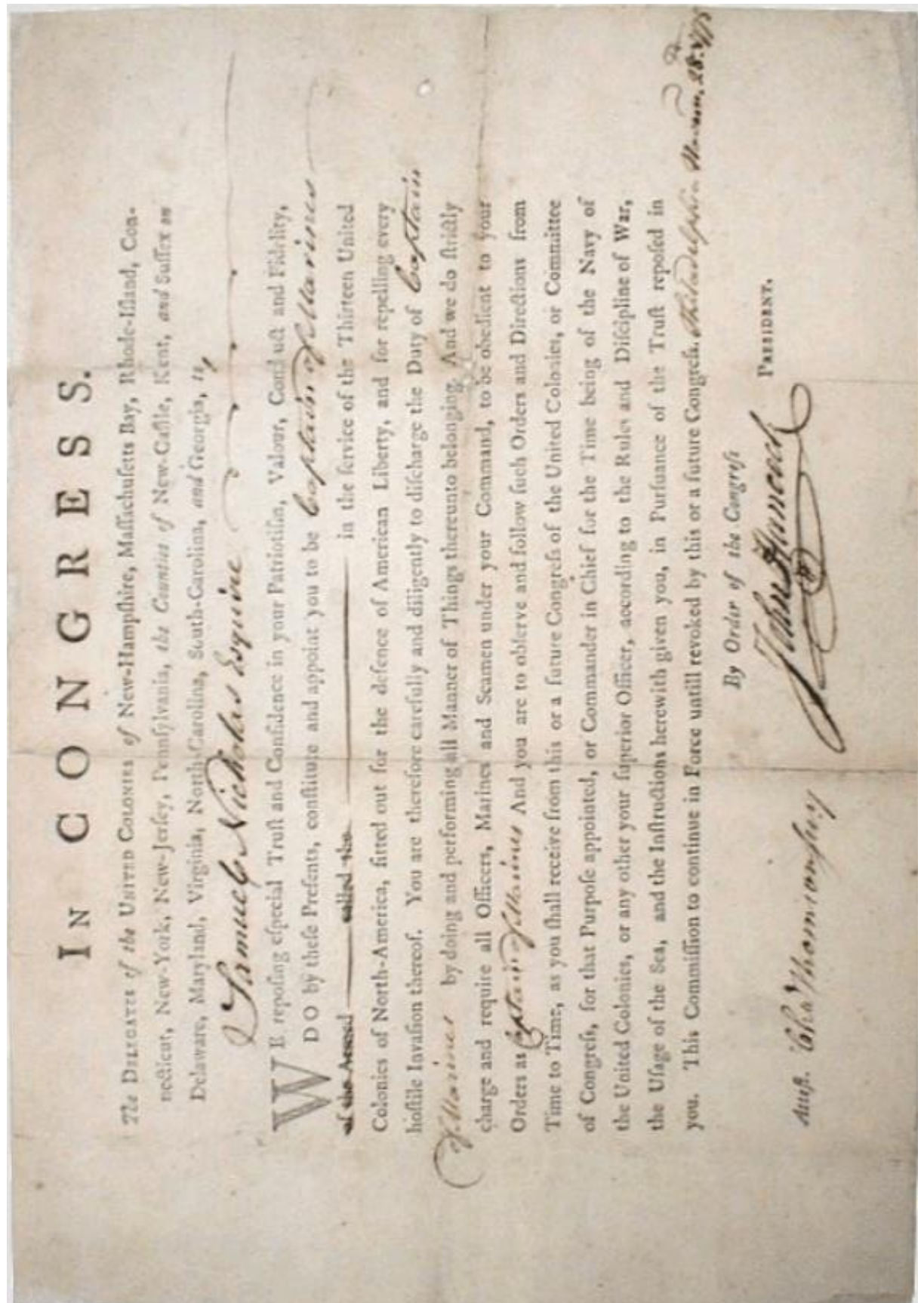
U.S Marine Corps: Rice, Richard C.: *USMC_101_v2*, PP-esitys, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2003, <www.hqmc.marines.mil/Portals/138/USMC_101_v2.ppt>, 11.3.2015.

LIITTEET

- Liite 1 Yhdysvaltain merijalkaväen perustamisasiakirja
- Liite 2 MEU osana Yhdysvaltain merijalkaväen strategiaa ja MAGTF-joukkoja
- Liite 3 Merijalkaväen organisaatio
- Liite 4 Merijalkaväen MAGTF-joukkojen sijoittuminen, sotatoimialueet ja MEU:n tehtävien soveltaminen
- Liite 5 Merijalkaväen 1980-luvun reformin syyt
- Liite 6 MEU:n suorituskykyvaatimukset vuonna 1994, tutkimus tehtävien tarpeellisuudesta ja tunnistetut rajoitteet
- Liite 7 MEU:n suorituskykyvaatimukset 1997
- Liite 8 MEU:n suorituskykyvaatimukset 2003 ja tehtävien käyttö vuoteen 1999 mennessä
- Liite 9 MAU kokoonpano 1987
- Liite 10 MEU kokoonpano 1990
- Liite 11 MEU kokoonpano vuoden 1991 rotaatiossa
- Liite 12 MEU kokoonpano vuoden 1995 rotaatiossa
- Liite 13 MEU kokoonpano 1998 ja GCE:n maajoukkojen vahvuus
- Liite 14 MSPF kokoonpano 1994
- Liite 15 MSPF kokoonpano 2001
- Liite 16 MEU kokoonpano ja kalusto 2009 (havainnollistava)
- Liite 17 MEU(SOC):n karsittu kalusto vuoden 1993 laivaston alusreformin jälkeen
- Liite 18 MEU johtosuhteet operaatioissa Desert Shield / Storm
- Liite 19 MEU johtosuhteet operaatiossa Enduring Freedom
- Liite 20 Expeditionary Maneuver Warfare -doktriinin mukainen hyökkäys

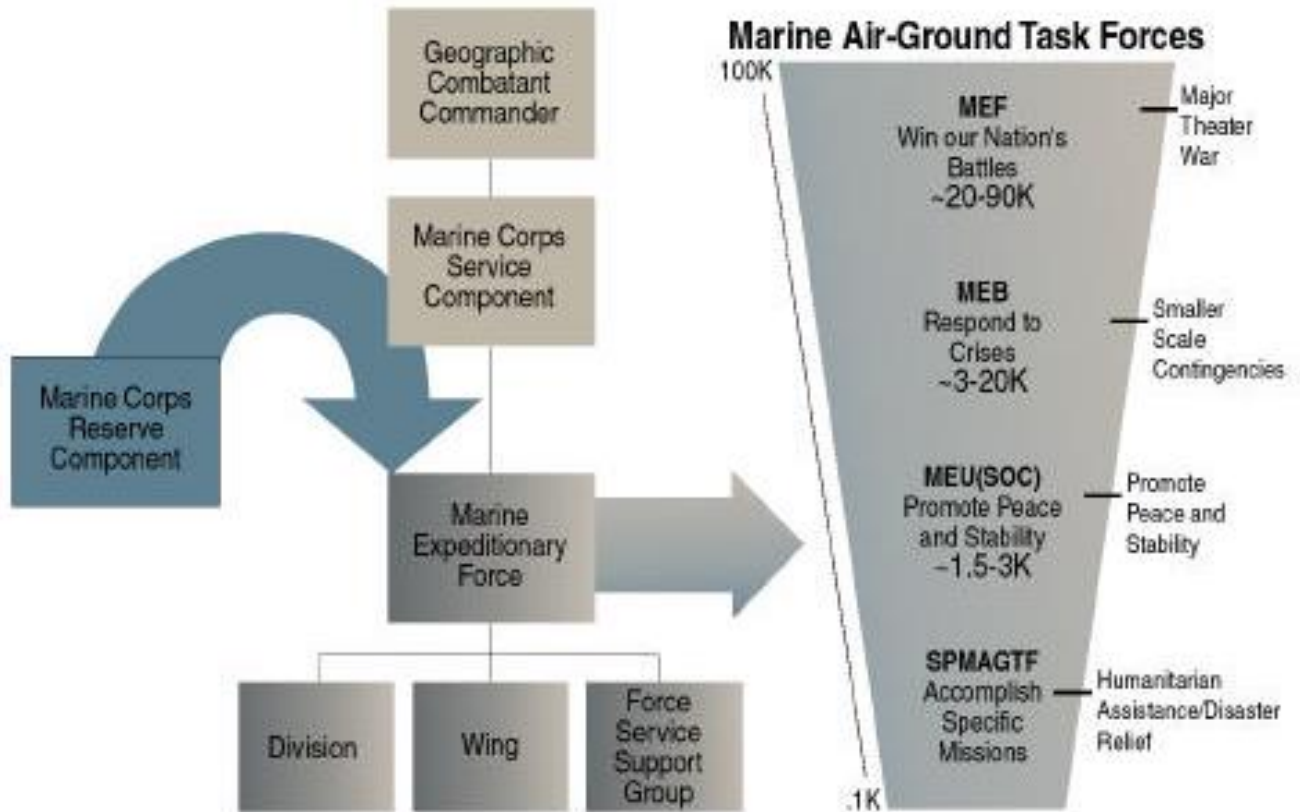
- Liite 21 MEU:n henkilöstö- ja kalustovaatimukset operaatioissa
- Liite 22 MEU:n päivittäinen ilmakuljetustarve vuonna 2002
- Liite 23 Matalan intensiteetin operaatiot vuosina 1990–2000
- Liite 24 ACE:n ilma-alusten suorituskykyjen ja aseistuksen vertailu
- Liite 25 Afganistanin operaatioihin osallistuneet ARG:t
- Liite 26 TF-58 hyökkäys Afganistaniin
- Liite 27 GCE järjestyneenä
- Liite 28 BLT 2/1 Irakin Al-Qaimin hyökkäyksen taistelukokoonpanossa marraskuussa 2005
- Liite 29 Jalkaväen aseiden kehittyminen 1980-luvun lopulla

YHDYSVALTAIN MERIJALKAVÄEN PERUSTAMISASIAKIRJA

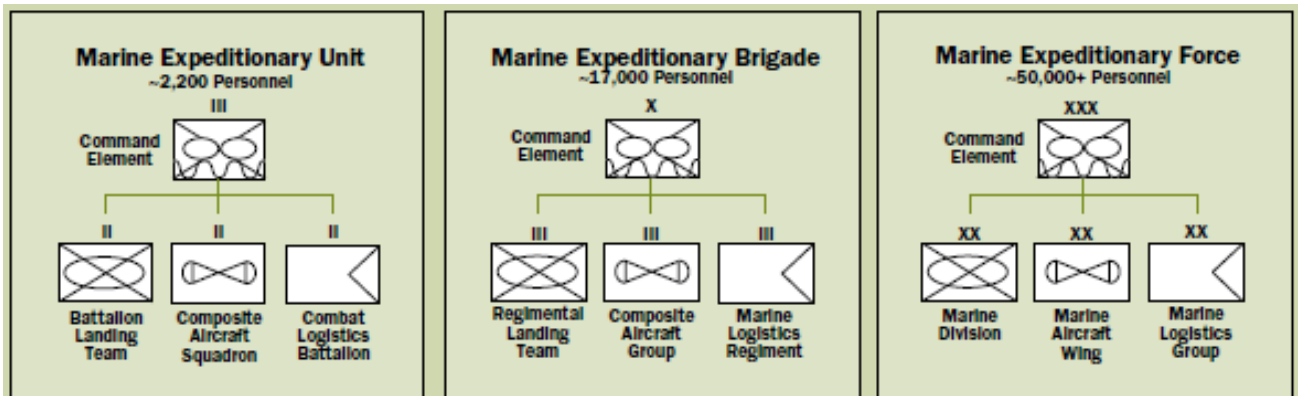

Kuva 6: Toisen mannermaakongressin Presidentin John Hancockin allekirjoittama asiakirja jolla Yhdysvaltain merijalkaväki perustettiin. Lähde: U.S. Marine Corps: Marine Corps Warfighting Publications MCWP 6-11 - Leading Marine, Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 1995, s. 19.

MEU OSANA YHDYSVALTAIN MERIJALKAVÄEN STRATEGIAA JA MAGTF-JOUKKOJA

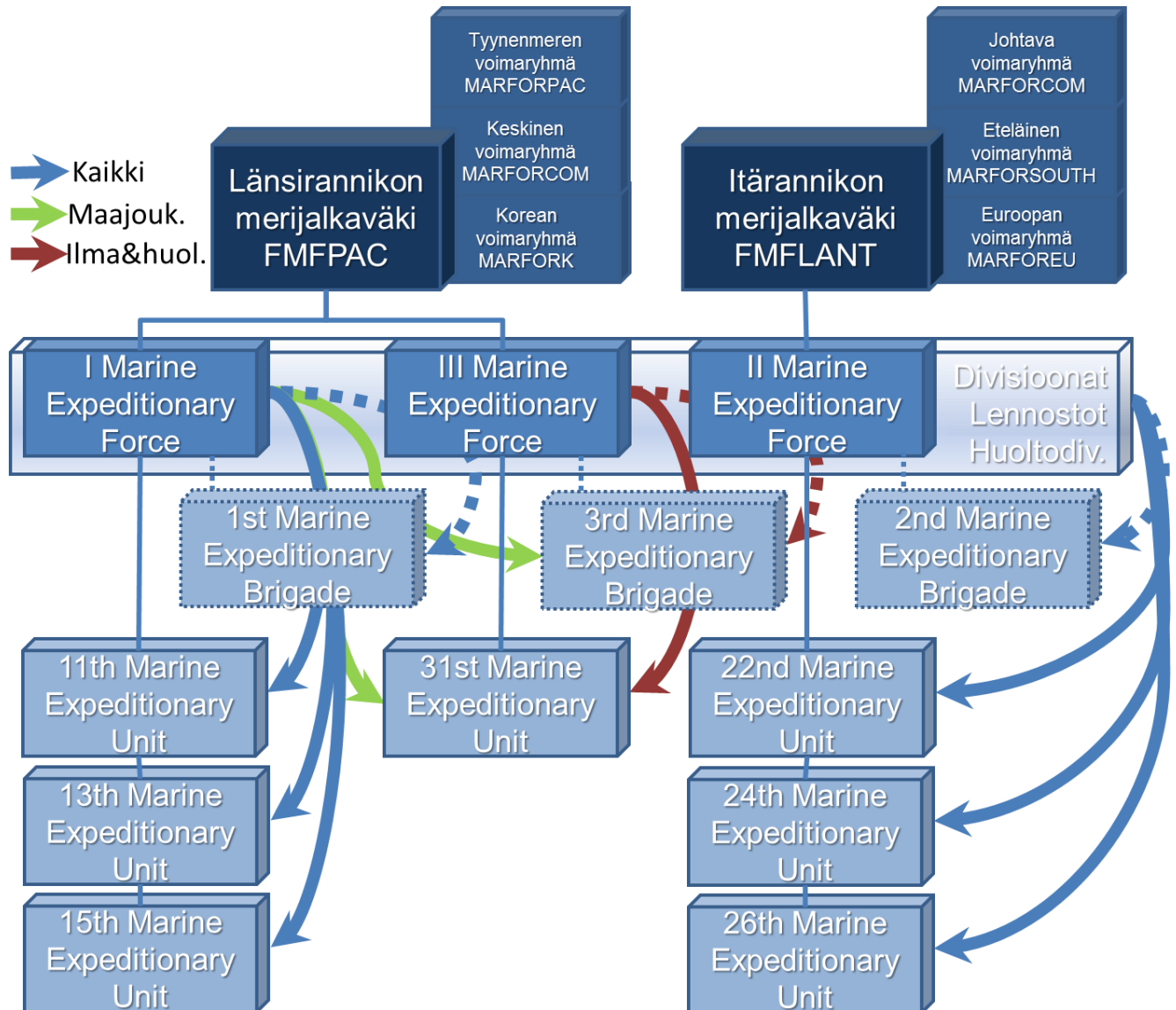
Kuva 7: MEU:n käyttöperiaate ja sijoittuminen merijalkaväen strategia 21:ssä. Lähde: U.S. Marine Corps: Marine Corps Strategy 21, 2001, s. 3.

Kuva 8: Lähde Wood, Dakota L.: The U.S. Marine Corps: *Fleet Marine Forces for the 21st Century*, Center for Strategic and Budgetary Assessments, Washington D.C., 2008, s. 8.

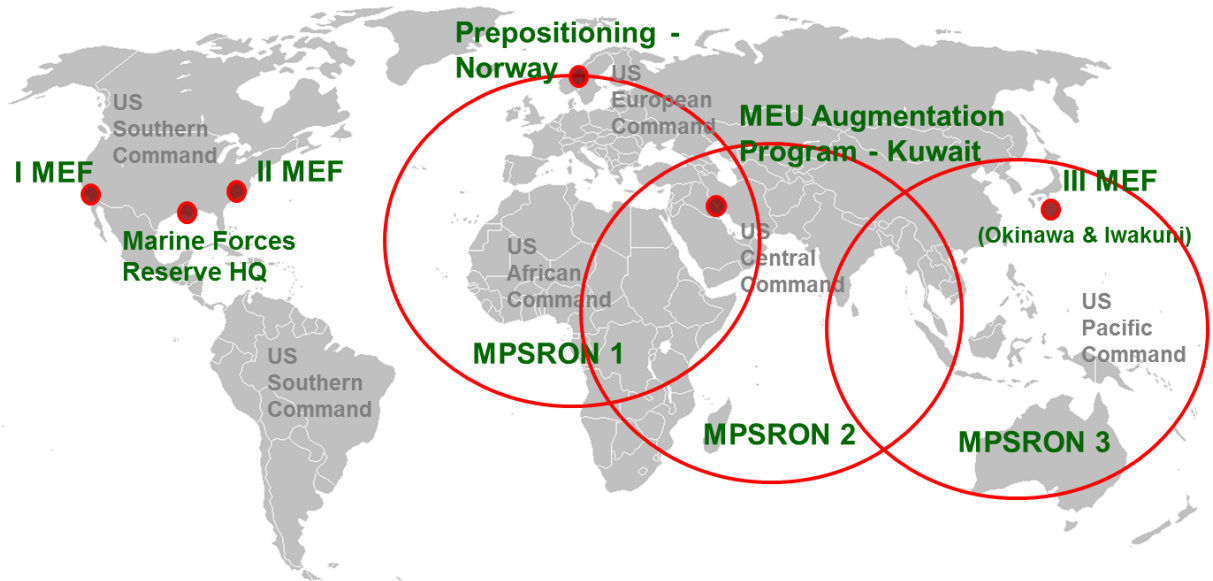
- Ensimmäisessä kuvassa MEU:n aseoituminen kriisikentässä. MEU:ta käytettiin toki myös sodissa osana muita MAGTF-joukkoja.
- MAGTF-joukot ovat komponenteiltaan samanlaisia. Henkilöstön määrä kasvaa suuremmissa kokoonpanoissa. Suuremmat MAGTF-joukot keskittyvät taisteluihin, kun taas MEU keskittyy vakauttaviin ja rauhaa edistäviin toimiin sekä erillisoperaatioihin.

MERIJALKAVÄEN ORGANISAATIO

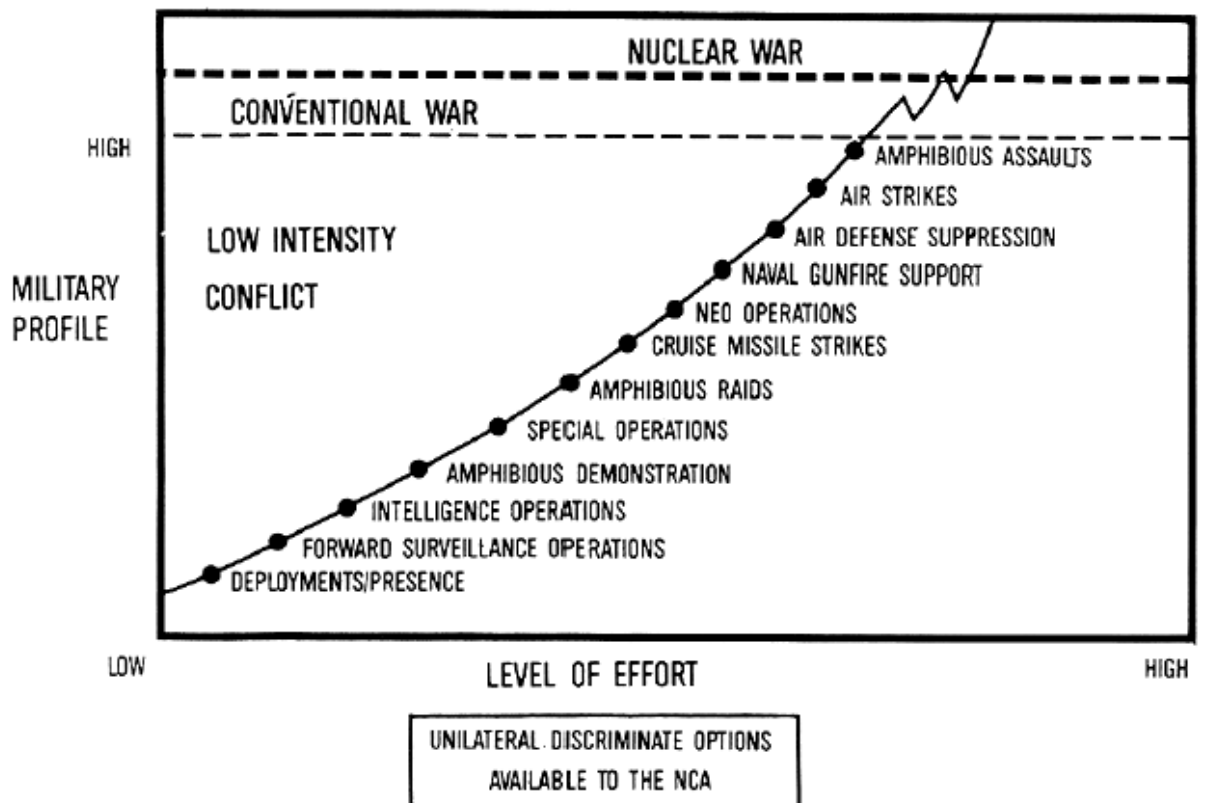

- Divisioonat, lennostot ja huoltodivisioonat ovat MEF:en johdossa
- Ennen 2000-lukua MEB:t perustettiin vain väliaikaisesti. 4th MEB (AT) perustettiin pysyväksi kokoonpanoksi vuoden 2002 jälkeen (ei näy kuvassa).
- MEU:t saavat joukkonsa MEF:en alla olevista divisioonien yms. rykmenteistä
- Poikkeuksena olivat 31st MEU ja 3rd MEB. Se sai joukkonsa hajautetusti 1st ja 3rd MEF:stä
- Näiden joukkojen lisäksi ovat merijalkaväen reservit, joita ei ole sijoitettu tähän kuvaan. Reservit muodostuvat aktivoitavista 4. divisioonasta

MERIJALKAVÄEN MAGTF-JOUKKOJEN SIOJITTUMINEN, SOTATOIMIALUEET JA MEU:N TEHTÄVIEN SOVELTAMINEN

Kuva 9: Merijalkaväen expeditionary-joukkojen sijoittuminen. Lähde: U.S Marine Corps: Rice, Richard C.: *USMC_101_v2*, PP-esitys, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2003.

Kuva 10: MEU:n tehtäviä konventionaalista sotaa alempiasteisissa kriiseissä. Y-akselilla on sotien tai konfliktien intensiteetti ja X-akselilla on tehtävien vaativuus. Lähde: Hattendorf 2008, s. 287.

MERIJALKAVÄEN 1980-LUVUN REFORMIN SYYT

Merijalkaväen sotilaalliseen reformiin vaikuttaneita syitä 1980-luvulla		
Kokonaisuus	Alalaji/yksikö/tyyppi	Syy
Konseptit ja doktriinit	Liikesodankäynti	Akateemisen osaamisen ja tietojen soveltamisen välinen ero. Opetuksen ja koulutuksen muutos.
	Operaatiotaito	Maihinnousoperaatioiden sisällyttäminen komentajien ja esikuntaupseereiden koulutukseen pelkkien maihinnoushyökkäysten lisäksi.
	Tehokas jalkaväkitaktiikka	Linjajalkaväkitaktiikka oli muutettava kevyen jalkaväen taktiikkaan, jossa tulituki muodostuisi ryhmän orgaanisista raskaista aseista. Teknologisen kehityksen vaara oli tunnistettava ja panostettava taktiseen ammattitaitoon.
	Metodiin sitoutettu taistelutapa (kulutussodankäynti)	Merijalkaväen juurtuminen vanhaan taistelutapaan. Yhteistoimintaharjoitukset laivaston kanssa ja ilmajoukkojen lisääminen kokoonpanoihin paransivat liikkuvuutta merkittävästi.
Kalusto ja varusteet	M198-haupitsi (vanha järjestelmä)	Liian raskas ja hidaskäyttöinen perustaa. Ei tukenut itse maihinnousua, vaan tarvitsi aina maanalaista ampumavalmiuden saavuttamiseksi. Tilalle otettiin vielä vanhempia, mutta kevyempiä 105mm M101A1-haupitseja tai lukuisia 120mm raskaita kranaatinheitimiä (EFSS-järjestelmä).
	M1A1-panssarivaunu (tuleva järjestelmä)	Liian raskas, teknisesti kehittynyt joka vaatii huomattavasti parempaa huoltovarmuutta, kuin mitä merijalkaväki pystyisi tarjoamaan. Tarvittiin operatiivisesti liikkuva ja edullinen vaunu johon vanha M60-vaunu vastasi paremmin. Kriisien muutos näytti muuttavan raskaiden vaunujen tarvetta, jolloin harkittiin pelkkien rynnäköpanssarivaunujen käyttöä.
	Osprey-ilma-alus (tuleva järjestelmä)	Helikopterien tappiot Vietnamin aiheuttivat epäilystä uuden ilmajoukkojärjestelmän taistelunkestosta. Ilma-alusten piti kyetä toimimaan myös modernien ohjusilmatorjuntajärjestelmien vaikutuspiirissä.
	Kevyt PST-ase	Dragon- ja LAAW-järjestelmät olivat osoittautuneet toimimattomiksi uudempia taistelupanssarivaunuja vastaan, mm. pienten taistelukärkien ansiosta. Jalkaväki ja selustaosat jäivät ilman kunnollista panssarintorjuntasuojaa. Ratkaisuksi testattiin ja hyväksyttiin AT4-järjestelmää.
	Lähitulitukeen kykenevä A-10-rynnäkökone	Nopeat hävittäjät eivät sovi juurikaan lähitulitukeen ainakaan 1980-luvun Maverick-ohjuksilla. A-10-rynnäkökone oli ainoa ilma-alus joka kykeni realistiseen tukeen. Sen verkkaisuuteen, suureen kokoon ja hintaan nähden korvaajaa etsittiin, muttei löydetty. A-10 oli edelleen 2010-luvulla käytössä.
	Kaupallisten varusteiden hyödyntämien	Kaupallisen tavaran kilpailutusta ja ostoa estä hankintaprosessin määräykset tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuottamien varusteiden byrokraattisesta suosimisesta.
Henkilöstö (ei koske suoranaisesti MEU:ta)	Tyhjät yksiköt	Usein vain paperilla olleet joukot. Harjoituksissa yksiköitä ja joukkueita toimi vain puoliikkaina. Vaikutus tehtävää varten perustettavaan MEU:hun on ollut vain perustamisprosessin aikana, koska se ei lähtenyt rotaatioon ilman täyttä miehitystä.
	Vaihtuvuus ja luovuttamiset	Henkilöstön vaihtuvuus esti yksikkökoheesioita syntymästä ja monessa tilanteessa aiheutti osaamisvajetta.
	Vaje modernin taistelun taitavista komentajista	Komentaja tasalla tehtävät liian usein hallinnollisia eivätkä komentajat osallistuneet taisteluharjoitteluun. Seurauksena institutionaalinen osaamisvajetta.
Koulutus	Kouluttajien rajoitteet	Stressaavien ja haastavien harjoitteiden puute. Kouluttajat eivät voineet toteuttaa ääriharjoitteita määräyksistä johtuen. Tavoite olisi ollut pakottaa sotilas ajattelemaan ja hakemaan ratkaisuja hankalien tilanteiden kautta.
	Oman yksikön kouluttaminen	Joukkueen johtajien ja komppanian päälliköiden liiketoimintamallin toteuttaminen aiheutti ajanpuutetta. Eivät voineet osallistua aktiivisesti koulutukseen.
	Taistelutekniikka	Taistelutekniikan kouluttaminen metodien ja kaavojen mukaisesti. Uuden oppaan mukaisen harjoitteiden lisääminen koulutukseen, jotta menetelmät olisivat olleet monipuolisia ja vaihtelevia.
	Taktinen koulutus	Käsitteellisesti koulutettavat taisteluharjoitukset kaikille tasoille. Vain sillä tavoin voitiin saada lähes totuudenmukainen kuva vihollisen toiminnasta.
Kokoonpano	Ilmakomponentti	Merijalkaväen ilmakomponentti harjoittelee liian usein vain omia tehtäviään. Ilma-aseen tulisi tukea maasotaa koordinoitummin ja saada ilmaherruus taistelualueelta.
	Hävittäjät	Hävittäjien vähäisyys verrattuna MEU:n kokonaisuvaivuuteen. Ei tukenut mientäkaisten kriisioperaatioiden tarvetta.
	Taktinen liikkuvuus	Liikkuvuus oli huonoa kaluston ja jalkaväen kykyjen ollessa suunnattuna suojan ja tulivoiman alueelle. Vanhasta rynnäköperiaatteesta oli luovuttava. Jalkaväelle täytyi tuoda kuljetus ja muu tuki moottoroiduista yksiköistä.
Kokoonpano	Ilmakomponentti	Lentäjät erottautuvat usein maajoukoista. Ajattelutapa "ensin lentäjä, sitten merijalkaväen sotilas" olisi käännettävä toisin päin. Lentäjille tulittiin kohdistamaan laaja taistelukoulutus ja harjoittelu maakomponenttien kanssa.

Taulukko 3: Lähde: Lind 1988, s. 48–53.

MEU:N SUORITUSKYKYVAATIMUKSET VUONNA 1994, TUTKIMUS TEHTÄVIEN TARPEELLISUUDESTA JA TUNNISTETUT RAJOITTEET

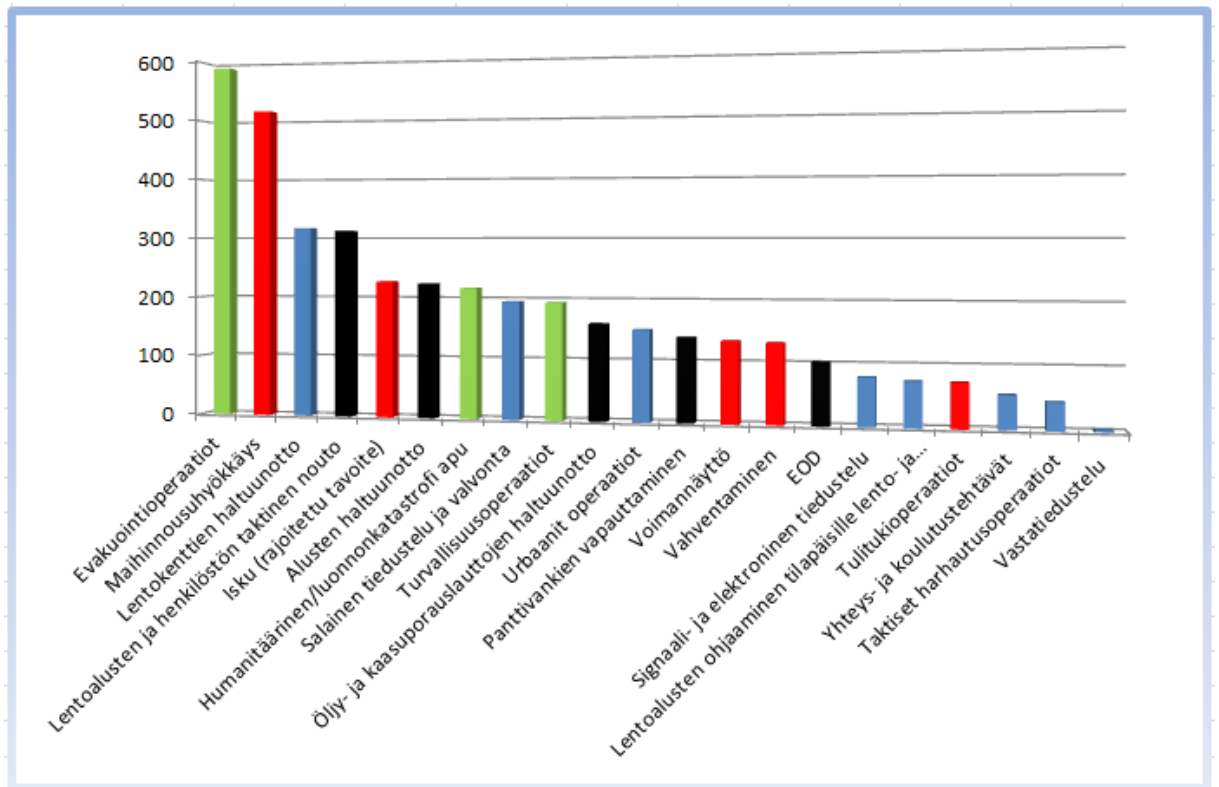
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Maihinnoisuusoperaatiot</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hyökkäys 2. Isku 3. Voimannäyttö 4. Irtautuminen • <u>Taistelutehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 5. Panttivankien vapauttaminen 6. Öljy- ja kaasuporauslauttojen haltuunotto 7. Räjätystehtävät 8. Henkilöstön tai materiaalin kaappaus/haltuunotto 9. Lentoalusten ja henkilöstön taktinen nouto 10. Massatuhoaseiden vastatoiminta 11. Alusetsintä – ja kaappaus 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Muut kuin taistelutehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 12. Rauhanturvaaminen 13. Henkilöstötuki isäntävaltion joukkoihin (rauhanturvaamiseen) 14. Mentoroinnin ja yhteistoiminnan tiimi 15. Humanitäärinen/luonnonkatastrofi apu 16. Turvallisuusoperaatiot 17. Evakuointioperaatiot 18. Vahvennusoperaatiot • <u>Tukitehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 19. Taktiset harhautusoperaatiot 20. Lentoalusten ohjaaminen tilapäisille lento- ja helikopterikentille 21. Signaali- ja elektroninen tiedustelu 22. Urbanit operaatiot 23. Tiedustelu ja valvonta 24. Tulenkäyttö yhteistoimintaosapuolten kanssa 25. Rikoshallinta 26. Lentokenttien ja sataminen hallinta 27. Väliaikaisten lentokenttien perustaminen ja suojaaminen 28. Yhteistoimintajoukkojen operaation valmistelu 29. Tarkka-ammunta
--	--

Kuva 11: MEU:n tehtävät vuoden 1994 jälkeen. Lähde: U.S. Marine Corps: MCO 3120.9, 1994, s. 4-8. Suddreth 1996, s. 28–31.

<p><u>Erikoisoperaatiokykyisen MEU rajoitteet:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ei kyennyt puolustautumaan panssaroituja- ja moottoroituja yksiköjä vastaan avoimessa maastossa. 2. MEU:lla olematon ilmapuolustuskyky ilman laivaston alusten läsnäoloa 3. MEU:lla ei ole varsinaista reserviä ja täten tappioiden korvaamiskyky oli huono. Jos toisen portaan joukkojen ryhmittäminen alueelle myöhästyi, saattoi valmistelutehtävä epäonnistua. 4. CIMIC tehtävien toteuttaminen oli heikko, sillä MEU:lla ei ollut tarpeeksi kalustoa ennen kaikkea jälleenrakennustehtäviin. 5. Kyky perustaa komentopaikka maa-alueille. MEU oli vahvasti riippuvainen alusten komentotiloista, lennonjohtolaitteistoista ja johtamisjärjestelmistä

Kuva 12: MEU(SOC):n tunnistetut toimintarajoitteet. Lähde: Hayden 1992, s. 86.

MEU:N SUORITUSKYKYVAATIMUKSET VUONNA 1994, TUTKIMUS TEHTÄVIEN TARPEELLISUUDESTA JA TUNNISTETUT RAJOITTEET

Taulukko 4: Lähde: Nicholson 1994, s. 109.

Nicholsonin tutkimuksessa mitattiin MEU:n tehtävien relevanssia kysymyssarjan avulla. Taulukko esittää MEU:n tehtävien relevanssia verrattuna käyttötärpeeseen, käyttömääriin ja siihen, miten 82 kyselyyn osallistunutta upseeria ja aliupseeria tehtävän itse oli ymmärtänyt. Tutkimuksen perusteella joistakin tehtävistä myöhemmin luovuttiin, mutta muutosprosessi vaati useita vuosia tai vuosikymmeniä. 800 pistettä oli tutkimuksen mahdollinen maksimi. Pisteytys Y-akselilla. Taulukossa punaisella värillä hyökkäystehtävät, mustalla suoran toiminnan tehtävät, vihreällä muut kuin taistelutehtävät ja sinisellä ovat tukitehtävät.

MEU SUORITUSKYKYVAATIMUKSET 1997

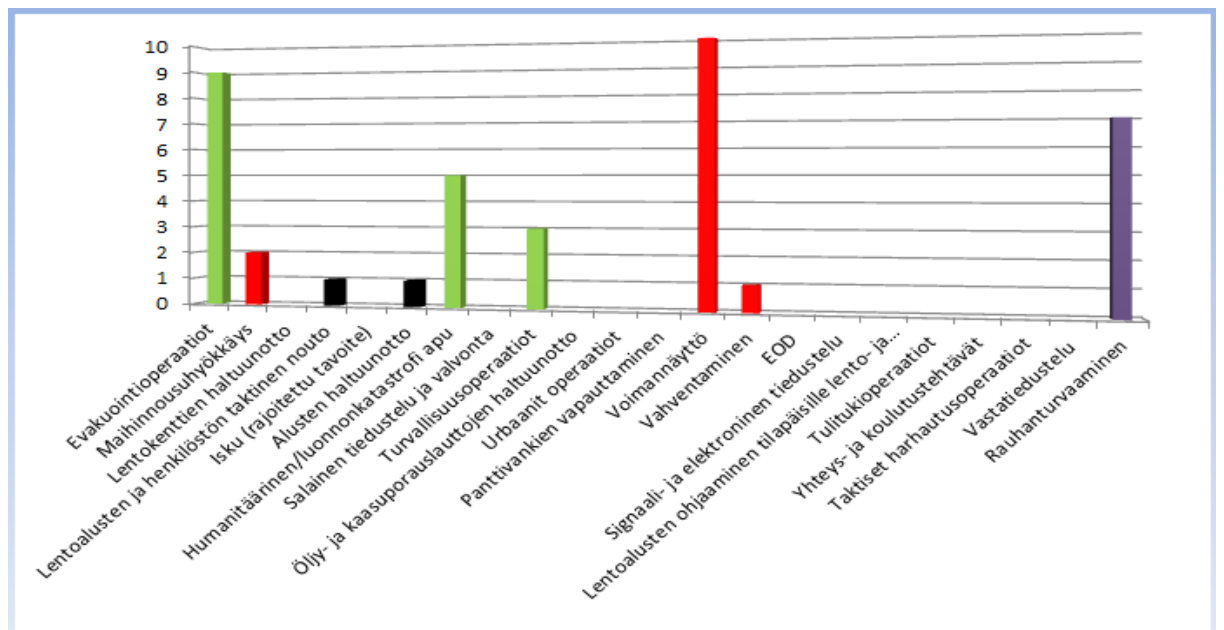
<ul style="list-style-type: none">• <u>Maihinnousoperaatiot</u><ol style="list-style-type: none">1. Hyökkäys2. Isku3. Voimannäyttö4. Irtautuminen• <u>Taistelutehtävät</u><ol style="list-style-type: none">5. Panttivankien vapauttaminen6. Öljy- ja kaasuporauslauttojen haltuunotto7. Räjätystehtävät8. Henkilöstön tai materiaalin kaappaus/haltuunotto9. Lentoalusten ja henkilöstön taktinen nouto10. Massatuhoaseiden vastatoiminta11. Alusetsintä –ja valtaaminen	<ul style="list-style-type: none">• <u>Muut kuin taistelutehtävät</u><ol style="list-style-type: none">12. Rauhanturvaaminen13. Henkilöstötuki isäntävaltion joukkoihin (rauhanturvaamiseen)14. Mentorointi ja yhteistoiminta15. Humanitääriin/luonnonkatastrofi apu16. Turvallisuusoperaatiot17. Evakuointioperaatiot18. Vahvennuseraatiot• <u>Tukitehtävät</u><ol style="list-style-type: none">19. Taktiset harhautuseraatiot20. Lentoalusten käyttö tilapäisille lento- ja helikopterikentille21. Signaali- ja elektroninen tiedustelu22. Urbaanit operaatiot23. Tiedustelu ja valvonta24. Vastatiedustelu25. Tulenkäyttö yhteistoimintaosapuolten kanssa26. Lentokenttien ja sataminen valtaaminen27. Muu voimannäyttö28. Yhteistoimintajoukkojen operaation valmistelu29. Tarkka-ammunta
---	---

Kuva 13: MEU:n tehtävät vuoden 1997 jälkeen. Lähde: U.S. Marine Corps: MCO 3120.9A, 1997, s. 4-8; Love 1998, s. 125.

MEU SUORITUSKYKYVAATIMUKSET 2003 JA TEHTÄVIEN KÄYTTÖ VUO- TEEN 1999 MENNESSÄ

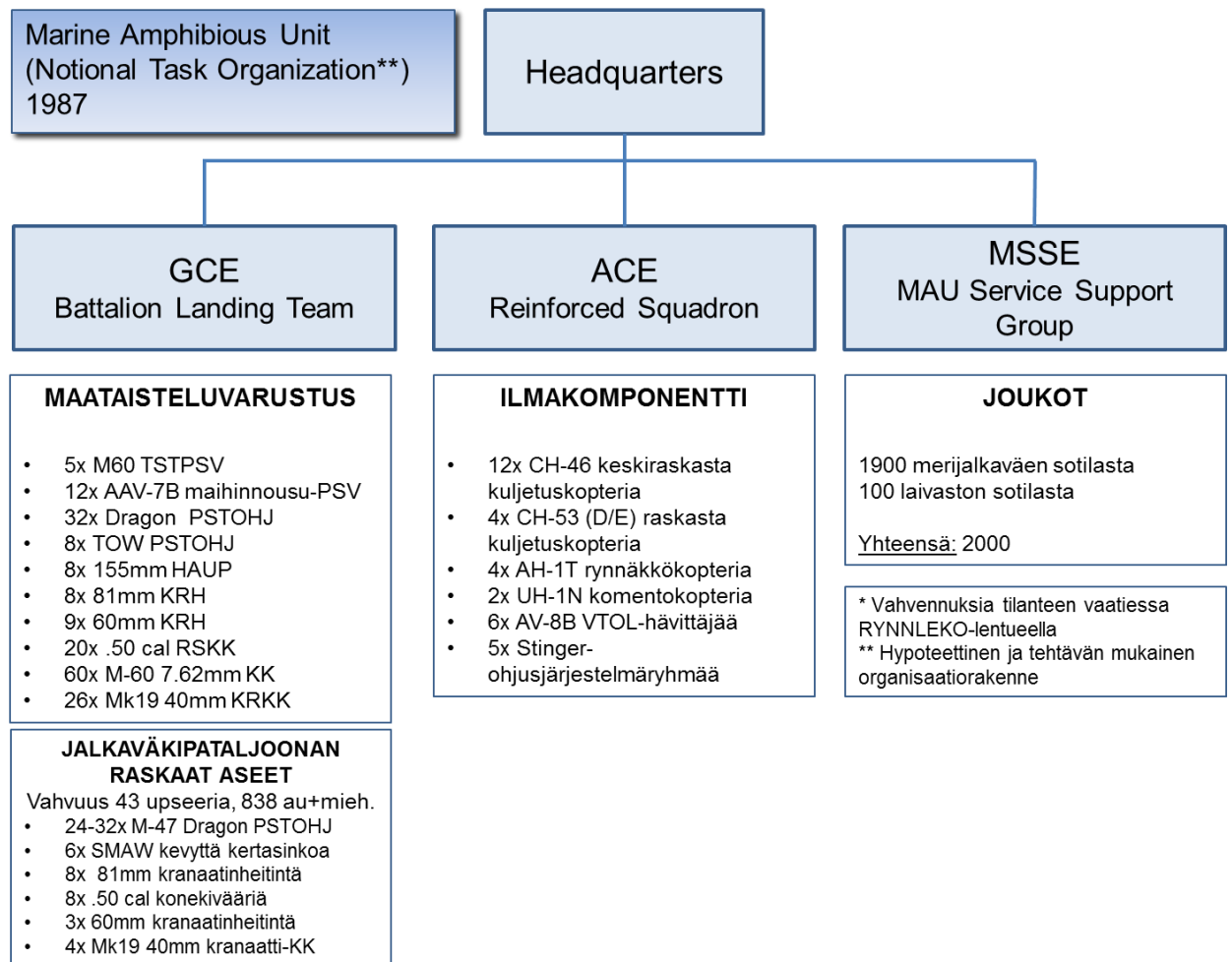
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Maihinnousoperaatiot</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hyökkäys 2. Isku 3. Voimannäyttö 4. Irtautuminen • <u>Taistelutehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 5. Lentoalusten ja henkilöstön taktinen nouto 6. Vastaterrorismi 7. Suoran toiminnan operaatiot 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Muut kuin taistelutehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 8. Rauhanturvaaminen 9. Nopea suunnitteluprosessi 10. Mentorointi ja yhteistoiminta 11. Humanitäärinen/luonnonkatastrofi apu 12. Turvallisuusoperaatiot 13. Evakuointioperaatiot • <u>Tukitehtävät</u> <ol style="list-style-type: none"> 14. Taktiset harhautusoperaatiot 15. Rajoitettu väliaikainen lentokenttien perustaminen ja suojaaminen 16. Informaatio-operaatiot 17. Urbanit operaatiot 18. Tiedustelu ja valvonta 19. Mellakantorjunta 20. Tulenkäyttö yhteistoimintaosapuolten kanssa 21. Lentokenttien ja sataminen valtaaminen 22. Johtamisjärjestelmäkyky muille joukoille 23. Yhteistoimintajoukkojen operaation valmistelu
---	--

Kuva 14: Lähde: Hutchins 2005, s. 6.

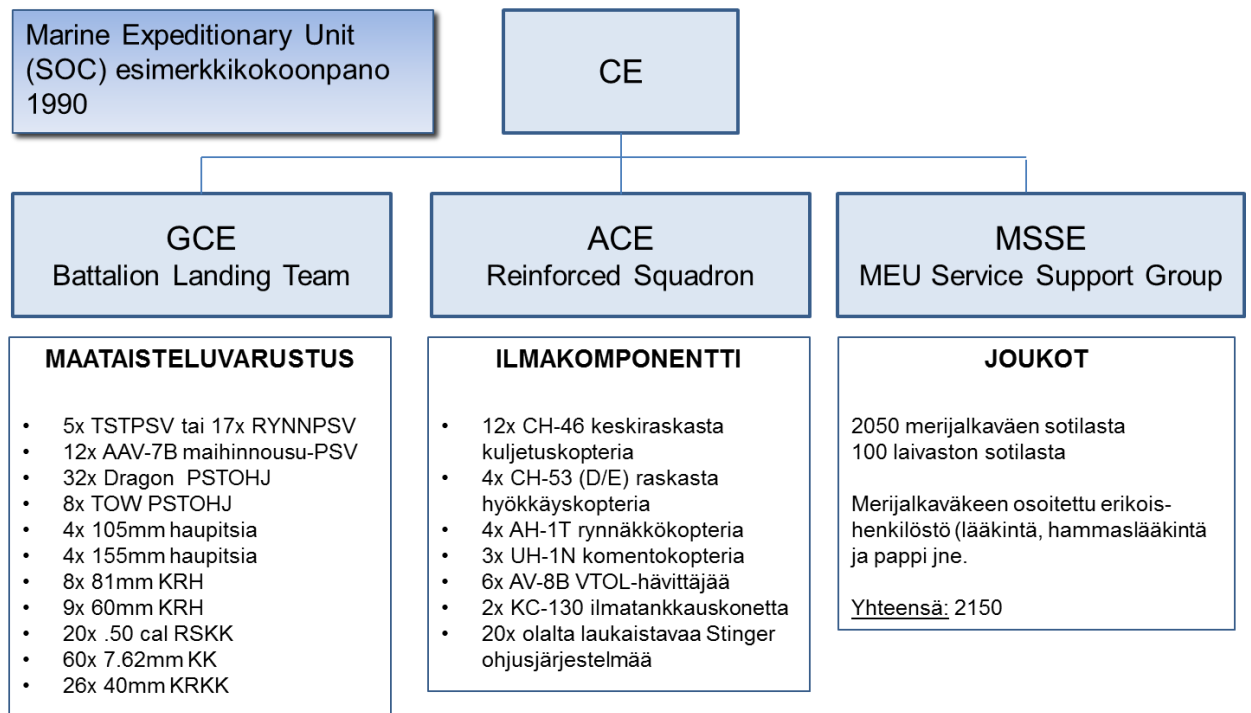
Taulukko 5: Lähde: Schrecker 2001, s. 33.

MEU(SOC):en määrällisesti toteuttamat operaatiot joulukuusta 1983 - maaliskuuhun 1999. Tutkimus tehtävien toteutusmäärästä vaikutti myöhemmin uusien tehtävä- ja suorituskykyisten kehittämissiin. Taulukon lukuarvot ovat operaatioiden kappalemääriä. Taulukossa punaisella värillä hyökkäystehtävät, mustalla suoran toiminnan tehtävät, vihreällä muut kuin taistelutehtävät ja sinisellä ovat tukitehtävät.

MAU KOKOONPANO 1987

Taulukko 6: Lähde King, Willis J.: *MAU Mentality*, Marine Corps Gazette, vol. 71 no. 1, 1987, s. 27; Sayen, s. 239.

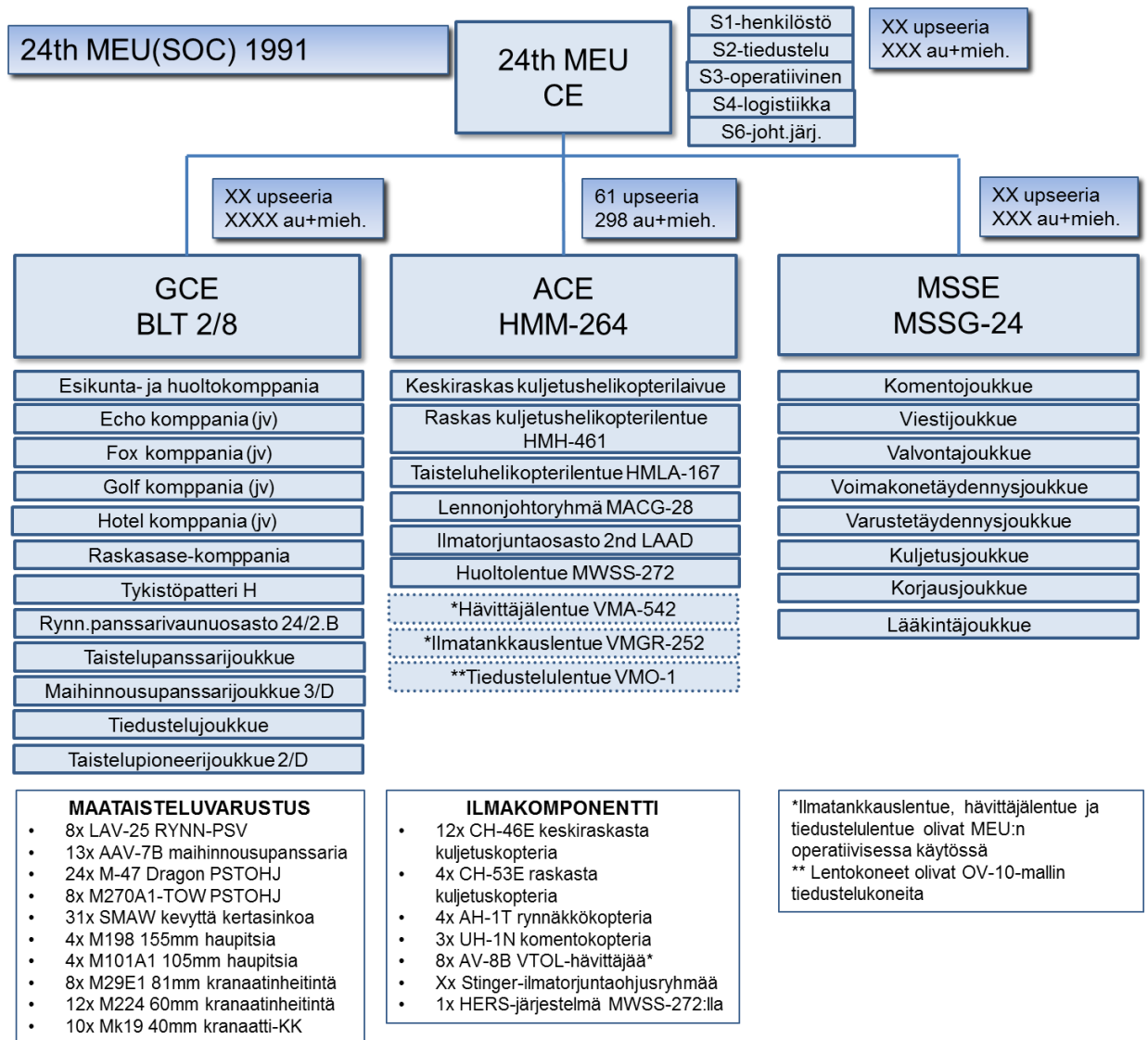
- MAU oli oletusarvoiselta rakenteeltaan varsin kevyt, kun otetaan huomioon laivaston alukset joilla MAU kulki. 1980-luvulla vain harvoja helikopteritukialuksia oli valmistunut, joten se vaikutti lentoalusten määriin.
- Hauptseja ja kranaatinheitimiä oli jopa moninkertaisesti verrattuna tulevaan MEU:hun
- Taulukossa on esitetty GCE:hen kuulunut jalkaväkipataljoonan henkilöstön vahvuus ja tärkein aseistus. Ne kuuluvat GCE:n kokonaismaataisteluväestöön.

MEU KOKOONPANO 1990

Taulukko 7: Lähde: Linn, Thomas C.: *MAGTF Capabilities in an Uncertain World*, Marine Corps Gazette, vol. 74 no. 5, 1990, s. 39.

- Taistelupanssarivaunuja ja rynnäköpanssarivaunuja voitiin ottaa yhdessä samaan rotaatioon, mutta eri vahvuuksilla. Useimmiten mukaan otettiin neljä taistelupanssarivaunua ja noin kaksitoista rynnäköpanssarivaunua.
- AV-8B-hävittäjistä oli tullut tässä vaiheessa jo orgaaninen osa MEU:n ilmakomponenttia.

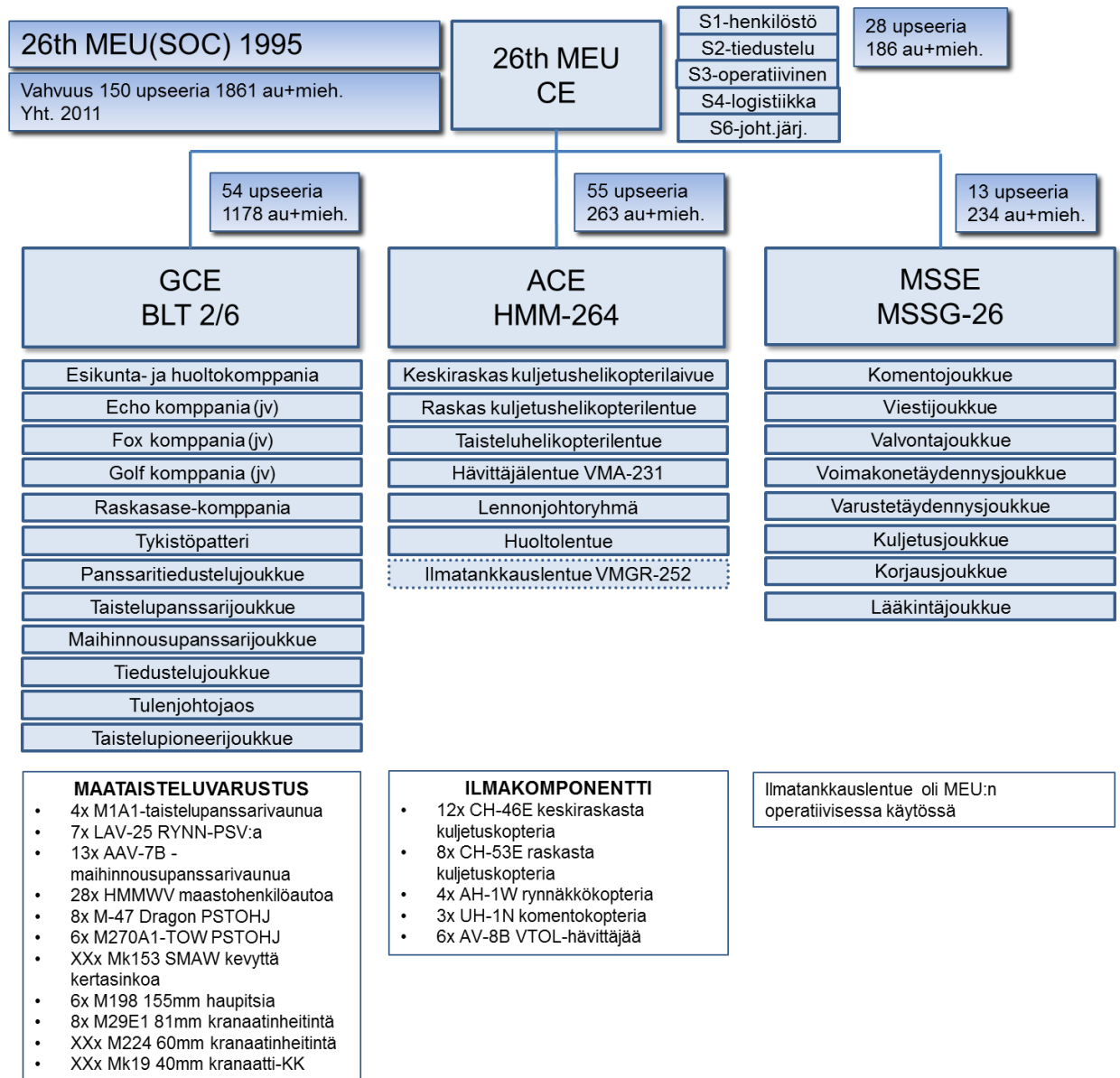
MEU KOKOONPANO VUODEN 1991 ROTAATIOSSA

Taulukko 8: Lähde: Brown 1995, s. 16–26.

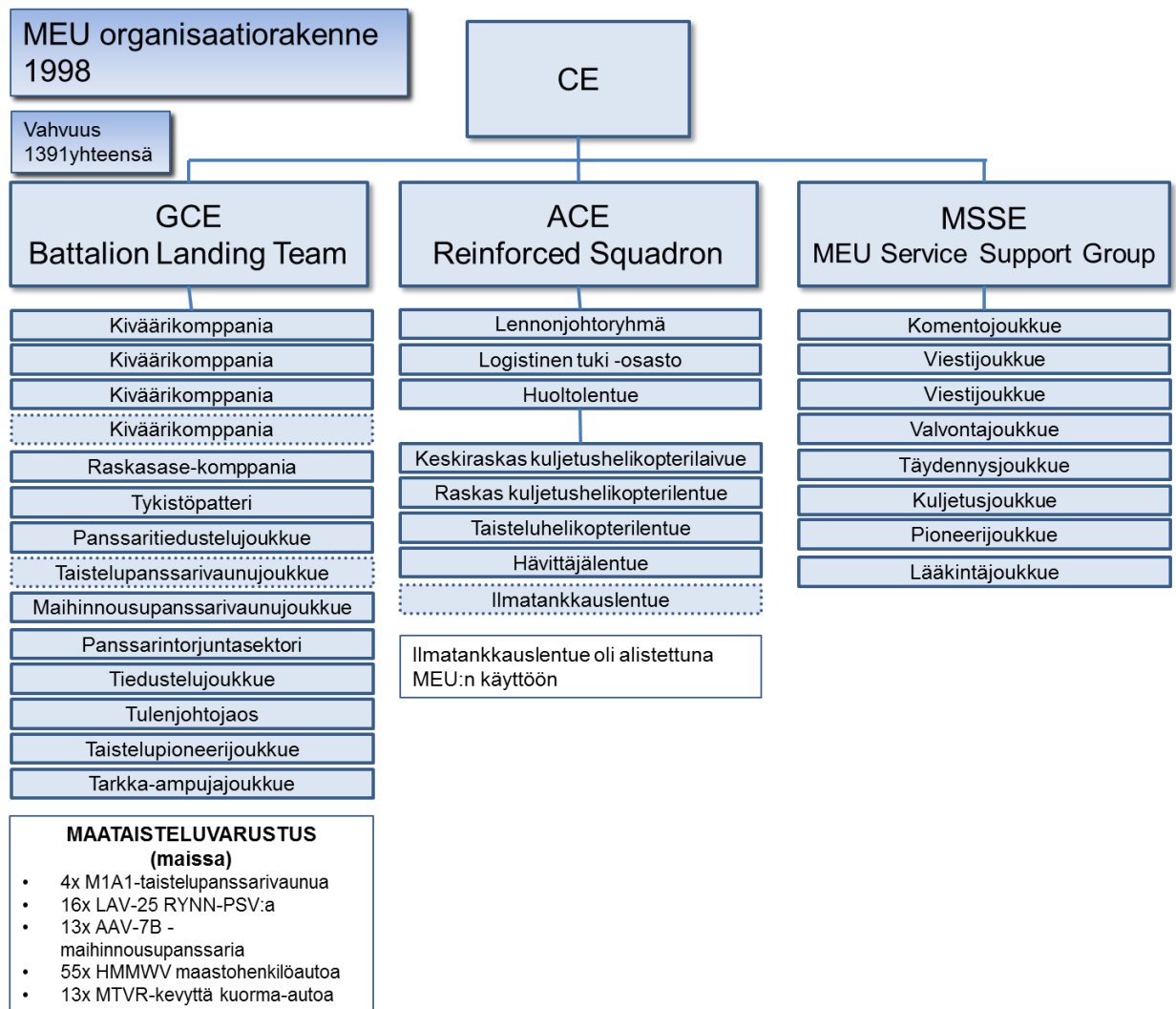
- 24th MEU:n oikea kokoonpano vuodelta 1991.
- Tässä kokoonpanossa käytettiin neljää jalkaväkikomppaniaa, G-sarjan jalkaväkipataljoonien mukaisesti.
- MEU oli vahvennettu lukuisalla ilmakomponenttien osilla, jotka toimivat Yhdysvaltojen tai toimialueen lähimaiden maalentokentiltä käsin.
- Tarkkoja henkilöstövahvuuksia löydettiin vain ACE:n osalta.

MEU KOKOONPANO VUODEN 1995 ROTAATIOSSA

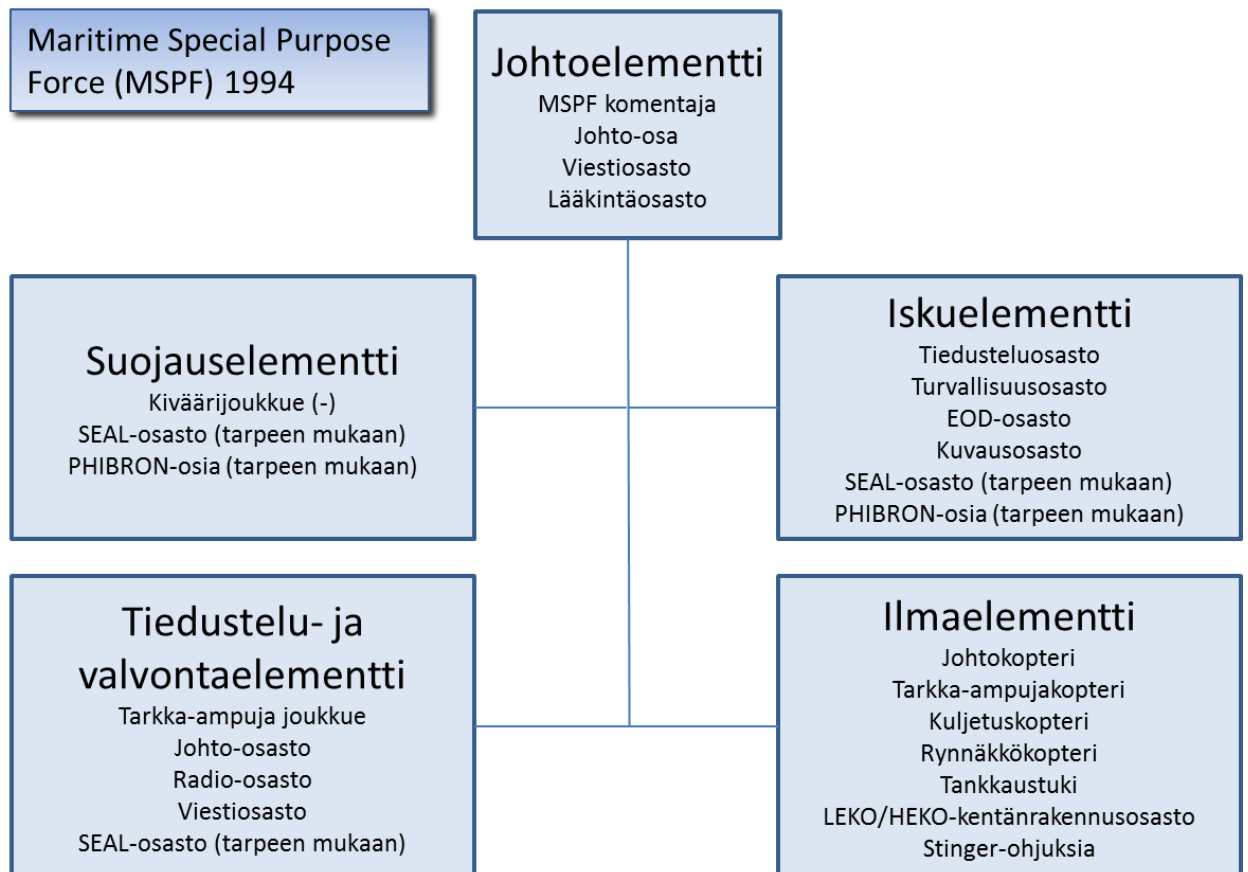
Taulukko 9: Lähde: Clancy 1996, s. 216–226.

- 26th MEU:n oikea kokoonpano vuodelta 1995
- CH-53E-kuljetushelikopterien ja Harrier-hävittäjien määriä oli lisätty edellisen rotaation suositusten mukaisesti. Tämä vaikutti niin, että GCE:stä karsittiin mm. tykistön osia ja neljättä jalkaväkikomppaniaa ei ollut.

MEU KOKOONPANO 1998 JA GCE:N MAAJOUKKOJEN VAHVUUS

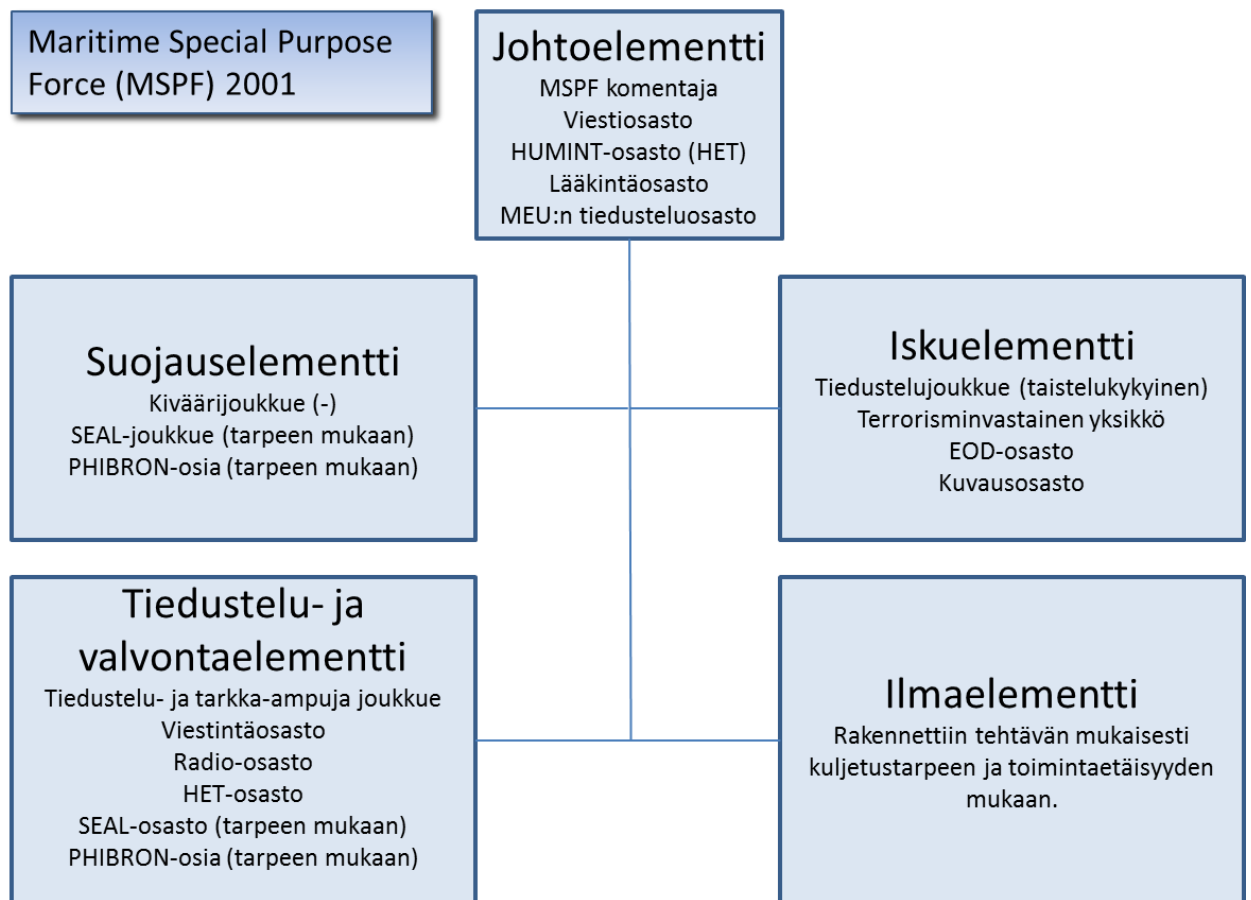
Taulukko 10: Lähde: U.S. Marine Corps: *MCRP 5-12D – Organization of the Marine Corps Forces*, s. 2-4; Powell, Michael J.: *Optimal Allocation of Assault Support Aircraft in the Sustainment of Marine Corps Expeditionary Maneuver Warfare*, Naval Postgraduate School, Monterey, 2002, s. 10.

- Yllä on esitetty MEU:n kokoonpano vuoden 1998 jälkeen aina 2010-luvulle asti.
- Taulukossa on esitetty tietoja GCE:n vahvuudesta. Muista komponenteista näitä tietoja ei ollut saatavilla.
- GCE:n vahvuudessa on selkeästi enemmän LAV-25 rynnäkköpanssarivaunuja yhdessä taistelupanssarivaunujen kanssa kuin koskaan ennen. HMMWV-maastoajoneuvoja oli myös lähes kaksinkertaisesti edellisiin mallikokoonpanoihin verrattuna. Toimet viittaavat vastakumouksellisen toiminnan edellyttämään liikkuvuuteen ja partioinnin mahdollisuuteen raskaiden aseiden sijasta.

MSPF KOKOONPANO 1994

Taulukko 11: Lähde: U.S. Marine Corps: MCO 3120.3A, 1994, s. 13–15.

- MEU:n maakomponentin joukoista koottava osasto jonka vahvuutena oli noin 85 sotilasta tai 5 prosenttia MEU:n vahvuudesta.
- MSPF koulutettiin erikoistilanteisiin jossa ei voitu tai tarvinnut käyttää kokonaista jalkaväkirykmenttiä tai sen osia. Erikoistehtävät vaativat yhdistelmän eri komponenttien henkilöstöstä, jotta liikkuminen, huoltaminen ja itse fyysinen tehtävän toteuttaminen onnistuisi.
- Media ja dokumentointi otettiin huomioon MSPF:n kokoonpanossa kuvausosastolla.

MSPF KOKOONPANO 2001

Taulukko 12: Lähde: U.S. Marine Corps: MCO 3120.3B, 2001, s. 13–15.

- MSFP muuttui huomattavasti kevyemmäksi, mutta vapaammin rakennettavaksi. Varsinkin ilmakomponentin osalta ymmärrettiin, etteivät MSPF-tehtävät vaatineet peruskoulutuksen lisäksi erikoistoimia.

MEU KOKOONPANO JA KALUSTO VUONNA 2009 (HAVAINNOLLISTAVA)

COMMAND ELEMENT (CE)	GROUND COMBAT ELEMENT (GCE)	AVIATION COMBAT ELEMENT (ACE)	LOGISTICS COMBAT ELEMENT (LCE)	MARINE SPECIAL OPERATIONS COMPANY (MSOC)
MEU/MEU (SOC) command and control is provided by the Command Element	The GCE is structured around a reinforced infantry battalion	The ACE is a composite/reinforced squadron structured around Medium Lift or Tilt-Rotor Squadron	The LCE is structured around Combat Logistic Battalion (CLB) provides the following	The MSOC is a special operations force partnered with the MEU/ARG for training and deployment
Approximately 169 personnel USMC: 25 OFF and 140 ENL, USN: 1 OFF and 3 ENL	Approximately 1200 personnel USMC: 59 OFF and 1086 ENL, USN: 3 OFF and 50 ENL	Approximately 417 personnel USMC: 75 OFF and 337 ENL, USN: 1 OFF and 4 ENL	Approximately 273 personnel USMC: 14 OFF and 232 ENL, USN: 6 OFF and 21 ENL	Approximately 84 personnel USMC: 8 OFF and 69 ENL, USN: 7 ENL
MEU/MEU (SOC) commander and staff	H&S Company	Medium Lift or Tilt-Rotor Squadron	Headquarters and Service Platoon	Company HQ
Imagery Interpretation Det	Rifle Company x 3	Heavy Helicopter Squadron Det	Communications Platoon	Marine Special Operations Teams (MSOT) x 3
Human Exploitation Team	Weapons Company	Light/Attack Helicopter Squadron Det	Maintenance Platoon	Enablers: Admin, EOD, Riggers, Maintenance, Supply, Ammo Techs, Fire Control Team, Embark
Ground Sensor Det	Tank Platoon	Marine Attack Squadron Det	Supply Platoon	
Topographic Det	Artillery Battery	Marine Fighter / Attack Squadron Det (Tethered)	Transportation Support Platoon (Includes Landing Support & Motor Transportation)	
Radio Battalion Det	LAR Platoon/Company	Marine Aerial Refueler / Transport Squadron Det	Health Services Platoon	
Communications Battalion Det	Shore Fire Control Party	Marine Air Control Group Det	Engineer Platoon	
Force Reconnaissance Platoon	Combat Engineer Platoon	Marine Wing Support Squadron Det		
Military Police Squad	Division Reconnaissance Platoon	Marine Aviation Logistics Squadron Det		
	Assault Amphibian Vehicle Platoon			

Kuva 15: Lähde: U.S. Marines: MCO 3120.9C, 2009, s. 11.

CE	BLT	ACE	LCE	MSOC
(1) MEWSS LAV	(7) LAVs	(12) CH-46E/MV-22B	(2) TWPS	(16) HMMWVs
(18) HMMWVs	(15) AAVs/EFVs	(4) CH-53E	(5) Refuelers	(4) Trailers
(1) JIF Enabler	(4) Tanks ***	(4) AH-1W	(1) M88A1	
(6) CRRCs*	(6) M777A2	(3) UH-1N/Y	(15) MTVRs	
	(20) CRRCs**	(6) AV-8B	(18) HMMWVs	
	(2) ACEs	(5) A-MANPADS	(1) AAVR7	
	(16) MTVRs	(5) HMMWVs	(1) 5k Forklift	
	(8) 81 MMs	(2) KC-130	(1) EBFL Forklift	
	(8) TOW Launchers	(6) F/A-18 *****	(1) D-7	
	(64) HMMWVs		(1) Excavator	
	(7) IFAVs		(2) TRAM Forklift	
	(6) M327 (EFSS) ****			

Note

CE Command Element

BLT Battalion Landing Team

ACE Air Command Element

LCE Logistics Combat Element

MSOC Marine Special Operations Company

* CONUS deploying MEUs embark (6) CRRCs.

** 31st MEU embark (20) CRRCs.

*** 31st MEU does not embark.

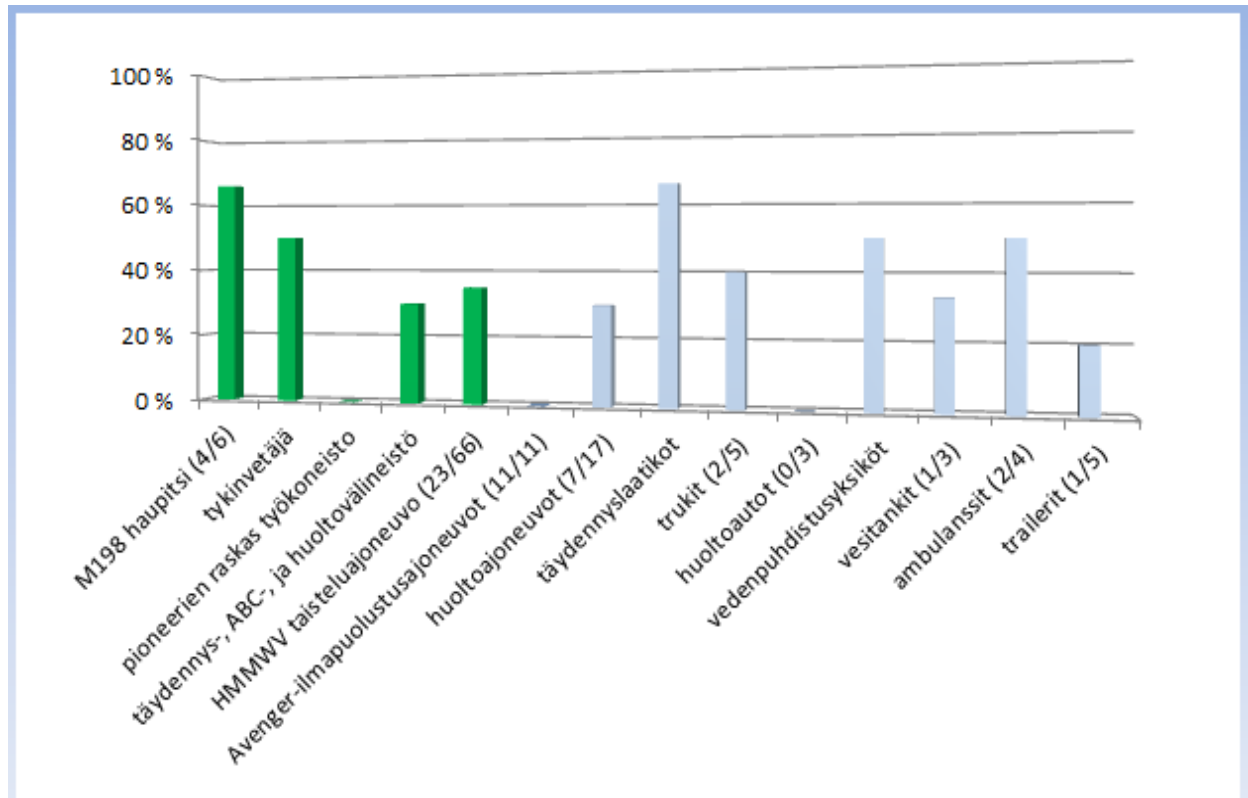
**** The EFSS (120mm mortar) may be employed in place of the M777, in conjunction with the M777 (reduced numbers for both), or not at all

***** An F/A-18 Det could potentially be tethered to a MEU deployment.

Kuva 16: Lähde: U.S. Marines: MCO 3120.9C, 2009, s. 12.

- Havainnollistava liite selkeästi kokoonpano- ja kalustotaulukoista joita ei ollut aiemmissa ohjesäännöissä vuosina 1990, 1992 ja 1997.

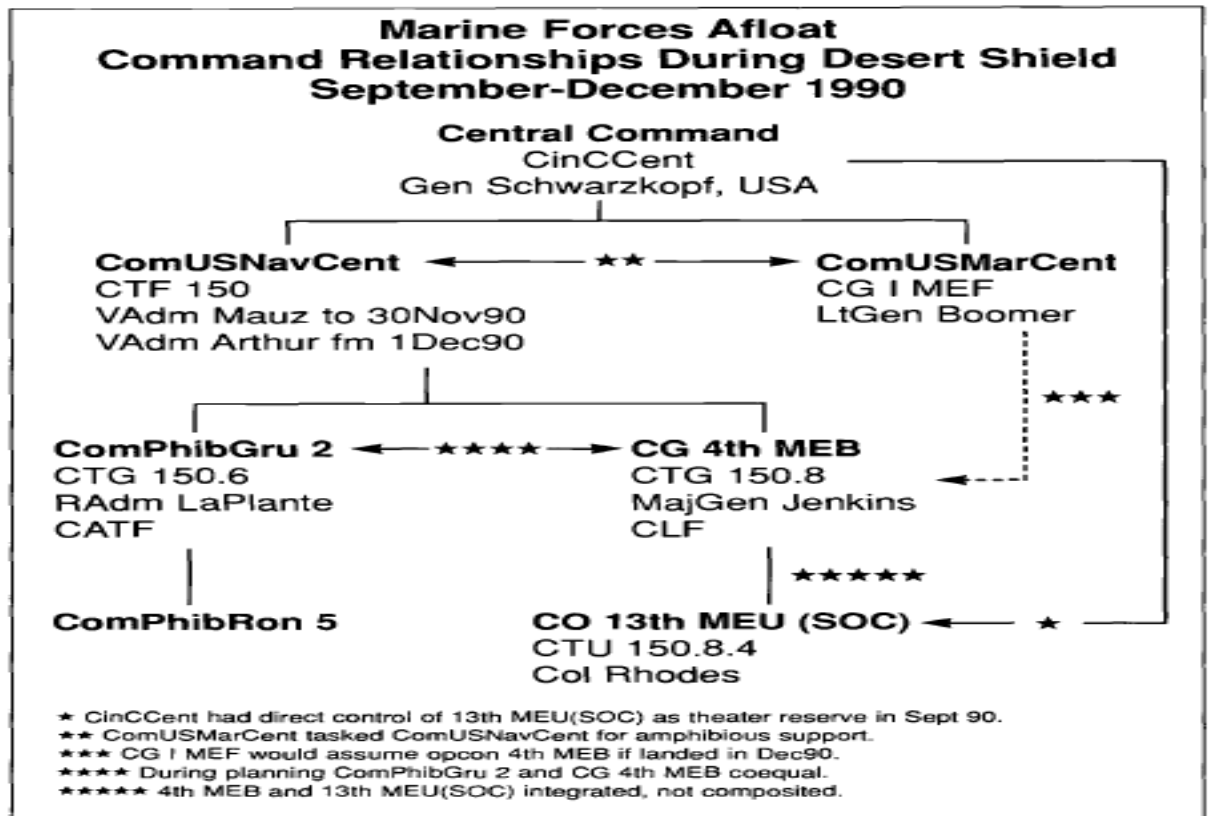
MEU(SOC):N KARSITTU KALUSTO VUODEN 1993 LAIVASTON ALUSREFORMIN JÄLKEEN

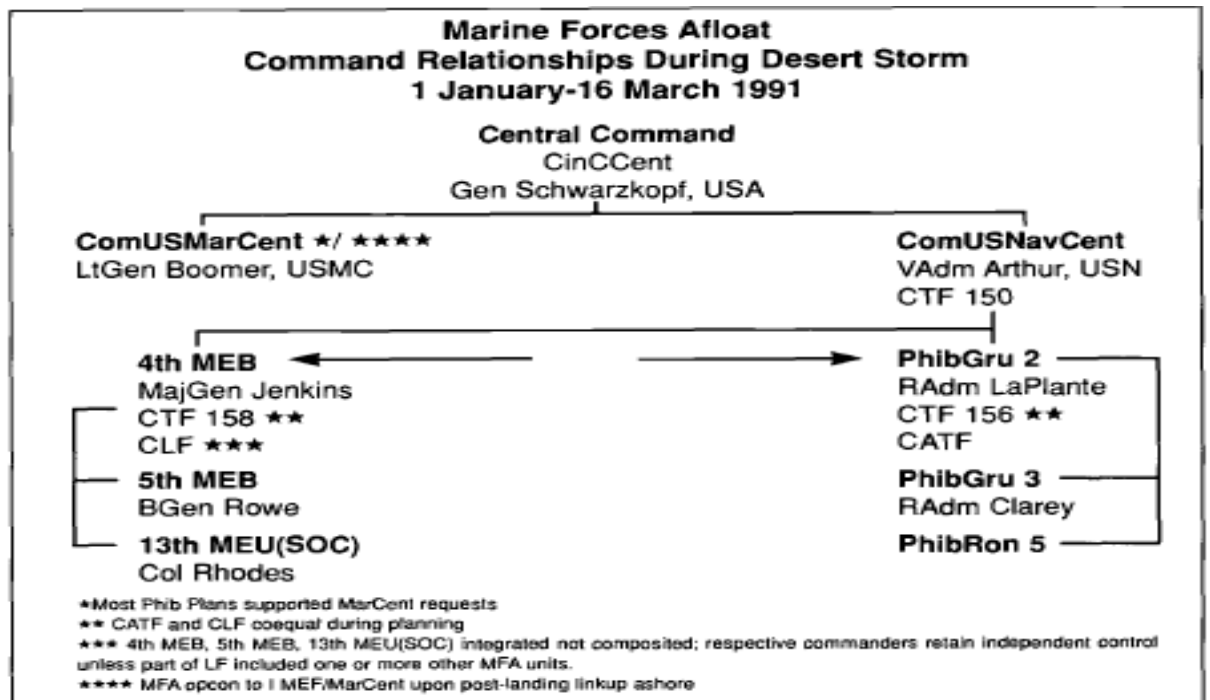
Taulukko 13: MEU(SOC):n kalusto joista karsittiin vuoden 1993 rotaatiossa alusreformin jälkeen. Lähde: Broderick 1994, s. 33.

- Kalustosta karsittiin ensisijaisesti ei-taistelujoneuvoja ja kalustoa, vaikka humanitääristen operaatioiden aika oli juuri kiivaimmillaan.
- Pylväät osoittavat karsittujen kalustojen jäljelle jääneet vahvuudet prosentteina.
- Kaluston nimen takana oleva lukumäärä tarkoittaa kuinka paljon kalustoa määrävahvuudesta oli jäljellä.

MEU JOHTOSUHTEET OPERAATIOISSA DESERT SHIELD / STORM

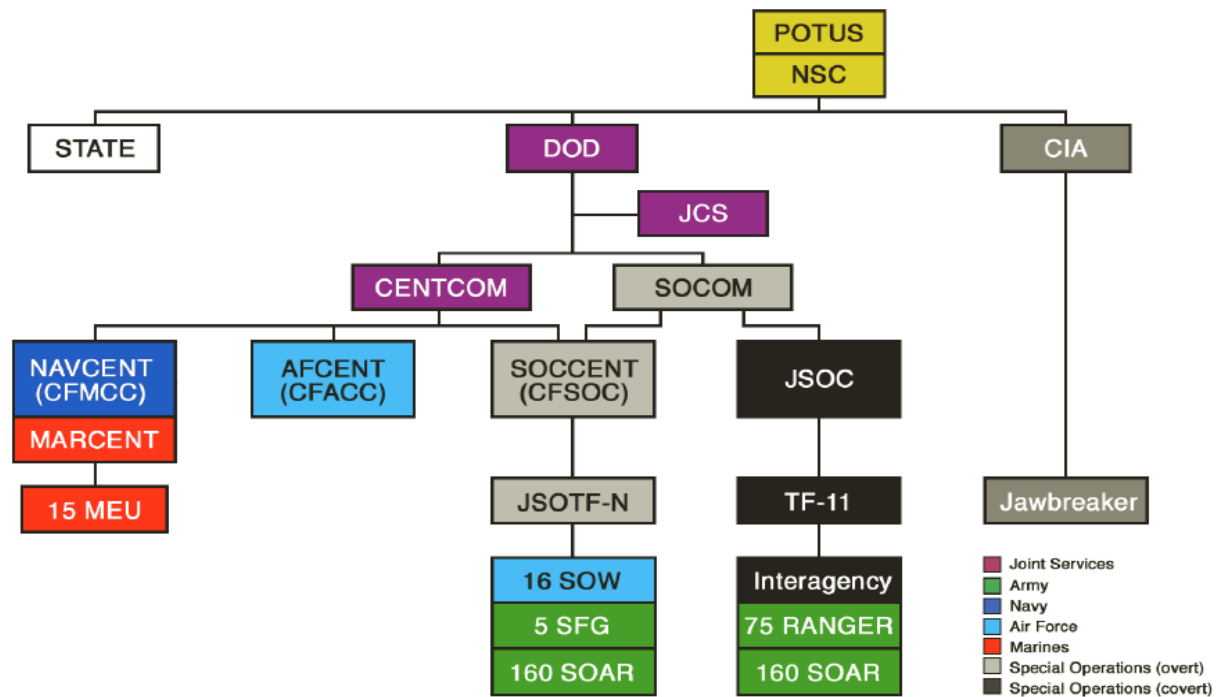
Kuva 17: Lähde: Brown 1998, s. 42.

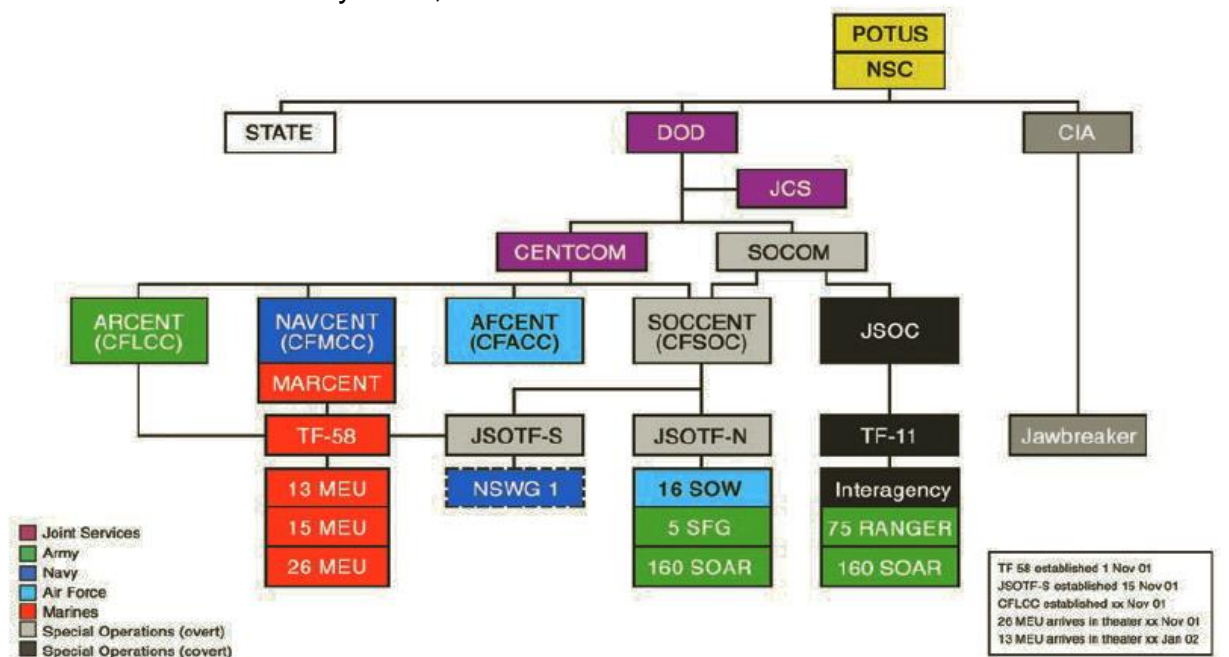
Kuva 18: Lähde: Brown 1998, s. 106.

Taulukot kuvastava MEU:n johtosuhteita Persianlahden sodan aikana. Ensimmäisessä taulukossa aikavälinä on syyskuu - joulukuu 1990 ja toisessa taulukossa 1. tammikuuta - 16. maaliskuuta 1991. Ensimmäisestä taulukosta nähdään sotatoimialueen komentajan johtosuhte suoraan 13th MEU:hun.

MEU JOHTOSUHTEET OPERAATIOSSA ENDURING FREEDOM

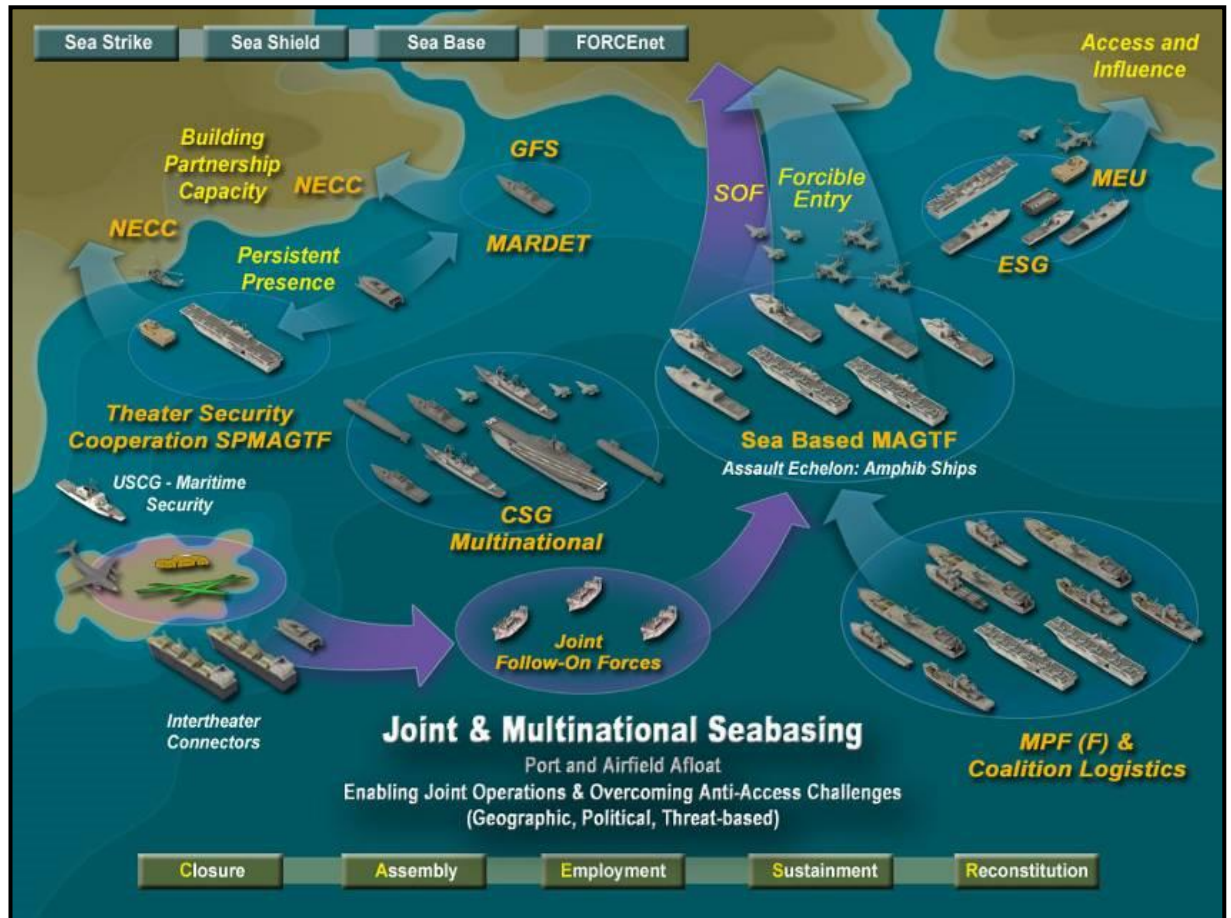
Kuva 19: Lähde: Lowrey 2001, s. 39.

Kuva 20: Lähde: Lowrey 2001, s. 91.

Ensimmäisessä taulukossa on esitetty MEU:n johtosuhteet välillä syyskuu - 15. marraskuuta 2001. Toisesta taulukosta voidaan havaita miten johtosuhteet monimutkaistuivat joukkojen lisääntyessä sotatoimialueella ja erityisesti erikoisjoukkojen saavuttua 15. marraskuuta - tammikuun 2002 välisenä aikana.

EXPEDITIONARY MANEUVER WARFARE -DOKTRIININ MUKAINEN HYÖKKÄYS

Kuva 21: Lähde: U.S Marine Corps: Rice, Richard C.: USMC_101_v2, PP-esitys, Headquarters United States Marine Corps, Washington D.C., 2003.

ESG hyökkää osana yhteistoiminta- tai kansainvälisiä joukkoja erillissuunnassa. ESG:n hyökkäyksellä pyrittiin aikaansaada vaikutusta vastustaja toimintaan, joko eristämällä vihollisen liikkuvuutta, avustamalla paikallisia ja ottamalla haltuun avainkohteita, kuten lentokenttiä. Hyökkääminen voisi tapahtua jopa satoja kilometrejä sivuun päähyökkäyksen suunnasta. Ensisijaisten vaikutustehtävien jälkeen ESG valmistelee taistelutilaa toisen portaan joukoille. Se tapahtuu valmistelemalla johtamisyhteydet ja suojaamalla avainkohteita. Rannikkoalueiden (littoral) etäisyyksien ollessa helikopterikaluston kantamissa, joukot pyritään aina huoltamaan ja lähettämään tehtäviin laivoilta.⁴⁰¹

⁴⁰¹ U.S. Marine Corps: MCDP 3 - Expeditionary Operations 1998, s. 125-135.

MEU:N HENKILÖSTÖ- JA KALUSTOVAATIMUKSET OPERAATIOISSA

Mission	People	Distances (miles)		HMMWVs and Trailers	5-Ton Trucks	Logistics Vehicle Systems	Light Armored Vehicles	Advanced Assault Amphib Vehicles	M198 Howitzers
		Ship-to-shore	Shore-to-objective						
HA/DR	CE: 25 GCE: 158 ACE: 24 CSSE: <u>210</u> 417	5	30	67	21	5	14	13	0
NEO(S-P)	CE: 10 GCE: 269 ACE: 29 CSSE: <u>38</u> 346	50	50	41	10	1	15	0	0
NEO(N-P)	CE: 20 GCE: 516 ACE: 35 CSSE: <u>80</u> 651	50	50	51	15	1	15	0	0
Security Operation	CE: 0 GCE: 718 ACE: 35 CSSE: <u>31</u> 784	50	50	68	20	2	18	13	6
Enabling Force Operation	CE: 0 GCE: 1260 ACE: 35 CSSE: <u>210</u> 1505	50	50	118	30	5	18	13	6

Kuva 22: Lähde: Hagan 1998, s. 18.

Mission	Surface (Hrs)	Air (Hrs)
HA/DR	5.0	0.8
NEO(S-P)	11.3	1.3
NEO(N-P)	11.3	2.5
Security Op	14.5	2.5
Enabling Force Op	21.0	5.0

Kuva 23: Lähde: Hagan 1998, s. 33.

Ensimmäinen taulukko on laskelma joukkotarpeista erityyppisissä operaatioissa. Toinen taulukko on laskelma ajankäytöstä jonka eri operaatiot vievät riippuen siirryttiinkö alueelle pinta-aluksilla (surface) vai helikopterein (air)

- HA/DR Humanitääriset tehtävät
- NEO(S-P) Luvanvarainen evakuointioperaatio
- NEO(N-P) Luvaton evakuointioperaatio
- Security Op Turvallisuusoperaatio
- Joukkojen keskitysoperaatio

MEU:N PÄIVITTÄINEN ILMAKULJETUSTARVE VUONNA 2002.

MEU Ground Combat Element Daily Lift Requirements (pounds)							
Not including personnel or artillery battery delivery							
			Class I		Class III	Class V	
Unit	Total Marines Ashore	Marines Requiring Airlift	Rations ¹	Water ²	Fuel ³	Threat	Assault Rate
BLT ⁴	794	609	4,431	46,178	6,570	Inf-Hvy	14,643
AAAV Plt	47	0	262	2,744	7,270	Inf-Hvy	1,433
Artillery Btry	147	147	820	8,582	7,572	Inf-Hvy	95,600
Tank Plt	16	0	90	934	3,332	Arm-Hvy	1,000
LAR Co	138	0	770	8,056	8,126	Inf-Hvy	11,200
Scout Sniper Plt	8	8	45	467	-	Inf-Hvy	50
Recon Plt	24	24	134	1,401	-	Inf-Hvy	375
CE Plt	38	38	212	2,218	1,666	Inf-Hvy	7,200
Sub-Total	1,209	826	6,748 lbs	70,580 lbs	34,536 lbs	-	131,501 lbs

Kuva 24: Lähde: Powell 2002, s. 39.

Taulukko on laskelma maakomponentin päivittäisestä huollon tarpeesta paunoina. Taulukko ei sisällä henkilöstön tai tykistön siirtoa laivalta maihin, vaan pelkästään joukkojen toiminnan maissa. Vasemmassa laidassa pystyrivissä on joukko, seuraavana sotilaiden kokonaismäärä ja lopussa ilmakuljetusta tarvitsevien sotilaiden määrä. BLT on laskettu neljän yksikön mukaan. Ylärivissä vasemmalta oikealle esitetään huollon luokat, jotka ovat elintarvikkeet (class I), polttoaineet, öljyt ja voiteluaineet (class III) sekä amukset (class V). Kilogramma on 2.2 paunaa.

MATALAN INTENSITEETIN OPERAATIOT 1990–2000

Operaatio	Alue	Vuosi	Yksikkö	Operaatiotyyppi
Sharp Edge	Liberia	1990	22nd, 26th	Evakuointioperaatio LV (luvanvarainen)
Desert Shield/ Storm	Persianlahti	1990	11th, 13th	Maihinnousutehtäviä ja taktisia harhautuksia
Provide Comfort	Turkki/ Pohjois-Irak	1991	24th	Humanitäärinen operaatio
Fiery Vigil	Filippiinit	1991	15th	Evakuointioperaatio LV
Hot Rock	Italia	1992	24th	Evakuointioperaatio LV
Sharp Guard, Provide Promise, Deny Flight, Joint Endeavor	Adrianmeri	1992	22nd, 24th, 26th	Henkilöstön ja lentokoneiden evakuointi
Impressive Lift	Somalia	1992	11th	Rauhanturvaoperaatio
Restore/ Continued Hope	Somalia	1992	11th, 13th, 15th, 22nd, 24th, 26th	Rauhanturvaoperaatio
Support Democracy	Haiti	1994	24th	Turvallisuusoperaatio
Distant Runner	Ruanda	1994	11th	Humanitäärinen operaatio
Support Hope	Ruanda/ Uganda	1994	15th	Humanitäärinen operaatio
United Shield	Somalia	1995	13th	Evakuointioperaatio
Vigilant Warrior	Lounais-Aasia	1995	11th	Voimannäyttö
Assured Response	Liberia	1996	22nd	Evakuointioperaatio LV
Quick Response	Keski-Afrikan tasavalta	1996	22nd	Rauhanturvaoperaatio
Silver Wake	Albania	1997	22nd, 26th	Evakuointioperaatio LV
Guardian Retrieval	Zaire	1997	22nd, 26th	Rauhanturvaoperaatio
Noble Obelisk	Sierra Leone	1997	22nd	Evakuointioperaatio LV
Silent Assurance	Qatar	1997	13th	Turvallisuusoperaatio
Resolute Response	Kenia	1997	13th	Turvallisuusoperaatio
Determined Guard	Adrianmeri	1997	22nd, 24th, 26th	Voimannäyttö
Joint Guard	Bosnia-Herzegovina	1997	22nd, 24th, 26th	Rauhanturvaoperaatio
Desert Thunder I	Kuwait	1998	11th	Voimannäyttö
Safe Departure	Eritrea	1998	11th	Evakuointioperaatio LV
Desert Thunder II	Kuwait	1998	15th	Voimannäyttö
Joint Forge	Bosnia-Herzegovina	1998	22nd, 24th, 26th	Rauhanturvaoperaatio
Embassy Security	Albania	1998	22nd, 24th	Turvallisuusoperaatio
Desert Fox	Kuwait	1998	31th	Turvallisuusoperaatio
Merelliset tarkastus- ja haltuunotto tehtävät (Maritime Interdiction Operations, MIO)	Arabianmeri	1999		Merelliset tarkastus- ja haltuunotto tehtävät
Shining Hope	Albania	1999	24th, 26th	Turvallisuusoperaatio, Humanitäärinen op.
Noble Anvil	Kosovo	1999	24th, 26th	Voimannäyttö
International Force	Itä-Timor	1999	11th, 13th, 15th	Rauhanturvaoperaatio
Determined Response	Jemen	2000	13th	Turvallisuusoperaatio

Taulukko 14: Lähde: Schmid 2001, s. 21–25; Love 1998, s. 54.

ACE:N ILMA-ALUSTEN SUORITUSKYKYJEN JA ASEISTUKSEN VERTAILU

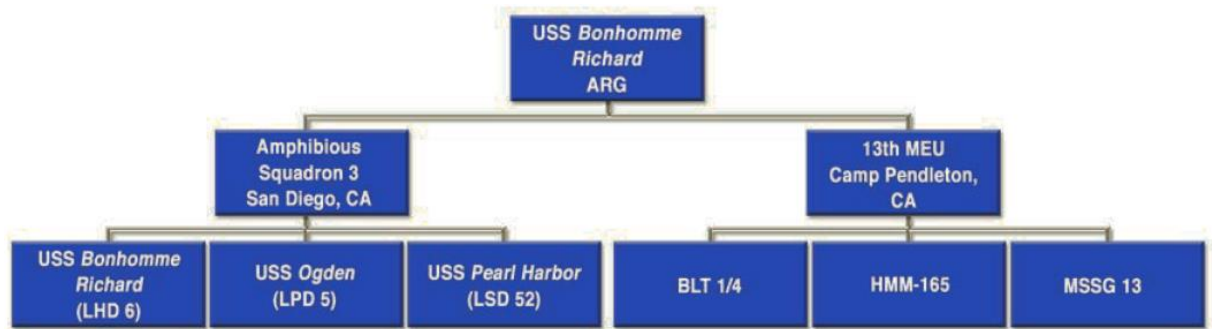
Kone	Hyötykuorma	Nopeus (solmua / km/h)	Kantama (meripeninkulmaa / km)	Maksimi lentokorkeus (metriä)	Aseistus
CH-46E	25 sotilasta 11 000kg	145 / 265	360/667	3 050	2x .50 kal konekiväärit ja 7.62mm konekivääri takarampilla
CH-53E	37 (50) sotilasta 13 600kg sisällä 14 500kg ulkona	250 / 463	540 / 1 000	5 600	.50 kal konekiväärit sivuilla tai takarampilla
AH-1W	2 000kg	152 / 281	317 / 587	4 300	20mm konekytki / AGM-114 HELLFIRE / TOW/ AIM-9 Sidewinder / AGM-122 Sidearm / 2.75mm raketit
AH-1Z	2 900kg	170 / 314	370 / 685	4 300	20mm konekytki / AGM-114 HELLFIRE / TOW/ AIM-9 Sidewinder / AGM-122 Sidearm / 2.75mm raketit
UH-1N	1 500kg	110 / 203	276 / 511	3 840	.50 kal konekiväärit / 7.62mm / 2.75mm raketit
UH-1Y	3 000kg sisällä 2 300kg ulkona	198 / 366	350 / 648	6 100	.50 kal konekiväärit / 7.62mm / 2.75mm raketit
AV-8B	7700kg (pystysuorassa nousussa)	1043 / 1931	627 / 1161	15 240	25mm konekytki / AIM-9 Sidewinder / AGM-65 Maverick / GBU-38 JDAM (226kg ainoastaan)

Taulukko 15: Lähde: Payton, Leslie T.: *The Future Of Unmanned Aircraft Systems in Support of the Marine Expeditionary Unit*, Naval Postgraduate School, Monterey 2011, s. 7.

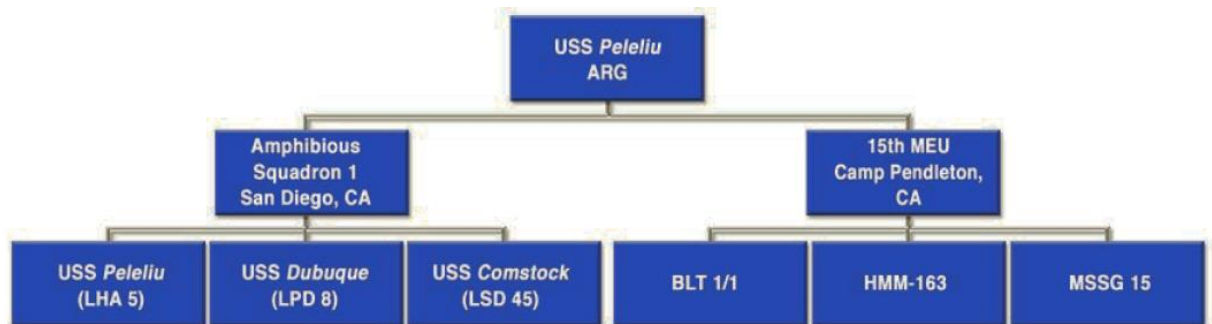
Taulukko esittelee MEU:lla käytössä olleen ilma-aluskaluston kykyjä. CH-46E-kuljetushelikopterien moottoreiden ajan myötä menetetty teho ja kasvanut taistelumateriaalin määrä oli pienentänyt kuljetuskapasiteettia 2000-luvulle mentäessä. CH-53E hyötykuorman kasvattamisella verrattuna haluttiin mahdollistaa panssaroitujen ajoneuvojen siirtäminen ilma-teitse.⁴⁰² AH-1Z Viper-taisteluhelikopteri oli neljälapainen pääroottoristaan, eikä kaksilapainen kuten AH-1W Super Cobra-taisteluhelikopteri. Se mahdollisti suuremmat hyötykuormat ja muut parannellut suorituskyvyt.

⁴⁰² Berris 2005, s. 97.

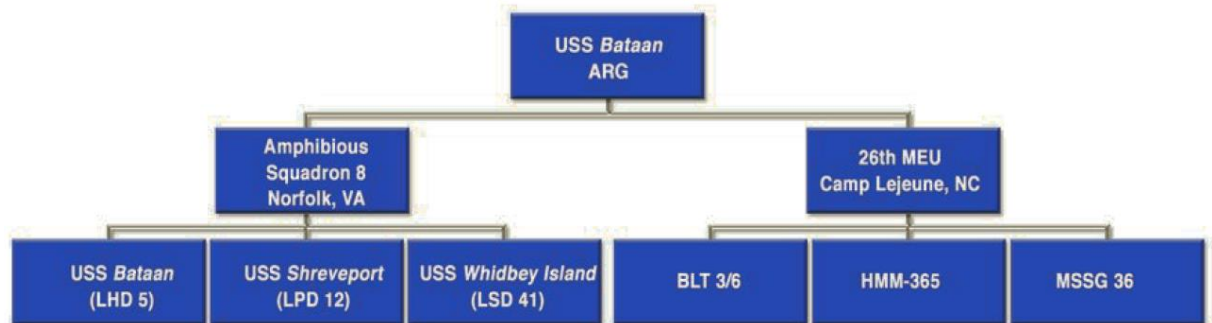
AFGANISTANIN OPERAATIOIHIN OSALLISTUNEET ARG:T

Kuva 25: 13th MEU:n ja PHIBRON 3:n rotaatiokokoonpano. Lähde: Lowrey, s. 268.

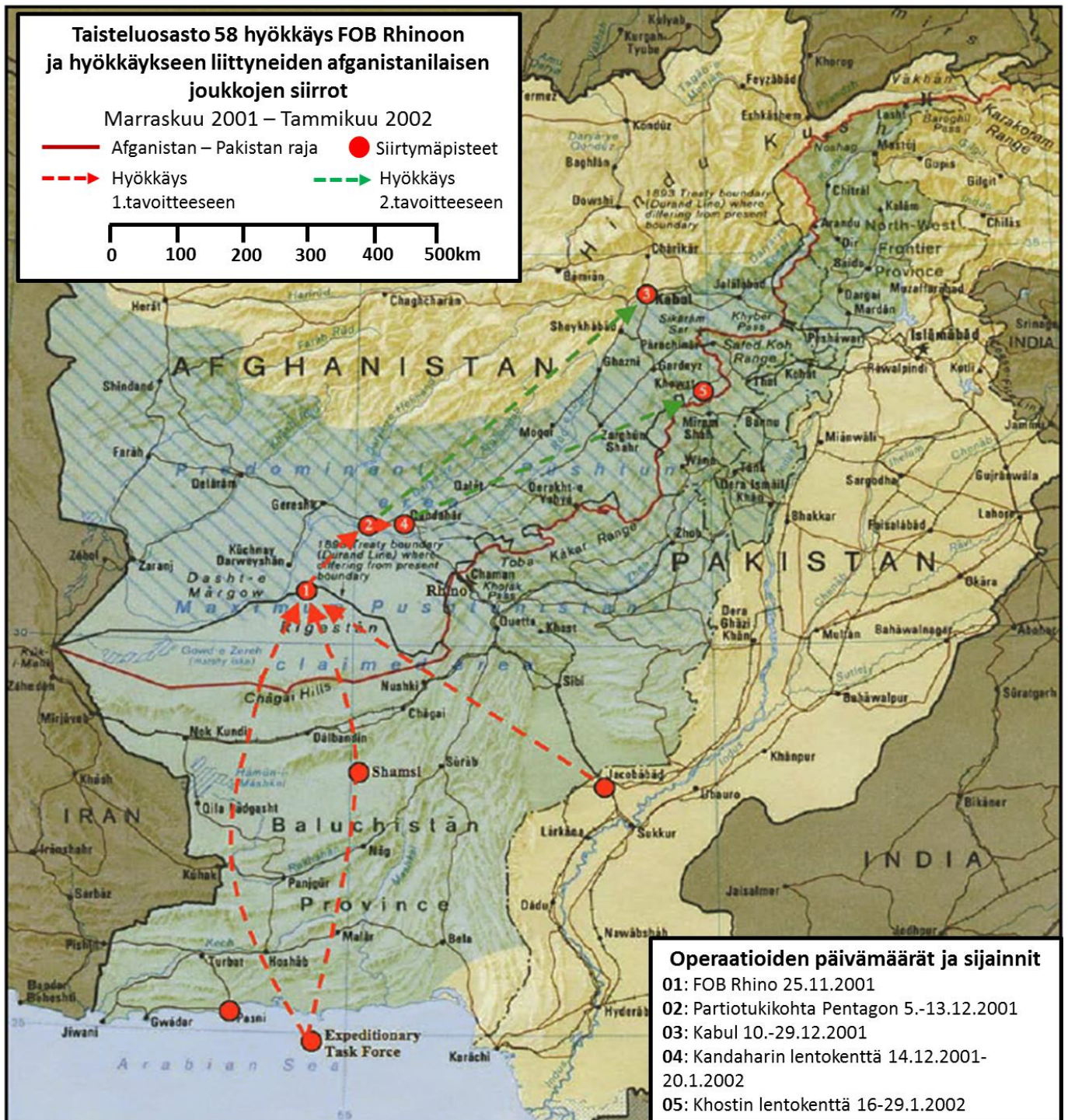
Kuva 26: 15th MEU:n ja PHIBRON 1:n rotaatiokokoonpano. Lähde: Lowrey, s. 32.

Kuva 27: 26th MEU:n ja PHIBRON 8:n rotaatiokokoonpano. Lähde: Lowrey, s. 72.

Liitteessä näkyy operaatio Enduring Freedomissa toimineet ARG:t Taulukossa esitetään kaikkien yksiköiden nimet ja niiden kotivaruskunnat sekä satamat.

TF-58 HYÖKKÄYS AFGANISTANIIN

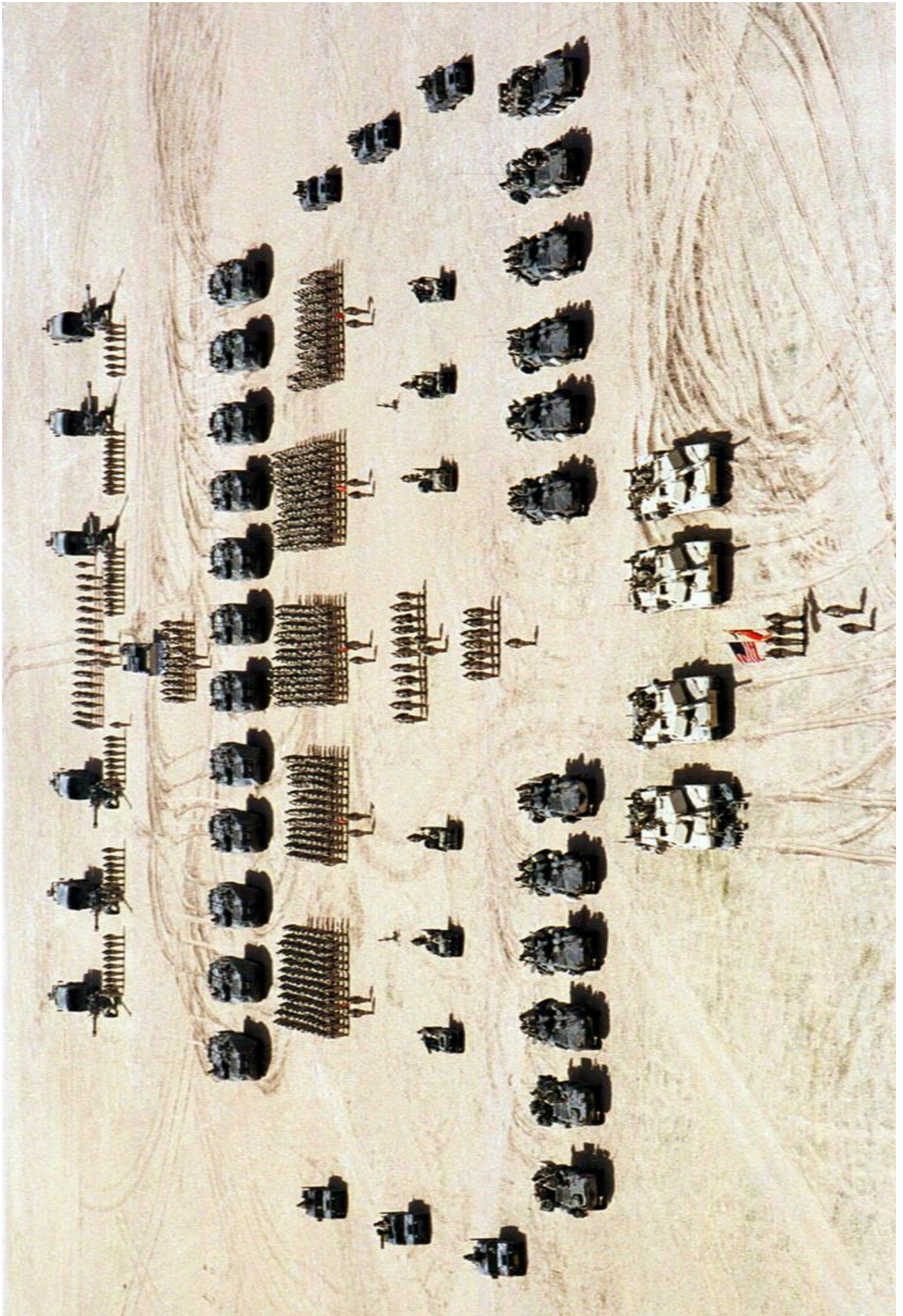

Kuva 28: Taisteluosasto 58:n hyökkäys Afganistaniin. Lähde: Lowrey 2011, s. 112.

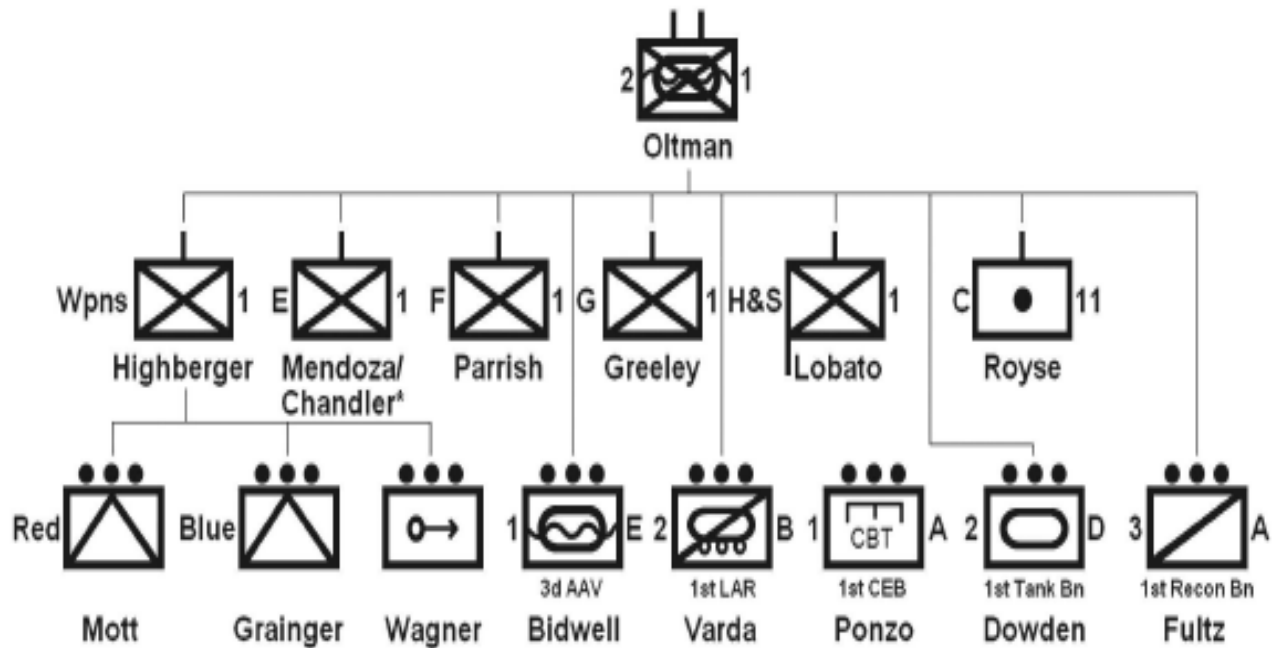
Kartalla näkyvät MEU:den hyökkäyksen vaiheet Arabianmereltä tavoitteisiinsa eteläisessä Afganistanissa. FOB (*Forward Operating Base*) tarkoittaa eteen työnnettyä tukikohtaa.

GCE RYHMITTYNEENÄ

Kuva 29: MEU(SOC):n CGE vuonna 1999. Lähde: <https://www.dvidshub.net/search/?q=11th+marine+expeditionary+unit#.VS-j7ZxTr5O> (13.8.2014)

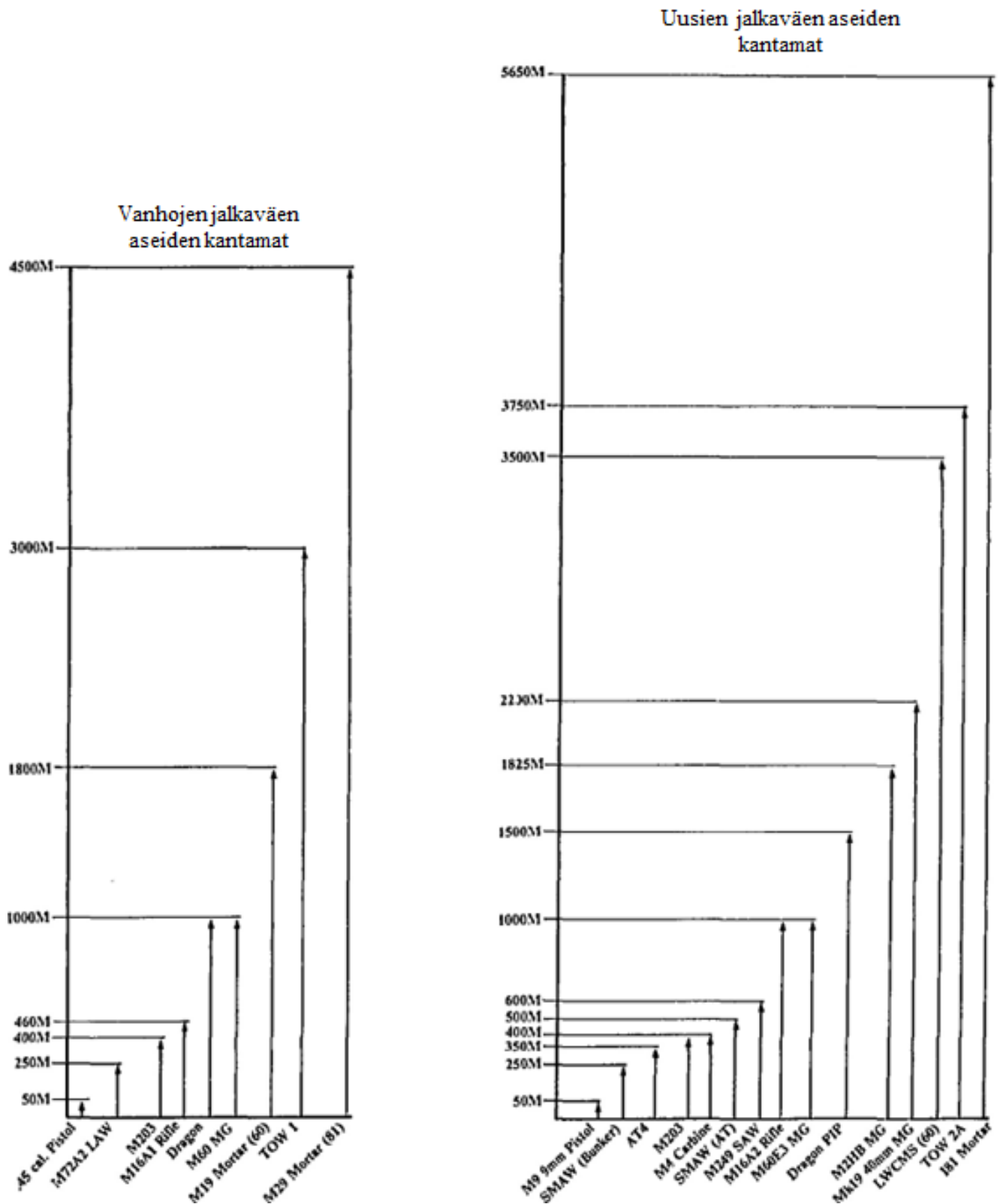
**BLT 2/1 IRAKIN AL-QA'IMIIN HYÖKKÄYKSEN TAISTELUKOKOONPANOSSA
MARRASKUUSSA 2005**

Kuva 30: BLT 2/1 kokoonpano hyökkäyksessä Al-Qa'imiin. Lähde: Schlosser 2013, s. 25.

Syyrian ja Irakin rajakaupunkiin Al-Qa'imiin hyökännyt BLT 2/1 oli normaalikokoonpanon mukainen joukko. Etäisyyttä rannikolta kaupunkiin oli hieman yli 900km. Tästä huolimatta BLT:stä löytyivät myös tykistöpariteri ja maihinnousupanssarivaunut.

JALKAVÄEN ASEIDEN KEHITTYMINEN 1980-LUVUN LOPULLA

Kuva 31: Lähde: Williams 1987, s. 53.

- Aseiden kantamat ja valikoima kasvoivat reilusti verrattuna 1980-luvun alkupuolelle.
- M16A2-rynnäkkökiväärin 1 000m tehokas kantama on todennäköisesti erheellinen